A. WEDDING

Chemarea GHEȚARILOR

ROMAN PENTRU TINERET

EDITURA DE STAT

ALEX WEDDING

CHEMAREA GHEȚARILOR

ROMAN PENTRU TINERET

ADAPTARE DE:
TUDOR MIHAIL

BUCUREȘTI
1948

AVENTURILE

extraordinare ale unor copii, plecați la Polul Nord să salveze dela naufragiu echipajul unui vapor.

Toate drepturile rezervate
autorului prelucrării.

MONITORUL OFICIAL ŞI IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA CENTRALĂ — BUCUREŞTI — 1947

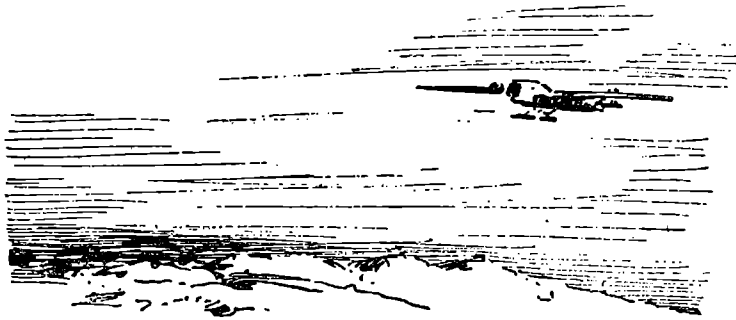

CAPITOLUL I

O echipă mică făurește planuri mari

Casa de pe Maidanul Dulapului

Maidanul Dulapului este un cartier dela marginea orașului. Numele i se trage dela bâlciul anual ce se ține în fiecare vară prin partea locului. La spargerea acestui bâlci, unde se găsesc barăci cu circuri ambulante, turtă dulce și sirop; căluşei, bărci, lanțuri și dulap (scrânciob), numai dulapul rămâne să străjuiască mai departe mahalaua, de pe dealul unde este așezat.

Toate străzile înconjurătoare sunt întunecoase și strâmbe. Pe marginile lor se află șiruri de case în câte două și trei caturi. De fapt, ele nu pot fi numite case ori clădiri, ci mai curând hardughii sau maghernițe. Casele acestea sărăcăcioase și coșcovite au pe din afară scări întortochiate de fier, înguste, odăițe mici și igra-

sioase, în care locuesc muncitori — mai cu seamă din cei fără de lucru — goniţi de mizerie şi lipsuri în mahalaua plină de gropi, hârtoape şi bălţi nesecate. In aceste bălţi şi-au instalat cartierul general o armată întreagă de ţânţari care răspândesc frigurile de baltă printre copii şi oameni mari, cu veninoasele lor înţepături.

Suntem în anul 1936.....

Povestea noastră începe în strada Frumoasă Nr. 10. Nu ştiu care consilier comunal a avut inspiraţia glumeaţă s'o boteze „frumoasă", dar e sigur că avea un simţ desvoltat al humorului.

Intr'adevăr, să botezi astfel o stradă fără trotuare, fără pavaj, care înoată vara în praf şi iarna în noroi, este o glumă, dar una foarte puţin izbutită. Casa cu numărul 10 este o hardughie lungă, cu trei caturi şi apartamente de o parte şi de cealaltă a unei curţi pline de scaeţi şi bălării ce n'au fost plivite din timpuri de mult uitate.

In faţă se află birtul „La Caşcavalul Vesel", proprietatea jupânului Gogu Pastramă, care este în acelaş timp şi posesorul „blocului", cum îi place lui să-l alinte. Am mai spus cred că în această casă locuiesc o puzderie de familii nevoiaşe, întrucât niciun om mai înstărit nu s'ar încumeta să se mute într'o mahala atât de îndepărtată, „unde — vorba proverbului — şi-a'nţărcat dracu copiii" şi pe o stradă, pe care dacă ai norocul s'o treci fără să-ţi rupi un picior, te simţi fericit.

E vară. Intreaga curte toropită de căldură îşi doarme somnul de după masă. Impreună cu ceilalţi, moţăe prietenii lui Toni Mocanu şi anume: Niki cel cu piciorul de lemn, Alexe supranumit „Indianul cel Gras", precum şi întreaga echipă de pe Maidanul Dulapului, alcătuită după cum se vede în paginile 7 şi 8.

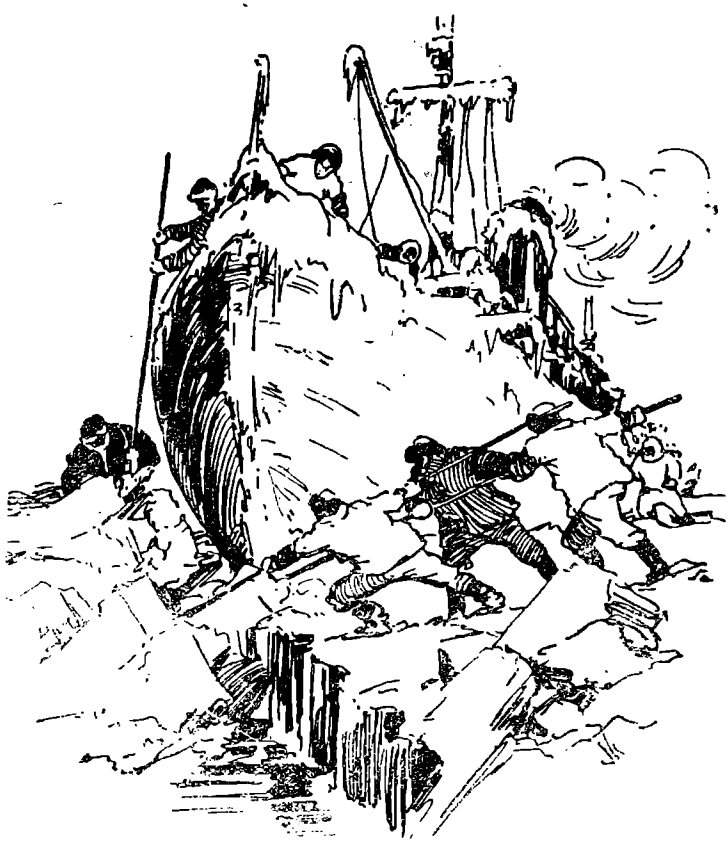

Vasul Celiuskin o pornește din nou

vezi pag. 54

Toni Mocanu
Căpitanul Echipei

Nicki Căldăraru
supranumit: „Ştie Tot!"
Radiofonistul echipei

Viorel Mocanu
fratele lui Toni

Alexe Bârsan
poreclit „Indianul cel Gras"
locotenentul echipei

Zizi Bârsan, sora lui Alexe
Ricuşor, fratele lor
botezat „Penkala„
Un țânc mai mic de doi ani

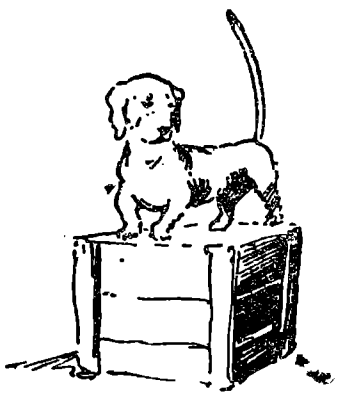

Rolli, un prepelicar
îngerul păzitor al echipei

Toni Mocanu, aşezat în faţa ferestrei lui dela etaj, priveşte spre curtea pustie şi se plictiseşte de moarte. Nici măcar Firfirică Pastramă, băiatul cârciumarului, care deobicei spionează tot ce se petrece în curte, nu se vede pe nicăeri. Dar iată că pe uşa din dos a birtului îşi face apariţia Sfârlează, băiatul de prăvălie al domnului Gogu. (Numele lui adevărat pare să fie Matei, dar nimeni nu i-l ştie, el fiind cunoscut doar după poreclă).

Sfârlează e încins cu un şorţ verde şi duce în mână o stropitoare aproape ruginită. Incepe să ude florile — sădite într'un soi de grădiniţă mică numai cât un strănut — câteva ghivece cu muşcate şi mixandre, apoi, ca supliment gratuit, stropeşte pe cei doi motani negri ca tăciunele, ce lenevesc la soare, torcând molcom.

Miiiiiauuuu! protestează vehement cotoii, indignaţi împotriva acestui duş pe cât de rece pe atât de neaşteptat şi o zbughesc spre fundul curţii. Dar nici întâmplarea asta n'are darul să-l înveselească pe Toni, care cască zgomotos şi se plictiseşte mai departe.

Părinţii lui Firfirică, stăpânii birtului „La Caşcavalul Vesel", prècum şi ai întregii magherniţe, nu iubesc din cale-afară animalele. Nu! Asta nu s'ar putea spune de fel. Cu toate acestea, ţin pe lângă casă pe Flipp — şoricarul — şi pe cei doi motani cu care aţi făcut cunoştinţă mai sus. Ei ţin aceste animale în casă tocmai pentrucă nu pot suferi dobitoacele — mai cu seamă şobolanii — de care hardughia nu duce nici o lipsă.

Acestor şobolani trebuia Flipp să le taie pofta de a năpădi pivniţa cârciumei şi să tabere pe şuncile şi salamurile atârnate de sfori, pe grindă. De altfel, şobolanii şi întregul neam chiţăitor, preţuiau mult bunătăţile afumate din pivniţă şi se ospătau cu bucurie din ele de câte ori li se ivea prilejul. Flipp îi lăsa însă în plata Dom-

nului, fiindcă era de felul lui un câine pașnic și nici n'avea pică pe micile rozătoare. Astfel, în loc să caute să fie folositor stăpânilor săi — cum ar fi fost de datoria oricărui șoricar care își vede de meserie — Flipp se învârtea toată ziua prin curte fără niciun rost. Deseori se așeza pe labele dinapoi în fața ferestrelor lui Toni, privind chiorâș în sus, deoarece știa că înapoia lor se află Rolli, un prepelicar vioiu și neastâmpărat, cu care ar fi avut mare chef să se joace și să se tăvălească prin curte.

Cum Flipp renunțase de mult la vânătoarea de șobolani, domnul Gogu Pastramă și-a făcut rost de cei doi motani, care ar fi trebuit să răspundă la numele de Romulus și Remus, lucru pe care însă nu-l făceau, deoarece nu învățaseră istoria. In consecință, nici n'aveau habar de însemnătatea și de isprăvile celor doi fii adoptivi ai Lupoaicei. Afară de asta, motanii s'au dovedit și ei mari iubitori de animale, cruțând șobolanii dela pieire.

Toate măsurile educative întrebuințate de jupân Gogu spre a determina schimbarea caracterului lor, nu dădură niciun fel de roade. Sfârlează — spre a se convinge de îndărâtnicia cotoilor — aduse din pivniță un șobolan mort. Urcă scările val-vârtej, ținându-l de coadă, apoi, îl așeză pe podeaua bucătăriei în poziția cea mai naturală ca și când ar fi fost viu deabinelea.

Se aștepta desigur ca micile fiare să se repeadă la șobolan și să-l sfâșie.

Dar ți-ai găsit! La vederea șobolanului, motanii și-au arcuit spinările, și-au zbârlit părul pe spate și începură să strănute și să scuipe, fără să lase cea mai ușoară impresie că vor înhăța șobolanul. Dimpotrivă, cum au auzit un scârțâit și ușa dela bucătărie s'a deschis, ei o zbughiră ca glonțul, mistuindu-se pe undeva prin fundul curții.

Constatând aceste grave abateri dela îndatoririle pisiceşti, domnul Pastramă decise să silească motanii să revină la sentimente mai bune (ar fi cazul să spunem mai rele) faţă de şobolani, printr'o prelungită cură de flămânzire.

Altfel, de ce dracu îi mai ţin şi-i hrănesc ca pe nişte chiori? ceru el consimţământul lui Sfârlează. Dar acesta, politicos şi taciturn, se mulţumi să ridice pe furiş din umeri, zâmbind pe sub mustaţă.

Cu toată străşnicia pedepsei aplicate, Romulus şi Remus nu se atinseră de niciun şobolan, în schimb, slăbeau văzând cu ochii şi se jigăreau din ce în-ce mai mult.

Sfârlează, care avea o inimă foarte miloasă, nu putu să rabde mult timp tratamentul barbar aplicat motanilor de jupân Gogu, şi începu să hrănească vietăţile pe ascuns, cu resturi de mâncare sau oase. Ba mai făcea uneori rost şi de câte un castron cu lapte, pe care îl aşeza pe furiş în spatele bucătăriei.

Sfârlează dispăru.....

Curtea rămase din nou pustie. Toni, la fereastra lui, îşi încreţea fruntea de urât şi spre a-şi găsi ceva de lucru, scoase un briceag din fundul buzunarului şi începu să-şi curete tacticos unghiile.

Ah! Plictiseala asta nu mai ia sfârşit. Nu mai pot s'o îndur! îşi spuse Toni, vorbind de unul singur. E o adevărată ruşine, mai gândi el, că mai mă aflu în Bucureşti.

Ar fi nimerit să vă înştiinţez că Toni a luat hotărîrea să doboare un record mondial şi-şi întrebuinţa timpul pregătindu-se de această ispravă. Ceea ce era cât p'aci să-i izbutească americanului Cyrus Kilpatrick, şi anume: să se lase zvârlit în cascada Niagara, închis

într'un butoi spre a ajunge în prăpastie viu și nevătămat; își pusese în gând să ducă la bun sfârșit Toni Mocanu de pe Maidanul Dulapului.

De când aflase — cu trei săptămâni în urmă — despre încercarea nesăbuită a lui Kilpatrick, Toni se antrena zil-

nic cu intensitate. De câte ori avea prilejul, se instala într'un butoi gol de bere, iar prietenii lui îl dădeau d'adura pe străzile prost pietruite din mahala, hurducându-l amar-

nic. Toni îşi făcuse rost de butoi după sistemul „trocului". adică drept plată a muncii prestate. Pentru a-l dobândi, dăduse ajutor lui Sfârlează o Duminică'ntreagă la spălatul vaselor în bucătărie. Numai el ştie ce a păţit apoi. Toată noaptea s'a perpelit în pat şi n'a putut să doarmă din pricina arsurilor căpătate pe mâini, de la glesia şi apa clocotindă.

Antrenamentul nu e chiar atât de simplu pe cât pare la prima vedere. El cere o îndemânare deosebită şi o mare putere de rezistenţă. Chiar dela prima încercare, butoiul rostogolit de prietenii lui Toni, s'a pomenit ciocnind un felinar — ceea ce nu intenţionase de fel — şi înainte ca nefericitul viitor recordman mondial să-şi revină din ameţeala loviturilor căpătate, mama lui i-a ţinut o predică în faţa întregii echipe şi a tras concluzia că merită o bătaie zdravănă. Nu ştiu dacă aceste concluzii au avut urmări sau nu. E sigur însă că această întâmplare nenorocită şi neprevăzută, a avut darul să zdruncine serios prestigiul lui Toni faţă de echipa pe care o conducea. Asta l-a hotărît să-şi amâne pentru un timp, realizarea proiectelor sale aventuroase, potolindu-i entuziasmul în oarecare măsură.

Totuşi, el nu-şi pierdea vremea zadarnic.

Invăţase între timp cum să-şi aranjeze în butoi mâinile sale nemăsurat de lungi şi să se chircească, în caz de nevoie, ca un adevărat „Om de cauciuc".

Nimeni nu e în stare să facă acest lucru! îşi spunea el, dar când vorbea cu ceilalţi, îi lăsa să'nţeleagă că isprava nu e pentru dânsul mai mult decât un joc de copil. Prinsese obiceiul să exclame: Am să birui fluerând cascada Niagarei!

*

* *

Toni Mocanu numără în total doisprezece ani și jumătate; a izbutit totuși să se convingă pe sine că nu există nimic pe lume ce n'ar putea face sau dobândi. Când este întrebat asupra vârstei, are grijă s'o rotunjască: 13 ani.

Tatăl lui Toni a murit de mult și din această pricină, Viorel, fratele lui mai mic îl privește ca pe un om mare. Ochii lui Toni sunt negri și adânci, iar câteodată privirile îi sunt atât de pătrunzătoare, încât ar putea străpunge pe cel asupra căruia sunt ațintite. Asta se întâmplă mai cu seamă când i se pare că mama l-a părtinit pe Viorel cu mai mult compot.

Toni are părul bălai și cârlionțat. Brațele lui par mai lungi decât sunt în realitate, din pricină că mânecile i se scurtează cu o repeziciune uluitoare. Mama lui nu câștigă însă deajuns ca să poată cheltui câte 3.000 de lei pentru un rând nou de haine, de câte ori el se înalță cu cinci centimetri. Trei mii de lei reprezintă o sumă considerabilă pentru maică-sa, care lucrează ca dactilografă într'un birou, întreținând în felul acesta pe cei doi băieți și pe mama mare.

Toni nădăjduește că va câștiga și el în curând bani, ajutând astfel la întreținerea casei. Visează să capete premii sau să inventeze ceva senzațional, care să-i aducă pe lângă o mare celebritate și o sumedenie de bani. De fapt, Toni este un tehnician de primul rang și un meșter neîntrecut în electricitate. Peste construcții, ca pipe de lemn, pușcoace și alte nimicuri asemănătoare, a trecut de mult. El a construit chiar o mașină electrică de bărbierit, la care a meșterit 14 zile, iar dintr'o bucată de lemn vechiu și mâncat de carii a izbutit să dureze un vapor cu aburi — un vapor adevărat — cu cârmă și elice, care plutește pe apă, doar că uneori e mai nărăvaș: merge ca racul, se împleticește și se mai dă din când în când la

fund. Dăunăzi a instalat o sonerie electrică la closet, trăgând sârma dela bucătărie.

Pentru ce? Ca să sune...!, răspunde el mândru.

Când Viorel merge în bucătărie să se spele, se teme întotdeauna să nu fie curentat, dar teama lui nu e de fel întemeiată. Până acum a scăpat teafăr.....

— Băiete, îi spuse într'o seară lui Toni, maică-sa: — De ce nu încerci să faci lucruri mai folositoare? și întinse mâna spre lopățica de cărbuni. Dar lopățica țâșni deodată în aer, se smuci ca un pește prins în undiță, se roti cu o arcuire elegantă pe sus, apoi se așeză singură înapoia sobei. Asta era opera lui Toni. O bucată de sârmă, o bobină veche de inducție, câteva șuruburi și un întrerupător: iată din ce a construit mecanismul. L'a ascuns apoi în dosul sobei — sub lemne — și păcăleala a fost gata.

Toni sare în sus de bucurie, deoarece mama lui s'a speriat și a privit nedumerită lopățica zburătoare, ca pe cine știe ce drăcovenie vrăjitorească.

— Dar asta nu e încă deajuns! își spune Toni. Trebue să înfăptuesc ceva măreț! Ah! De m'aș vedea odată în America..... Și întreaga echipă trebue să mă însoțească! Dacă Alexe ar fi fost mai puțin îndărâtnic, de multă vreme pluteam pe Ocean.

Nici chiar Viorel nu ține să ajungă în America. El are dimpotrivă chef să plece undeva spre râul Moldova, care curge prăpăstios, sau să intre la mănăstire. Când Viorel vine cu astfel de propuneri, Toni știe ce să facă. Intâi își umflă nările (semn că e supărat), apoi se proptește bine pe picioare, își pune mâinile în șolduri și spune cu o voce bărbătească și hotărîtă:

— Dacă nu vrei să vii cu mine la Niagara, treaba ta! Eu plec..... Sărut-o pe bunica din partea mea, după ce voiu fi ajuns departe. Şi rezultatul este întotdeauna acelaş: Viorel urlă întâi cât îl ţine gura, apoi domolit, aleargă după dânsul ca un căţel şi primeşte să plece oriunde, chiar şi în planeta Marte, numai să nu se despartă de fratele lui.

Alexe, prietenul şi colegul lui de şcoală, e însă mai tare pe hotărîrile sale. El ţine cu tot dinadinsul să plece în Africa de Sud, şi să caute diamante.

— Chiar dacă nu voiu găsi diamante, susţine Alexe, mă fac vânător de elefanţi. Când aude asemenea proiecte copilăreşti, Toni râde cu superioritate. El ştie că pentru a vâna elefanţi nu e de ajuns un butoi hodorogit. Iţi trebuesc mai multe puşti cu repetiţie, cartuşe explosibile şi în plus, un număr însemnat de negri spre a tăia drumul prin junglă şi să care bagajele. Asta îşi poate permite numai o expediţie de oameni mari, bine organizată, sau trebue ca tatăl tău să fie fabricant de filme în America. Dar cum domnul Bârsan — tatăl lui Alexe — este doar un cărăuş, care n'are slujbă de multă vreme, atât Alexe, cât şi sora lui, Zizi, nu pot nici măcar să joace footbalul, care le place grozav.

— Ce vă închipuiţi? O minge costă o groază de bani, iar o pereche de ghete de sport cam tot pe atât! Şi de unde să le ei ? Nu e vorba că s'ar mulţumi dânşii şi cu altfel de ghete, dar n'au nici de acele.

Toni oftează din nou. Ah! Ce bine ar fi fost dacă echipa lui nu s'ar fi legat dăunăzi prin frăţia de sânge. Dar aşa, au înscris pe steagul lor secret lozinca: „Toţi pentru unul şi unul pentru toţi", jurându-şi credinţă veşnică şi prietenie până la moarte.

— Altfel..... ehei, altfel ar fi şters-o de mult spre Niagara şi ar putea trimite acum mamei sale din Depărtări, cărţi poştale ilustrate. Da, desigur! Dacă nu s'ar fi întâmplat astfel, Toni lăsa de mult echipa baltă.....

— Bannnng!

In timp ce Toni se întreabă cum ar putea să-şi trădeze echipa fără să aibă mustrări de cuget, pocneşte în geam un sâmbure de cireaşă. Rolli, prepelicarul, ţâşneşte de sub canapea şi latră sălbatic. Impuşcătura a pornit dela Indianul cel Gras. El aşteaptă jos cu atenţia încordată şi când îl vede pe Toni îi face misterios cu ochiul.

Alexe duce în plin oraş o viaţă de adevărat Piele-Roşie.

„Capul la cutie!" strigă Alexe în sus, dar e prea târziu. Al doilea sâmbure a şi pornit şi Toni îşi freacă obrazul înroşit de lovitură. Totuşi, nu se poate opri să nu-l admire: „Bun ochitor!".

— Toni, ai uitat de adunare? îl întreabă locotenentul echipei, ridicând în vânt un nas cârn, plin de pistrui şi obraznic. Toată lumea te aşteaptă la Sediu.

— Anunţă că vin numaidecât!, răspunde Toni, readus brusc la îndatoririle comandantului de ceată.

Grăsunul Alexe vîră puşcociul adânc în buzunar şi o ia la goană în trap, urlând ca indienii: uhu-uhu-uhu-uhu-uhu!

In timpul acesta, perdelele dela ferestrele familiei Pastramă se dau puţin la o parte şi Firfirică aruncă priviri iscoditoare în curte.

— „Aha! Iar se adună bandiţii, cu javra lor cu tot!"

Firfirică se cutremură de câte ori zăreşte prepelicarul.

— „Să mai îndrăznească fiara asta sălbatică să-l latre o singură dată pe Flipp al meu şi lasă.....".

Ochii i se îngustează, iar privirea i se ascute de ură. El aleargă spre sobă, înşfacă un lemn cu intenţia de a-l

zvârli după câine. Prea târziu! Rolli, tipăind pe lăbuţele lui strâmbe, se şi află în dosul porţii, alergând cu limba scoasă după cei doi băieţi ai doamnei Mocanu.

De câte ori îl vede pe Rolli, Firfirică învineţeşte de ciudă. Din pricina acestei javre s'a pricopsit — sunt vreo şase luni de atunci — cu o bătaie straşnică, pe care n'a uitat-o nici până azi.

Lucrurile s'au petrecut cam aşa:

El — Firfirică — a prins pe Rolli într'un laţ făcut dintr'o funie încolăcită, de capătul căreia legase o bucată de cârnat afumat. Ce vină are el dacă fiara s'a repezit cu lăcomie asupra cârnatului, prinzându-se prosteşte în laţ? Tocmai când se pregătea să strângă bine juvăţul, răsar de nu ştiu unde, Toni şi prietenul lui, Nicki. Şi cât ai clipi din ochi, cele două haimanale au tăbărât pe el şi i-au cărat o ploaie de ghionţi de parc'ar fi săvârşit cine stie ce crimă.

Şi dacă nu s'ar fi întâmplat să-l prind eu pe Rolli, se gândi Firfirică, corcitura asta nesuferită ar fi căzut cu siguranţă în sbilţul hingherului, care tocmai trecea pe uliţă cu cotiga lui.

— Da, da! Asta ar fi păţit javra.....

Şi azi, când îşi aduce aminte, îl apucă furiile. Mai ales că banditul de Nicki a zvârlit — colac peste pupăză — cu cârja după dânsul, şi putea chiar să-l omoare dacă-l nimerea. Toate astea s'au petrecut numai din pricina unei stârpituri de câine.

Din ziua aceea, prepelicarul se află sub scutul întregei echipe.

— Dacă îl mai atingi odată, am să-ţi cârpesc două palme de ai să vezi stele verzi. Ai înţeles?

Aşa a îndrăznit să-l ameninţe neobrăzatul de Toni Mocanu, zvârlindu-i o privire înfricoşătoare, ca King Kong,

urangutanul din film. După care, ambii ticăloşi i-au confiscat pur şi simplu câinele, pe dragul lui Flipp, şi au plecat cu dânsul.

— Dar, lasă... le arată el lor!

Firfirică Pastramă nu mai iese din casă de câteva zile şi cuibărit în pat, rumegă planuri ucigătoare de răzbunare. Ura lui e cu atât mai întemeiată, cu cât fiul lui

Gogu Pastramă şi unicul moştenitor al „Caşcavalului Vesel" a fost crunt umilit, de aceşti derbedei, care au refuzat să-l primească în echipa lor.

Unchiul lui Nicki e paznic de noapte la o construcţie ce se ridică în apropierea străzii lor. Insărcinarea lui de căpetenie este să păzească schelăria, care a luat de câtva timp prostul obicei să plece la plimbare, uitând bine'nţeles să se înapoieze. Echipa şi-a instalat cartierul general în mijlocul şantierului. Cheia o păstrează unchiul Vic-

tor, dar cum el iubeşte mult copiii, se preface că nu bagă de seamă când Nicki i-o „umflă". Acolo, în fundul şantierului, echipa se găseşte în siguranţă deplină.

In vacanţă, copiii forfotesc cât e ziua de mare printre varniţe, grinzi şi stive de cărămizi, făurind proiecte de viitor sau jucând diferite jocuri: de-a hoţii şi gardiştii; de-a v'aţi ascunselea sau chiar ca doctorul şi bolnavii. Deseori fac exerciţii de sărituri în lungime, peste grinzi şi căpriori.

Fraţii Mocanu ajung la Sediu suflând ca locomotivele. Se opresc în faţa porţii de lemn şi Toni-şi înfige două degete în gură, scoţând cinci şuerături: patru mai scurte şi ultima prelungită. Ăsta e semnalul echipei. Poarta se deschide, gemând din balamale şi Rolli — care-şi sprijinise nerăbdător labele de gard — face câteva tumbe, rostogolindu-se în curte. Revine apoi pe labele lui strâmbe, iar când simte pământul sub picioare, o zbugheşte în Sediu, lătrând nebun de bucurie.

— Nicki, trebue să m'ajuţi! îi şopteşte Anton, trecând pe lângă dânsul. Trebue să-l convingem pe Alexe, să renunţe la Africa. Eu unul, nu mai pot rămâne în Bucureşti. Inţelegi? Nu mai pot! Apoi îl bate prietenește pe umăr, după care, adresându-se tuturor, le spune:

— „Păcat că Nicki nu poate veni cu noi din pricina piciorului său de lemn. Altfel, ar face parte cu siguranţă din expediţie". Toni e sigur de asta! Băiatul ăsta slăbuţ, tăcut şi grav, îi place mult. Il iubeşte chiar!

Nicki şade aproape toată ziua'n casă, cotrobăieşte la aparatul de radio, citeşte cărţi sau lipeşte mărci în album. Hotărît lucru! Pe Nicki s'ar fi putut bizui căpitanul oricând.

Rugămintea lui Toni moaie inima lui Nicki ca pe o cârpă. El nu răspunde totuşi nici „da", nici „nu", se aşază pe o grindă, fără să spuie un cuvânt şi rămâne adâncit în gânduri.

— Ce o fi având? se întreabă Toni mirat.

Toată echipa e prezentă. In afară de Toni şi fratele lui, Viorel, mai sunt: Alexe cu sora lui, Zizi, şi Ricuşor, prâslea familiei, care, după constatările făcute pe „teren", nu-i destul de... „curat". Echipa l'a botezat pe Ricuşor „Penkala", întru cât, cu urechile lui mari şi pleoştite, seamănă aidoma reclamei pentru creioanele Penkala din vitrinele librăriilor. Cu porecla asta l'a blagoslovit Toni, cel mai mare inventator de porecle din întregul cartier. Copiii târăsc pretutindeni după ei pe micul Penkala.

Dac'ar afla mama lor.....

Şi Rolli face parte din echipă. Pătruns de importanţa lui, prepelicarul şade liniştit în mijlocul copiilor, roteşte ochii când spre unul când spre celălalt şi ciuleşte urechile la fiecare zgomot, să nu piardă, Doamne păzeşte! vreun cuvânt. Rolli îşi iubeşte echipa şi echipa îl iubeşte pe Rolli. Căţelul ăsta cu blana cafenie şi lăbuţele scurte, tocite par'că de prea mult umblet, împarte cu echipa din Maidanul Dulapului Binele şi Răul; Bucuria şi Durerea. De dragul echipei, Rolli ar fi gata chiar să se lase sfâşiat de nemilosul Firfirică.

Toni se caţără pe o buturugă, aşteaptă până se face tăcere deplină, îşi trece mâna prin păr cu importanţă, apoi începe să vorbească.

— „Prieteni!", declar şedinţa deschisă. Imi dau mie cuvântul şi cred că n'aveţi nimic împotrivă.

— „Oho!", îl întrerupe Alexe, trăgând bărbăteşte un fum din ţigara lui cărămizie, fabricată din hârtie de împachetat şi frunze de castan.

„Vă dau cuvântul meu de onoare, băieți (și se preface că n'a auzit întreruperea), că nu mai rămân în București nici măcar o zi. Eu plec!".

— „Taci, frate!" îl ironizează Alexe. „Și ăsta pretinde că e comandantul nostru".

— „Tacă-ți clanța", răsună vocea plină de zurgălăi a lui Viorel.

— „După ce voiu bate recordul lumii....", continuă Toni, „îmi veți da dreptate, băieți! Echipei noastre o să i se ducă vestea, v'o dau în scris...., chiar dacă Indianul cel Gras își ţugue buzele ca un pește".

Numele de batjocură „Indianul cel Gras" i l'au dat lui Alexe, întâi pentrucă era grozav de gras — deși se sătura arareori — iar în al doilea rând, pentrucă înghițea orice carte de aventuri cu „indieni", pe care izbutea să pună mâna.

— „N'ajungem noi ziua în care să te vedem învingător!", îl ia din nou peste picior Alexe, trăgând cu nesaț din surogatul lui de țigară.

— Ce pricepi tu din toate astea? cratiță cu două picioare! îi răspunde Toni cu dispreț. Totuși, s'a roșit de mânie.

Alexe clipește de câteva ori, închide un ochiu, privește sbanghiu pe Toni și-i scoate limba. Intreaga asistență sclăfăie zgomotos. Chiar și micul Penkala rânjește, lungindu-și gura între cele două urechi mari. Numai Rolli își păstrează aerul lui de gravitate. El mârâe nemulțumit și lovește cu coada în scândură, de parc'ar bate cu ciocanul în pupitru, spre a chema adunarea la ordine.

— „Tăcere!", zbiară Toni, „M'am săturat de prostiile voastre!". Unde suntem? Intr'o grădiniță de copii sau la Sediu? Tăcere vă zic!

— „Pun la vot dacă plecăm în Niagara sau mergem să prăjim cârnaţi în Africa, împreună cu Alexe".

— „Asta s'o crezi tu!", îl contrazice grăsunul, cu obrajii în flăcări. Cârnaţii se găsesc în Niagara şi asta-i specialitatea ta! Iar dacă înţelegeţi să vă bateţi joc de lume, eu mă retrag din echipă. Imi pare chiar rău că mi-am pierdut atâta timp în mijlocul vostru. Eu propun să punem la vot plecarea spre Africa. Iţi dau voie să-ţi aduci acolo chiar şi butoiul.

Toni îl înghionteşte pe Viorel: „Spune şi tu ceva, să-mi ţii parte, ce Dumnezeu?". Dar Viorel rămâne mai departe tăcut ca un maimuţoi împăiat.

— Mai ales că....., urmează victorios Alexe, bălăbănindu-şi picioarele goale, pentru Africa votează, în afară de mine, Zizi şi Ricuşor. Nicki se abţine dela vot, aşa că tu şi cu Viorel rămâneţi în minoritate.

— „Cum? Vrei să voteze şi Penkala? Se vede c'ai căzut în cap!", sare Toni indignat şi ciocăneşte de câteva ori cu degetul fruntea lui Alexe.

— „Sugaciul ăsta, care nici nu ştie să umble şi călătoreşte gratis în tramvai, să voteze cu noi şi să hotărască unde mergem? Asta nu admit....".

Micul Viorel, par'că trezit din somn, se amestecă'n vorbă spre a-şi susţine fratele:

— „Un copil în scutece... Dacă s'a mai pomenit aşa ceva!" şi priveşte cu înţeles spre Penkala, care, fără să se sinchisească de tot tărăboiul din jurul lui, şi-a ridicat un deget în sus şi se uită saşiu la dânsul.

— Hm.... protestează Zizi batjocoritor. Dacă Toni ar pretinde că poate s'ajungă în lună călare pe coada măturii, Viorel ar crede că aşa e!, chiţcăe dânsa ca să-şi apere onoarea familiei. Afară de asta, completează Zizi,

Ricuşor e băiat mare. A împlinit optsprezece luni!". Nici n'a isprăvit bine vorba că sare deodată'n sus ca muşcată de şarpe, îl depărtează pe micul Penkala de ea şi exclamă: „Uiiijjjj!". Se trezise prea târziu... Nevinovatul copil udase leoarcă pe sora lui mai mare.

— „Puneţi scutecele familiei la uscat!" izbucneşte căpitanul şi râde cu poftă. Dar să lăsaţi copilul în pace. La vârsta lui, Penkala are dreptul să facă aşa ceva. . . .

— „Să-ţi fie ruşine, Penkala!" îl dăscăleşte Zizi. „La vârsta ta . . . . Doar maimuţele mai fac asemenea lucruri, când au aproape doi ani".

Se pare că micuţul a priceput insulta, fiindcă începe să urle asurzitor. Rolli rânjeşte intrigat, căpitanul face haz şi Alexe îşi priveşte ameninţător frăţiorul.

— „Copiii de ţâţă n'au drept de vot"! decide Toni înfigându-şi bătăios pumnii'n buzunare. Ce mai vroiam să spun? A, da... Rolli votează bine 'nţeles pentru Niagara", completează el neglijent.

Alexe şi-a răsfrânt îndărătnic buza de jos şi se adresează echipei: „Eu plec totuşi în Africa de Sud! Şi dacă vreţi să ştiţi când: chiar mâine! Nu mai pot de votul vostru!

Zizi intervine împăciuitoare: Nu fii încăpăţinat, Alexe! Ah! fraţii ăştia. . . . şi când te gândeşti că mama îl crede pe Alexe un înger şi are deplină încredere în el. In timp ce caută să liniştească spiritele, Zizi încheie energic pantalonii lui Penkala.

— „Ce-ai spus?". Alexe simte cum i se urcă sângele în cap.

Inger! El şi înger... Era cea mai grea ocară ce i se putea aduce. A, nu! El vrea să fie rău, să ajungă un derbedeu, un hoinar... în sfârşit! un om adevărat.

El, Alexe, care aşteaptă cu nerăbdare ziua când se va putea bărbieri singur, să aibe vocea groasă şi să primească scrisori prin poştă — scrisori adevărate — el nu poate admite să fie făcut de ruşine. Nu, de trei ori nu!

Te sfătuesc să încetezi cu tâmpeniile, surioară! o ameninţă el pe Zizi şi se apropie furios de dânsa, că altfel... altfel o păţeşti cu mine.

— „M'ai înţeles? Gâscă jumulită!" Zizi nu răspunde şi supărată, îi întoarce spatele.

Profitând de cearta ivită între cei doi, Toni, fără să mai aştepte consimţământul celorlalţi, anunţă cu dela sine putere: Ne-am înţeles deci! Priveşte apoi pe ceasul lui brăţară, de care este atât de mândru. Faptul că are ceas îi dă o mare superioritate asupra echipei, care îl invidiază teribil.

— Plecăm spre Niagara. S'a hotărît! Mâine la aceeaş oră, apel general aici. Cum nu s'a ridicat nici o voce împotrivă, înseamnă că hotărîrea noastră a fost luată în unanimitate. Mâine vom stabili echiparea trupei şi amănuntele de călătorie, încheie Toni.

— Alexe, lampa ta de buzunar funcţionează?

Alexe e nervos . . . .

— Lampa mea rămâne aici, împreună cu mine!

Nicki se scoală deodată în picioare. Bate energic cu cârja de pământ şi izbuteşte să liniştească hărmălaia.

— Sunt împotriva expediţiei, băeţi, îi lămureşte Nicki, domol, însă hotărît. Dar...

— Bravo! triumfă Alexe şi scuipă entuziasmat în ţigară, care se stinge sfârâind. Şi Nicki trece de partea mea.

Nicki îl priveşte dezaprobator şi continuă apăsat:

... Dar tot atât de fără rost ar fi şi plecarea în Africa de Sud.

— Cum? se miră Alexe.

— Foarte bine! tresaltă Zizi de bucurie. De fapt, ea a fost întotdeauna de părere să rămână acasă.

— Toate aceste planuri de călătorie, n'au făcut altceva decât să învrăjbească echipa noastră. Nu va mai trece mult şi o să ne spargem ţestele între noi. Cum rămâne atunci cu jurământul, băeţi? Toate astea n'au nici un rost, dar niciunul, vorbeşte mai departe Nicki, după ce şi-a trecut mâna prin chica lui roşcată şi ţepoasă, ca o perie. Spune şi tu Toni! Cui i-ar folosi dacă ai să izbuteşti să ajungi teafăr în cascada Niagara, împreună cu butoiul tău? Nimănui!

De altfel, crezi că a sări cu butoiul în gol înseamnă o ispravă sportivă? Vax!

Toni se simte aproape învins şi, descurajat, lasă să-i alunece mâinele dealungul trupului.

— Sau Alexe cu diamantele lui? Chiar dacă va găsi câteva, înseamnă doar că va ajunge bogat, şi nimic mai mult.

— Ia spune, vrei să ajungi un domnişor spilcuit?

— Asta nu . . . îl asigură Alexe. De altfel fiecare din echipă o să primească o parte egală. Asta se 'nţelege dela sine.

— Şi asta e ceva, încuviinţează Nicki. Dar pe noi, cei de pe Maidanul Dulapului, nu ne interesează pungile cu bani. Nu-i aşa, băeţi?

Toţi îl aprobă. Mai cu seamă Viorel, care l'a ascultat tot timpul cu gura căscată. Chiar şi Alexe trebue să recunoască dreptatea spuselor lui, deşi o spune cu jumătate gură.

— Zizi chichoteşte subţirel: Ai dreptate! Să nu ajungeţi nişte burtoşi când veţi fi mari şi nici zgârciţi ca Gogu Pastramă, care ar fi în stare să-şi înghită chiriaşii, când nu-i plătesc chiria la timp.

Toţi izbucnesc în râs. Il cunosc ei doar pe stăpânul „Caşcavalului Vesel", care îşi plimbă ţanţoş prin curte

burta cât un boloboc. Intr'adevăr, nimeni nu-l poate suferi pe tatăl lui Firfirică.

— Nu vrem să ne facem „pastramă", spune mai departe Nicki cu două înțelesuri. Vrem să fim eroi.

— De clasa una, ca Tom Mix!

— Incetează cu tâmpeniile, Alexe! Nu ca Tom Mix ci ca Sherlock Holmes, regele detectivilor, îl contrazice Viorel energic pe Indianul cel Gras.

— De acord! Tom Mix, are curaj, nu zic nu, și nici Sherlock Holmes nu se lasă mai prejos, ... caută Nicki să-i împace pe beligeranți.

— Și încă foarte mult, îl completează Toni. Alexe ar avea ce învăța dela ei dacă n'ar fi cap sec.

— Dar nici unul, nici celălalt, nu sunt cu adevărat oameni viteji, explică Nicki întregului auditoriu. Scherlock Holmes nu e mai mult decât un copoi murdar, care se pune în slujba unor oameni de teapa lui Pastramă, atunci când li se șterpelește ceva. Eu cred însă că noi trebuie să venim în ajutorul oamenilor care merită și au într'adevăr nevoie de sprijinul nostru. Chiar și unchiul Victor spune că un erou adevărat este doar acela care nu-și cruță puterile, înfruntă orice primejdie spre a învinge nedreptatea și sare în ajutorul celor căzuți în năpastă.

— Mie nu mi-e frică, îi asigură Toni. Dar ce trebue să facem?

— Să încercăm să devenim asemenea eroi, adică eroi adevărați, îi lămurește Nicki cu vocea puțin tremurată. Echipa noastră trebue să aibă ca țintă săvârșirea unei fapte eroice și mărețe, astfel ca întreaga mahala să ne laude și să fie mândră cu noi.

După ce a isprăvit, Nicki îi privește pe rând cu multă seriozitate și citește pe fețele copiilor că toți sunt hotărîți să-l asculte și să-l urmeze.

— Da, să înfăptuim ceva măreț! aprobă Toni cu o voce tunătoare și entuziasmată, spre marea mirare a echipei sale.

— Dar cum? asta e problema.

— Eu m'am gândit la o „chestie" . . . îi informează Nicki după ce a tăcut o clipă. Trebue să salvăm pe cineva . . . .

— Ura! Minunat!

— Și când s'o facem?

— Poate să dăm ajutor pompierilor, când o să izbucnească un foc . . . .

— Sau să salvăm pe patinatori, dacă se sparge ghiața. Știți . . . . . atunci capeți și o medalie . . . .

— . . . . ca salvator de vieți omenești!

Nicki clatină capul dezaprobator. Nu! Nimic din ceea ce ați propus, nu e pentru noi. Echipa noastră trebue să . . . . . trebue să salveze echipajul de pe vaporul *Celiuskin*. Să le venim în ajutor. Da, asta trebue să facem! Ia gândiți-vă, băeți. Echipa de pe Maidanul Dulapului scapă dela moarte pe naufragiații vasului Celiuskin. Ei? ia spuneți, fraților? Asta ar fi lovitura loviturilor . . . .

Nicki și-a pierdut răbdarea. El șonticăește de colo până colo, sprijinit în cârji.

— Ce-lius-kin? Alexe e buimăcit. Ce fel de vapor e ăsta? El n'a auzit despre acest vapor, fiindcă în afară de cărțile lui cu indieni, nu citește decât știrile sportive.

Zizi fixează podeaua de parc'ar fi scrisă acolo povestea vaporului. De fapt, dânsa nu citește încă ziarele.

— Nu e vorba cumva despre niște profesori sau cam așa ceva, care au zburat până aproape de lună? întreabă Toni încurcat. El, în calitatea lui de căpitan, ar fi trebuit să știe despre tot ce se întâmplă în lume...

— A . . . . vorbeşti de profesorul Piccard care a zburat în stratosferă? . . . . Nu! nu e vorba de dânsul, îl asigură Nicki. Scoate apoi din buzunar un carneţel, scuipă în de-

gete, îl răsfoeşte grăbit şi găsind o notiţă, începe să citească:

Masa de prânz: supă de cartofi, găluşte încălzite cu ouă; azi am făcut la şcoală un schimb de mărci. Am primit o marcă din Noua Caledonie. E prima marcă din Caledonia pe care am s'o lipesc în album.

Nu, nu asta căuta . . . .

Răsfoieşte mai departe carneţelul soios, dă peste notiţa căutată şi o citeşte cu glas tare:

ULTIMA NOUTATE!

O comunicare radiofonică în limba română a postului de Radio Moscova.

La 13 Februarie a fost prins și sfărâmat între ghețari, vaporul sovietic „Celiuskin". Nenorocirea s'a întâmplat la 155 mile distanță de Capul Nord și 144 mile depărtare de Capul Wenkarem. Intregul echipaj de peste o sută de oameni, printre care un sugaci și o fetiță, s'au salvat dintre sfărâmături, pe o banchiză de ghiață. Banchiza, purtată de curenți, se îndreaptă spre munții de ghiață prin furtuna polară și noaptea veșnică.

Unchiul Victor crede că ei mai sunt în viață, fiindcă's bolșevici.

— Cine sunt bolșevicii ăștia? se interesează grăsunul Alexe. Nu sunt cumva tot un fel de indieni, fără pene pe cap și fără tatuaje?

Toni se prăpădește de râs.

— Nu, îl instruește răbdător Nicki. Bolșevicii sunt ruși. Oameni la fel cu toți oamenii. Ca tine, ca mine . . . .

— Atunci de ce îi cheamă bolșevici, întreabă curios Viorel.

— Să-ți explic: până acum câtva timp, poporul era asuprit rău în Rusia. Oameni cumsecade și fără nicio vină erau aruncați în închisori sau trimiși în surghiun, în Siberia.

— Și...?

Ei făceau parte dintr'un partid mare, *(balşoi,* pe ruseşte), care lupta să gonească pe asupritori din fruntea Rusiei. De aia li se spune bolşevici.

— Serios? întreabă Zizi nerăbdătoare. Povesteşte te rog mai departe.

— Când au eşit din închisoare, bolşevicii au răsculat poporul şi au izbutit să alunge pe toţi care îi asupreau....

— E adevărat că acolo se iau casele oamenilor?

— Nu, nu e adevărat! Dar făbricile şi toate bogăţiile Rusiei au fost preluate de Stat şi aparţin acum tuturor oamenilor spre folosul lor.

— Da? Atunci e frumos . . . . se extaziază Toni. Îşi muşcă însă buzele de necaz că a trebuit să afle toate acestea dela un subaltern al lui.

— Şi de atunci, toată lumea are de lucru în Rusia. Nu există şomeri, ca tatăl meu şi al lui Alexe. Dacă scapă cei de pe banchiză, tare aş vrea să fiu şi eu unul din copiii aceia, fiindcă acolo copiii o duc foarte bine. Dar dacă banchiza se fărămiţează . . . .

Nicki nu vrea să creadă că e cu putinţă un asemenea desnodământ, de aceia nici nu a notat mai departe restul comunicării.

— N'au decât să plece de pe banchiză şi să pornească pe jos până la Polul Nord, îşi dă părerea Alexe, cu competinţa unui eschimos.

— N'ai cap decât ca să ai unde pune căciula, îşi bate Zizi joc de dânsul. Şi ce se va întâmpla cu copiii? îl întreabă îngrijorată Zizi pe Nicki, aruncând micului Penkala o privire drăgăstoasă de mamă.

— Acelaş sfat i s'a dat şi profesorului Schmidt, informează Nicki echipa. Schmidt este conducătorul expediţiei de pe Celiuskin. Dar el nici n'a vrut să audă de aşa ceva. A răspuns: Nu!

— De ce?

— Fiindcă mergând pe jos — a spus profesorul — nu s'ar salva întregul echipaj. Drumul printre gheţuri e greu. Cei slabi ar rămâne în urmă şi ar muri degeraţi. Şi el nu vrea asta!

— S'ar putea chiar să-i mănânce urşii polari . . . . completează Viorel.

— Grozav echipaj, băieţi, spune căpitanul admirativ. Cu siguranţă că şi ei au jurat la fel ca noi: „Toţi pentru unul şi unul pentru toţi".

Ultimele cuvinte le-a pronunţat Toni rar şi gânditor de pe locul unde este aşezat. Şi-a sprijinit coatele pe genunchi şi-şi ţine capul între cele două mâini mari şi roşii, de care nu prea se mândreşte.

Alexe e supărat. Ei, drăcia dracului . . . . Auzi! Prin noapte şi ghiaţă . . . . Hm . . . . apoi îl roagă pe Nicki: povesteşte-ne cum s'a sfărâmat vaporul. Şi fiindcă Nicki se codeşte, el îl îndeamnă: Haide, nu te lăsa rugat. Dă-i drumul!

— Vezi, că . . . . nu ştiu mai mult decât v'am povestit, răspunde Nicki amărît. Tocmai la mijlocul emisiunii s'a deslănţuit în aparat un scandal mare. Cu siguranţă că s'a amestecat pe fir postul unui trib de sălbatici, care n'a aderat la convenţia radiofonică din Lucerna . . . . aşa că n'am putut înţelege nimic.

Nicki amestecă cu plăcere printre vorbele lui, cuvinte tehnice pe care nu le pricepe nimeni.

— Dac'am şti barem cum le merge pe banchiză... se interesează din nou căpitanul. Nu s'a primit nicio ştire dela dânşii?

— Ba, da! Se ţin bine, deşi au trecut aproape trei săptămâni. Au izbutit să salveze postul de radioemisiune de

pe vapor și în fiecare zi transmit comunicate prin radio. Radiotelegrafistul Krenkel a intrat în legătură cu unele posturi apropiate, chiar din prima zi a naufragiului și de acolo, veștile s'au răspândit în toată lumea.

— Când s'a aflat știrea în Uniunea Sovietică, au fluerat toate sirenele făbricilor. S'au trimis apoi imediat în ajutorul lor sănii trase de câini, spărgătoare de ghiață, avioane și chiar un Zeppelin. Toți oamenii din Rusia ar vrea să plece în ajutorul naufragiaților.

— Dar asta de unde o mai știi? îl întreabă Zizi. S'a spus și asta la Radio?

Da, oarecum . . . . adică . . . . am ascultat la radio o parte din ce v'am spus vouă. Restul mi-a istorisit unchiul Victor. El spune că așa se întâmplă întotdeauna în Rusia Sovietică. Acolo rușii sunt uniți, țin unii cu alții și sunt foarte curagioși. De altfel, acolo s'a mai întâmplat o asemenea nenorocire.

Generalul italian Nobile s'a prăbușit cu aeronava la Polul Nord. Atunci i-au venit rușii în ajutor și l-au salvat împreună cu întreg echipajul dirijabilului.

Toni a uitat de cascada Niagara, de butoi, de antrenamentul zilnic și chiar de cearta avută cu Alexe.

— Nu-i așa băieți că asta seamănă cu aventurile lui Robinson Crusoe? exclamă dânsul.

— Mă întreb numai cum se va isprăvi?

— Poate că îi salvează avioanele, își dădu Zizi părerea. Avioanele nu pot fi mâncate de urșii polari.

Toată echipa scrutează cerul, închipuindu-și nostalgic zborul avioanelor. Un timp se păstră liniște desăvârșită. Apoi, Alexe rupse tăcerea: In cazul ăsta noi suntem de prisos.

— Nu suntem de prisos, le explică Nicki. Gândiți-vă numai ce greu le este aeroplanelor să răzbată până la Pol

pe un frig atât de mare, prin ceață și viscol. Și cine știe dacă prin bezna de acolo vor vedea banchiza de ghiață. Chiar în acest caz, avionul aterizează greu pe ghiață și poate capota ușor. Unde mai pui că au de salvat peste o sută de oameni. Știți câte avioane ar trebui să ia parte? O groază! Nu . . . . eu cred că nu se va putea face nimic cu avioanele. Pe jos e mult mai sigur și noi trebue să-i salvăm.

— Nicki are dreptate, băieți! aprobă căpitanul, îngroșându-și vocea cât poate. Vreți să devenim eroi, nu? Să pornim atunci spre Polul Nord și să-i salvăm pe ruși din pustiul înghețat.

Ei, ce spuneți? Veniți cu mine?

— Venim! răspunseră toți într'un glas. Vom salva pe naufragiații vasului Celiuskin care's în pericol să piară în nesfârșitul ghețarilor. Cuvintele lor vibrară intens în șantierul plin de ecouri și sunau ca un legământ. Apoi se lăsă din nou o tăcere apăsătoare. Nimeni nu scotea un cuvânt. Se putea auzi chiar și bâzâitul unei muște. Numele de Celiuskin exercită asupra copiilor, farmecul unui cuvânt magic.

Fiecare e animat de dorința de a înfăptui lucruri mari, eroice și pline de curaj. Ei văd aevea în fața ochilor, primejdiile și aventurile prin care vor trebui să treacă și pe care sunt hotărîți a le înfrunta și învinge.

Tăcerea o curmă Zizi, cu glasul ei pițigăiat:

— Dar e îngrozitor de frig la Polul Nord. Vom îngheța cu toții.

— Da, e frig... o aprobă Nicki și se scotocește de zor prin buzunare. Acolo trăesc doar urșii albi. Poate morse și balene... Dar nici nu crește iarbă, nu sunt nici copaci, nimic... E regiunea ghețurilor ce nu se topesc niciodată.

Unchiul Victor mi-a povestit că la Polul Nord, copiii sunt spălaţi cu zăpadă.

Brrrr! se cutremură Viorel şi-şi scutură umerii, de parc'ar îngheţa de pe acum.

— In cazul ăsta nu ne vom spăla! soluţionează Alexe problema. Chiar şi acasă el nu prea se împacă cu apa şi săpunul, fiind într'o necontenită duşmănie cu ele. Nicki este însă de părere că până la urmă se vor obişnui. El isprăveşte cotrobăitul buzunarelor, găsind ce căuta.

— Priviţi, băieţi! Am aici o gazetă. Scrie în ea ceva care o să vă intereseze pe toţi. Uitaţi-vă şi voi . . . .

Căpitanul îi smulge curios bucăţica de ziar din mână şi începe s'o citească cu glas tare:

CARE ESTE PUNCTUL CEL MAI FRIGUROS AL PĂMÂNTULUI ?

Punctul cel mai friguros al pământului, nu este cum s'ar putea crede în Werkoiansk, ci în Oimekon — o regiune din ţinutul Iakuţilor, care se află tot în regiunea siberiană.

Cercetări paralele au stabilit în Ianuarie 1930 o temperatură absolută de 65 grade virgulă 2, minus în Oimekon, pe când la Werkoiansk s'a înregistrat în acelaşi timp numai un minus de 55 grade, virgulă 9.

In Oimekon îţi îngheaţă noaptea părul în cap şi se lipeşte de pernă. Chiar şi răsuflarea îngheaţă, iar aburii ieşiţi pe nas şi pe gură, se prefac numai decât în ţurţuri de ghiaţă, ce se izbesc între ei. Ciocniturile acestea produc un zgomot asemănător cu cel pe care îl face secara în timpul vânturatului.

— Asta înseamnă că atunci când vrei să tragi aer în piept, îţi intră grindina în gură, gândeşte Viorel cu voce tare. Observaţia are darul să producă o explozie de râsete.

Toni face haz pe socoteala frăţiorului său:

— Eşti un adevărat minus sub zero la cap! Şi Alexe îl completează râzând cu toată gura: Ba eu cred că are la cap un minus de 55 grade şi 9 sub zero.

— Ei drăcia nabii! Şi zici că la Pol, pe banchiză, între sfărâmăturile vaporului, e tot atât de frig Nicki?

— Nu sunt chiar atât de sigur, răspunde Nicki, dar ori cum... şi acolo e afurisit de frig. Cel puţin 40 de grade sub zero. Vedem noi de altfel când om ajunge acolo...

— Nu face nimic! Vom respira cu viteza maximă, îi asigură căpitanul cu humor. Vom ocoli astfel întâmplările neprevăzute. Pare totuşi puţin înfricoşat...

Nicki scoate din nou carneţelul aproape ferfeliţă dintr'un fund de buzunar, îl răsfoeşte şi priveşte îndelung o foaie. Am consultat acasă o hartă şi o ştiu pe dinafară. Priviţi: asta e Scandinavia, spune dânsul în timp ce desenează pe hârtie ceva care aduce pe departe cu un câine, un urs, sau cine ştie ce lighioană sălbatică necunoscută.

— Aici e Marea Albă. Şi dincolo Siberia. Aici suntem noi iar în colţ e America. Nu ştiu exact pe unde trebue s'o apucăm, dar în orice caz mergem către Nord, numai către Nord, fiindcă Polul Nord nu poate să fie decât la Nord. N'are ce căuta în altă parte!

— Da? Atunci ştiu pe unde ajungem. Luăm drept înainte prin Scandinavia, o cotim apoi la dreapta prin Svederia.....

— Prostii! Trebue să ajungem întâiu în America, îl contrazice Alexe. Şi afară de asta, insula se numeşte Schwedia nu Svederia. (Deşi e bun ţintaş la împuşcatul sâm-

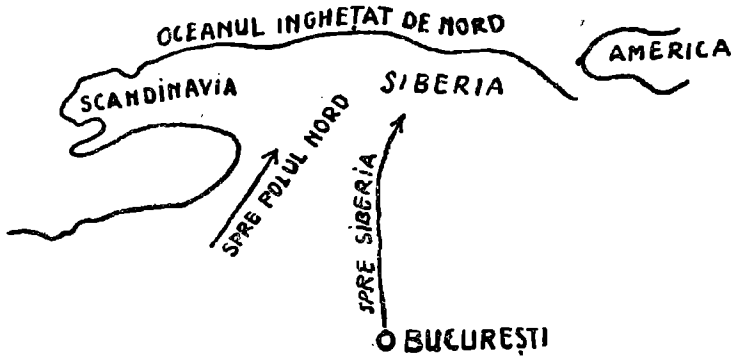

Ceva care aduce pe departe cu un câine...

burilor de cireşi, se poate vedea de aici, că Alexe nu este chiar expert în geografie).

— Intâi mergem la Hamburg. Acolo ne urcăm pe un transatlantic care face curse spre America, propune dânsul.

— Da, da! Să luăm unul din vapoarele Societăţii de navigaţie „Hapag", emite Toni părerea. Ştiţi ce? Plecăm cu „Bremen". Cu el a-şi fi plecat chiar dacă mă duceam la Niagara. E un vapor de lux cum nu s'a dovedit. Clasa una! Are cinema, bazin de înot şi sală de gimnastică.I-am văzut fotografia la agenţia de vapoare. E expus în vitrină. Am acasă şi un plan de voiaj cu fotografii. Am să vi-l aduc!

— Nu se poate! zbiară Alexe. „Hapag" este o societate hitleristă şi poartă svastica pe steagul vapoarelor ei.

— Eu aşi fi de părere să mergem mai bine la Anvers şi de acolo să ne îmbarcăm pe un vapor belgian, iar când vom fi ajuns în America, mai avem de făcut doar câţiva kilometri până la Polul Nord. Sau o să ne ia un spăr-

gător de ghiață, sau dacă nu, o întindem pe jos dealungul coastei și unde vom vedea că Oceanul e acoperit de un strat gros de ghiață, îl trecem cu piciorul. Pe Viorel însă, îl legăm cu o frânghie. S'ar putea să dea peste o spărtură de ghiață și se duce pe copcă. In ce ne privește pe noi, ceilalți, noi suntem înotători buni și nu putem păți nimic. Mi se pare băieți că la Polul Nord locuiesc sălbatici. Dar nu cred să ne facă vreun rău. N'am grijă! Nu ne prăpădim noi....

— Primul lucru de care avem nevoie, este o busolă. Să ne facem rost de ea, îi taie vorba căpitanul. E foarte important! Fără busolă nu putem stabili direcția de mers și ne rătăcim.

— Toți sunt în culmea fericirii. Grozavă idee spun copiii entuziasmați.

— Numai de ne-am vedea odată plecați....

Chiar și Rolli, care în tot timpul discuției a șezut demn pe scândură, renunță la atitudinea lui de nobil englez, sare în sus, latră ca un sălbatic și începe să se învârte în jurul lui ca o sfârlează, încercând să-și prindă coada.

Zizi, care deobiceiu nu prea are încredere în planurile băieților, îl aprobă de astădată cu entuziasm. Ea sărută cu gingășie pe Ricușor în vârful nasului și-i șoptește la ureche:

— Ai auzit, țâncule? Plecăm la Polul Nord.

— Alexe a coborît de pe grinda pe care era cocoțat și se plimbă agitat dela un capăt la celălalt al Sediului.

Fiecare macină în gând planul cel care, planul Celiuskin, care le joacă nebunește în creeri. Toni, în calitatea lui de căpitan, se gândește la o mulțime de lucruri practice în vederea călătoriei, sau cel puțin așa se pare, fiind-

că socotește pe degete din timp în timp. Drace! sudue Toni surprins, privind ceasul brățară.

E șapte, copii! O să ne facă acasă un tărăboi, mamă... mamă...

— Cum? Chiar șapte?

— Da, da! Atât este. Și mâine, cum isprăvim cu masa, ne adunăm aici, ordonă căpitanul. El închide ședința cu următoarea propunere:

— Aveți timp până mâine să vă gândiți la tot ce trebue să luăm cu noi. La începutul ședinței, își va da fiecare raportul. Cred că e de la sine înțeles că păstrarea absolută a secretului este o datorie de onoare pentru noi. Nimeni dintre cei mari nu trebue să bănuiască ce am pus la cale.

— Acum cărăbănirea.... Direcția casei înainte marș!

— Abia acum bagă de seamă copiii că toarnă cu găleata. Zizi, cu băieții mai mici, Alexe și Rolli, o iau la goană prin ploaie. In spatele lor, căpitanul și Nicki nu piciorul lui de lemn, umblă mai încet și discută dând din mâini.

— Nu uita Nicki că ești astăseară de serviciu la Radio, îi mai poruncește Toni în fața porții. Unda Polul Nord, cred că știi...

— Am înțeles, căpitane! aprobă Nicki și urcă scările șonticăind. Ploaia l-a udat până la piele, prefăcându-i hainele într'un soi de robinet stricat, din care apa țâșnește ne'ncetat. Și ceilalți echipieri au ajuns acasă uzi leoarcă și sunt băgați grabnic în pat.

— Să vezi numai ce ochi o să holbați când vom ajunge pe banchiză, murmură Toni, la urechea lui Viorel, înainte ca acesta să adoarmă. Viorel n'are chef de somn. Ghemuit sub plapoma călduroasă ațintește tavanul, gândindu-se la expediția polară. In fața ochilor i se așterne o

oglindă mare de ghiață și un cer întunecat ca păcura. Deodată tresare... Un munte înghețat, înalt și plin de zimți, cu niște colți ca de elefant, aleargă spre dânsul cu iuțeala tramvaiului și trosnește din încheieturi.

Viorel se'nfioară. Se întoarce prin întuneric pe partea cealalta, căutând să scape de urmărirea gheţarului, până ce pleoapele i se închid obosite. In odaie se lasă tăcerea, întreruptă doar de respirația sbuciumată a lui Viorel și de un sforăit subțire.....

Sforăitul era al lui Toni.

* * *

Copiii visează la pregătirea expediției de salvare. Felul în care a fost organizată plecarea vasului Celiuskin și a echipajului său, o vom afla în capitolul următor.

CAPITOLUL II

Ce n'a ştiut Nicki să povestească echipei

Cum a plecat vaporul Celiuskin, împreună cu expediţia arctică condusă de Schmidt, la Polul Nord.

Marea, cât o puteai cuprinde cu ochiul, era acoperită de zăpoare mari de ghiaţă. Se deslănţuise o furtună grozavă şi vârtejele involburate de zăpadă, zburau aruncate de viscole la mari depărtări.

Namilele de ghiaţă se îmbulzeau unele peste altele ca nişte adevărate talazuri de cristal, şi formau munţi întregi.

Iar munţii de ghiaţă călătoreau....

Ei se îndreptau cu putere spre un vapor ţintuit în mijlocul mormanelor albe, care nu se mai putea mişca din stânsoarea ce fusese cuprins.

Pe catargul vaporului flutura un drapel roşu cu o stea în cinci colţuri; pavilionul Uniunii Sovietice, ţara cea mai mare din lume; ţară ce se întinde dela Marea Neagră până în spatele Asiei şi dela ţărmul Mării Caspice, până în extremitatea de Nord a lumii, în ţinuturile veşnic înghetate; Oceanul Arctic.

Vaporul se numea „Celiuskin" și plecase din Leningrad. Celiuskin era primul vas de transport, care încerca să navigheze dealungul coastelor siberiene, fără să ierneze în drum.

Calea aceasta maritimă, supranumită „pasajul de nord" pleacă din Oceanul Atlantic prin Marea Nordului și duce

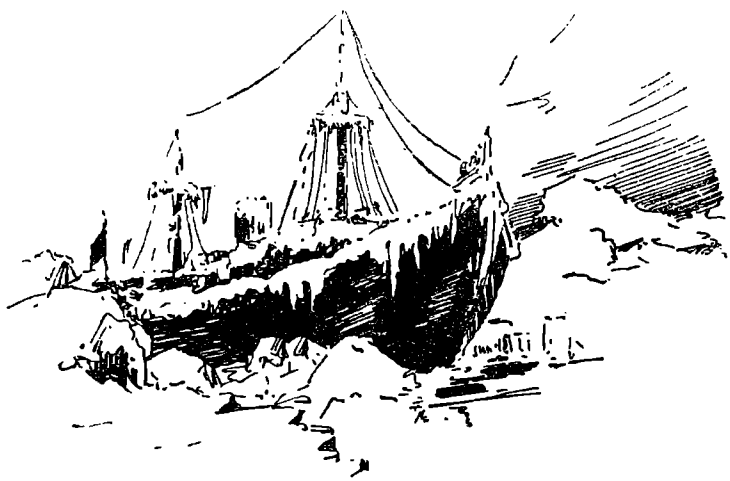

la Oceanul Arctic. Marinari îndrăsneți au încercat dealungul veacurilor să străbată acest drum primejdios, dar nici unul n'a izbutit să înfrângă puterea ghețarilor. Nici chiar spărgătoarele de ghiață, n'au desăvârșit această ispravă decât abia în ultimul timp, când au răzbit însfârșit prin acest adevărat „drum al morții".

Doar că spărgătoarele nu pot lua încărcături mari de mărfuri, deoarece au nevoie de întregul spațiu pentru depozitat cărbuni și combustibil.

Mașinile lor mari și puternice, înghit cărbuni cu lăcomie de căpcăun.

Insă porturile noi, orașele de curând construite, depozitele ridicate de-a-lungul coastelor siberiene, colibele căutătorilor de aur ce scormonesc ca sobolii în măruntaele pământului, oamenii, metalele prețioase, minereurile aurifere, zincul, fosfatul, cobaltul, arama, antimoniul, vânătorii și neguțătorii pieilor de animale sălbatice, stațiunile metereologice și de radio din extremitatea nordică, toți și toate aveau nevoie de vapoare întregi, de alimente, haine, scule, medicamente, mașini, cărți și multe altele.

Toate roadele muncii lor, urmau să fie îndrumate către Uniunea Sovietică: comori subpământene, aduse la suprafață din măruntaele Nordului, prin truda neobosită a acestor neînfricați muncitori. Toți acești oameni așteptau vești de acasă, voiau să trimită vești celor dragi, iar muncitorii, inginerii și medicii așteptau să fie înlocuiți, după anii petrecuți în pustiul ghețurilor.

Rostul vasului „Celiuskin", era tocmai să îmblânzească acest drum periculos printre munții de ghiață, statornicind o rețea maritimă pentru viitor.

Vaporul fusese construit anume pentru această încercare, în cursul căreia trebuia studiată puterea de rezistență a vaselor la presiunea ghețurilor și calea cea mai bună de urmat, pentru ca vapoarele să nu fie pironite în imensitatea câmpurilor de ghiață și țintuite în mijlocul lor, în timpul iernei.

Constructori cu faimă și oameni de știință sovietici, luau parte la această călătorie de experiență. Ei măsurau și calculau tot timpul cu ajutorul diferitelor instrumente: vântul și direcția lui, curenții de aer, mișcarea ghețarilor și presiunea lor asupra pereților vasului.

Ei mai sondau adâncimea oceanului, stabilind căldura apei și direcția curentului submarin. Celiuskin, construit

și echipat anume, spre a duce la bun sfârșit această călătorie, avea pereții groși și motoarele mult mai puternice decât vapoarele obișnuite. Cu toate acestea, nu putea tăia ghețarii cu ușurință, înainta totuși destul de binișor. Și hambarele vasului erau largi și încăpătoare. Aveau loc nu numai pentru încărcături de mărfuri și combustibil, ci chiar pentru cabine speciale, în care să se poată ierna, în caz că vaporul va fi prins în mijlocul ghețurilor.

Din echipaj făceau parte vechi și încercați marinari, ce au făcut dese călătorii la Pol și cunoșteau la perfecție Oceanul și primejdiile lui. Pe vas se mai aflau zidari, lăcătuși, tâmplari, muncitori și mecanici, iar toți la un loc numărau peste 100 de oameni. La această expediție a luat parte chiar și o fetiță mai mică de doi ani. O chema Alla Buiko.....

Tatăl fetiței, împreună cu alți douăzeci de cercetători, savanți și lucrători, plecau să înlocuiască echipa ce se afla pe insula Wranghel de câțiva ani.

Oamenii aceștia formau echipe de cercetători și de pioneri ai științei și culturii, în ținuturile depărtate dela capătul nordic al Uniunii Sovietice.

Echipa de pe insula Wranghel, lucra acolo de patru ani, despărțită complet de restul lumii: un grup de vajnici și neosteniți cercetători, compus din bărbați și femei.

Ei explorau metodic insula, alcătuiau hărți precise, creșteau vulpi polare și învățau pe eschimoși să scrie și să citească. Acum, urma să fie clădită pe insulă o casă de zid, iar cărămizile trebuincioase le purta Celiuskin în pântecul său.

Alla, micuță și cârnă, tropăia peste tot, iar guriță îi turuia fără încetare. Când maică-sa i-a arătat cum se

sărută eschimoșii — nu cu gura ci frecându-și nasurile — Alla rămase întâi foarte mirată, ca apoi să izbucnească într'un râs zgomotos.

Când i se vorbea despre foci, morse și urși albi, Alla încerca cu multă îndrăsneală să repete cuvintele.

In fruntea expediției se afla Otto Julevici Schmidt, profesor de matematici, care și-a închinat munca timp de mai mulți ani pentru a birui ținutul de ghiață, și a face astfel ca Oceanul Arctic să poată fi străbătut de vapoare de comerț.

Și cum era unul din cei mai pricepuți cercetători polari, i se încredințase conducerea expediției arctice.

In afară de dânsul, mai era și comandantul vaporului Celiuskin, căpitanul Vladimir Ivanovici Woronin, un ma-

rinar încercat și vestit pe toată coasta siberiană a Oceanului, dela Camciatca și până la Marea Albă.

Vaporul avea o cabină specială de radioemisiune, în care lucrau telegrafistul Krenkel și cei doi asistenți ai săi. El era acela care, după scufundarea vaporului, a lan-

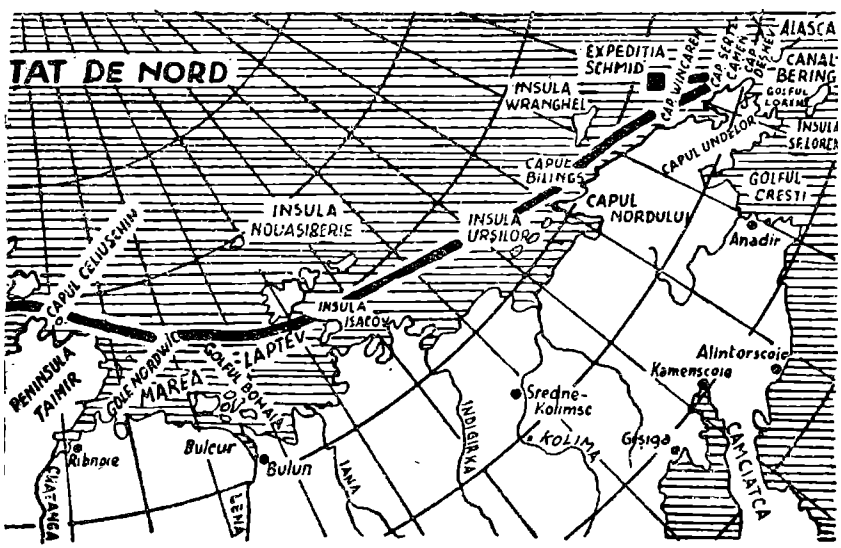

sat apelurile radiofonice de ajutor, ce au fost ascultate de milioane de oameni. Unul din aceste apeluri a fost auzit și de Niki, radiofonistul echipei de pe Maidanul Dulapului.

Până acum, cei trei operatori de radio ai vasului Celiuskin, se mai aflau în cabina lor de pe vapor și lucrau toată ziua cu căștile la ureche.

Ei comunicau lumii întregi, amănunte asupra călătoriei și înștiințau pe membrii echipajului despre ce se petrece

în lume. Radiotelegrafiştii erau în contact cu toate vapoarele ce se aflau în Nord, cu staţiunile polare şi cei de acasă.

In cabina lor se auzea zi şi noapte zumzetul şi ticăitul aparatelor „Morse", ca într'o centrală telegrafică.

La plecarea în călătorie, pe cheiul din Leningrad era adunată încă dela revărsatul zorilor, jumătate din populaţia oraşului. Toţi erau dornici să vadă echipajul, să-şi ia rămas bun dela dânsul şi să-i ureze noroc în călătoria primejdioasă, în care pornea neînfricata expediţie polară de pe vaporul Celiuskin.

Oraşul întreg se mândrea cu aceşti savanţi şi cercetători, cărora Republicele Sovietice Socialiste, le încredinţaseră o misiune de onoare şi pe care ei erau hotărîţi s'o ducă la bun sfârşit.

In mulţime, pe cheiu, se afla şi o femeie. Dânsa vărsa lacrimi de mândrie şi de durere; mândrie de a-şi şti fiul printre cei aleşi şi durere, pentru că îşi dădea seama cât de periculoasă este această călătorie.

Era mama operatorului cinematografic Arcadie Safran.

Safran se vâra pretutindeni cu aparatul lui şi învârtea neobosit manivela, oriunde s'ar fi aflat.

Flăcăul nu ştia ce să facă mai întâiu; să-i răspundă maică-sii, care îi făcea semne de pe chei, sau să cinematografieze mai departe? Cel mai practic ar fi fost să aibă trei mâini...

Rada portului şi cheiul, — pe toată lungimea lui, — era o mare de capete, când vaporul s'a desprins încet dela ţărm, plecând să înfrunte peripeţiile din Oceanul Arctic.

Ca la o comandă nevăzută, au început să zboare în aer mii de pălării şi o duduială ameţitoare de urale izbucni din sute de mii de piepturi entuziaste. Sumedenie de batiste

fâlfâiau în vânt, întocmai unor aripi de porumbei, mult timp după ce vasul se afla în larg.

Toate aceste scene de entuziasm și bucurie, le filmase Safran și se găseau acum în cutia lui cu minuni. El mai învârtea din manivelă mută vreme încă, după ce chipul mamei se pierduse ca un punct în mijlocul mulțimei ce-i apărea — chenar întunecat, — străjuind la capătul valurilor înspumate.

Pe bordul vasului se aflau și gazetari. Reporterii sunt — după cum se știe — oameni cu o nemaipomenită curiozitate.

Ei puneau tot soiul de întrebări, când medicului de pe vas, când metereologilor, plecați să studieze direcția vânturilor, sau, se înfundau în convorbiri îndelungate cu biologii, cercetători ai apelor și curenților mării. Cu creionul și bloc-notesul în mână, ei cotrobăiau întocmai unor copoi de vânătoare, prin toate ungherele și ascunzișurile vasului.

Ii vedeai când în bucătărie cu nasul înfundat în oale și cratiți, când în sala mașinilor printre mecanicii plini de uleiu, sau în jurul cazanelor înroșite, pe care fochiștii dezbrăcați de cămăși și lac de sudoare, le hrăneau cu lopeți pline de cărbuni.

In tot acest timp ei umplea foile blocului cu semne misterioase, din care nici un om nepriceput în gazetărie, n'ar fi înțeles nimic. Gazetarii mai luau parte la adunările savanților, amestecându-se în vorbă neîntrebați, cu o observație sau cu o contrazicere. Ades se certau cu bieții geologi plecați să cerceteze ținuturile arctice, iar nici de cum să fie supuși la interogatorii obositoare de către ziariști.

Gazetarii se mai încurcau și printre spițele roții dela cârmă, sau printre picioarele comandantului, ca niște

adevărați spiriduși. Dar aveau dreptate! Milioane de cititori din Uniunea Sovietică, așteptau nerăbdători să citească în ziarele lor, reportaje și descrieri din călătoriile vasului. Și gazetarii își făceau datoria, cum se pricepeau mai bine.

Că supărau uneori pe câte cineva, asta nu-i oprea din treabă:

Noroc bun! spuneau dânșii și-și vedeau liniștiți de mâzgălituri.

In felul acesta, reporterii comunicau zilnic gazetelor, ultimele știri de pe bord, cu ajutorul radioului.

Călătoria vasului Celiuskin s'a desfășurat în primele săptămâni în condițiuni normale, fără niciun fel de întâmplări neprevăzute. Dar în mijlocul lui August, începură peripețiile.

Vaporul împingea coastele lui puternice și groase în blocurile de ghiață ce i se îngrămădea în cale, iar cu botul lui ascuțit tăia în oglinda gheților felii de apă, croindu-și astfel drumul cu greutate.

Mașinile munceau amarnic și gâfâiau de zor din pricina oboselii. Uneori, odată cu troznetul gheței sparte, se auzeau și gemetele pereților de fier, ce se îndoiau. Câteva tăblii se turtiseră chiar, din pricina loviturilor primite.

Lăcătușii izbutiseră să le îndrepte de fiecare dată, astfel că vaporul înainta mereu.

Când Celiuskin a străbătut Marea Careliei denumită simplu „hruba de ghiață", (deși toate hrubele din lume n'ar fi ajuns să cuprindă ghiața ce se găsea acolo), expediția trăi o zi de nespusă bucurie. Pe bordul vasului veni pe lume o fetiță. Noua născută fu botezată Karina, după numele Mării Careliei. Se înțelege dela sine că atât Alla,

fetița de doi ani, cât și Karina, erau răsfățate de întregul echipaj.

Când Alla văzu fetița pentru întâia oară, o cercetă amănunțit, și curios. Mai ales numele Karinei îi părea greu de pronunțat și oricât de mult se căsnea să-l silabisească, nu izbutea. Astfel, oridecâteori privea cu drăgălășenie panerul în care se odihnea copilița, o mângâia cu singurul cuvânt pe care îl cunoștea mai bine: mama.

Și toată lumea se strâmba de râs.

Karina o ducea grozav de bine. Care copil se poate bucura chiar din prima zi a nașterii sale, de un leagăn atât de mare și de bun ca al ei? Intr'adevăr Celiuskin era cel mai mare leagăn din câte se puteau construi și o purta în unduiri, — când, mai domoale când mai puternice, — spre insula Wranghel, unde mama și tatăl ei urmau să-și petreacă mai mulți ani din viață.

Karina, în pătucul ei cald și perinele moi, habar n'avea că se mai află pe lume și altceva decât un vapor acoperit cu zăpadă și țurțuri de ghiață; cu oameni ghemuiți în blăni groase, — înghețate și ele — care îi făceau să pară un fel de șunci scoase din frigorifer.

La capul Celiuskin, vaporul întâlni pe spărgătorul de ghiață Krassin, precum și alte zece vapoare ale flotei polare sovietice.

Krassin trebuia să pornească înaintea vaporului și să-i taie un tunel liber în scoarța înghețată a mării, scoarță acoperită din ce în ce mai mult de blocuri mari de ghiață.

Dar Krassin fusese betegit în timpul călătoriei sale și nu mai putea da niciun sprijin vasului Celiuskin.

In felul acesta, expediția se afla în fața unei probleme de cea mai mare importanță, de care era legată însăși soarta ei. Să-și continue drumul fără ajutorul spărgătorului, sau s'o ia pe calea 'ntoarsă?

Profesorul Schmidt își adună toți colaboratorii și se sfătui îndelung cu dânșii asupra situației. El proceda astfel, de fiecare dată când era vorba să se ia o hotărîre însemnată, care privea soarta expediției și a echipajului.

Călătoria printre ghețuri nu fusese nici până atunci tocmai ușoară, dar adevăratele greutăți urmau să vină deabia de acum în colo.

Într'adevăr, cu cât se adânceau mai mult în Oceanul Arctic, cu atât ghețarii erau mai mari și se năpusteau cu mai multă furie asupra vaporului, căutând să-l încleștieze în mijlocul lor.

Cercetătorii polari hotărîră totuși după multă chibzuință să-și urmeze calea, înfruntând primejdiile, cu toate povețele celorlalți marinari de pe alte vapoare, care erau împotriva unei asemenea aventuri nesăbuite. După părerea lor, această călătorie mâna vasul Celiuskin spre o moarte sigură.

Oamenii rămaseră însă neclintiți în voința lor. Vor pleca mai departe!

Ce le susținea oare dârzenia și credința că vor duce la capăt această încercare? Ei știau bine că până la dânșii niciun vapor de transport nu se încumetase să străbată acest drum, singur, în toiul iernei și să înfrunte „pasajul de nord", înghețat până aproape de luna Mai.

Dar mai știau că ei au început această călătorie plină de neprevăzut, în condiții mult mai bune decât alte vapoare de transport. Mateloții nu erau niște simplu marinari, nesățioși de bani, și care cereau o plată mai mare, când munca era mai grea și mai primejdioasă. Nu! Și mai cu seamă, ei nu făceau această călătorie — în care nu-și precupețeau sănătatea și chiar viața — pe seama unor societăți de navigație avide de câștiguri mari; împotrivă! vlăjganii aceștia hotărîți și plini de avânt,

porniseră în călătorie spre binele unei țări — țara lor, — în care nu se mai aflau regi și stăpânitori, ci era o țară în care locuitorii trăiau și munceau laolaltă, „toți pentru unul și unul pentru toți".

Această conștiință îi făcea îndrăzneți și temerari. Ei înfruntau călătoria primejdioasă cu credința nezdruncinată, că în caz de pericol, milioane de frați din țara lor dragă, îi vor ajuta din toate puterile.

Fără ajutorul spărgătorului de ghiață, bizuit doar pe propriile lui puteri, vaporul Celiuskin pornea în „Marea Călătorie".

Blocuri gigantice de ghiață se repezeau năprasnic, și izbeau cu sete din toate părțile, pereții vaporului. Unde priveai și cât cuprindeau ochii se vedea o nesfârșită întindere de ghiață și zăpadă.

Călătoria se făcea din ce în ce mai grea, și înaintarea mai încetă. Vasul scârțâia și gemea din toate încheeturile. Masse de fum negru, slobozite de coșul vaporului împungeau cerul lăptos dela Pol, iar rotogoale de fum închipuiau o funie lungă, țâșnită din spatele catargului.

Celiuskin se prindea tot mai mult între sloiuri. Echipajul desprindea necontenit cu cângi de fier și securi de apă maldărele de ghiață proptite de vas, iar când bul-

gării erau prea mari, îi asvârleau în aer cu dinamită și fitil. Era o pildă neîntreruptă de muncă și sârg, pe care o dădeau comuniștii (care în Octombrie 1917 au stârnit revoluția în folosul muncitorilor, în fostul imperiu al țarilor atotputernici).

Și la fel ca atunci, — în primii ani ai revoluției, — se muncește și azi în Uniunea Sovietică la desăvârșirea unei lumi mai bune. In fabrici, în uzine, pe ogoare — pretutindeni — se lucrează, se construește, se gândește, se scrie și se inventează, fiindcă prima datorie a comuniștilor, este să ajute la propășirea țării prin îndemn, pildă și faptă.

Chiar și profesorul Schmidt — conducătorul expediției polare — era comunist. De aceea, punea dânsul mâna pe toporișcă sau cange odată cu ceilalți atunci când nevoia o cerea, și lovea cu sete blocurile cele mari ce țineau vaporul ca în clește.

Profesorul Schmidt era un om înalt, puțin adus de spate, cu ochii albaștrii, strălucitori și o barbă stufoasă și lungă.

Cum ghiața se făcea din ce în ce mai groasă și mai îndărătnică, iar puterile omenești nu mai ajutau să elibereze vaporul, se dădu ordin de dinamitare.

— In ghiață se îngroapa amonial, se aprindea fitilul, apoi oamenii fugeau cât îi țineau picioarele. După puțin timp răsuna o bubuitură puternică; izbucnea un trosnet prelung și înfricoșetor. Poc..., poc..., trosc..., și blocuri de mărimi nemaivăzute, zburau în aer și scânteiau în lumina soarelui. Apoi, o ploaie de bulgări fărâmițați se abăteau asupra vaporului, spărgându-se de puntea lui.

Dinamitarea izbutise și vaporul, slăbit de carapacea de ghiață ce-l înconjura, începu să pornească încet. Oa-

(vezi fig. pag. 7)

menii se cățărau pe bord cu sprinteneală de maimuță și Celiuskin își urma călătoria.

Totuși, repetatele sforțări — aproape supraomenești — nu ajutară vasului să-și atingă ținta călătorei: insula Wranghel. Mase de ghețari, cum nu s'au mai pomenit în cursul ultimilor treizeci de ani, zăvoreau toate ochiurile de apă și puseseră stavilă dorinței echipajului de a se vedea odată ajuns.

Din această pricină, micuța Karina nu aflase că pe lume se mai află și pământ. Lumea i se arăta (întocmai puilor de urs și de morse), albă ca o tortă de zahăr cu frișcă, de o albeață ce te orbea; și asta trebuia să mai țină mult timp, întrucât expediția hotărîse să-și urmeze drumul cu orice preț: să străbată canalul Behring și să ajungă la Wladivostok, primul ei popas din călătorie.

Vasul izbuti să se mai târască doar trei mile marine prin coridorul îngust de apă, croit cu multă cazną în mijlocul ghețurilor oceanice. După asta, ghețarii se adunară din nou în jurul vaporului, strângând în chingile lor puternice căsuța plutitoare, care scotea trâmbe de fum negre și dese.

Rezervele de dinamită erau pe sfârșite. Echipajul lupta cu încăpățânare, să doboare puterea bolovanilor de ghiață, ce se lipeau neîncetat unul de altul și ridicau înaintea vaporului stânci de netrecut.

Toată cazna lor de a elibera nava, a fost de data asta cu totul zadarnică. Celiuskin, înconjurat de blocuri alburii, gigantice, era țintuit cu putere. Prins ca o jucărie gingașă, vaporul era târît de blocurile plutitoare către Nord, țara înghețurilor și împărăția veșnicului întuneric.

Profesorul Schmidt văzând că primejdia e mare, spuse radiotelegrafistului Krenkel să ceară ajutor apărgătorului de ghiață Liedtke.

Dar și acest spărgător luptase cumplit timp de 17 luni cu puterea de nerăpus a gheţurilor.

Dârele de apă ce le croia prin mijlocul banchizelor, deveneau din ce în ce mai înguste, iar din lupta trudnică dusă în tot acest timp, Liedtke păstrase pe trupul lui șubrezit, răni adânci.

Chiar acum, treizeci și două de pompe lucrau necontenit în măruntaele spărgătorului, să pompeze apa care năvălea cu furie, prin spărturile făcute de presiunea gheţurilor.

Deși o călătorie în Oceanul Ingheţat părea cu neputinţă în acest anotimp, la auzul semnalelor de pe Celiuskin, Liedtke — așa beteag cum era, — se grăbi să-și pună cazanele sub presiune și porni să ajute camaradul, ce se zbătea neputincios în mijlocul gheţurilor, împins necontenit spre ţinuturile arctice. Spărgătorul schimba mereu cu Celiuskin ştiri prin radio, asupra locului unde se află, asupra stării lui, a curentului apei, precum și a puterii de rezistenţă a gheţii.

S'au încercat toate mijloacele spre a se veni în ajutorul lui Celiuskin, dar până la urmă, însuși Liedtke era în primejdie de a fi prins în braţele vânjoase ale gheţurilor, încleştat și, silit să ierneze în mijlocul blocurilor de ghiaţă.

Auzind aceasta, profesorul Schmidt vesti spărgătorul de ghiaţă să-și întrerupă călătoria de ajutorare. Nu mică a fost durerea celor de pe Liedtke, când au fost nevoiţi să renunţe la încercările lor, părăsind astfel echipajul vasului Celiuskin în voia soartei, în mijlocul banchizei plutitoare.

Vaporul era împins tot mai mult spre Nord, dar echipajul n'a fost uitat o singură clipă de cei de acasă.

Rusia Sovietică a privit dela început cu dragoste și mândrie călătoria lui Celiuskin, iar în ultimul timp, urmărea cu îngrijorare crescândă, primejdia în care se afla vasul.

Zi și noapte porneau din Moscova spre Pol, mesagii de îmbărbătare, iar schimbul de știri se făcea regulat.

Ia 18 Noembrie 1933, ziarele au înregistrat următoarea înștiințare radiofonică din partea vaporului Celiuskin:

... *„E aproape cu neputință ca stratul de ghiață să mai fie spart și îndepărtat în timpul acestui an stop. Presiunea gheților crește mereu și primejdia ca vasul să fie strivit e foarte mare, stop. Am alcătuit un plan amănunțit pentru iernatul în mijlocul Oceanului și înainte de a-l pune în aplicare îl vom comunica în întregime, stop.*

Otto Julevici Schmidt.

Termometrul înregistra 40 de grade sub zero, dar oamenii cărau materialele pe covertă și forfoteau mereu. în ciuda frigului, care aproape îi dobora.

Pe punte se îngrămădeau tot mai multe lucruri trebuincioase. Apăreau astfel stive de corturi, combustibil, zahăr, făină, conserve și alte alimente, blănuri și haine, lăzi și butoaie cu scrumbii, aparate, precum și instrumentele din cabine.

In plus, trebuia îngrijită o cantitate mare de apă de băut. Apa din Ocean este sărată și amară, nefiind bună de báut sau de gătit. Dar de unde să iei atâta apă dulce?

Ei..., dar ce fel de navigatori polari ar mai fi dânșii, dacă n'ar ști că ghiața învechită își pierde proprietățile ei de săruri? De aceea, îngrămădeau în săniile făcute

chiar de dânșii, toate blocurile de ghiață ce puteau fi topite.

Chiar savanții și tehnicienii, precum și nevestele lor, dădură un ajutor prețios la această muncă încordată și obositoare. Astfel că erau pregătiți — în cazul unui naufragiu — să nu piardă nici o clipă cu evacuarea pe ghiață a lucrurilor adunate pe bord.

Toate brațele au fost folosite în acest scop. Era o întrecere între toate echipele. Fiecare dintre ele vroia să-și isprăvească lucrul înaintea celorlalte echipe și se muncea fără încetare.

Se părea că apropierea primejdiei le înzecea puterile.

Seara, după sfârșitul lucrului, mâncau împreună. Toți erau flămânzi ca urșii polari. După masa de seară erau liberi. Atunci se juca șah sau table; se improvizau coruri, în care cântau cu toți sau se citeau bucăți din cărțile aflătoare pe vapor. Cercetătorii și savanții povesteau întâmplări din activitatea lor și aventuri din alte expediții științifice, petrecute în regiuni unde, până la dânșii nu pătrunsese picior de om.

In mica lor cabină albastră, metereologii ascultau, scriau și făceau calcule. Ei lansau din când în când baloane aerostatice *, în timp ce vaporul plutea spre necunoscut. Baloanele se înălțau peste douăzeci de mii de metri în aer. Radiofonistul Krenkel îi ajuta pe savanți. Își lipea casca de ureche și asculta cu aparatele sale, indicațiile destul de slabe ale baloanelor radiofonice, asupra înălțimii, presiunii și temperaturii diferitelor straturi de aer din atmosferă.

Cei mai tineri membri ai expediției făceau farse savanților și se bucurau de ele. In acest soi de farse, era mai priceput tânărul pictor Fedia Reșetnicov. Una dintre cele mai izbutite farse ale lui, a fost povestită mai târ-

*) Baloane mici pentru măsurarea și calcularea vântului, a curenților din atmosferă.

ziu cu ani de zile, de către unul dintre participanții expediției: A. Bogossov.

Printre savanți se aflau doi vestiți cercetători polari, Stahanov și Bielopolski, plecați să studieze viața animalelor din regiunile arctice. Reșetnicov se hotărî să le dea de lucru celor doi zoologi și în acelaș timp, să facă pe ceilalți membri ai expediției să petreacă. El intră deci în cabina lui Stahanov, anunțându-l că a descoperit nu departe de vapor, urme de urși albi, dar că nu e tocmai sigur, dacă urmele sunt într'adevăr de urși, sau de alte fiare necunoscute din ținutul polar. In acest timp, el desemnă pe hârtie niște urme ce semănau oarecum cu labele de urs.

Stahanov privind desenul, declară cu toată autoritatea lui științifică : „urmele de urs arată altfel" și îi făcu la repezeală pe hârtie, o schiță a labelor de urs. Atât îi trebui lui Fedia. Luă hârtia în grabă și ajuns la dânsul în cabină, confecționează după schița lui Stahanov niște tălpi mari de lemn; le căptuși cu blană și postav, făcându-și un soi de pâslari. Bătu la capătul fiecărei tălpi câte cinci ținte, care închipuiau ghiarele fiarelor și astfel arătau ca labe adevărate de urs.

Intr'o seară își încălță botforii de pâslă și blană, cu care se plimbă un timp în jurul vaporului înghețat, lăsând pretutindeni urme ce puteau fi lesne bănuite a fi de urs. Primul care dădu peste aceste urme, a fost maistrul artificier Vasia Gordeev, care era însărcinat cu dinamitarea gheței.

El istorisi tuturor descoperirea făcută. A doua seară. Fedia ieși din nou pe furiș și lăsă semnele pe ghiață, ispravă pe care o repetă încă câteva nopți.

Vestea cu urșii care dau târcoale vaporului, făcu înconjurul echipajului. Se făcu propunerea de a se organiza

o vânătoare de urşi. Toată lumea începu să-şi curețe armele, pregătindu-se de vânătoare.

Stahanov şi Bielopolski cercetau zilnic urmele, le măsurau, le fotografiau, după care îşi umplură caietele cu observații şi însemnări asupra urşilor polari. Ba între dânşii izbucni chiar o ceartă ştiinţifică.

Stahanov susţinea că sunt urmele unui urs ce cântărește optzeci de puzi (un pud este egal cu 16,38 kg), iar Bielopolski era convins că urmele au fost lăsate de o ursoaică şi că aceasta nu are mai mult de şaizeci de puzi.

Amândoi ne-au atras atenţia să nu călcăm urmele, spre a nu le şterge şi ca să fie mai siguri, le înconjurară cu garduri mici.

Stahanov şi Bobrov s'au decis în noaptea următoare să stârpească urşii, trăgând focuri de armă. Dar Fedia Reşetnicov, auzind aceasta, se feri să iasă. In noaptea aceea nu se mişcă din cabina lui, lăsându-se păgubaş de urme.

Bucătarul se gândi să prindă ursul fără să fie nevoit să degere pe afară. Spre a-l momi, agăţă o halcă mare de carne de capătul unei funii, scoasă pe geamul bucătăriei. La celălalt capăt rămas înăuntru, atârnase un clopoţel.

Socoteala lui era simplă:

— Când ursul o să dea peste carne, o să tragă de ea; clopoţelul va suna, iar el, înştiinţat în acest fel, va putea să-l împuşte prin ferestruica bucătăriei.

A doua zi era o mare fierbere pe vapor. Viclean, ursul desfăcuse carnea de pe funie cu atâta îndemânare, în cât clopoţelul n'a sunat de fel. Dar nu după mult timp un paznic de noapte descoperi cum stă chestia cu „ursul". Fedia îl rugă să nu-l dea de gol.

— Aşteaptă, îi spuse Fedia, să se tipărească al doilea număr din gazeta vaporului. Am să scriu o schiţă veselă

însoțită de fotografii despre această istorie și am s'o botez: „Senzaționale descoperiri zoologice ale savanților noștri. Fedia, primul „urs" polar, a fost descoperit de iscusiții cercetători Stahanov și Bielopolski".

Cu toată distracția și șotiile ce se făceau, lucrul nu era lăsat pe tânjeală: la fel și învățătura zilnică. Foarte puțini erau cei cărora nu le plăceau cursurile. Profesorul

Socoteala lui era simplă.....

Schmidt și asistentul lui, Bobrov, radiofonistul Krenkel, sora de caritate Sinaida Ryzk, precum și învățați, jurnaliști și tehnicieni, dădeau zilnic lecții, învățând și ei în acelaș timp.

S'au introdus astfel, cursuri de limba franceză, engleză, matematici, geografie și prelegeri asupra multor subiecte folositoare, luate atât din Uniunea Sovietică cât și din alte țări.

Cel mai îndrăgit curs era cel de tehnică.

Se preda chiar şi limba rusă, deoarece printre lucrători şi ajutoarele lor se aflau unii, care în tinereţea lor (pe timpul ţarismului) n'avuseseră putinţă să înveţe carte. Aceştia nu ştiau decât să scrie şi să citească. In timpul acestor călătorii prin gheţuri, ei învăţau carte şi chiar să vorbească cum trebue. Şcolarii veneau la timp în orele de cursuri şi aşteptau cu multă nerăbdare ziua în care vor primi certificatele de absolvire.

Numai unul, Maxim Adamov, un zidar mai în vârstă, nu voia să audă de învăţătură nici în ruptul capului. Dânsul privea încruntat şi neîncrezător la progresele făcute de ceilalţi camarazi din această şcoală.

— Ei, Maxim, îl întrebă într'una din zile Bobrov, profesorul lui, înalt şi spătos.

Când te hotărăşti şi dumneata să înveţi? Ia spune? Şi îi puse mâinile pe umăr.

— Uită-te la Mişa. El scrie fără greşeli tot alfabetul şi d-ta nu ştii nici măcar să te iscăleşti. Nu mai vorbesc de Boris, care dă în curând examenul de cârmaciu.

— Lasă-mă în pace, îi răspunse Maxim, dându-i mâinile la o parte de pe umăr. Degeaba! Din broască nu se face elefant. Mai cu seamă că sunt şi bătrân. Nu se mai prinde învăţătura de mine. Nu înţeleg ce vreţi? Muncesc toată ziua de mă spetesc şi aţi vrea ca seara, să mai fac şi pe şcolarul? Mulţumesc, dar n'am chef!

— Eşti un om deştept, Maxim, continuă Bobrov şi privi adânc în ochi pe încăpăţânatul zidar. Apoi îi zâmbi cu îngăduinţă. Poţi să înveţi! Numai să vrei şi ajungi lucrător calificat, ba chiar tehnician specialist. Mâine vii la curs, nu-i aşa? Ne-am înţeles!

Dar Maxim nu vroia să'nţeleagă de fel. Când se apropia ora de şcoală, Maxim se pitula pe undeva şi nu era chip

să fie găsit. Nu! El nu voia să învețe. Cum adică? Să stea în bancă întocmai unui țânc, căruia îi curg lumânările din nas? Doar gândul la asta îl scotea din fire. Pe de altă parte, nu-i venea de fel la socoteală să fie luat în batjocură de Mișa și Boris, care învățau bine. Pungașul de Boris ține să ajungă cărmaciu, sau cine știe? poate și căpitan. Iar el, Maxim, să care mai departe cărămizi.....

Chiar și Mișa, stârpitura cu picioarele crăcănate știe să scrie scrisori — scrisori adevărate — iar el, Maxim Adamov, e nevoit să privească la club în gazeta de perete, ca mâța'n calendar.

Și nu pricepe nimic, afară de fotografii.

Cât privește scrisul, numele celui ce a compus toate acestea, trebuia să-l afle dela alții, atunci când se îndura câte unul să-i citească. De aceea, Maxim Adamov nu se simțea prea bine în ascunzătoarea lui. Tot mereu îi veneau în minte cuvintele lui Bobrov; „ești doar un om deștept, Maxim....".

Celiuskin era acoperit cu o pojghiță de ghiață, ce-l făcea să semene cu o tortă garnisită cu zahăr și frișcă. Fulgi mari de zăpadă se îngrămădeau pe vaporul ce dârdâia parcă de frig. Pereții lui pârîiau din ce în ce mai mult și nu mai puteau rezista. Tabla i se îndoia, iar la prora vasului steagul roșu era sgâlțâit de vântul amețitor al Nord-Vestului. Dar nici fâlfâirile steagului, nici țipetele Allei sau plânsetele Karinei din leagăn; nici zgomotul din bucătărie și nici guițatul înfricoșat al porcilor din cocine, nu puteau fi auzite din pricina șueratului îngrozitor al vântului și trosnetului blocurilor de ghiață, ce se năpusteau cu furie unele peste altele.

Echipajul era cufundat în somnul de după amiază. Numai comandantul, profesorul și câțiva oameni, rămăseseră să păzească vaporul. Stăteau pe punțea ninsă a vasului și priveau încordați cum se înteța viscolul. Cam la

200 metri depărtare de vas, își instalase cortul fizicianul Fakidov. Cu fruntea îngândurată, ședea dânsul până noptea târziu în fața aparatelor de măsurat.

Woronin își ridică clapele căciuliței. Ghiața urla pe diferite tonuri și căpitanul își dădea seama că vor fi curând asaltați de imensele blocuri crestate.

Va rezista oare și de data aceasta Celiuskin presiunii gheșurilor? Câte vapoare n'au fost până acum fărîmițate ca niște cutii goale de chibrituri! Câți marinari și cercetători nu și-au găsit mormântul undeva sub copca gheșarilor. Incă de acum câteva veacuri, oameni îndrăsneți au încercat să cucerească Polul Nord cu ajutorul vapoarelor, bărcilor și săniilor trase de câini. Și toți cei ce s'au aventurat până la Pol, știau că-și primejduiesc viața în fiece clipă. Doar cei mai tineri au îndrăznit să înfrunte arcticul înfricoșetor.

Vestitul explorator norvegian Fridjoff Nansen, a povestit clipele de groază prin care a trecut cu întreaga lui expediție, când vaporul le fu prins în vârtejul gheșurilor.

— „Vasul nostru, — scria dânsul, — este asaltat de blocuri înspăimântătoare de ghiață, care se împing se încalecă și astfel încleștate, ne ciocnesc puternic. Te simți din clipă în clipă biruit de elementele deslănțuite ale naturii".

E lesne de înțeles ca oamenii mai temători, să-și piardă cumpătul și speranța de a mai putea scăpa cu viață din lupta împotriva acestei puternice urgii. Nimic nu poate rezista presiunii. La început, se aude în nesfârșitul Oceanului un zgomot ușor, asemănător cu bubuitul unui cutremur îndepărtat. Apoi zgomotul se apropie și izbucnește puternic din diferite direcții.

Impărăția mută a gheșurilor este cutremurată de tunete asurzitoare și scuturată până în străfunduri. Ghiața

începe să se destrame, să plesnească și se ridică ascuțită și amenințătoare. De pretutindeni se aud urlete și trosnituri. Cu toată întunecimea, se observă cum blocurile se cațără unele peste altele, formând întâiu mormane, apoi movile, iar până la urmă se prefac în munți ciudați și diformi.

Blocuri de 3 și 4 metri înălțime sar în aer ca niște mingi de gumă și sunt aszvârliți peste munții de ghiață, ce cresc neîncetat. Munții se apropie de noi și suntem nevoiți să ne retragem în grabă, spre a ne apăra viața. Deodată, un bloc de ghiață plezneşte, și o trombă năpraznică de apă țâșnește din mijlocul lui, aruncându-se cu putere asupra noastră, iar noi sburăm ca niște fire de nisip, care încotro. De pretutindeni ne înconjoară urlete și vaete nesfârșite, izvorâte par'că dintr'o cascadă imensă. Se aud explozii asemănătoare bubuiturilor de tunuri grele....

In mijlocul acestei lumi de gheţuri stârnite, stătea pe puntea de comandă a vasului căpitanul Woronin, — ca altădată Nansen pe vaporul lui „Fram" — și privea cu ochianul mișcarea banchizelor care prinseseră viață. Gerul pătrundea prin hainele lui de piele și prin căciula de blană, se strecura în cizmele mari, norvegiene și pantalonii de postav albastru, amorţindu-i mădularele. Pielea căpitanului Woronin ardea de ger. Intinderi mari de ghiață scânteetoare, plezneau în bucăți. Blocuri lungi se ciocneau între ele cu putere și se prefăceau în pulbere. Un zid de sloiuri, înalt de câțiva metri, se apropia amenințător de vapor....

Numai din strânsoarea buzelor sale, s'ar fi putut observa cât de îngrijorat era căpitanul Woronin. Dar nici profesorul și nici micul grup de ajutoare n'aveau timp să privească pe căpitan.

Toţi urmăreau cu atenţie încordată cum se năpusteşte asupra vasului întreaga turmă de blocuri îngheţate. De mult erau pregătiţi sufleteşte la orice desnodământ.

— Situaţia e gravă, spuse profesorul, dar vocea i-a rămas liniştită şi calmă ca de obiceiu. Trebue să mutăm de îndată bagajele pe ghiaţă.

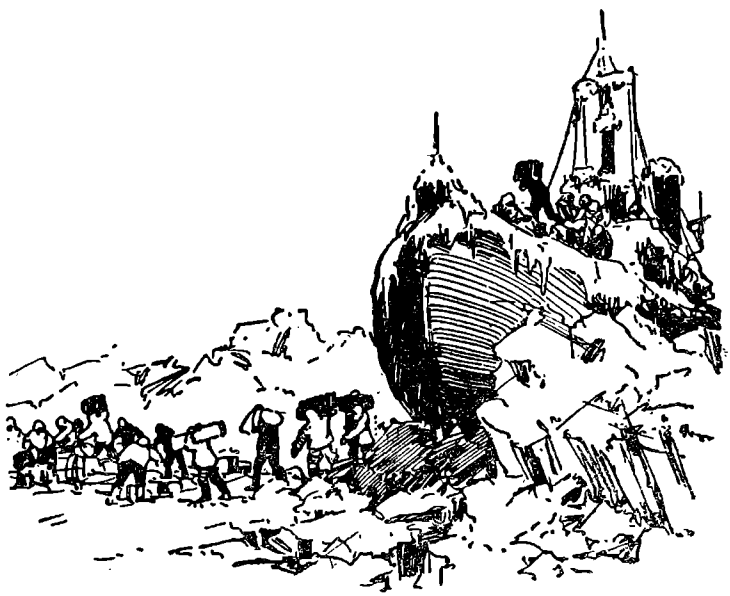

— Da, da, să nu mai pierdem nicio clipă, îl aprobă căpitanul. Chiar dacă vaporul ar fi de zece ori mai puternic n'ar mai putea să reziste asaltului blestemat al gheţei.

Priviţi, la provă, cum se cască spărtura în peretele vasului.....

— Hallo, Incepem mutarea calabalâcului pe ghiaţă!

Profesorul repetă acest ordin în cornetul acustic. In sarcina lui cădea transportarea lucrurilor.

Cei din fundul vasului auzeau foarte deslușit cum urletul gheșurilor se înteța, apropiindu-se amenințător.

Oamenii adormiți fură sculați în grabă și se puseră în mișcare. Umbre grăbite alergau din cabină în cabină, însuflețind vasul.

Imbrăcați-vă repede!

— Incepem numaidecât transbordarea!

Șeful aprovizionării, Moghilevici, împreună cu alți șefi de echipă, se aflau de mult pe puntea vasului, la locurile lor. După câteva minute veniră și ceilalți oameni, spre a trece peste bord întreaga încărcătură pregătită pentru transbordare. Se lucra în tăcere. Cunoșteau de mult timp planul alcătuit de profesor. Fiecare știa ce are de făcut, fără să mai întrebe pe nimeni. Te puteai lesne înspăimânta în fața atâtor baloturi, lăzi și butoaie. Dar lucrul mergea repede și pe ghiață mormanele sporea mereu. Oamenii încălziți de munca trudnică, cărau neobosiți greutăți de sute de kilograme. Cizmele le erau înghețate, picioarele și vârfurile degetelor aproape degerate, zăpada le acoperea ochii și bărbile, dar ei cărau mereu lucrurile a căror pierdere ar fi însemnat pentru dânșii o moarte sigură. Și astfel, se îngrămădeau curând pe ghiață tancuri de petrol și benzină, cufere și lăzi cu îmbrăcăminte, orez, cacao, saci cu albituri, pături și lămâi, ceapă, șocolată, colace de salvare, lămpi de gătit cu petrol. Sute și sute de lucruri diferite și trebuincioase, erau aduse de pe vapor. Nimic nu trebuia uitat. Alla și Karina se aflau și ele de mult pe ghiață.

Profesorul Schmidt, Bobrov și Woronin, stăteau pe punte supraveghind descărcarea. Deodată, vaporul fu lovit puternic și scuturat din țâțâni.

Căpitanul căzu grămadă.

O banchiză mare de ghiață se izbi de pântecul vaporului, care gemu adânc. Celiuskin troznea din toate încheieturile și scrâșnetul pereților lui stâlciți de ghiață, răsuna ca un plânset de moarte.

Oamenii se opriră o clipă din lucru, înfricoșați. O a doua izbitură răsturnă vaporul într'o rână. Crustele de ghiață cu care era acoperit, plesniră și se desprinseră cu zgomot, lovind fierăria punții. Cu șuerături puternice zburau în aer nituri și șuruburi. Printr'o gaură mare, oamenii se cățărară pe ghiață. Dar curând, o a treia izbitură, de data asta ultima și cea mai puternică, puse capăt agoniei vaporului.

Soarta lui Celiuskin era pecetluită...

Sala mașinilor era distrusă. Pompe și țevi se aflau răspândite prin sală. Marcov, fochistul vaporului, înegrit de fum, se strecură cu greutate afară și strigă pe Filipov, mecanicul să vină după dânsul.

O secundă mai târziu, camera se lumină de focul din cazane răsturnat pe podele. Deodată, apa năvăli înăuntru cu furie și fochiștii priveau îndureraţi cum se desprindeau cazanele în bucăți și se împrăștiau prin sala de mașini.

Din fericire nu s'a produs nici o explozie.

Mecanicul șef al secției mașinilor fugi într'un suflet la căpitan și îi raportă: țeava principală dela cazanul cu aburi e spartă.

— Nu se mai poate face nimic ? întreabă profosorul.

— Nu, domnule profesor!

— Da, da, scufundarea se apropie. Nu mai poate fi împiedecată, răspunse profesorul Schimdt apăsat. Dar să nu ne sperieni. Buzele profesorului se mai mișcau, dar nu se mai auzea niciun cuvânt, din cauza unei trosnituri puternice și unei noui scuturături a vaporului.

Se apropie sfârșitul, murmură căpitanul.

Un matelot venit în fugă, raportă:

Peretele dintre cala întâia și a doua este spart. Numai partea din fund a vasului e întreagă. E însă plină de apă.

— Cât mai poate rezista vaporul, căpitane? întrebă Schmidt.

— Nu mult timp!

Profesorul se adresă lui Moghilevici: Ați tăiat vitele?

— Da! Avem alimente pentru două luni, răspunse șeful aprovizionării. Și suficiente blăni, corturi, pături și cărbuni. Totul conform planului întocmit. Tânărul continuă râzând; iar în afară de plan, ne descărcăm și pe noi.

— Bine, Boris! spuse Otto Julevici Schmidt, așa vom face.

— In magazie mai sunt butoaie de rachiu și vin....

— Rămân acolo....

— Dar bine profesorule..... protestă matelotul Arcadie, (cunoscut pretutindeni ca un om căruia îi plăcea să-și potolească mereu setea cu o dușcă).

E cel mai bun vin din Rusia; gândește-te domnule profesor! E mare păcat!....

— Rămâne! Nu se mai scot decât medicamentele de care are nevoie medicul. Restul rămâne pe vapor.

Din nou se simți o lovitură năprasnică. Iarăși zgomote, iarăși scrâșnete, bușituri și larmă, iar lăzile se rostogoliră unele peste altele.

Un matelot bătrân trecu în fugă de-a-lungul punții care se înclina mereu.

— Cum stă lucrul la voi, Nicolaev? îl întrebă căpitanul.

— Foarte bine căpitane, răspunse mașinarul ștergându-și nădușeala de pe obrazul lui nebărbierit. Intrebuințăm fiecare clipă. Suntem cu toții obosiți al naibii... dar

nimeni nu se oprește. Te încălzești strașnic și nici nu mai simți că gerul mușcă alături de tine.

Căpitanul îl întrepuse și se adresă profesorului:

— Ia te uită. Otto Julevici, la Safran. Afurisitul își plimbă cutia și învârtește din mâner, pentru filmele lui, chiar dacă se apropie sfârșitul....

— Nu mai întârzie mult, răspunse Schmidt. Prora se cufundă într'una. Eu zic să scoatem mai repede registrele de bord și caseta din cabină.

Alexei, strigă dânsul, către asistentul lui. Dă ordin ca avionul să fie cărat numaidecât pe ghiață, iar din magazie să se scoată petrol și conserve cât se mai poate. Mă înapoiez curând. Fii bun și ține-mi locul.

Profesorul ridică registrele, însemnările științifice, caseta cu bani și băgă în buzunar ordinul „Lenin" pe care îl păstrase în casetă.

— Woronin, spune te rog să ducă și lucrurile astea pe ghiață, dispuse dânsul. Eu mă reped o clipă jos la cabină să mai dau un comunicat, înainte ca aparatele să fie demontate.

Când profesorul se înapoie, oamenilor care lucrau în partea din față a vasului, le ajunseseră apa până la genunchi. Chiar și puntea de mijloc era plină cu apă. Câțiva oameni se căzneau să ridice avionul și să-l împingă pe ghiață. Profesorul Schmidt le dădu ajutor.

— Cu brațele, cu umerii și cu mâinile au adus pe ghiață avionul de cercetări. Abia a trecut un minut și partea din fața vaporului dispăru sub ghiață. Krenkel și-a păstrat sângele rece. El telegrafia mereu prin undele răspândite în Eter. Numai după ce transmise mesajul, demontă aparatul și aduse totul pe ghiață. Unii oameni inimoși mai lucrau totuși în pântecele vaporului care se scufundă.

Mai scoateți doar zahărul și orezul, strigă Moghilevici de pe covertă și căuta să recunoască în întuneric pe subalternii lui. Pereții trosneau, întunericul era de nepătruns și de pretutindeni țâșnea apa.

— La stânga, lângă lăzile cu zahăr mai sunt două butoaie cu gaz. Luați-le iute, că trebue s'o ștergem.

Cu mare repeziciune se mai descarcă saci, baloturi și lăzi, care erau prinse de mâini vânjoase și trase pe banchiză. Acolo, oamenii luau în primire lucrurile și le aranjau în ordine.

— Toată lumea pe banchiză! Comandă profesorul. Apele inundau deacum puntea pasagerilor. Incă câteva clipe și prora va fi și ea plină de apă.

— Printre ușile scoase din țâțâni oamenii cabinelor fugeau să-și scape viața.

Prora se aplecă dintr'odată și marinarii curagioși, cari rămăseseră până la sfârșit pe vapor, fură svârliți pe ghiață. Numai căpitanul și Boris Moghilevici se mai aflau pe epava vasului ce se scufunda cu repeziciune.

— Săriți jos, le strigă profesorul.

Căpitanul nu mai avu timpul să audă ordinul și să-l urmeze. O nouă zguduitură cu totul neașteptată îl aruncă în aer și de acolo, Woronin căzu plăcintă pe banchiză, ca un sac burdușit.

Singurul om rămas pe sfărmăturile lui Celiuskin, era Boris Moghilevici.

— Sări jos, Boris, altfel va fi prea târziu, strigă din nou profesorul și supărat îi făcu tânărului un semn să coboare.

Boris nu ascultă ordinul profesorului. El făcu câțiva pași, scoase din buzunar o pipă, și-o înfipse între dinți și rămase mai departe calm pe puntea vaporului ce se scufunda.

— La dracu, Moghilevici. Ai înebunit? Sări jos, țipară oamenii de pe banchiză.

Vasul se ridică deodată în sus și rămase aproape în poziție verticală. Ca un monstru negru țâșni dintre ghețuri și își ridică silueta în aer.

— Sări Boris!

— Boris!!!

Lui Moghilevici îi zbură pipa din gură. El făcu o săritură nesigură, dar butoaie, lăzi și baloturi se rostogoleau vijelios și-l trântiră jos. In clipa următoare, țâșni spre cer un ultim nor de fum gros și negru. Totul se sfârșise. Ghețurile înghițiră epava vaporului împreună cu șeful aprovizionării.

Echipajul rămase înmărmurit la marginea prăpastiei. Pe locul unde se afla doar cu câteva minute înainte vaporul Celiuskin, gâlgâia acum apa întunecată; pluteau sloiuri de ghiață și se ridicau în sus bărci, butoaie și lăzi.

Acoperiți de o năduşeală rece, înghețați și obosiți, oamenii stăteau îngroziți în fața groapei căscate; în mijlocul oceanului nesfârșit, singuri... pe o banchiză plutitoare de ghiață.

— Eu fug, se văita Maxim Adamov. Sfântă Barbara, martiră și neprihănită fecioară, ajută-mi! Mai bine rămâneam în cătunul meu. Dacă stăteam acasă, lângă Ana Ivanovna și copiii mei, nu ajungeam să trăiesc asemenea grozăvii.

Ajută-mă sfântă Barbara.

Eu plec..., nu mai pot răbda! El suspina ca un copil și-și ieșise aproape din minți.

— Unde vrei să fugi? îl luă Bobrov cu binișorul. Pretutindeni e la fel ca aici, chiar de ai fugi cât te țin picioarele. Liniștește-te și rămâi locului!

— Dar nu vreau să mor aici, se tângui din nou țăranul care își pierduse capul cu desăvârșire.

— Cine m'a pus să plec de acasă?... Sfântă Barbara, aibi milă de un biet păcătos!

— Crezi că sfânta Barbara o să alerge după tine pe un ger de 40 de grade? se amestecă în vorbă un marinar negricios.

Ascultă-mă pe mine, omule! Să lăsăm sfinții în cer, la căldură. Aici trebue să ne ajutăm singuri. Dar nu așa cum faci tu, să miorlăi, și să te gândești numai la pielea ta.....

Și marinul scuipă înciudat.

— Fii om de înțeles, Maxim! repetă Bobrov. Nimeni n'ar trebui să vorbească cum vorbești d-ta, acum. Ca să pleci singur, înseamnă că mergi la moarte sigură. Dar împreună cu noi, nu! Trebue să rămânem cu toții laolaltă. Nimeni n'are dreptul să dezerteze. Doar așa putem scăpa din încurcătură.

Și va fi bine pentru toată lumea, te asigur!

— Trebue să ne numărăm, dacă suntem aici cu toții, Alexei! îl întrerupse profesorul. Fă te rog, apelul!

Bobrov apucă un țignal, care scoase un suerat lung și tremurător. Din toate părțile se apropiau naufragiații. Ei își potriveau picioarele pe banchiză cu mare băgare de seamă, sărind peste gropi și prăpăstii de ghiață. Vântul sufla cu furie, hainele fluturau pe trupuri, iar zăpada înghețată, înțepa ca un vârf ascuțit de suliță.

Oamenii veniră tăcuți și se strânseră în jumătate cerc. Chiar femeile și copii, care erau adăpostiți în cortul fizicianului, au venit la adunare.

— Adamov!

— Prezent!

— Babușkin!

— Aici!

— Buiko!

— In viață!

In locul micuței Alla a răspuns prezent! mama ei..... Nici Karina nu putu să răspundă la apel. De altfel nici nu putea fi văzută, atât de bine o împachetase mama ei în perne, pături și blăni.

Bobrov stătea alături de profesor și striga nume după nume. Viscolul urla neîncetat. Dacă unul nu răspundea, tăcerea cuprindea întreaga adunare. Unde era camaradul? Inimile ciocăneau puternic.

— Filipov!

— Sașa, te-a strigat, țipă vecinul lui, dându-i un ghiont.

Sașa, cel mai bun prieten al înecatului Boris Moghilevici, lupta cu lacrimile. El își mușcă buzele cu putere și strânse din dinți atât de tare, încât, praful de cărbune îi scârțâia în gură. Aici! răspunde el într'un târziu, cu vocea obosită și îndurerată. Colțurile gurii i se lăsară în jos și lacrimi mari îi curgeau de-a-lungul obrajilor arși de vânt.

— Să nu ne pierdem cumpătul, Filipov, îl sfătui blând profesorul. Haide, curaj băiete. Lui Boris nu-i mai putem ajuta cu nimic.

Apelul continuă.

— Krenkel!

— Kukuşkin!

Toți erau de față: 104 persoane. Nu lipsea nimeni, afară de Moghilevici, care își plătise cu viața curajul și neînfricarea.

— Prieteni! spuse profesorul Schmidt, capul sus! Ne-am pierdut vaporul, e drept. Dar asta nu înseamnă nici pe departe că suntem pierduți. De sigur că o banchiză de ghiață nu este o localitate climaterică. Profesorul glumea spre a da curaj celorlalți oameni. Depinde numai de noi, ca această banchiză să nu se prefacă într'un cimitir. Nu vreau să neg situația noastră precară. Furtuna, gerul și presiunea ghețurilor înconjurătoare, sunt dușmani foarte puternici. Dar cei mai primejdioși dușmani și care ne-ar răpune curând, sunt: dezordinea și disperarea.

Camarazi! Dați pildă unul altuia, și cu toții, lumii întregi. Chibzuiți bine. Primejdia noastră, greutățile noastre și tot ce am îndurat, au un scop frumos. Fiecare pas făcut spre a scoate omul din întuneric, barbarie și superstiție a costat jertfe multe. Noi, luptăm aici pentru ci-

vilizarea Arcticului, pentru îmblânzirea regiunilor polare, Până acum ne-am făcut datoria. Toate notițele de mare însemnătate, jurnalul de bord, aparatele, calculele, hărțile și tot celălalt material științific este în siguranță. Chiar pe ghiață, nu trebue să încetăm o clipă munca noastră de cercetători. Și de aci încolo ne trebue: disciplină, muncă și învățătură.

— O să putrezim aici, strigă Maxim Adamov, cu figura înfricoșată.

— Vom muri de foame și de frig, completă un altul. Și un murmur surd de nemulțumire trecu întocmai unui curent electric printre naufragiați.

Pisici fricoase! țipă înfierbântat Mișa, care stătea alături de Maxim!

Lăsați profesorul să vorbească, ticăloșilor, că vă rup oasele!

— Liniște!

Profesorul nu-și pierdu șirul din pricina întreruperilor. Suntem prevăzuți cu aproape tot ce ne trebue, continuă dânsul frecându-și mâinile amorțite de frig. Alimentele ne ajung pentru două luni, poate chiar trei, dacă le întrebuințăm cu chibzuială și nu facem risipă. Deci nu vom muri de foame! Echipajul se află în bună stare de sănătate. Mă bucură de asemeni că ați învățat cu toții lucruri folositoare. (Maxim la auzul acestor vorbe, pironi rușinat privirea pe ghiață).

— In urma noastră se află o țară mare, prieteni..... Uniunea Noastră Sovietică. Și de aceea, avem certitudinea că vom fi salvați. Țara noastră nu ne va părăsi în primejdie, vă rog să fiți încredințați.

— Totul se va sfârși cu bine, termină profesorul cuvântarea, dar pentru asta e nevoie să fim tot atât de uniți ca până acum.

In acest caz n'avem a ne teme de nici o primejdie.

Intre timp s'a întunecat. Din când în când strălucea flacăra unui chibrit, și din loc în loc capetele țigărilor scânteiau ca niște steluțe în noapte.

De fapt, profesorul nu mai vedea obrazurile, dar simți că vorbele lui au ridicat moralul naufragiaților. Și asta îl bucura mult.

— Acum ne trebue odihnă, adăugă dânsul. Femeile și copii rămân în noaptea asta în cortul lui Fakidov.

Kanzell! Intinde te rog numai decât cu echipa dumitale, corturi pentru toată lumea. Și împarte la toți blăni și mănuși. Dumneata tovarășe Krenkel, trebue să încerci încă azi, împreună cu ajutoarele să pui în funcțiune instalația de radio și să ridici o antenă.

Iar d-ta, unchiule Sașa, se adresă el bucătarului, fă-ne rost de o mâncare caldă cât mai curând cu putință. Nevestele noastre îți vor da o mână de ajutor.

Ordinele profesorului erau scurte, aproape militărești, dar păstrau totuși tonul camaraderesc, dragostea de echipă și o nezdruncinată putere de convingere.

Liniștea și siguranța profesorului îi cuprinse pe toți.

In curând erau ocupați cu pregătirile pentru noapte și începură să rânduiască banchiza cât mai confortabil cu putință.

Cu acest prilej, se constată că multe aparate importante se duseseră la fund, odată cu Celiuskin. Instalarea corturilor cerea eforturi mari și multă oboseală. Ghiața se fărămița și vergelele corturilor nu se puteau înțepeni cum trebue. Vântul smulgea totul din mâinile oamenilor și îi pocnea în obraz cu foile de cort, pe care le prefăcea în bice.

Mâinile degerau la lucru cu toate că purtau mănuși îmblănite.

Oamenii târându-se pe brânci în cot, s'au şi vârît în sacii de dormit. Incovrigaţi, se înghesuiau unii în alţii. Singurul mijloc de încălzire a celor din cort, rămăsese răsuflarea. Numai posturile de pază stăteau afară pe ghiaţă, în furtună şi întuneric, sub cerul pâclos şi întunecat al nordului.

Priveau cu încordare, căutând să străbată cu vederea bezna deasă şi aveau urechile aţintite la scrâşnetele, gemetele sau cântecul gheţurilor.

Plimbându-se în sus şi în jos, paznicul se apleca din când în când să-şi dezmorţească genunchii îşi lovea mâinile peste piept spre a-şi pune sângele în mişcare.

Dar chiar şi cei din corturi nu putură să adoarmă multă vreme, cu toată oboseala, munca şi întâmplările de peste zi. Se gândeau doar la clipa îngrozitoare a scufundării, la moartea năpraznică şi înainte de vreme a veselului Boris Moghilevici, la cei rămaşi acasă, la cuvântarea liniştită a profesorului, la Moscova. . .

Tânărul operator cinematografic îşi făcea socoteala dacă nu cumva uitase să filmeze vreo scenă şi îşi imagina că poate, odată, oamenii vor sta comod în fotolii şi vor privi cum se scufundă vaporul Celiuskin, de parc'ar fi la faţa locului. Şi se mai gândea la maică-sa rămasă în mijlocul mulţimii, pe cheiul Leningradului.

Cine ştie dacă va mai avea norocul s'o privească vreodată în ochi sau să-i strângă mâinile. El îşi iubea mama mult de tot. Şi acum când era departe de dânsa, pierdut pe o banchiză, în ţara gheţurilor veşnice, se gândea la ea ca la o arătare de pe altă lume.

Nici telegrafistul Krenkel nu a putut să adoarmă, multă vreme după ce îşi isprăvise lucrul. Privea în gol cu ochii larg deschişi. Dimineaţa, au vrut să prindă legătura prin radio cu Wenkarem, cea mai apropiată staţie de emisiune

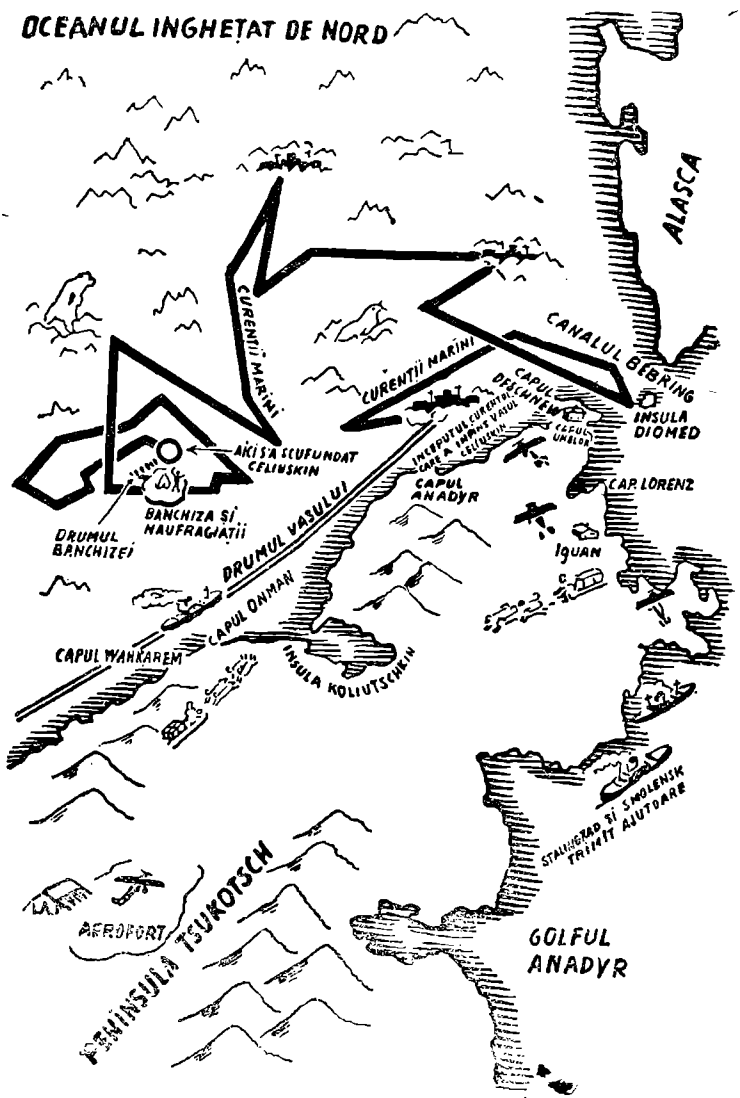
OCEANUL INGHEȚAT DE NORD
ALASCA
CURENȚII MARINI
CANALUL BEERING
CURENȚII MARINI
CAPUL DEȘNIEW
INSULA DIOMED
CAPUL UMBLOR
AKI S-A SCUFUNDAT CELIUSKIN
BANCHIZA ȘI NAUFRAGIAȚII
DRUMUL BANCHIZEI
DRUMUL VASULUI
CAPUL ANADYR
CAP LORENZ
Iguan
CAPUL ONMAN
CAPUL WANKAREM
INSULA KOLIUTSCHKIN
STALINGRAD ȘI SMOLENSK TRIMIT AJUTOARE
AERODROM
PENINSULA TSUKOTSCH
GOLFUL ANADYR

dela Polul Nord. In curând Irga și Inda — cele două fete ale lui — vor afla la radio, că întreaga expediție plutește pe o banchiză de ghiață, în Oceanul Arctic. Numai nevasta lui să nu-și facă prea multe griji. Cu siguranță că nici dânsa nu va închide ochii, nopțile din pricina lui.

Și Bobrov se gândea la familia lui. La soție, la copii și mai cu seamă la roșcovana de Galka, nepoțica lui. Acum doarme adânc, ca deobiceiu...

Dar bătrânul Adamov, o fi dormind? In țăranul acesta scund din ținutul Murmanskului, se ascundea totuși o inimă bună. Invățase să citească, leneșul, numai după câteva ore de școală.

Dacă și-ar da cineva osteneala cu dânsul, ar scoate un alt om din acest încăpățânat, cu capul cărunțit înainte de vreme. Da!... Poate chiar un om însemnat.

Undeva pe un colț al banchizei, rătăceau la voia întâmplării, țăndări din ceea ce fusese altădată vaporul Celiuskin, pescuite din apă de bătrânul Adamov, în memoria lui Moghilevici, camaradul lui cel mai drag.

Acum se gândește pe semne la cei de acasă, la prietenul lui înghițit de ocean, la viitorul lor nesigur și la ziua de mâine.

— Vor ajunge oare ajutoarele la timp? sau Oceanul îi va înghiți și pe dânșii? Nu îi rămăsese decât încrederea — neclintită ca o stâncă — în cei din patrie. Trebue să aibe răbdare, să aștepte . . . .

Și deseori așteptarea este un lucru greu . . . !

CAPITOLUL III

Se pregătește o expediție

In timp ce echipajul de pe Celiuskin lupta cu furtunile și viscolul de pe banchiză, copiii noștri își pregăteau înfriguraţi expediţia de salvare.

A doua zi după ce se făcu propunerea unei expediţii pentru salvarea echipajului, Celiuskin, Nicki veni ultimul la consfătuirea de la Sediu deoarece ascultase la radio până în ultima clipă.

„Primul aviator a și ajuns, trâmbiţă el echipei cu mâinile făcute pâlnie, de cum a dat cu nasul de poartă.

— Urrra! deliră întreaga bandă. Zizi îl svârli pe micul Penkala în aer, iar acesta bâţâia caraghios din picioarele lui crăcănate. Când căzu înapoi, Zizi îl prinse în braţe cu multă siguranţă.

— Felicitările mele, se adresă Alexe căpitanului, și-i scutură mâna plin de entusiasm.

— Il chiamă Liapidewski, raportă Nicki și îi făcu pe toţi să asculte cu atenţie informaţiile lui precise și amănunţite. A sosit alaltăieri. A luat în avion toate femeile și copiii și a sburat înapoi prin ceaţa și viscolul polar.

Ăsta om, zic și eu! Și pe deasupra, avea o temperatură de 39 grade când s'a urcat în carlingă. De fapt, trebuia să

stea în pat. Dar cum tocmai sosise o telegramă din partea naufragiaţilor, n'a mai putut fi ţinut pe loc. Pleca în ori ce caz chiar dacă l'ar fi legat de pat..

— Nici noi nu mai putem aştepta, declară căpitanul şi adause cu glasul enervat: Altfel nu mai avem pe cine salva.

— Cel mai târziu, trebue să fim plecaţi!

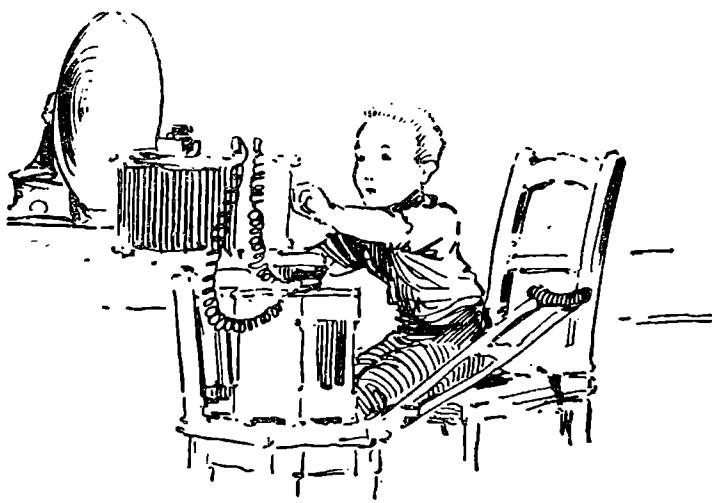

Ascultase la radio până în ultima clipă.....

— Este toată lumea de acord?

— Viorel rămase cam plouat şi chiar ceilalţi, schimbură feţe feţe, văzând că se îngroaşă gluma. In orice caz, nu s'ar fi putut spune că primiseră vestea cu prea mare căldură.

— Curaj prieteni! spune căpitanul, lovindu-se cu pumnii în piept, spre a se îmbărbăta. Cine ştie dacă banchiza o să mai reziste mult timp...

Când s'o încălzi niţel timpul, se îneacă la sigur naufragiaţii de pe Celiuskin, dacă nu şi mai devreme, întări

Alexe vorbele căpitanului, și urechile îi erau roșii ca focul de mândrie, când vorbi mai departe:

„ De aceia m'am gândit la un patent nou. . .

— Un patent nou? . . . . . se minunară copiii.

— Da, un patent nou, repetă Alexe. Trebue trimis în ajutorul celor de pe Celiuskin un dirijabil. La dirijabil să fie legată o scară lungă de frânghie și când ajunge acolo, oamenii să se cațere în el.

— Ei, ce spuneți de patentul meu?

Echipa era cucerită de „patent": Asta era ceva... Grozav lucru i-a trăznit lui Alexe în scăfârlie. Dânșii nu și-ar fi închipuit vreodată că Indianul cel gras are o minte atât de iscusită și poate inventa ceva atât de practic.

De altfel, Alexe era doar unul dintre miile de copii care, în U. R. S. S. și în alte multe țări, se gândeau cum ar face să vie în ajutorul naufragiaților.

Ei își spărgeau capul cu diferite descoperiri și invenții, ce le-ar putea fi de folos în acest scop.

Nenumărate propuneri umblau în diferite locuri, toate având ca țintă scoaterea echipajului Celiuskin de pe banchiză. Multe din ele erau și mai greu de înfăptuit decât aceea a grăsunului Alexe, de pe Maidanul Dulapului din București.

Totuși, toți acești inventatori aveau prea puține cunoștințe și nici un fel de experiență spre a aduce într'adevăr o soluție bună pentru salvarea expediției lui Schmidt.

Dar sentimentele care îi împingeau s'o caute, erau aceleași cu ale oamenilor mari, care și ei, se îngrijeau de soarta naufragiaților și făureau cele mai îndrăznețe și nebunești planuri. Oricine și-ar fi pus viața în joc cu multă bucurie, numai să le poată fi de folos.

Nici căpitanul nu este mai puțin încântat ca ceilalți, de invenția lui Alexe.

— Nicki, spune el plin de încredere, încunoștiințează numai decât despre această invenție, comisia de ajutorare ce s'a înființat la Moscova. Propunerea e serioasă și merită să fie luată în seamă.

Deodată, Viorel, exclamă curajos de parcă nu i-ar fi fost niciodată frică (deși doar cu câteva minute înainte tremurase neștiut de nimeni.

— Dacă plecăm în grabă, poate că ajungem înaintea dirijabilului. Și atunci, ne ia și pe noi la înapoiere.

— N'ar fi cu neputință, îl asigură Toni, doar că în acest caz, n'avem vreme de pierdut!

Oricum, o bucată de drum tot trebue s'o facem cu trenul, altfel ajungem cu siguranță prea târziu. Pentru drum pot să vă dau zece lei. Alexe vorbea cu atâta siguranță, de parcă s'ar fi putut cumpăra cu zece lei, cel puțin jumătate lume. I'am strâns pentru Africa de Sud, dar îi pun la bătaie.

Cu zece lei n'ajungem prea departe, filozofează Zizi Cunoașteți doar valoarea banilor. Mamele voastre v'au trimis de atâtea ori să faceți cumpărături. Cu zece lei nici coșul nu-l poți umple cum se cade.

— Știți să socotiți? întreabă Toni echipa.

— Auzi întrebare! Desigur că toată echipa știa să socotească. Dar nimeni nu înțelegea rostul întrebării.

Toni se adresează acum fratelui său:

— Am o problemă pentru tine, Viorel!

— Să zicem că ai zece lei și mai primește încă douăzeci. Câți lei ai cu totul?

— Dar n'am zece lei, răspunse Viorel.

— Ei, știu asta, dar închipue-ți că îi ai, îi cere fratele său mai mare.

— Dacă n'am, nici nu-mi pot închipui că-i am, pretinde Viorel, iar fața i se lungește de necaz, fiindcă toată echipa râde zgomotos de dânsul.

— Uite, să facem așa: îi spune Toni. Ai aici zece lei, și dincoace încă douăzeci. Vezi? Fac împreună treizeci de lei. E bună socoteala?

Și într'adevăr, Toni arată deodată o hârtie de douăzeci de lei, pe care o ține în mână. Nu sunt bani de păcăleală. ...Nu! Sunt bani adevărați!

Apariția hârtiei produce o senzație de nedescris în mijlocul, echipei. Toți se uită cu ochii holbați la dânsa. Apoi o pipăe, să se încredințeze că nu e nicio scamatorie la mijloc.

— Ei! Ce spuneți, băieți? Așa e că nu suntem săraci? izbucnește Toni triumfător. Treizeci de lei sunt bani, nu glumă!

Deodată grăsunul Alexe sare în sus. Nu-i vine să-și creadă ochilor: în locul unde altădată strălucea ceasul-brățară al căpitanului, se vede o dungă albă, foarte deosebită de mâna lui pârlită de soare. O ideie îi fulgeră, prin cap. Acum știe ce s'a întâmplat.

— Toni! Ți-ai vân-vân-vân-dut ceasul, se bălbăie Alexe.

— Ceasul . . . . strigă acum și ceilalți.

— Vai, vai . . . o frumusețe de ceas. De spaimă Zizi e cât p'aci să-l scape din brațe pe Ricușor.

— Nu vă necăjiți. E doar amanetat, mormăie căpitanul și adaugă repede: dar nu face nimic... In timp ce vorbește astfel, îi vine să plângă de durere, dar se stăpânește...

Ii-fusese greu să se desparte de ceas. Era lucrul lui cel mai drag. Deseori noaptea se așeza sub masă și în întuneric, îi admira cadranul fosforocent.... Dar trebuia să-l

sacrifice. O jertfă pentru camarazii naufragiați în beznă și ghiață.....

Echipa știe cât de mult ținea Toni la ceasul lui, și cu atât mai vârtos îi admirau sacrificiul.

Toți îl invidiau din pricina ceasului. Și iată că acum nu-l mai are. E foarte frumos din partea căpitanului.

— Băieți, dar nici treizeci de lei nu ne ajung, le dă Zizi de gândit.

— Ia socotiți cât trebue să ne coste echiparea pentru Polul Nord. Treizeci de lei? Ha-ha-ha! O să vă râdă și curcile!

Toni a ajuns la capătul răbdării. Disperarea i se citește pe față. Totuși, nu vrea să se dea bătut cu nici un preț!

— Trebue să ne obișnuim chiar dela plecare cu foamea, spune el hotărît. Să nu ne fie greu mai încolo. Credeți poate că cei de pe banchiză o duc numai în ospățuri? Că au zilnic friptură, cozonac și lichior?

— In orice caz, treizeci de lei nu ne ajung, observă Indinul cel Gras, care nici acasă nu primește mâncare destulă. La urma urmei, tot trebue să mănânci ceva, fie chiar numai cartofi. Și atunci ce ne facem?

— Tu în orice caz ai de unde să slăbești, sare căpitanul în vorba grasului. N'ai să-ți topești osânza cu una cu două!

Viorel a uitat din nou de dirijabil.

— Eu rămân mai bine acasă, pronunță dânsul brusc.

— Ba vii cu noi! hotărește căpitanul și în calitatea lui de frate mai mare. Iar hotărîrea lui Toni este neclintită. Să nu te mai văd fricos ca un epure că mă fac foc!

— Așa dar, ce ne trebue pentru călătorie?

Faceți propuneri.

— In chiloți de sport nu puteți pleca în niciun caz, afirmă Zizi cu aere de savant. Vă trebue ce puțin pantaloni de training *). Aștia vă ajung încaltea până la glezne. Altfel, până acolo aveți sloiuri de ghiață în loc de picioare.

Ne trebuesc și rachete luminoase, anunță Toni. Trei bucăți. Dăm drumul unei rachete la miezul nopții, după ce am trecut cu bine granița. Niki! tu ai să te scoli în fiecare seară la ora 12 și să te uiți pe fereastră. Dacă atunci când bate miezul nopții vezi un fulger din spre Nord, înseamnă că am reușit să trecem.

— Niki își notează în carnet această dispoziție importantă.

— Scrie mai departe, Niki: Când vor străluci pe cer două rachete, una după alta, înseamnă că am ajuns la Pol.

— Și crezi că le voi putea zări dela noi din Maidanul Dulapului? întreabă Niki neîncrezător, și se scarpină în cap cu creionul chimic, care îi lasă dungi violete. Dungile i se strevăd prin păr și pe frunte i se preling dâre de culoarea viorelelor.

Fără îndoială, îi asigură Toni cu toată greutatea unui comandant de oaste. E totuși supărat din pricina neîncrederii lui Niki cu privire la sistemul lui misterios de semnalizare. Ne trebue desigur rachete care se înalță cât mai sus.... pe cer. E limpede?

Limpede nu prea părea și asta întru cât nici Toni și nici un alt membru al echipei, nu lansaseră în viața lor o rachetă luminoasă. Dar stelele care în imaginația lor, se despicau din rachetă pe un cer de vis, îi încântau atât de mult, încât fantezia învinse la dânșii orice urmă de judecată.

*) Pantaloni lungi de sport.

Niki își alungă îndoielile și mai făcu o propunere:

— Asta nu-i tot! Cum stăm cu acordeonul? Trebue să-l luați negreșit cu voi. Știți doar cât de bine se mărșăluește pe muzică.

Toni însă nu împărtășea de fel părerea lui Niki. Acordeonul este bunul lui cel mai de preț. Ceasul l-a dat, acum e rândul celorlalți să contribue la cheltuielile pentru echiparea expediției. Afară de asta, se teme că acordeonul s'ar putea uda în timpul viscolelor și cu burduful muiat, n'ar mai face nici o ceapă degerată. Dar toate socotelile lui sunt de prisos. Echipa aprobă propunerea lui Nicki și o discută cu multă aprindere, astfel că Toni e nevoit să cedeze.

Alexe nu vrea să rămână mai prejos decât căpitanul și anunță: copii eu aduc lanterna mea de buzunar și pe deasupra, blana din fața patului nostru.

E o blană bună. Abia dacă pe alocuri i s'a năpârlit puțin părul. Tata, când vine acasă, sare întotdeauna peste blană, ca să nu o strice.

Copiii iau propunerea Indianului cel Gras drept o glumă proastă, dar Toni rămâne serios.

— Are dreptate! Cu blana ne putem înveli. La Pol o să ne prindă foarte bine.

Zizi convinsă și ea, făgăduește să aducă plapoma din patul păpușii, pentru completarea echipamentului. Nicki aduce o cameră veche de automobil, pe care i-a dăruit-o unchiul Victor.

— Dacă o umfli faci un colac de salvare, clasa întâi, îi asigură dânsul.

— Mai este găurită? se informează Viorel în grabă, fiindcă neștiind să înoate, este singurul interesat în chestia colacilor de salvare.

— Nu! Am s'o lipesc chiar azi.

Zizi are idei noi.

— Eu aduc deșteptătorul de acasă, și binoclul cel mic al mamei. Tot stă degeaba la noi. Iar în călătorie ne trebue neapărat un ochean. Trece și binoclul în notiță Nicki!

Niki citește întreaga listă :

Pantaloni de training.
Acordeon.
Trei rachete luminoase.
Blana tigrului.
Lampă de buzunar.
Plapomă de păpușe.
Colac de salvare.
Binoclu de teatru.
Ceas deșteptător...

Lui Toni îi trece prin gând: băieți am uitat ceva foarte important: mâncarea!

Notează și aprovizionarea, completează dânsul cu un suspin de îngrijorare.

— Vezi, Toni, la drept vorbind, își dă părerea Niki cred că Zizi are dreptate, cu banii ăștia, eu zic.... și scrâșnește din dinți.

Căpitanul privește cu surprindere pe Niki.

Ce te-a apucat de scrâșnești, ca un disperat? Incetează te rog!

Dar Niki rămâne preocupat. El nu atinsese încă miezul problemei. Cu fața strălucind de bucurie se adresează întregii echipe:

— De aceea băieți, am vândut chiar azi albumul meu cu mărci. Am luat pe el o sută de lei. Luați-i....

Cu aceste cuvinte depune Niki pe grindă, o hârtie albastră, nouă-nouță de 100 lei.

Echipa urmăreşte cu o sărbătorească tăcere gesturile lui.

— Eu nu pot să fac mai mult pentru expediţia de pe Celiuskin. Ca să merg cu voi, mi-ar trebui două picioare, şi n'am decât unul, se scuză Niki ruşinat. A spus toate astea cu vocea şoptită şi cu ochii în pământ.

Durerea lui e mare de astă dată, mult mai mare ca de obiceiu când e nevoit să stea deoparte în timp ce ceilalţi copii săr, aleargă, se joacă şi umblă hai-hui. Şi pe deasupra, e îndurerat că a fost nevoit să se desparte de draga lui colecţie, în care a adunat cu atâta cazną mărci preţioase. Fiecare marcă înseamnă pentru el un vapor colorat, pe care nu arareori a călătorit în gând, spre cele mai depărtate şi pitoreşti colţuri ale lumii.

A călătorit în felul acesta la Ecuator, în Madagascar, în Siam şi Indochina.

Niki are de înfruntat o durere dublă şi o face cu vitejie şi stoicism.

— Tot trebue să rămână aici cineva din echipa noastră îmbărbătează căpitanul pe cel mai bun prieten al său. Rămâi la postul de comandă, într'un loc de răspundere şi foarte important.

Niki îşi muşcă buza de jos şi aprobă cu o scuturătură energică din cap, deoarece îi vine încă greu să vorbească de teamă de a nu izbucni în lacrimi.

O sută de lei! De mult timp nu mai văzuseră copiii o sumă atât de mare la un loc! Dar frumoasa colecţie de mărci....

— Nu făcea cumva mai mult? A trebuit să le dai pe toate? se informează Alexe. Ai dat şi marca aceea din Niassa, cu capul de girafă şi ştampilată deasupra?

— Da, suspină Niki, şi pe aia....

— Și mărcile ruseşti, cu zeppelinul? întreabă Toni neîncrezător.

Niki clătină din cap.

— Și seria italiană de footbal? Și aia cu o biserică veche? continuă Alexe interogatoriul.

— Toate s'au dus, confirmă Niki cu un oftat. De preţuit preţuia poate câteva mii....

— Echipa îţi este recunoascătoare, Niki, spune căpitanul și îi scutură năpraznic mâna. El împăturește apoi cu grijă hârtia și o îndeasă ca pe un gândac, în cutia de chibrituri goală.

— Acum vreau să vorbesc și cu Zizi ceva, murmură Niki, mai mult pentru dânsul decât pentru ceilalţi.

— Zizi, eu cred că ar fi mai bine ca tu să rămâi aici și Penkala deasemeni. Cel puţin până zărim prima rachetă.

E mai bine să pleci la drum cu copilul, după ce restul echipei a aranjat totul pentru călătorie.

Ce-i în mână nu-i minciună...

— Da? Și nu ţi se pare că pot căpăta un guturai? A, nu! Asta nu admit! De ce nu se fac atâtea fasoane când e vorba de băieţi? Nu! Eu plec cu voi. Sunt doar și eu de vârsta voastră!

— Fii mai înţelegătoare, Zizi, caută Niki, s'o convingă. Trebue să te mai gândeşti....

— Inţeleg! N'aveţi încredere în fete. Dar să ştiţi că un asemenea afront nu înghit!

— Dar nici nu e vorba despre un afront, protestează Niki. Pentru ce să n'avem încredere în fete? Și tu faci parte din echipa noastră cu aceleași drepturi ca fiecare dintre noi. Dar mă gândeam la Penkala. El e prea mititel săracul... Fără tine n'o să poată găsi echipa, și să-l laşi singur acasă, nu e frumos.

— Uite! Ştii ce? Deocamdată rămâneţi aici. Când vedem racheta, plecaţi! Între timp avem destul de lucru. Îi ajutăm pe băieţi la împachetat, apoi unul dintre noi trebue să îngrijească de Rolli.

Mai trebue să avem grijă ca bunica lui Toni să nu afle prea curând că băieţii au plecat şi să-şi facă biata cine ştie ce griji. Dar ceea ce e mai rău, e că dac-ar băga de seamă, toată expediţia se duce de râpă. Iarăş n'ar fi bine să facă prea multă reclamă cu plecarea noastră la Polul Nord. Vezi Zizi? Echipa are nevoie de tine, aici!

— Da, da, are nevoie de tine, întăreşte căpitanul afirmaţiile lui Niki. Fiecare cu misiunea lui!

Zizi rămâne plouată:

Dacă ziceţi voi.... Zizi caută să se obişnuiască cu amânarea călătoriei la Pol şi cu un oftat scurt se îndreaptă spre Penkala şi îi şterge nasul.

— Dar când racheta o să strălucească pe cer, vin şi eu cu Penkala. E în regulă, băieţi?

— De acord, confirmă băieţii. Niki se bucură. Nu mai e singurul care rămâne acasă.

— Băieţi, şuşoteşte căpitanul, cred că vă daţi seama că ne vor căuta cu poliţia? Aşa încât să fiţi muţi ca peştii. Să nu vă scape niciun cuvânt.

Asta se înţelege dela sine, mormăe Niki.

— Dar mai trebue să luăm şi alte măsuri de prevedere, spune căpitanul cu o voce înceată, încât toţi se apropie de dânsul ca să-l poată auzi.

— Trebue să ne deghizăm, spre a nu fi recunoscuţi.

— Aşa e, aşa e! Bună idee, laudă Alexe pe căpitan.

— Pantalonii cei noi pe care îi cumpărăm, îi ascundem până la plecare în sediu, sub lemne, îi sfătueşte Toni. Şi celelalte lucruri la fel. Mâine schimbăm hainele, şi pe cele vechi le lăsăm tot aici. S'a înţeles?

Copiii fac niște mutre de oameni șireți. Și pentru a face dovada iscusinței sale, Alexe se uită cruciș. Ei, în felul acesta va fi greu să ne recunoască cineva. Dar din păcate, nu poate privi cruciș până la Pol.

— Eu am să-mi vopsesc părul, spuse Toni, cel blond. Când voi avea păr negru, nu mă recunoaște nici mama. Și desigur, călătorim cu trenul o bucată de drum. Altfel ne culeg ca din oală...

— Da, da! Acum ați devenit risipitori! se încruntă Zizi. Dacă mergeți cu trenul vă aleargă și banii din pungă.

— Se poate! In schimb ajungem mult mai curând acolo se apără căpitanul, împotriva învinuirii de risipă.

— Ce ne mai trebue? întrebă Niki și scoate creionul chimic.

— Ceva de mâncare — răspunde căpitanul. Provizii de drum...

— Câte o scrumbie în ceapă, pentru fiecare, propune Alexe, lingându-și buzele. Dar sora lui chicotește.

El se corectează: — sau poate conserve. Astea țin mai multă vreme.

— Mai bine făină albă de cozonaci, hotărește căpitanul până la urmă. Costă mai ieftin! și un salam...

Viorel nu mai poate de bucurie. Îi place salamul grozav de mult și doamne! de când n'a mai mâncat. De fapt nu-și aduce prea bine aminte ce gust are, dar știe că e foarte bun.

— Iar pentru gătit ne trebue o oală mare și o tigae pentru ochiuri, pretinde Viorel.

— Asta las-o în seama mea, îl liniștește Indianul cel Gras. N'avem nevoie de oale și tigăi. La drum faci un foc

de vreascuri, pui câteva pietre în mijloc și clădești un fel de sobă. Apoi încerci din care parte suflă vântul și așezi pietrele în așa fel, ca vântul să bată printre ele și focul să tragă bine! Și când totul e gata, pui ceaunul deasupra! Așa fac pieile roșii, locuitorii din junglă, mohicanii și chiar incașii....

Doar când nu găsesc pietre ei agață ceaunul de o suliță și-l țin deasupra focului. Dar lasă... vă arăt eu acolo cum merge treaba.

— Viorel îl admiră pe Indianul cel Gras pentru știința lui și obrajii îi sunt încinși de bucurie. Ceilalți clatină aprobativ din cap, de parc'ar ști și ei să facă toate astea, la fel ca Alexe.

— Scrie acolo, Niki: ceaun și tigae. Mai cumpărăm și o undiță. Cu undița prindem pești și facem rezerve, spune căpitanul.

— Da, și încă ceva. Trebue să avem cu noi o sticlă de coniac.... Neapărat! Coniac beau și eschimoșii, la Polul Nord.

— Minunat! strigă Alexe, care n'a băut coniac în viața lui și habar n'are cum trăesc echimoșii la Pol, fiindcă din întâmplare n'a dat peste o carte despre viața lor.

Chiar și Viorel aplaudă zgomotos.

— La Polul Nord se găsesc șunci de urși albi, afirmă Alexe. Niki scrie pe carnet: 3 cuțite. Astea ne trebuesc pentru vânătoarea de urși. Sau dacă o să ne atace cumva..

— Eu aduc revolverul meu cu dop, spune curagios Viorel. Dar nimeni nu-l ia în seamă.

— Ne mai trebue și un hârleț, adaugă Toni.

— Nu-i nevoie, îl combate Alexe. Eu iau lopățica.

Da! Și ce mai vroiam să spun? A, da! Ce facem cu Rolli?

— Rolli rămâne la noi, declară Niki. Am eu grijă de el. Vi-o făgăduesc!

Atunci ne-am înțeles! spune căpitanul și îi strânge mâna cu mulțumire, dar și Zizi trebue să îngrijească de Rolli și să-l apere împotriva lui Firfirică.

Bine, bine, spune Zizi măgulită și îl mângâie pe Rolli, care mârâie de plăcere. Și până mâine, vă cos la mașină câte o traistă de merinde. Asta se face repede. Și un steguleț...

Căpitanul o laudă. Deodată se lovește cu mâna peste frunte. Minunat! Auzi drăcie... era cât p'aci să uit. De sigur! Steagul e un lucru principal. Trebue să-l înfigem în Polul Nord.

— Haide, grăbiți-vă, băieți, îi îndeamnă Zizi, că se închid prăvăliile și fuge spre poartă cât o țin picioarele.

Când poarta se deschide, Firfirică Pastramă, se împleticește de par'că l-ar fi îmbrâncit cineva înăuntru. Și se sperie....

De fapt, el îi iscodise tot timpul. Se furișa tiptil spre sediu, pe urmele băieților, fără ca ei să bage de seamă. O fi aflat oare ceva despre planurile echipei?

Sprinten ca o maimuță, Firfirică sări în lături și se ascunse în dosul chioșcului de țigări din colț.

Echipa urmată de Rolli, se repezi ca o vijelie spre prăvălii. Niki schiopătă în urma lor cât putea de repede. Dar înainte de a face cumpărături, ei își turtiră nasurile la fiecare galantar.

Lucrurile frumoase din vitrine, până acum le priveau doar, dar azi le vor cumpăra, chiar dacă nu pe toate.

Niki își aruncă din nou privirea pe carnet și făcu o cruce lângă fiecare articol. După care, ronticăind, însoți echipa până la prăvălie, și intrară cu toții prin ușa învârtitoare.

La ieşire, au rămas cu gura căscată: în faţa uşii se afla Firfirică.

Hingherul le făcu o strâmbătură nerușinată.

— Ce te tot învârtești în jurul nostru, spionule! îl ocăreşte Toni şi i se proţăpeşte'n faţă.

Dar, ce? Nu pot să mă plimb unde-mi place? îi răspunse Firfirică. Apoi adaugă obrasnic: Lasă... nu vă ne-

căjiţi, băieţi. Băgaţi mai bine de seamă să nu pierdeţi pachetele...

Alexe se şi repezi la dânsul cu pumnii ridicaţi, gata să-l pocnească. Firfirică se chirci de frică.

Lasă-l! îi ordonă căpitanul. Cu puturosul ăsta mă socotesc singur.

Va să zică, spionul a simţit ceva. La naiba!... Dar dacă a şi auzit? Toni, pentru mai multă siguranţă îl plesneşte

pe amândoi obrajii, încât urechile lui Firfirică începură să țiue.

Bagă-ți bine în cap: n'ai văzut și n'ai auzit nimic! Mă'nțelegi? îl amenință căpitanul pe spionul din strada Frumoasă 10, și îi vâră pumnul sub nas.

— Ia privește aici... Simți cum miroase a cimitir?

O singură vorbuliță să sufli și-ți fac cunoștință cu dânsul. Ai înțeles?

Firfirică începe să urle: lasă-mă 'n pace! Am să te spun la mama! Lasă-mă 'n pace!

Rolli își ridică încruntat capul, ciulește urechile și privește drept în ochi pe dușmanul lui de moarte.

Când Firfirică o ia la sănătoase, urlând, lui Rolli i se lungește botul de bucurie.

Echipa o porni în trap și se înapoie la sediu. Vestmintele, echipamentul și aprovizionarea, fură ascunse cu grijă, sub grinzi și căpriori.

Doar un singur gând le turbura bucuria: nu cumva o să-i pârască Firfirică Pastramă?....

*

* *

Și în timp ce copii se pregătesc de plecare, ia să dăm o raită împreună și să vedem cum trăesc naufragiații pe banchiza lor rătăcitoare.

CAPITOLUL IV

Echipajul de banchiză.

Hai, sculaţi-vă, somnoroşilor! cântă târcovniceşte tânărul pictor Reşetnicov, la fel de vesel şi de ghiduş ca pe vapor. Cu ochii cârpiţi de somn, Fedia se caţără peste piepturi şi se strecoară printre picioarele camarazilor săi. Ei dorm încă duşi, înveliţi în pături şi înghesuiţi unii în alţii ca sardelele, pe ghiaţa acoperită doar de câţiva saci cu paie.

Reşetnicov scoate nasul din cort cu multă precauţie, dar îl trage înapoi. Un vânt aspru şueră năpraznic şi stârneşte vârtejuri de zăpadă, care îl pleznesc peste ochi şi îi întunecă vederea.

Reşetnicov priveşte mirat în jurul lui.

Unde dracu mă aflu? A, da... Celiuskin s'a scufundat eri şi acum suntem cu toţii pe banchiză.

Corturile erau împrejmuite de un strat gros de zăpadă, iar acoperişurile purtau căciuliţe scânteetoare de omăt, aplecate ştrengăreşte pe-o ureche.

Sloiurile de ghiaţă trozneau încetişor din pricina gerului.

Dar unde or fi toate bagajele? Par'că-şi aduce aminte cum au cărat pe banchiză lăzi, butoaie, cufere, şi boccele...

Aha! In depărtare îl zări pe roșcovanul Mișa, făcând de pază lângă un morman de zăpadă, ca o sentinelă în fața Kremlinului, la Moscova.

Da, da... Acolo, acoperite de nea, proviziile lor nu se mai zăreau de fel, ninse cum erau.

— Hei, Mișa! E răcoare al naibii azi... Ce zici? îi strigă Fedia de departe. Răsuflarea îi ieșea din gură ca

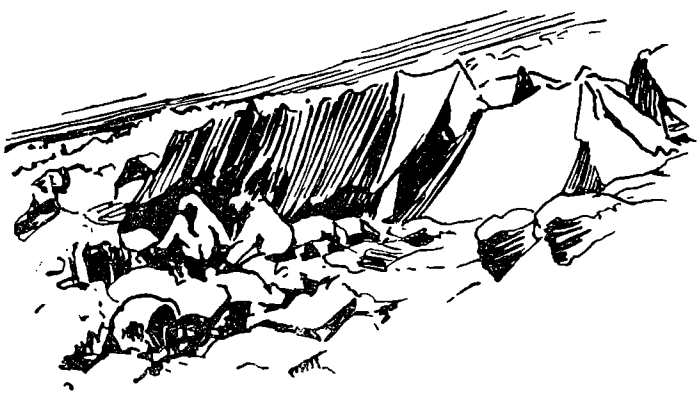

aburii pe coșul vaporului, și se ridica în aer ca burghie de aburi.

— Ce se mai aude, Mișa?

Paznicul tropăia de pe un picior pe celălalt și-și freca cu zăpadă nasul învinețit de ger.

— Nu mai suntem părăsiți... zbiară Mișa. Vorbele îi sunt purtate de iuțeala vântului, trezind ecouri în depărtări.

Au dat de urma noastră, iar postul de emisiune funcționează.

Asta zic și eu că e tehnică, frate!

Ce? Cum? Cine a venit? întrebă Colia, care până atunci sforăise strașnic și acum, își deslipea cu greutate pleoapele.

— Aparatul de emisiune s'a aranjat! Funcționează... func-ţio-nea-ză..., cântă Reşetnicov pe nas, în timp ce-şi scutură zăpada de pe cojoc.

Colia, Mitia, sculaţi odată, leneşilor! Mişcaţi-vă! E timpul să ne bărbierim; nu putem intra în Moscova cu asemenea bărbi!

Vestea îmbucurătoare se răspândi cu iuţeala fulgerului în toate corturile şi umbla din gură în gură.

Curând au aflat-o toţi cei de pe banchiză!

Iscusitul Krenkel şi cei doi asistenţi ai săi, au intrat în legătură prin radio cu Capul Undelor.

Primele ştiri transmise prin Morse (puncte şi liniuţe), trebue să fi ajuns la Moscova. Chiar azi va fi citită în „Pravda", toată păţania lor, transmisă de Krenkel cu aparatul. Ni s'a aflat urma şi vom primi în curând ajutor.

Bucuria lor n'avea margini! Profesoara de gimnastică, Iuskina, enetuziasmată la culme, făcu o mulţime de salturi şi tumbe. Işi dădea singură comanda cu glas tunător, de par'car fi avut în faţa ei mii de eleve la un concurs atletic, în „Parcul Sporturilor" din Moscova.

Arăta tare caraghioasă. In cojoacele groase cu care se înfofolise, se mişca întocmai ca un urs beat.

Păcat că Şafran nu era aici cu aparatul de filmat. Ar fi luat o fotografie straşnică. Dar Şafran stătea afară „pe uliţă"; zvârlise cât colo blana lui de urs şi-şi freca cu zăpadă capul gol.

— Brrrrrr! Brrrrrrrrr!

— Unchiule Saşa, avem ceva de mâncare?

Saşa, bucătarul, îşi „aranjase" bucătăria în mijlocul gheţii. Pe trei cărămizi făcute sobă, fierbea un ceaun mare, scoţând aburi aromitori. Ceaiul era gata.

Pentru a-și feri instalația de vânt, unchiul Sașa, împrejmuise „bucătăria" cu două tinichele, care, zgâlțâite de vânt, făceau un zgomot asurzitor de tobă.

Mișa, schimbat în post de altă sentinelă, se încălzea la foc. Inghițea cu nesaț ceaiul fierbinte, opărindu-și, bineînțeles toată gura. Dar nici nu luă în seamă arsura din gâtlej. Simțea pătrunzându-i în trup o căldură binefăcătoare, mai plăcută decât dacă ar fi băut o sticlă plină cu vodcă.

După ce bău ceaiul, Mișa plescăi satisfăcut din buze:

— „O fi ea vodca cum o fi, dar ceaiul te încălzește strașnic!"

— Unde-i profesorul? se informează bucătarul.

Să vină toată lumea la masă...

— Profesorul se află lângă prăpastia unde s'a scufundat Celiuskin, spuse Mișa căscând. Mai sunt acolo Bobrov și căpitanul. Dela șase sunt pe două labe. Da..., uite-i că tocmai vin!

— Ei cum merge treaba? se interesează profesorul când se apropie de bucătar. Apoi adăugă, râzând:

— Privește aici, unchiule Sașa, suntem trei lupi hămesiți! Ce ne-ai pregătit?

— Ceai, marmeladă, unt... și e ora opt fix. Ați comandat ceaiul pentru ora opt?... E gata! răspunse bucătarul mândru de isprava lui.

Ești un „erou al muncii pe ghiață", glumi Bobrov și privi amuzat bucătăria unchiului Sașa. In jurul focului, ghiața topită formase o baltă destul de măricică.

— Parc'am fi în Veneția, Unchiule Sașa!

— Ei, ce să-i faci? Trebuia să inventez o sobă și am făcut ce mi-a dat prin cap, răspunse bucătarul naufragiat. Se gândea mereu la plita lui, mare și frumoasă, de

pe Celiuskin, cu oale și crătiți strălucitoare, care zăcea pe undeva prin fundul Oceanului.

— Așa n'o să meargă, ne trebue o sobă ca lumea!

Iacovlev fochistul, se apropie de dânșii!:

— Tovarășe profesor, dacă n'aveți nimic împotrivă aș vrea să formez împreună cu Vasia Barmin, o brigadă de inventatori. Știți doar că Stiopa a mai făcut parte dintr'o expediție naufragiată. E tot atât de priceput ca Robinson. Cât privește pe Vasia, e deștept al dracului...

O să avem nevoie de o mulțime de lucruri în afară de sobă și trebuesc făcute...

— Foarte bună ideie băieți! aprobă profesorul și bea o înghițitură zdravănă de ceai dintr'o cutie goală de conserve. După ceai, ar fi bine să veniți cu toți în cortul meu, Iacovlev. Ne vom sfătui cu Bobrov și cu ceilalți, despre toate câte ne trebue; vom împărți oamenii echipajului în secții și nu mai rămâne decât să vă așterneți pe lucru.

Maxim sușotea ceva cu alți zidari. Când profesorul ieși afară din cort urmat de ceilalți, Maxim se apropie de dânsul și-i vorbi astfel:

— Eu aș zice să plecăm pe jos, domnule profesor, mormăe dânsul, în timp ce sparge între dinții lui galbeni o bucată de pesmet uscat.

— De unde știm că ne trimit ajutoare? Dacă ne lăsăm în nădejdea lor, taman bine degerăm cu toți. Și nu e de mirare. Pe frigul ăsta câinos.... Drep să spun, mie îmi înghiață și limba în gură. Trebue să dăm de pământ, Otto Julevici! nu mai vreau să plec singur, cum mă hotărîsem ieri. Dacă am pleca însă cu toți...., cred că...

— Maxim are dreptate! aprobă un zidar și se trase deoparte, fiindcă nu prea avea un dar deosebit la vorbă.

In trecere, îl înghionteşte pe Maxim. Să plecăm pe jos, cum propune Maxim!

— Tăcere, proştilor! se amestecă Jakovlev, dar o privire a profesorului îl făcu să tacă brusc. Deabia cu câteva clipe înainte, la şedinţa responsabililor, le explicase

profesorul cât de înţelept este să te porţi prietenește şi cu răbdare faţă de tovarăşii de suferinţă care şi-au pierdut nădejdea şi le-a slăbit curajul.

Profesorul Schmidt se adresă apoi lui Maxim şi celorlalţi camarazi: Cred că e bine să judecăm în linişte cele

ce ați spus acum. Aș vrea totuși să vă arăt cât de anevoios ar fi să ajungem la țărm. Gândiți-vă că suntem la o depărtare de 150 kilometri de coastă, și asta nu e o jucărie.

150 de kilometri îi străbat în trei, cel mult patru zile, dacă lungesc pasul, se împotrivește Maxim. In tinerețe, când făceam milităria, asemenea marșuri erau pentru mine floare la ureche. Unde mai pui că aveam și raniță în spinare. Era grea, nu glumă! Umblam înhămat ca un cal de saca, dar umblam. Asta era pe vremea țarului, în anul...

Profesorul vorbește din nou și toți îl ascultă cu atenție. Dragă frate! E greșit să faci o asemuire între o șosea netedă ca'n palmă, cu ghiața și zăpada din ținutul polar. Desigur că socoteala dumitale se nimerește bine la drum drept, dar pe ghiață, nu se potrivește de fel. Și pilde sunt destule! Să ne gândim doar la expediția suedezului Andrée. Cu trei sănii și o barcă cu tălpici, n'a izbutit să înainteze în patru zile decât doi sau trei kilometri. El și cu oamenii lui, erau nevoiți să se cațere și să coboare pe mormane de ghiață; se înfundau în zăpadă și trebuiau să dureze podețe la tot pasul, peste spărturi și hârtoape mari. Dacă am pleca, ar mai trebui să luăm cu noi multe d'ale gurii și chiar o barcă. Astea atârnă greu. Dar mai e ceva! Cum crezi că se vor putea ține după noi, femeile, copiii și frații noștri, bătrâni și bolnavi? Să fii încredințat Maxim, că din o sută și patru câți suntem, n'ajungem nici măcar patruzeci de oameni pe pământ tare. Vrei oare să treci peste leșurile tovarășilor tăi, Maxim?

Hm... Hm..., mormăi bătrânul zidar, mușcându-și mustața cu nedumerire.

Ce ne facem atunci, domnule profesor? Doar vrem să trăim cu toții nu să crăpăm în pustiu ca niște câini...

Așa că mă tot întreb cum am putea face...?

— Desigur că vrem să trăim, Maxim. Cui nu i-e frică de moarte, înseamnă că nu e om. Dar cine iubește cu adevărat viața, acela știe să birue frica de moarte. El nu se îndoește de dragostea aproapelui. Vom fi ajutați Maxim, crede-mă. Iată că s'a dres instalația de radio și am și dat veste în țară cum stăm... Crezi că Uniunea Sovietică o să ne părăsească la ananghie? Nu se poate!

Profesorul tăcu o clipă, apoi își roti privirea asupra tuturor. Vroia să vadă dacă mai are vreunul din ei nedumeriri sau neîncredere.

— Fridtjof Nansen, continuă el, Fridtjof Nansen susține că răbdarea este meritul de căpetenie al călătorului polar. Noi vrem să fim buni călători și cercetători, nu-i așa?

Da! răspunseră mai multe glasuri.

Și acum că ne-am lămurit, camarazi, să pornim cu nădejde pe lucru.

Mica echipă sortită să tragă o pârtie de coborîre pentru avioane, trebui să netezească o întindere mare de ghiață.

Dar cum ghețarii se năpusteau necontenit asupra banchizei, se părea că munca nu le va fi încununate de roade.

Oamenii n'aveau însă timp să se întrebe dacă lucrul e sau nu cu putință. Cu mult curaj și râvnă sporită echipa cerca să supună ghețarii.

Cu ciocane de lemn făcute chiar de dânșii, naufragiații porniră la drum spre blocurile înconjurătoare, ciocănin-

du-le unul câte unul. Sloiurile de ghiață, ce rămâneau după netezire, le cărau cu sania la o depărtare mare de „aeroport". Apoi cu picioarele, risipiră sfărâmăturile și deteră la o parte zăpada cu ajutorul unor șipci și scânduri, îndreptând astfel câmpul de aterizare.

Ghiața se apăra cu îndârjire, dar și încăpățânarea naufragiaților era mare, izbutind astfel s'o birue. Unii lucrători nu vroiau să lase munca, nici în timpul repauzului. De pildă, Vania: nu-l puteai urni dela treaba lui nici ca să ia o îmbucătură în gură. Lui i se aducea mâncarea pe „teren".

Cioplea bolovanii de ghiață cu mai multă patimă chiar de cât punea la jocul de domino. Cu toate că jocul de domino, îi plăcea grozav de mult.

— Ajunge, Vania! Mai lasă ciocanul o clipă și treci să bei o înghițitură. Dacă ai să robotești ca un nebun, cazi la pat și n'ai să poți duce lucrul la capăt.

— Eu și la pat? Ha, ha, ha. Nu mă cunoști! Am o putere de urs măi frate, și duc la tăvăleală, de zici ce-i asta.

Pe fostul lor vapor — Celiuskin, — se muncea cu sârg. Dar chiar acum, când Celiuskin se dusese la fund, munca le era tot atât de aprigă. Pe locul unde se scufundase vasul o spărtură mare fusese căscată și acolo, printre blocuri de ghiață rătăcite, pluteau sumedenie de materiale de construcție, butoaie cu benzină și petrol, lăzi cu alimente și chiar două bărci cu motor, ridicate la suprafață de curentul apei. Toate acestea le puteau fi de mare folos. Dar nu era de fel ușor să le tragi sus pe banchiză.

Totuși, nu le rămânea nicio clipă de pierdut. Un nou asalt al gheţarilor, putea să astupe prăpastia, înghițind astfel pe vecie toate aceste comori.

— Ho — rup! — ho — rup!

— Cântă, Volodia...., haide, cântă-ne ceva, îl rugă Safran, care își adusese aparatul de filmat și învârtea manivela ca de obiceiu. Am prăpădit douăzeci de metri de film și voi n'ați pescuit încă nimic. Când mă gândesc ce mutră or să facă spectatorii când se va juca filmul...., săr în sus de bucurie!

— Firește! Ție ție ușor și îți mai arde și de glumă, îi răspunse Volodea, în timp ce-și ștergea nădușeala de pe frunte cu șalul său de lână. Dacă mă mai nasc odată, vreau să mă fac operator de cinema. Asta înseamnă viață! Invârtești cât e ziua de mare la blestemăția asta fără să te sinchisești de altceva.

Volodea se prefăcea că e supărat, dar de fapt, oridecâteori era rugat să cânte se simțea măgulit. Vocea..., asta era mândria lui! El își drese de câteva ori glasul, imitând tenorii celebri; își gâlgâi vocea 'n gât, apoi începu să cânte.

— Ei — iuch — nem! Ei — iuch — nem! Era vechiul cântec al luntrașilor de pe Volga, și Volodea îl cânta cu mult suflet, acompaniat de întreaga echipă.

— Ei — iuch — nem! Oamenii trăgeau din mijlocul sloiurilor de ghiață cu toată puterea butoaie și lăzi. Dar ele se lăsau cu greutate prinse. Volodea cânta din ce în ce mai tare, cu glasul lui limpede și puternic, când deodată.... plosc! ! ! !

Volodea își pierde echilibrul și cade în apă pe spate. Dacă aluneca sub ghiață, cu greu l-ar mai fi putut pescui. Spre norocul lui însă, ajunse lângă una dintre cele două bărci și se agăță de dânsa, iar camarazii îl traseră afară din apă. Un leoarcă și degerat—era un frig de 39 grade—odată ajuns pe mal, Volodia se porni[illegible] o serie de înjurături marinărești. De fapt, el era chiar marinar. Se scutură apoi ca un câine după baie.

— O clipă, Volodia, zbiară harnicul operator cu voce puternică. Fă-mi plăcerea şi mai alunecă odată în apă. Doar pentru o clipă... Mi-e teamă că nu am prins destul de bine scena pe film. Fii te rog bun şi zvârle-te din nou în apă. Te rog...

— Ai înebunit?

Safran era supărat, dar şi mai supărat era Volodia. N'a lipsit mult să se încaere cu operatorul, atât era de mânios pe dânsul. Cu toate că eşise ud leorcă şi era aproape degerat Volodea puse mâna pe cange şi o zvârli printre mormanele de ghiaţă, spre a pescui împreună cu ceilalţi epavele plutitoare.

Prin dreptul oamenilor trecu o grindă. Ei își înfipseră cu nădejde cârligele în ea și suflând din greu de oboseală, izbutiră s'o tragă la mal. Deabia după aceea, Volodea alergă spre cort să-și schimbe hainele ude și înghețate. Mai ușor harponezi o balenă decât o grindă, spuse un marinar, râzând.

— Băieți, am pescuit un butoi cu unt!

Era glasul fizicianului Fakidov.

— Și noi, o ladă cu conserve, răspunse un altul.

Mie îmi pare că ați pescuit o întreagă dughiană de coloniale, se amestecă un lucrător, căruia i se părea că oamenii fac haz pe socoteala lui.

— Nu! Nu e glumă. Privește! strigară pescuitorii. Și într'adevăr, în butoiul pescuit era chiar unt.

Ei mai adunaseră pe mal sumedenie de cutii de tablă pline cu compot de piersici, precum și butoaie cu benzină, tot felul de lăzi și chiar 16 saci cu făină. Făina se păstrase în bună stare. Doar sacii erau pe dinafară udați și înveliți de o pojghiță subțire de ghiață.

Oamenii erau bucuroși că n'au muncit de pomană. Fiecare kilogram cu alimente pescuit, putea să însemne salvarea unei vieți.

Șafran glumea pe seama lor: Știți ce? Il rugăm pe unchiul Saşa să ne trântească niște cozonaci pe cinste din făina asta.

— Ce spui frate! Și să-i coacă poate la razele soarelui polar, nu? îl repede fizicianul Fakidov. Uiți pe semne că nu avem nici un cuptor pe banchiză.

Echipajul de pe Celiuskin nu stătea cu mâinile'n sân. Inventa mereu câte ceva. Chiar după câteva zile, se aduseră serioase îmbunătățiri „lagărului". Printre blocuri nesfârșite de ghiață, răsăreau corturile de pânză; dar

ele erau acum căptușite cu pereți de zăpadă. Astfel, căldura nu se mai risipea atât de curând, păstrându-se timp îndelungat, mai cu seamă în preajma focului.

Unchiul Sașa, instalat într'o bucătărie ceva mai arătoasă, cocea plăcinte pentru întreaga expediție. Da, da. Nimeni n'ar fi crezut că s'ar putea întâmpla așa ceva, iar unchiul Sașa mai puțin decât ceilalți.

Bucătăria fusese ridicată cu ajutorul cărămizilor aduse pe vas, cărămizi ce erau destinate insulei Wranghel. Echipajul avusese prevederea să le descarce de pe vapor înainte de scufundare.

Odaia era clădită în mijlocul unui ochiu de ghiață topită și din coșul sobei se ridica zi și noapte un fum gros.

Unchiul Sașa s'a deprins să gătească în lăzi goale de muniții în loc de oale, iar supa o împărțea oamenilor cu o cutie goală de conserve, care ținea loc de lingură mare. Jakovlev meșteșugise chiar un cuptor la soba lor. Își făcuse un mic atelier, în toată regula și îl instalase sub cerul liber. Scule nu prea avea, afară de un fierăstrău, câteva burghie rupte, un ciocan și niște foarfeci de croitorie, împrumutate dela femei. Asta era totul! Și cu toată lipsa de scule, „atelierul", primise o sumedenie de... comenzi.

In mâinile pricepute ale lui Vasia Barmin, foarfecii de croitor se transformau ca prin farmec, în foarfeci pentru metal. Cu ei tăia fâșiile de tablă, cu o adevărată măiestrie. Dar nici Iakovlev și nici Stiopa Fedin nu se lăsară mai prejos. Doi inși țineau strâns o fâșie de tablă, înlocuind prin acest sistem „bancul" de lucru, iar al treilea, îndoia cu multă pricepere fâșiile, fabricând burlane pentru corturi.

Sobele le făcură din butoaie goale de zinc. Ei tăiau în butoi două deschizături, una pentru ușița de jos și alta pentru burlan.

Datorită acestei invenții, în scurt timp, fiecare cort avea soba lui.

Ta-ri-ti-ta-ta-ta-ta-ta-ti-ri-ta! Di-di-di-dat-di-dit-ti-ri-tari-ti-tira-tita!

Krenkel neobosit telegrafia mereu, aducând lumii la cunoștință locul și starea în care se găseau naufragiații. Tot în felul acesta primea și vești de acasă. Iar seara, după ce isprăveau lucrul, membrii echipajului citeau până târziu noaptea știrile primite pe calea undelor. Deseori, citind aceste știri, uitau situația lor îngrijorătoare.

Nu ! Hotărît lucru ! Patria nu-i uitase și nu se puteau socoti pierduți, cum se întâmpla cu cercetătorii polari din alte vremuri, care piereau în imensitatea Oceanului Arc-

tic atunci când vasul lor se scufunda din pricina gheţurilor.

Da-dit-di-ta-ti-ri-ta-ri-ti-ta- ti-ri.... Guvernul a hotărît să trimită pentru salvarea echipajului de pe Celiuskin, pe cei mai buni aviatori polari ai Uniunii Sovietice. Di-dit-da-di-ri-ti....

Aviatorii polari Kukanov şi Liapidewski au şi ajuns pe coasta Oceanului. Ta-ri-ti-ri-ta-ri-ti-da-dit... Cu vasul „Smolensk", pleacă vestiţii sburători polari Molokov şi Kamanin. Cu un alt vas, trimitem pe aviatorii Doronin şi Galisev. Afară de aceştia, sosesc în ajutorul vostru pe calea aerului, prin New-York-Alaska-Capul Undelor, sburătorii arctici Lewanewski, Slepnev şi cercetătorul polar Uşacov.

Da-di-di-dit-da-da-di-dit..... Urmărim cu emoţie şi admiraţie, lupta eroică ce o duceţi împotriva elementelor deslănţuite ale naturii. Pregătim toate mijloacele spre a vă veni curând în ajutor.

La citirea acestei ştiri, bravul radiofonist era cât p'aci să sară 'n sus de bucurie, dar se mulţumi să schiţeze doar câţiva paşi de dans în mijlocul cortului.

Cine ştie? Poate că în curând va fi din nou la Moscova, împreună cu nevasta lui; alături de micuţa şi răzgâiata lui Ljuda şi aproape de Iga, fetiţa lui durdulie şi zvăpăiată. Ah! copiii mei....

— Dacă a-şi şti barem că toţi sunt sănătoşi.... Ce or fi făcând acum? Krenkel telegrafiă repede acasă:

„Nu ne-am pierdut curajul. Traiul aici e foarte interesant. Vă voi povesti totul când ajung acasă. Cum merge Iga cu şcoala? Ljuda îşi spală dinţii în fiecare zi? Să fiţi ascultătoare şi să nu-i faceţi mamei necazuri. Tatăl vos-

tru care vă iubeşte: expediţia Schmidt, pe banchiză, Oceanul Arctic".

Până noaptea târziu plecau semnale luminoase din cortul radiofonistului. Lemnele sfârîiau în sobiţă. Scânteile săreau în sus pe burlan şi se ridicau în aer, odată cu fumul din sobă.

Telegrafistului nu-i mai era frig. Il încălzise lucrul şi gândul la cei dragi de acasă.

Chiar şi o baracă — o baracă adevărată — se găsea în curând pe ghiaţă. Tâmplarii o construiseră din grinzile pescuite, iar zugravii îi pictaseră o firmă:

„Casa Culturii".

Aşa au botezat-o naufragiaţii. Pe acoperişul acestei barăci, flutura mândru un drapel roşu. In baracă locuiau femeile, constructorii şi în primul rând Alla şi Karina, cei doi copii polari. Aici, Alla, se putea juca în voie cu micuţa Karina, în timpul când nu o plimbau cu sania, sau nu era pe afară.

Deseori o luau pe Karina până la aeroportul, aflat la o depărtare de cinci kilometri de corturi. Acolo, în cabina aeroportului, aşteptau totdeauna, atunci când se anunţa prin radio că un alt avion plecase în căutarea lor.

Dar până azi, furtunile şi viscolele ce nu mai conteneau au făcut cu neputinţă orice încercare de aterisare pe ghiaţă. După o aşteptare îndelungată, fetiţele — îngheţate până în măduva oaselor — erau duse acasă de către mamele lor.

Ce plăcut şi cald era în baracă....

Mai cu seamă în apropierea celor două sobiţe care ardeau fără încetare. Trebuiau să facă economie de lemne, dar brigada de inventatori găsise un mijloc original de încălzire. Au instalat sub acoperişul barăcii o cutie mare

de conserve plină cu petrol; printr'o țeavă subțire picura gazul în sobe, astfel că focul ardea mereu.

In curând, sistemul a fost introdus în toate corturile, încât și acestea erau oarecum încălzite. Seara, echipajul se aduna regulat în „Casa Culturii", slab luminată cu ajutorul unor făclii.

Dar brigada de inventatori născocea mereu câte ceva. Astfel, în puțină vreme a descoperit un mijloc mai practic de luminat. Intre rămășițele vasului scufundat se găsea o ladă cu sticluțe goale. Din aceste sticluțe au făcut lămpi de luminat. Cum? Au aplicat peste aceste sticluțe o bucățică de tablă găurită la mijloc; au băgat în găurică un tub de tablă, iar la capăt, un șomoiog de cârpă. Cu acest sistem, aveau lămpi destule. Pe scândura din baracă, care le ținea loc de masă, se puneau câteva din aceste lămpi, iar în jurul mesei se adunau Schmidt, Woronin și ceilalți savanți și cercetători. Ei lucrau până noaptea târziu la hărți și diferite documente.

Stabileau după poziția stelelor, locul unde se află banchiza. De fapt banchiza nu stătea pe loc. Ea călătorea în zig-zag, de-a-lungul Oceanului, tărîtă de ghețari.

Intr'o seară, Iakovlev intră zâmbind în baracă. El purta ca pe niște trofee, două oliițe de noapte pentru Alla și Karina. Le fabricase din resturi de burlane și sârmă și, cu un gest de mândrie, întinse celor două mame, darurile atât de folositoare.

Le-am meșteșugit în timpul liber, spuse dânsul ca pentru a se scuza. Astănoapte.... Știți? și eu am acasă două fetițe.... Am ciocănit și am zgâriat la ele atât de tare, încât puteam deștepta și morții din somn de atâta zgomot; dar Stiopa și Vasia cei doi camarazi ai mei de cort, au dormit buștean. Mâine lucrez și pentru Brobov ceva.

Un toc de ochelari. Ar fi o adevărată nenorocire dacă din lipsa tocului i s'ar sparge ochelarii. Acum e nevoit să umble cu ei cu multă teamă. Ce s'ar face Bobrov fără ochelari?

Pe urmă oameni buni, vine rândul ferestrelor.

— Ce ferestre?

— Vă miră, nu-i așa? Ei bine, iată planul nostru: avem o mulțime de sticle goale. Le spălăm frumos, tăiem în baraci găuri de forma lor, montăm sticlele în aceste găuri le înțepenim bine și ferestrele sunt gata. Iar ca frigul să nu pătrundă printre sticle și pereți, vom astupa marginile cu pâslă. Ce spuneți, e rea ideea?

— Tehnica la hotarul vrăjitoriei, spuse fizicianul Fakidov râzând, în timp ce lucra împreună cu Reșetnicov la jurnalul de perete al expediției.

De când au plecat din portul Leningrad, membrii echipajului erau înștiințați prin acest ziar de perete de toate întâmplările și problemele ivite pe vas. Tot astfel, li se comunicau veștile primite prin radio din toată lumea. Toate acestee știri erau date sub formă de comunicate și lipite pe o tablă de lemn. Cum s'au instalat pe ghiață, naufragiații, care își aduseseră cu dânșii tabla, instalară sub cerul liber, ziarul lor de perete.

Despre invențiile voastre am să scriu un articol, le făgădui Reșetnicov. Brigada de inventatori merită să fie cunoscută pretutindeni. Pictorul, era tocmai ocupat cu executarea unei caricaturi pentru numărul viitor al ziarului de perete:

„Cum își închipue dușmanii noștri viața pe banchiză...".

În caricatură se vedeau rămășițele vasului, iar pe naufragiați umblând năuc pe ghiață. Din cauza foamei se mâncau unii pe alții; ba unul dintre ei se înfrupta chiar

din propriul lui picior, pe care îl ducea la gură cu multă greutate. In planul din fund, un urs alb sfâșia un om de pe vasul Celiuskin, iar deasupra Oceanului se vedea atârnată o listă de bucate, cu următorul conținut:

Supă de cisme de iuft.

Curele prăjite.

Șnițel de pâslari (pentru cei ce țin dietă).

Maxim râdea la fiecare trăsnaie a ghiduşarului Fedia, şi privea cum pictează. Apoi, ca să-i dovedească că şi el pricepe câte ceva, începu să silabisească titlul ziarului de perete:

N-o-i n-u- d-i-s-p-e-r-ă-m-! Noi nu disperăm!

Era foarte mândru că ştia să citească, deşi o făceau cu oarecare greutate.

— Ascultă, măzgălitorule! Trebue să-l pictezi pe Jakowlew cu o sticlă goală în mână şi să scrii dedesubt: „pentru prima dată în viaţa lui, Jakowlew preţueşte şi o sticlă goală", hahahahaha!

Fedia! Am voie să citesc ce ai scris până acum?

— Incă nu, spuse Reşetnicov dar mâine atârn jurnalul afară şi atunci poţi să buchiseşti în el cât poftești. Asta bine înţeles dacă vântul n'o să-l dărâme, cum s'a întâmplat azi . . . .

— Şi ce se aude cu cortul, Jakowlew? îl întreabă cineva. „La noi trebue să fie mereu întuneric? N'ar fi rău dacă v'aţi gândi să faceţi ferestre şi la corturile noastre!

— Se face şi asta, spuse Jakowlew bătându-şi camaradul pe umăr. La voi, cred că voiu instala sticle tăiate şi poate chiar sticlele fotografice pe care mi le-a dăruit Şafran.

— La toate ne-am gândit, dragul meu. Fără noi . . . Toate invenţiile noastre sunt făcute doar pentru binele vostru.

— Ne-ați făcut praf cu invențiile voastre, n'am ce zice, aruncă o vorbă și Kolia cel cârn, care ședea alături.

Invențiile voastre . . . . . bah!

— Ai văzut mai bine că banchiza s'a micșorat? Și că ghiața de pe aerodrom a pleznit în două locuri? La prima furtună se duce dracului toată șandramaua. De asta să fii sigur! Și când s'o desprimăvăra . . . . . Kolia, schimbat la față, se sculă în picioare.

— Prostule! mârâie Jakowlew. Până atunci vin avioanele să ne scoată de aci.

Kolia privi lung la Jakowlew, cu ochii triști. Intrebarea e dacă vor mai găsi pe careva în viață, răspunse dânsul amărît.

— Lașule! Jakowlek fugi către baracă, înjurând. Ușa pocni în urma lui.

Afară, în noaptea fără de sfârșit, gerul se înteța mereu. Din cortul tinerilor comuniști răsunau cântece vesele, iar în cortul marinarilor se deslușea o muzică de patefon . . . .

Jakowlew se plimba prin cort în sus și în jos. Supărarea îi trecuse. De fapt nu s'a purtat față de Kolia cum trebue. Nu, hotărît lucru! Nu i-a vorbit frumos.....

Profesorul Schmidt intră în cort și se îndreaptă spre dânsul. Hallo! Jakowlew, ce s'a întâmplat?

Jakowlew povesti profesorului, toată discuția avută cu Kolia în fața barăcii.

— Mi-e teamă, încheie dânsul, că nu m'am purtat cum ar fi trebuit, d-le profesor Schmidt.

— Și mie mi-e teamă . . . răspunse profesorul.

Jakowlew făcu o mutră nenorocită.

Profesorul înșfacă o chee franceză, o saltă pe umeri, ese tăcut din baracă și se plimbă în fața ei.

— Da! ai făcut foarte rău, spuse într'un târziu profesorul. Oamenii noștri nu's toți la fel. Sunt și oameni cu voința mai slabă printre ei. Unii știu să lupte și alții se descurajează lesne. Știi? Kolia a fost până la călătoria noastră, un om din „Lumea veche". Nu putem cere prea mult dela dânsul. Datoria noastră este să ajutăm pe cei slabi. Trebue să-i ridicăm la nivelul nostru. Dar asta o știi dumneata tot atât de bine ca mine. Am vorbit doar de atâtea ori asupra acestui subiect.

— Desigur! Dar m'am înfuriat dintr'odată, nici eu nu știu cum. Eram gata să-l cârpesc spuse Jakowlew cu vocea rușinată. Acum, după ce mi-a trecut supărarea, de necaz, îmi vine să mă iau singur la palme.

Profesorul râde. Cu înjurături, ceartă sau bătaie oamenii nu ajung mai buni. Cred că știi și dumneata asta!

Fiecare pas, fiecare acțiune a unui comunist, fiecare discuție în cort, în timpul liber, pe ghiață sau în timpul mersului, trebue să fie bine judecat.

Profesorul îl bătu prietenește pe umăr. Lasă, Jakowlew, pe viitor știu că n'ai să-ți mai pierzi capul și sper că nu vei uita cele ce îți spun. Ei, și acum, gata . . . . . nu mai fii atât de amârît! Știi doar ce-a spus Lenin: „ numai cine nu muncește, nu greșește"!

Aviatorul Liapidewski a decolat de pe aerodromul Capului Undelor . . . . . Cu această veste veni asistentul radio-telegrafistului în cortul profesorului Schmidt.

— Pe un ger de minus 40 grade, Otto Julevici . . . . E de necrezut! spuse Bobrow, care tocmai juca cu profesorul o partidă de șah. De necrezut! și sări în sus.

Și profesorul s'a ridicat brusc în picioare. Ei ieșiră grăbiți afară. Schmidt privi îngrijorat spre cerul pâclos.

— Să sperăm că de astă dată o să ne găsească. Pe ghiața nesfârșită, noi nu formăm decât un punct mic, aproape invizibil, care poate fi lesne trecut cu vederea. Și ce folos am avea, chiar dacă am telegrafia poziția noastră la Capul Undelor? Peste câteva clipe banchiza nu mai e în acelaș loc. Ghețurile ne gonesc mereu . . . . .

Strașnici băieți, sburătorii noștri! spuse Bobrov profesorului. Să sbori pe o asemenea vreme . . . .! Și încă în ținutul polar. O aterizare forțată ar însemna pentru dânșii o moarte aproape sigură. Și totuși, cred că Liapidewski o s'o scoată la capăt.

— Da, da. Ei își pun viața în joc fără șovăire aprobă profesorul. Pentru noi . . . . Eu cred, continuă dânsul după câteva clipe de gândire, eu cred că n'ar trebui să trimitem azi oamenii pe câmpul de aterizare. In primul rând, nu putem lăsa pe Alla și Karina să aștepte acolo ore îndelungate. Gerul le scurtează zilele.

Vine avionul? Nu vine? Sau va fi nevoit să se întoarcă la bază, fără să-i găsească? Echipajul de pe banchiză aștepta cu încordare și chiar cu oarecare neîncredere.

Dânșii priveau mereu spre aerodrom, prin viscolul ce nu mai contenea și așteptau din partea paznicului, mult doritul semnal de mântuire.

Chiar și jucătorii de football, deobicei cufundați în jocul lor, lăsară de astădată să se odihnească mingea lor diformă de câmpă și priveau îngrijorați spre cer.

Căpitanul Woronin, cu binoclul la ochi, căută să străpungă norii de ceață.

— Cred că ar trebui totuși să mergem la aeroport, își dete el părerea. Avionul a plecat de jumătate oră. Poate să sosească dintr'o clipă în alta.... și drumul până la aeroport e lung.

Profesorul Schmidt aprobă propunerea și numaidecât porni o chemare din cort în cort:

— Toată lumea să fie pregătită. Pornim spre aeroport!

Lagărul se însufleți ca prin farmec. Un foc de semnalizare fu aprins în grabă, spre a putea fi observat de aviatori. O coloană groasă de fum se ridică spre cer. La lumina nesigură a flăcărilor, Alla și Karina au fost încărcate în săniuțe. Părinții lor și-au incins curelele și au pornit în fugă cu săniile, de parc'ar fi fost câini de ham.

Hiiii! Hiiii! îndemna Alla pe tatăl ei și încerca să bată din palme, dar nu izbuti din pricina mănușilor groase pe care le purta.

Mai repede, mai repede, di-i-i-i, d-i-i-i-i! In urma lor alergau femei și bărbați; toată expediția de pe Celiuskin.

Deodată, întregul cortegiu se opri. Din față se auziră strigăte: Opriți, am dat de o spărtură!

Căpitanul o măsură cu ochii: Are cel puțin 30 metri lărgime, spuse dânsul.

După o scurtă consfătuire oamenii plecară mai departe până la marginea prăpastiei căscate, care se lărgea tot mai mult.

Oricât ar fi vrut, ei nu vedeau niciun mijloc de a trece pe partea cealaltă. Inotau în zăpadă cu cizmele ude care le strângeau picioarele, iar rufăria de pe corp, udă și ea, le producea mâncărimi.

— H-i-i-i-i! Hi-i-i-i! strigă Alla nerăbdătoare, văzând că sania s'a oprit. Dar tata Buiko nu mai auzea glasul

fiicei sale. El își smulse deodată căciula siberiană, o zvârlii puternic în aer și strigă cât îi ținea gura:

Urrra! Urrra! Urrra!

Și ceilalți izbucniră în urale și strigăte de: trăiască aviatorii noștri sovietici!

Pe cer se zărea un punct negru. Iar punctul se mărea din ce în ce. Asta nu putea fi altceva decât avionul lui Liapidewski. Da! Acum îl recunoșteau. Era un avion mare „A. N. T. 4" și se rotea în cercuri mari deasupra aeroportului.

— Trăiască aviatorii noștri! Trăiască aviatorii noștri! strigau naufragiații de pe banchiză cu un entuziasm de nedescris, până ce răgușiră aproape.

In bucuria lui cea mare, Woronin îl sărută pe Schmidt pe amândoi obrajii.

— Haide să ne tutuim, îl rugă dânsul, sgâlțâind energic umerii profesorului.

Profesorul Schmidt râse și îmbrățișă pe căpitan.

— Ce minune! Trăim cea mai frumoasă zi din viață!

— Suntem la hotarul fantasticului mormăi Reșetnicov ghidușul expediției, la vederea avionului, dar vocea lui tremura ușor de emoție. In clipa asta mare, nu-i mai ardea nici lui de glume.

— Se dă peste cap sau aterizează? strigă o femee cuprinsă de spaimă.

Dar santinela începuse să agite steagul, spre a le da de veste. Deci, Liapidewski aterizase pe cel mai strâmt și mai periculos teren de aterizare de pe toată suprafața pământului.

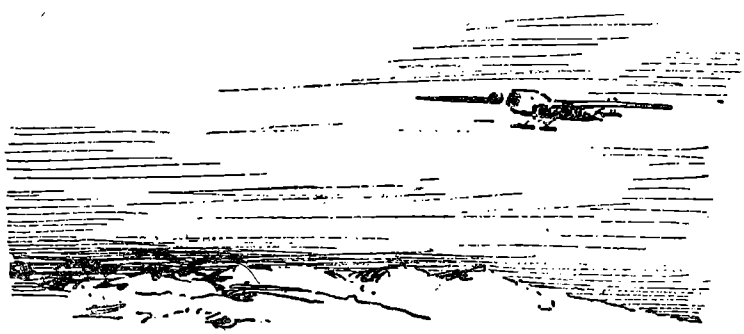

Ura! Ura! Ar fi fugit cu toții să-l întâmpine, dar în fața lor se căsca prăpastia dintre ghețuri, prin mijlocul căreia apa vâjâia amenințător. Nerăbdători, ei zvârliră în apă câteva sloiuri de ghiață peste care au așternut câteva scânduri.

— Legați-mă de scânduri, spuse mașinistul Petia. Voi încerca să trec dincolo.

— Asta nu se poate, îl oprește Schmidt. Podețul nu o să reziste la greutatea ta.

— Dar de unde! Sunt mai ușor ca un copil, răspunse Pelia cel gras, care cântărea o sută treizeci de kilograme. Făcu apoi câțiva pași nesiguri pe scândură și pleosc! căzu cu zgomot în apă.

Toți râdeau în gura mare, în timp ce îl trăgeau afară din apă pe Petia, care se scutura ca un cățel.

— Treizeci de oameni să se înapoieze la corturi și să aducă barca cea mare! ordonă Schmidt.

Echipajul de pe Celiuskin era obișnuit să execute ordinele lui Schmidt. Dar niciodată un ordin n'a fost îndeplinit cu o iuțeală mai mare. Cât ai clipi din ochi, cei treizeci de inși o luară la goană și în mai puțin de zece minute, aduceau pe umeri barca cea grea.

Și în curând fură trecuți cu toții pe partea cealaltă. Acum fugeau cât îi ținea picioarele, fără să simtă nici umezeala zăpezii, nici oboseala, deși câteva clipe mai înainte, făceau anevoie câte un pas șovăelnic, înaintând cu greutate.

— Noroc, Liapidewski, noroc Petrov! Bine ați venit pe banchiză.

— Ah, iată-l pe profesorul Schmidt! Iți mulțumim! Iți mulțumim de urare. Multe salutări din Patrie!

Schmidt îmbrățișă cu bucurie pe cei dintâi soli veniți de pe pământ; pământul dragei lui Rusii Sovietice.

— Cum ați dat de urma noastră? Cum a decurs zborul?

Aviatorul nu mai avu timp să răspundă. El și Petrow, observatorul de pe „N. A. T. 4", fură înhățați de o mulțime de mâini și sărbătoriți după un vechiu obiceiu sovietic: îndrăzneții aviatori fură aruncați în aer, prinși, aruncați din nou, ca niște mingi de cauciuc, până ce au amețit aproape.

Trăiască Liapidewski! Trăiască Petrov! strigau cu toţii neîncetat, în timp ce săltau aviatorii în aer. Şafran era ca de obiceiu la datorie, filmând într'una.

— Ajunge, băieţi! protestă râzând Liapidewski, am ameţit mai rău ca în timpul unui salt mortal cu avionul.

Paznicul aeroportului îi veni în ajutor. I se răceşte şocolata, exclamă el râzând. Lăsaţi-l, băieţi, l'aţi burduşit destul!

Dar băieţii nu se puteau linişti.

— Cât timp aţi zburat?

— Ce ne-aţi adus?

— Aveţi şi scrisori de acasă?

— Ce mai e nou prin ţară?

— Cum mai merge cu reconstrucţia?

— Ce fac cei din Moscova noastră?

Când aviatorul ajunse în sfârşit în cort, se aşeză în preajma focului, şi începu să povestească:

— Era frig al dracului şi nu vedeam nimic prin ochelari, fiindcă se acopereau mereu de zăpadă. Am îmbrăcat atunci masca de piele de ren: iat-o! Deodată Petrov strigă: Se vede fum! Dar cum eu nu auzeam din pricina zgomotului făcut de motor, el fu nevoit să zbiere până se roşi la faţă. Când l'am priceput, am privit şi eu în jos şi am zărit focul. Am coborît în picaj deasupra fumului şi am recunoscut o casă.

— E baraca noastră! exclamă Maxim. Devenise deodată mândru că a luat parte la construcţia ei.

— Gura! Nu se'nţelege nimic! strigă cineva care nu vroia să scape niciun cuvânt din istorisirea lui Liapidewski.

— Mai bea un cacao, Liapidewski. Şi dumneata, Petrov, la fel.

— Şi mai lăsaţi-i odată în pace cu întrebările voastre! Nu vedeţi că sunt flămânzi şi obosiţi? se amestecă un altul.

Totul fu degeaba. Toţi vorbeau şi punea întrebări în acelaş timp.

— E frumos din partea voastră că aţi venit!

— E adevărat că aveai febră când ai decolat dela Capul Undelor?

— Da, a avut! spuse zâmbind Petrov şi aviatorul roşi ca un băieţaş prins cu o boroboaţă.

— Să nu mai vorbim despre asta! mormăi el jenat. Mi-a trecut! Şi rămase tăcut. Nu le pomeni niciun cuvânt despre zborul lui peste gheţurile plutitoare deasupra mării arctice; nimic despre gerurile îngrozitoare care le îngheţa sângele în vine şi nici despre primejdiile prin care trecuseră. Erau cât p'aci să se prăbuşească din cauza zăpezii care acoperind aripile, le apăsau atât de tare încât puţin a lipsit să nu le rupă.

Petrov le curăţa într'una în timpul zborului. Liapidewski tăcu. Nu! Despre aceste peripeţii îngrozitoare, nu le pomeni niciun cuvânt. Cei de pe banchiză tăceau de asemeni. Ei se gândeau la eroismul aviatorilor, salvatori neînfricaţi şi cu dispreţ de moarte, trimişi de o patrie iubitoare. Toţi amuţiră.

Nu se auzea decât răsuflarea lor regulată. . . .

Numai Alla nu tăcea. Ea se căţără gungurind pe genunchi lui Liapidewski şi cerceta curioasă masca lui de piele. Şi când tânărul aviator i-o puse pe cap în glumă, Karina începu să urle înfiorător, deoarece se speriase de Alla.

— Ce se aude pe la voi? întrebă Petrov pe profesorul Schmidt.

Profesorul povesti viața echipajului în timpul celor trei săptămâni de când erau pe banchiză și cum s'a scufundat Celiuskin.

— Intre timp pregătim un cort pentru aviatori, spuse Șura.

— Și lămpi de luminat, adaugă un altul.

— Aici trăim socotiți. Mâncăm cu toții aceleași feluri, spuse un lucrător.

— Avionul nostru de recunoaștere s'a stricat al dracului, când l'am dat jos pe ghiață. Incercăm să-l dregem, nu-i vorba, dar nu e lucru ușor să-l repari pe banchiză fără să ai cele trebuitoare.

Martisov ne-a făcut din vată pensule de ras.

— Noaptea ne desbrăcăm cojoacele, spuse Petia, cel care căzuse în apă. Iar Maxim Adamov, a început să se spele pe dinți.

Asta înseamnă igienă, nu glumă!

— Nu vezi, fiule? M'am stricat la bătrânețe, se plânge Maxim, făcând o mutră acră. Toți izbucnesc în râs și până la urmă Maxim își trage o palmă răsunătoare peste genunchi și râde odată cu ceilalți.

— O să caște baba niște ochi, când m'o vedea umblând cu o bidinea prin gură.....

Dar eu o să-i spun: dragă Ana Ivanovna, porumbița mea, s'a întors lumea cu susul în jos și oamenii au ajuns atât de departe cu erezia lor, încât se spală și pe dinți. Și baba o să mă ierte.....

Toți fac haz de Maxim; mai cu seamă aviatorii.

— Am adus acumulatori, domnule profesor, spuse Petrov, și i-am și descărcat. Apoi lămpi de radio și carne de ren.

Bine că ne-am asigurat legăturile prin radio pentru încă o bucată de vreme, spuse tăcutul Krenkel și respiră

ușurat. Eram foarte îngrijorat. In timpul din urmă, dădeam rar ştiri prin radio, să nu consum curentul. Iar acasă, n'am mai trimis veşti de fel.

— Unchiule Saşa ! Să ne pregăteşti un dejun de sărbătoare, spuse profesorul Schmidt: o friptură de ren.

Iar voi doi, Liapidewski şi Petrov, sunteţi oaspeţii noştri de cinste.

— Vă mulţumim, dar nu merge! spuse aviatorul. Trebue să ne înapoiăm, cât e vreme bună. Friptura de ren o mâncăm împreună altădată, când vom simţi cu toţii pământul sub picioare, dacă n'aveţi nimic împotrivă.

Primim invitaţia, răspunse căpitanul în numele întregei expediţii. Toţi îl aprobară cu entuziasm. Profesorul Schmidt fu nevoit să dea dreptate aviatorilor.

— Să mergem atunci la avion, spuse dânsul. Intâi vor fi transportate femeile şi copiii. Vă vom da şi acumulatorii noştri. Să fie încărcaţi şi vă rog să-i trimiteţi înapoi cu al doilea zbor.

Maestra de educaţie fizică Suskina, rămase mirată. Noi, femeile să plecăm întâi? întreabă ea surprinsă, pe profesor. Dar asta nu e drept, Ot'o Julevici! Ia priveşte-mă bine. Nu sunt eu voinică? N'am putere cât un bărbat? Nu pot munci oare? Atunci . . . .?

Şi cât ai clipi din ochi, toate cele zece femei îl înconjurară pe Schmidt.

— Eu nu mă mişc de aici, spuse una. Nu pot pleca! Rămân cu bărbatul meu! Nu te supăra d-le profesor. Mi-am petrecut atâtea ierni cu dânsul în Nord şi acum vrei să ne desparţi? Cu ce drept?

Schmidt ridică mâinile rugător, dar femeile răzvrătite nu se linişteau de fel.

— Unde stă scris în contractul nostru de muncă să fim transportate întâi noi, femeile?

— Fac orice muncă, d-le profesor, dar lasă-mă aici.

Să plece bărbaţii întâi!

Profesorul ar fi putut ordona femeilor să se urce în avion, dar el ţinea să se despartă prietenește de ele.

— Gândiţi-vă, vă rog! Ce impresie nenorocită va face în lume, vestea că exploratorii polari au plecat cu primul avion, lăsând femeile pe banchiză.

— Ne-am face de râs; eu în special. Şi cred că n'am meritat asta din partea nimănui!

El le pledă răbdător toate motivele şi până la urmă femeile trebuiră să cedeze.

D-na Buiko căzu plângând în braţele soţului şi-şi luă rămas bun vărsând lacrimi amare, iar Alla îi dădu tăticului multe sărutări de adio. Chiar şi Karina întinse mâna ei micuţă după „tata", când fu urcată sus şi spuse în limbajul ei special: tai-tai... ceea ce însemna „rămâi cu bine".

Femeile încercau să se caţăre în avion. Dar cum erau înfofolite în multe blănuri le venea greu să se urce, ceea ce dădu loc la o explozie de veselie. Până la urmă ele fură trântite în avion, ca nişte saci poştali. Insfârşit, iată-le sus! Cele două fetiţe dispăruseră şi ele în mijlocul avionului.

— Rămâneţi cu bine! La revedere!

— La revedere, Liapidewski, şi să ai grijă cum treci prin furtună şi viscol.

— Nici o teamă! trecem noi. Aviatorul râse şi-şi trase în grabă masca de piele peste cap.

— Frecaţi-vă mereu urechile şi nasul, că sus e frig! le sfătui Babuşkin.

— Ai grijă de toate, Şura!

— Papa! Papa! . . . .

— La revedere! Să veniţi şi voi curând!

Dând drumul gazelor, „M. N. T. 4", alunecă puțin pe ghiață și începu să salte ușurel.

Echipajul respiră ușurat. Nu trecuseră nici trei săptămâni de când se aflau pe banchiză și primii dintre dânșii au și fost transportați pe pământ. Curând vor veni ceilalți aviatori....

Patria se gândea cu drag la fiii ei și ca o mamă bună și grijulie, trimise soli aerieni după dânșii.

Oamenii mai rămaseră mult timp pe ghiață privind avionul care se depărta, până ce pasărea gigantică se făcu mică, tot mai mică. Până la urmă ea dispăru cu totul în negură și beznă...

*

* *

Dar grija echipajului o mai purtau și alții. De pildă: echipa de pe Maidanul Dulapului. După pregătiri înfrigurate, venise și clipa cea mare, când ei trebuiră să părăsească locurile lor dragi, părinții și Capitala. Ii așteptau naufragiații . . . . .

Și acum să vă povestim plecarea lor.

CAPITOLUL V

In călătoria cea mare

Toni, căpitanul echipei, se făcu nevăzut în dosul unei stive de grinzi. Acolo își zvârli hainele, șapca și ghiozdanul, apoi, așeză acordeonul lângă ele, cu băgare de seamă. Iși trase pantalonii de sport pe dânsul și o cămașă cu pătrățele roșii. Astfel, se transformă pe dată într'un fel de cowboy american.

In această îmbrăcăminte Toni se simțea om mare, înainte chiar de a se arăta celorlalți camarazi de echipă. Era de altfel așteptat cu multă nerăbdare. Zizi, Viorel, Nicki și chiar Penkala, nu-și mai luau privirile de pe locul unde dispăruse căpitanul lor.

Când Toni ieși din dosul stivei, un murmur de admirație salută apariția lui. Zizi era atât de înmărmurită de schimbarea căpitanului, încât uită cu desăvârșire să-i ajute lui Viorel la îmbrăcat. Și în timp ce „țâncul", dârdâia de frig țopăind de pe un picior pe celălalt, căpitanul fu nevoit să se învârtească în fața copiilor, întocmai unui manechin de vitrină, spre a fi admirat din toate părțile.

— Uite! Are și o pieptănătură nouă! exclamă Nicki uimit.

— Da. . . . băigui Toni, privindu-se într'un ciob de oglindă și înegrindu-și sprâncenele cu un dop de plută ars.

— Doar cu vopsitul părului o să meargă mai greu. . . . N'am îndrăznit să intru într'o frizerie, de teamă să nu fiu luat în râs. Și mă simt foarte prost cu părul blond . . . .

— Păcat! făcu Nicki. Dacă aveai și cărlionții negri, erai grozav, căpitane!

— Nu face nimic, îl consolează Zizi și cotrobăie de zor în ghiozdanul lui Toni. Ai cumva tuș? Da? Atunci e bine. A... iată... Am găsit sticla!

— Dar nu e tuș, e cerneală . . . .

— N'are importanță, merge și cerneală.

Copiii priveau mirați la îndeletnicirile Zizi-ei. Ea turnă puțin lapte din sticla lui Penkala în ceaunul echipei, răs-

turnă apoi înăuntru întreaga sticlă cu cerneală şi o amestecă cu degetele. Apoi, înhăţându-l pe căpitan autoritar de chică, îi ordonă: apleacă-te! şi începu să-i spoiască părul blond şi cârlionţat cu această vopsea de fabricaţie proprie.

Ingrijorat de păţania căpitanului, Rolli îşi blegi urechile şi, aşezat pe labele dinapoi, privea surprins şi interesat.

Când Alexe ajunse la Sediu, se sperie grozav. Părul căpitanului se făcuse verde-violet, iar cârlionţii îi atârnau pe frunte, asemenea unor burghie de păr.

— Acum semeni cu o călimară, spuse înduioşat Indianul cel Gras. Apoi, şterse un pârâu albastru care şiruia pe gâtul căpitanului, prelingându-se spre cămaşa cu pătrăţele roşii.

— Ce ţi-a trăznit prin cap Zizi, să-l poceşti în halul ăsta? Acum trebue să-l ducem la curăţătoria chimică!

— Ei . . . . răspunse Zizi îndignată. N'am hotărît cu toţii că trebue să-şi schimbe înfăţişarea? Şi l'am vopsit! Cred că părul căpitanului, o să arate mai frumos, când va fi uscat.

— Să nădăjduim, spuse Alexe foarte puţin convins. Ridică apoi blana de tigru şi i-o întinse lui Toni cu un gest mărinimos: poftim blana!

Rolli se repezi ca un desmetic asupra blănii, şi începu s'o latre furios şi sălbatic. Confundase pasă-mi-te blana tigrului cu o blană de câine ciobănesc; şi câinii ciobăneşti îl întărîtau, chiar când i se prezentau sub formă de blană.

Alexe îl apucă pe Rolli de ceafă şi-l ridică în sus, iar Toni îşi petrecu blana după gât, ca pe o pelerină.

— Aşa da, mai zic şi eu . . . Acum, arăţi într'adevăr ca un cercetător polar!

Toni dădu aprobator din cap.

Mă gândesc ce ochi o să facă tata când n'o să găsească blana acasă, spuse Zizi gânditoare, privind blana de tigru, care zăcea acum alături de celălalt echipament al expediției polare. Presimt că mă așteaptă acasă o scărmănătură grozavă.

Intre timp, și-a îmbrăcat și Alexe pantalonii noui de sport. Cu asemenea pantaloni, gândi dânsul, poți înfrunta fără frică primejdiile Oceanului Arctic. Era de altfel încredințat că în hainele astea, eschimoșii îl vor lua drept un pădurar canadian și îi vor ști de frică.

Zizi îi întrerupse visarea: N'ați uitat nimic prin buzunare?

Membrii expediției scotociră conștiincios pantalonii cei vechi, scoțând tot ce mai găseau prin buzunare. Căpitanul așternu în fața sa conținutul buzunarelor, contemplându-l timp îndelungat. Găsise acolo un carnețel, un plan al orașului cu împrejurimile lui, cutia de chibrituri care ținea loc de casă de bani pentru capitalul echipei și un magnet. Toni desfăcu apoi cu mâinile tremurătoare un pachet în care se aflau trei cuțite de vânătoare în tocuri de piele galbenă, pe care le împărți astfel: unul lui Alexe, unul lui Viorel și al treilea și-l opri.

Băieții priviră cuțitele, muți de admirație, ca pe niște trofee, care însemnau pentru dânșii partea cea mai importantă a echipamentului. Toni își înfipse cuțitul între curea și cordonul pantalonilor, luă acordeonul pe umăr, apoi întrebă:

— Sunteți gata? și cum nimeni nu răspunse, el mai adaugă: atunci la drum! Altfel ne sboară trenul de sub nas.

— Mai este timp, exclamă Nicki, care împacheta rănițele băieților, privindu-le cu oarecare invidie. Vocea

îi era gâtuită. Mai aveţi timp! Trenul pleacă abia la unu şi jumătate.

— Iţi mulţumim pentru sfat. Dar până ajungem la gară — dacă nu ne grăbim — cine ştie pe unde se află trenul . . . . Crezi că ne aşteaptă pe noi? spuse Indianul cel Gras, care îşi pierduse de mult răbdarea şi abia aştepta să se urce în tren.

— Să mergem, băieţi. Nu-i timp de irosit!

Băieţii de pe Maidanul Dulapului se puseră în mişcare. Era poate cea mai importantă clipă din viaţa lor şi îşi dădeau bine seama de măreţia ei. Cu toate acestea, plecarea lor n'avea nimic sărbătoresc. Nici fanfară, nici urale, nici aplauze, nimic . . . . . dar absolut nimic, nu dovedea că şi alţii acordă o importanţă cât de mică plecării lor. Era o plecare oarecare, simplă şi complet nebăgată în seamă.

— Când ne înapoiem? întreabă deodată micul Viorel, îngrijat şi aruncă o ultimă privire plină de dor şi părere de rău spre poarta Sediului, în care petrecuse zile atât de frumoase.

— Nu ştiu! Asta nu se ştie niciodată! îl repede căpitanul, dar murmură ceva printre dinţi cu multă amărăciune. Şi lui îi venea greu să se despartă de Sediu, de care îl legau atâtea amintiri din cariera lui de căpitan neînfricat al echipei. Se ţinea însă tare ! N'ar fi vrut nici în ruptul capului ca ceilalţi să bage de semă întristarea lui.

— Nimeni nu poate să ştie, lămureşte Alexe pe Viorel, luând tonul unui profesor la catedră. Vocea îi suna însă spartă şi dogită, ceea ce avu darul să-i mărească lui Viorel teama şi părerea de rău.

— De ce te freci la ochi? Nu cumva ai de gând să bâzâi? Ţin'te tare, băiete, că ne facem de râs!

Zizi încearcă să-i dea curaj, dar nu găsește niciun cuvânt de îmbărbătare, așa încât îi spune cu un accent compătimitor:

— Să-ți fie rușine, Viorel!

Lui Viorel însă nu-i era rușine de fel. Și nici nu vroia să treacă drept ce nu este. In clipa asta ar fi fost bucuros să renunțe la expediție și să rămână acasă, lângă mama și bunica lui. Mai ales gândul la bunica îi aducea mustrări de cuget. Hotărît lucru; în clipa de față Viorel era departe de a fi un erou!

Dar expediția mărșăluia și el alături de dânsa . . . .

Pe patalonii lui cei noui de sport, mai atârna încă eticheta cu prețul de cost, pe care Zizi, grăbită, uitase s'o rupă. Nicki cu piciorul lui de lemn, se ținea cu multă greutate de restul echipei, plecată spre Polul Nord, pentru salvarea naufragiaților.

— Fii cu băgare de seamă! Nu cumva trecătorii ne privesc bănuitori? Toni și Alexe coborîră privirile în pământ ca doi vinovați. Ei cercetează trecătorii cu coada ochiului.

Dar nu . . . Nimeni nu se sinchisea de dânșii și asta le dădu curaj.

Când au ajuns în sfârșit la gară, ei se opriră în fața casei de bilete. Căpitanul scoase din fundul buzunarului cutia de chibrituri, dar când o deschise, făcu niște ochi mari, îngroziți. El privea cu glasul amuțit de spaimă spre cutia absolut goală din mâna lui.

— Ce e ? Ce s'a întâmplat ? întreabă îngrijorat Indianul cel Gras, vârându-și nasul în cutie. Ce-i cu tine ?

— Banii . . . . banii . . . . mai avu putere să spună Toni, înlemnit de groază. S'au dus.... Ne-au jefuit! Scormon

apoi cu înfrigurare prin toate buzunarele, după care mâinile îi căzură moi dealungul trupului. Nu găsise nimic.....

— Firfirică ne-a făcut-o! da, numai el .... Aseară erau toţi banii la locul lor. De asta era sigur.

— Cum aşa? se miră Zizi. Nici n'a dat măcar pe la Sediu. Şi afară de asta, nu e frumos să arunci numai decât bănuiala asupra cuiva, dacă nu eşti sigur de asta. Chiar când e vorba de Firfirică.

— Adu-ţi mai bine aminte dacă ai băgat eri cutia în buzunar. Poate că din greşală ai schimbat-o undeva cu o cutie goală.

— Nu ştiu .... nu ştiu .... nu sunt sigur .... poate.... băigui jalnic căpitanul.

Copiii erau galbeni la faţă, numai Viorel se bucura în taină. Căpitanul se tot scărpina în cap, apoi spuse deodată: eu trag o goană până acasă. Să caut .... şi simţea cum îl apasă vina.

— Aşteptaţi-mă aici. Mă întorc numaidecât!

— E prea târziu! Nu mai are rost să-ţi scoţi sufletul cu alergătura, că tot nu mai vii înapoi la timp, îi spuse Zizi mustrătoare.

— Nici nu te poţi duce acasă îmbrăcat astfel, îl preveni Alexe. Dacă te vede cineva pe uliţa noastră în asemenea hal, ne-am curăţat. Intră la bănuială şi .....

— Eu încerc totuşi. Trebue! Lasă-mă să plec. . . .

— Dacă ai avea cel puţin un chip mai omenesc, ar fi cum ar fi, cârâie Zizi nerăbdătoare.

— Poftim! Pune barem ceva pe cap, îl sfătueşte Alexe şi-i întinde bascul lui. Căpitanul îşi îndeasă bascul peste urechi, apoi o ia la picior prin mijlocul mulţimei, ca un adevărat campion de fugă.

Rolli a zbughit-o după dânsul ca un veritabil „Rolls-Royce“, sau mai bine zis, cu viteza lui „Rolli-Royce“. . . .

Pieptul lui Toni saltă vijelios, respirația i se îngreunează și inima îi bate ca un ciocan pe nicovală . . . . Va mai găsi oare banii? O să ajungă la gară la timp, spre a nu scăpa trenul? Iată două întrebări care îi alergau prin minte. Știa bine că de rezolvarea lor, depinde succesul expediției polare.

Ajuns acasă, căpitanul urcă treptele gâfâind, patru câte patru. Până ce veni bunica să-i deschidă ușa, i se păru că a trecut un veac.

— Ce s'a întâmplat? dădu ea să-l întrebe, dar Toni a și ajuns în odaia cealaltă. Am uitat ceva . . . . mai are dânsul timp să-i spună în treacăt, fără să se oprească.

— Urrra! In pat, sub saltea, se afla într'adevăr cutia cea bună de chibrituri: casa lor de bani. Ea ședea acolo cuminte, ca și cum nu s'ar fi întâmplat nimic. Banii erau neatinși. Deabia acum își aduce Toni aminte cum a ajuns cutia de chibrituri sub saltea.

Scrisoarea — o scrisoare de adio — o scrisese Toni noaptea trecută, pe furiș, și avea de gând s'o lase pe pat dimineața, înainte de plecare. Ca să nu uite, a pus alături și cutia de chibrituri, în care ținea banii expediției. Iar dimineața le-a uitat pe amândouă sub saltea. . . . . .

Bucuria lui de a fi regăsit banii era nemăsurată. Totuși, pe față îi stăruia o umbră de necaz. Auzi? El . . . . el căpitanul echipei și șeful unei expediții polare; el care răspunde de viața și de sănătatea membrilor expediției; tocmai el să uite banii acasă ca un prost . . . . Nu! Asta nu și-o va erta niciodată!

Apoi străbătu cu priviri grăbite cuvintele de adio, scrise aseară cu litere mari, caligrafice:

Dragă mamă și bunică,

„Dacă soarta va hotărî să nu ne mai vedem niciodată, să nu plângeți. Dimpotrivă, să fiți mândre de noi!”

Toni își lăsă capul pe spate. Tristețea și părerea de rău îi înrourară ochii. Induioșat la culme, el citi mai departe:

„Trebue să plecăm! La înapoiere vă vom povesti totul. Dar poate că veți afla și mai curând, din ziare. Pentru ceea ce ne-am propus să ducem la capăt, merită să ne punem viețile în primejdie. Mai târziu, sunt sigur că îmi veți da dreptate. Mai multe nu pot să vă scriu acum. De Viorel o să am eu grijă.

Vă rog să nu ne căutați. N'are niciun rost. Sunt bucuros că nu mai sunt nevoit să curăț closetul când se înfundă și să-l dreg când este stricat. Și, Dumnezeule! se strică atât de des....

Al vostru care vă dorește,

Toni

După ce a recitit sfârșitul, Toni și-a recăpătat veselia! Asta e din pricina scrisorii. A sfârșit-o cu un ton mai glumeț, spre a nu întrista prea mult pe mama și bunica. Iar acum, își spuse dânsul, cărăbănirea . . . . Nu mai avea nicio clipă de pierdut. El zvârli cu un gest grăbit scrisoarea pe patul mamei și o porni năvalnic pe scări în jos.

Rolli! Rolli!

Prepelicarul, apărut dintr'un ungher, se sprijini de zid, ridicând în sus laba din spate pentru a nu știu câtă oară (un vechiu obiceiu câinesc, pe care Rolli îl respectă cu sfințenie) de par'că n'ar exista nici gara, unde trebue să sosească trenul, nici copiii care îi așteaptă cu înfrigurare.

— Haide, Rolli! Vino .... Suntem grăbiți!

Dela fereastra casei lui Firfirică începe să se miște perdeaua. Toni privește pe furiș într'acolo, își înfundă mai bine bascul pe urechi, apoi o ia la goană de îi sfârâie călcâiele, urmat de Rolli care se bălăbănește pe lăbuțele lui strâmbe și scoate limba de un cot.

Șiroaie de sudoare înegrită — rezultat al vopsitului artistic — brăzdau fața lui Toni, lăsându-i dâre vinete pe obraji. El gâfâia ca o locomotivă de cale ferată îngustă, iar Rolli deasemeni.

— In sfârșit! Intreaga echipă sări în sus de bucurie la vederea lor și se repezi năvalnic spre ghișeul de bilete, răsturnând totul în cale.

In timpul lipsei lui Toni, Indianul cel Gras, își mâncase de nerăbdare unghiile și tocmai se îndeletnicea cu ultima .... Frumos ! Acum n'o să mai putem pleca ! bombănea el supărat. Trenul pleacă în două minute. Ai merita să fii sfâșiat în mii de bucăți, Toni !

— Lasă gura! îl repede căpitanul, care se simte din nou stăpân pe situație. Mergem să luăm bilete de drum; n'avem timp de pierdut cu sporovăielile tale neroade!

Toni se îndreaptă către un domn—proprietarul unui pântec de mărimea unui butoiaș cu bere — având ghetele frumos lustruite și acoperite de o pereche de jambiere albe de pichet. Domnul se afla chiar lângă ghișeu.

— Trenul nostru pleacă în două minute, domnule! Vă rog să fiţi atât de bun . . . . îl roagă Toni politicos.

— Al nostru? Cum vine asta? şi domnul se zgâieşte la Toni nedumerit. Te rog să nu mă faci să-mi pierd timpul. Sunt grăbit . . . . totuşi, el rămâne pe loc.

— Dacă nu vă supăraţi, luaţi-ne şi nouă trei bilete. Direcţia Oradea....

Toni răstoarnă în mâna străinului toată averea echipei.

— Trei bilete până la graniţă. Banii sunt număraţi . . . .

Costul lor îl ştia pe de rost de câteva zile. Se interesase de cu vreme.

— Vasăzică la Oradea? jubilează Viorel. Atunci mergem la unchiul Petre, nu mai plecăm la Polul Nord . . . . Au! Ce faci?

Toni l'a călcat puternic pe picior. Străinul clatină din cap nedumerit şi întinde băieţilor cele trei bilete cumpărate pentru dânşii.

Având în mână nepreţuitele bilete, echipa se repede furtunos pe peron. Locomotiva tuşea, scuipa şi răsufla zgomotos. Dar lucrul de căpetenie pentru ei, era că trenul se mai afla în staţie. Cei trei călători mititei se caţără pe scara puţin prea înaltă pentru măsura lor, iar Zizi şi Nicki le întind bagajele pe rând.

Şi Rolli încearcă să urce scara dar nu izbuteşte. Pare că se resemnează, găsind treptele prea înalte . . . . Toni priveşte încurcat prepelicarul şi-l ameninţă mustrător:

— Ruşine, Rolli! Tu rămâi acasă! Aşa am hotărît. . . .

Dar cum Rolli izbuteşte după multă cazna să agaţe pe scară labele din faţă, Alexe îl goneşte cu un: marş! autoritar.

Rolli lasă întristat urechile în jos şi priveşte pe căpitan cu ochii înlăcrămaţi. Apoi îşi încreţeşte pielea de pe frunte, ca şi cum ar coace în minte un plan.

— Auzi ! Să-l lase acasă. Tocmai pe dânsul.

Indianul cel Gras a intrat într'un compartiment de fumători. In felul acesta, are cel puțin prilejul să simtă în nări mirosul fumului de țigară. Să-și aprindă una nu îndrăznește: să nu atragă prea mult atenția călătorilor asupra lui. Și cu cât nesaț ar fi pufăit. Ceilalți intră după dânsul, se așează în fața ferestrei și privesc afară spre Zizi și Nicki, rămași pe peron.

— De ce m'ai călcat adineauri pe picior ? întreabă Viorel mirat. Ai cerut bilete pentru Oradea și acolo șade unchiul Petre. Nu ai cumpărat bilete pentru Polul Nord!

— Dacă mai pomenești o singură dată vreun cuvânt despre Polul Nord, îți culegi măselele de pe jos, îi șoptește căpitanul furios și privește îngrijorat în jurul lui. Nu! Nimeni n'a auzit . . . . . N'ai văzut, minte de găină, că n'am cumpărat singur biletele ca să nu fim bănuiți? Și tu dai zor cu Polul Nord . . . . . La unchiul nu mergem în niciun caz! El nici nu trebue măcar să afle că am trecut pe acolo. Aș fi cumpărat bilete până la Pol dar nu ne ajung banii. Dela Oradea, plecăm mai departe pe jos. Ai înțeles?

— Ce bine e să fii băiat, suspină de pe peron Zizi, care privește împreună cu Nicki și Penkala la trenul ce se pregătește de plecare. Eu, sunt nevoită să rămân aici și să croiesc rochițe la păpuși . . . .

— E nevoe și de rochite, intervine Toni împăciuitor. Apoi mai trebue să îngrijești de Penkala . . . .

— Da, știu! Pentru asta sunt bună: să fiu dădacă la copii! Ii venea să plângă de necaz. Era totuși sigură că Toni n'ar schimba locul cu dânsa. El o să plece la Polul Nord, iar dânsa . . . . .

Când Toni observă că Zizi e pe cale să plângă, își înfundă mâna în buzunar de unde scoate un pachet și strigă:

— Hopa! Prinde-l! Un pachet de biscuiți zboară pe fereastra vagonului și Zizi îl prinde cu multă îndemânare. Ia-l Zizi! Cadou de bun rămas! Biscuiții sunt cel mai bun leac împotriva lacrimilor. Zizi, liniștită ca prin farmec, își îndoapă gura cu biscuiți. De fiecare dată când înfulecă unul, șase perechi de ochi stau atârnați de gura ei și urmăresc traectoria pișcoturilor până ce dispar pe gâtlej.

— Vai, ce uitucă sunt! își aminti dânsa deodată, după ce înghițise și ultimul pișcot. Era cât p'aci să uit! Și întinse băieților pe fereastra vagonului, un pachet în care se afla o perniță cu ace, nasturi, ață de cusut și ace de siguranță.

— Mai este ceva în pachet: un fluer . . . . .

Cei trei cercetători polari sunt adânc mișcați. Acum deabia își dau seama cât de credincioasă este Zizi echipei sale.

— Aveți locuri bune? întrebă Nicki. Era primul cuvânt pe care îl scosese de când se afla pe peron. Copleșit de tristețe că planul întocmit de dânsul prindea să se înfiripe fără ca el să poată lua parte la realizarea lui, Nicki se simțea nenorocit. Privea cum ceilalți pleacă, iar el rămâne singur... fără rost, să țină tovărășie lui Zizi și Penkala, care nu mai reprezentau decât frânturi din falnica lor echipă de până eri.

In jurul ochilor avea cearcăne vinete, dar cearcăne adevărate nu vopsite, cum erau ale căpitanului. Nicki nu închisese ochii toată noaptea. Nu vroia să întârzie nicio clipă în pat, în ziua cea mare a plecării. Ațipise deabia în zori, dar se deșteptă curând, ghiontit par'că de cineva nevăzut.

Nicki, care rămânea acasă, simțea cu mai multă putere ca ceilalți frigurile plecării...

— Va să zică sunt bune locurile.... mai adaugă dânsul, doar, pentru a spune ceva. Ați luat toate lucrurile? Aveți grijă să nu pierdeți nimic pe drum.

— Da, da, avem grijă, strigară deodată Alexe și căpitanul. Trenul se smuci brusc și începu să se depărteze încet de peron. Băieții făceau cu mâna semne de adio...

Numai Viorel rămase toată vremea tăcut. Își înghițea mereu lacrimile, care încercau să se strecoare furiș pe lângă pleoape și cu toate sforțările lui, tot i se prelinse una pe față. El și-o șterse pe furiș. In schimb, își freca mereu nasul cârn, care se roșise totul. Se ridică apoi o ultimă dată în vârful picioarelor, să privească spre cei rămași acasă. Deodată, Viorel izbucni sălbatic: rămâneți cu bine! după care își mușcă puternic buza de jos.

Iată că Zizi se repede după tren cu o sprinteneală de căprioară. Steagul... strigă dânsa înfierbântată, ați uitat steagul! Penkala ținuse tot timpul drapelul echipei în mână și era cât p'aci să-l uite la dânsul. Alexe izbuti să-l prindă de un colț și acum făcea semne cu dânsul, celor rămași pe peron.

Totul se petrecuse neașteptat de repede. In depărtare se mai zăreau Nicki, care își târa piciorul de lemn și Zizi. Penkala arăta dela distanță întocmai unei păpuși din galantar.

Dar unde o fi Rolli? Pe Rolli nu-l văzuseră de fel...

Drapelul echipei flutura mândru pe fereastră.

„Unul pentru toți și toți pentru unul!“ stătea scris cu litere galbene pe pânza roșie. Avea și un dragon cusut pe dânsul: stema echipei. Cam strâmb, e adevărat, dar totuși, arăta frumos.

Toni și Alexe continuau să se uite pe fereastră, chiar după ce casele se răriseră de tot și începu să apară covorul verde al câmpului, după care, căpitanul se înfoiă ca un curcan în bătătură. Își împlinise în sfârșit visul, începuse călătoria în lumea largă...

Apoi se așezară pe bănci. Dar ce fu asta?

— Cum ai ajuns aici? Căpitanul își trase desnădăjduit o palmă peste față, iar picioarele i se muiaseră cu totul.

Marș! Să piei de aici jigodie, că te... te...., îl ocărăște Indianul cel Gras. De supărare îi venise aproape amețeală. Copii, eu trag semnalul de alarmă! Uff... Ce belea pe capul nostru.

Beleaua era Rolli. Vicleanul prepelicar lătra într'una, cerând par'că iertare și-și ridica labele dinainte, privindu-i cu ochi rugători.

— Nu vrei să încetezi, javră? Latră mai încet că te aude lumea și ne-ai nenorocit! Te rog dragă Rolli, mai încet... mai încet... Dacă te aude cineva, ne-am ars cu toții.

Hau, hau, hau, hau, hau, hau! Hau, hau, hau, hau! Hau, hau! Hau, hau!

Eu zic să-l ducem în vagonul pentru câini, propuse căpitanul.

Vai! Dar nu mai avem niciun ban. Suntem lefteri...

— Și un bilet pentru câini costă parale multe.

— Fii cuminte, Rolli. Taci! Liniștește-te, când îți spun. Ai auzit? Cuș,,,,,ș!

Sfinte Sisoe, murmură între dinți Alexe. Vine conductorul. Ce ne facem?

— Marș, numaidecât sub bancă și să nu te miști de acolo, că te omor!

Prepelicarul dispăru la iuțeală sub bancă, de par'c'ar fi presimțit primejdia ce-l așteaptă. Ghemuit într'un colț

tăcea mâlc. Copiii stăteau ca pe ghimpi, când intră conductorul în compartiment. Mai ales căpitanul, la picioarele căruia se afla Rolli.

— Biletele, vă rog! anunță reglementar conductorul, privindu-i peste ochelari.

— Poftim biletele, domnule conductor. Căpitanul le scoase în grabă din buzunar. Mergem la Oradea...

Conductorul cercetă biletele cu atenție și în clipa când voia să le găurească, îi căzu unul din mână. Și unde credeți? Tocmai sub banca unde se afla Rolli.

— Scuzați, spuse Alexe, devenit subit politicos, împotriva obiceiului său; se repezi apoi sub bancă de unde scoase biletul.

Vă mulțumesc, flăcăi! Sunteți băieți de ispravă..... Dar deodată deschide larg doi ochi întrebători. De sub bancă ieșeau niște mârâituri ciudate, la care nu se aștepta de fel.

Ei, drăcie... Ce o fi însemnat toată comedia asta?

Copiii înghețară de spaimă. Viorel care nu vorbise de fel până atunci, scoate niște sunete curioase. Indianul cel Gras simte că plezneşte de necaz, dar nesuferitul de Rolli mârâie din ce în ce mai tare și până la urmă, începe să latre deabinelea. In aceeași clipă începu și căpitanul să latre.

Hau, hau, hau, hau, hau, hau! Hau, hau, hau, hau! Hau! Viorel pricepu intențiile fratelui său și începu și dânsul să latre cu multă convingere:

„Unul pentru toți și toți pentru unul!“....

Conductorului nu-i venea să-și creadă urechilor. Surprins, rămase înfipt în ușă și îi privea pe rând, pe fiecare.

— Ați înebunit? Să încetați, ticăloșilor! Nu vă e rușine? Călătoriți pe Calea Ferată a Statului, nu în căru-

cioare de copii. Dacă mai scoateţi un singur lătrat, vă dau jos la prima staţie şi vă fac predarea la şeful staţiei. Mai mare caraghiozlâcul!

Intre timp, Toni a cotrobăit prin traistă, a găsit pachetul cu salam şi l-a împins discret sub bancă. Salamul lor cel gustos... In compartiment se făcu tăcere. Doar un om cu auzul prea ascuţit, ar fi desluşit clefăitul lui Rolli.

Deabia acum îl trecură sudorile pe căpitan. Ce zi nesuferită, domnule..., ce zi...

— Sunteţi nişte derbedei! îi muştrluueşte conductorul. Vă bateţi joc de un om bătrân, care pe deasupra, poartă şi uniforma Statului.

— Dar, nu, domnule conductor! Vă rog să ne credeţi... N'am vrut să ne batem joc de d-ta, se scuză căpitanul. Dar ştii...? Noi nu prea cunoaştem cântece şi întocmai cum alţi copii cântă în timpul călătoriei, noi lătrăm.... Şi ne place!

Conductorul plecă dând din cap şi ameninţându-i cu degetul. Aşa ceva nu mai păţise bietul om, de când slujea la calea ferată.

— Vezi? Au şi început necazurile... mormăi Indianul cel Gras, prinzându-se cu mâinile de falcă.

— Ce e de făcut copii cu câinele ăsta?

— Ce potae nesuferită şi Rolli! Cu banii cheltuiţi pentru salam, puteam cumpăra un bilet de câini până în America şi înapoi. Căpitanul le făcu ştrengăreşte din ochi, Ei, dar cum v'a plăcut lătratul meu? A fost straşnic, nu-i aşa băieţi?

Emoţia le trecuse şi acum râdeau cu poftă.

— N'avem încotro! Suntem nevoiţi să-l luăm cu noi, decise căpitanul. Poate să ne fie de folos la Pol. Să-l înhămăm la sanie. Dar nu, asta nu merge! E prea mic pentru sanie...

— Atunci să miroase drumul sau să ne adulmece urmele dacă ne-om rătăci cumva... Are un miros de copoi!...

— Da, e adevărat! Pentru urme e bun, aprobă Indianul cel Gras. Dar cât privește direcția drumului, mă încred mai bine în busolă, decât în nasul lui Rolli.

— Ce spui? Ia mai repetă odată! Căpitanul îl privi chiorâș, apoi deodată își aduse aminte: Brânză, n'am cumpărat brânză. Și voi nici n'aveți habar! Ei, ce facem acum?

— O să punem de mămăligă, glumește Alexe.

— Desigur, ție îți arde de glume!, iar grijile le lăsați în seama mea... Dar voi ce aveți în cap? tărâțe?

— Vezi că tu ieşti căpitanul, protestează Alexe. Ai spus că fiecare răspunde de însărcinarea primită. Și brânza era în sarcina ta. Ehei... O călătorie la Pol nu e o excursie școlară. Asta trebue pregătită, nu glumă...

— Atunci să renunțăm la călătorie, sugerează Viorel.

— Să-ți fie rușine, lașule! Noroc că cei de pe banchiză nu te pot auzi, îl repede căpitanul. Dacă mai aveam ceva parale, era bine să cumpărăm o busolă pentru drum, mai spuse dânsul gânditor.

— Da! Și dacă i-am fi înșurubat lui Rolli niște roți la picioare, aveam o mașină de curse, se strâmbă Alexe, după dânsul.

Cred că va fi nevoie să ne facem singuri o busolă. Nu văd altă soluție.

— Ușor de spus. Dar cum o facem? întrebă Alexe tot îmbufnat.

— Stați! Am o idee. Căpitanul se scarpină în cap, semn că se gândește adânc. Spre norocul nostru, am luat cu mine potcoava magnetică, spuse căpitanul radios.

— Ei, și?

— Aşteaptă puţin şi vei vedea! Viorel, dă-mi un ac din pernuţa ce ne-a dat-o Zizi. Şi coniacul şi sticla goală de apă.

— Oho! N'ai cumva nevoie şi de blana de tigru?

Toni rânduieşte toate lucrurile pe banchetă şi nu-l mai învredniceşte pe Alexe cu vreun răspuns. Când trenul ajunse în prima staţie, Toni coborî în fugă şi umplu sticla cu apă. Scoase apoi magnetul şi începu să-l plimbe peste ac cu gesturi de vrăjitor. Alexe îl privea tot timpul şi clătina neîncrezător din cap. Viorel se uita când la unul, când la altul şi îi venea să bufnească în râs.

Aşa! anunţă căpitanul. Am magnetizat acul. Turnă apoi în sticlă puţin coniac, după care unse acul cu o bucată de slănină şi îl lăsă să cadă binişor în sticlă.

— Pluteşte! exclamă Viorel înmărmurit.

— Nu se poate, îl contrazice Indianul cel Gras. Metalul e mai greu decât apa şi se scufundă.

— Aşa crezi tu, dar priveşte aici. Pluteşte... In clipa de faţă ne arată Nordul, declară cu mândrie tânărul inventator. Apoi răsuci sticla în toate felurile, dar acul rămase nemişcat în aceeaşi poziţie. Vezi? Acul nu se învârteşte. El rămâne mereu fixat spre Nord. Şi ştiţi de ce pluteşte? Grăsimea fiind mai uşoară decât apa, menţine acul la suprafaţă. Acul e, desigur mai greu, dar îl ţine grăsimea, întocmai cum un colac de salvare menţine un om la suprafaţa apei. Şi rămâne fixat spre Nord, fiindcă l-am magnetizat. Aţi priceput?

— Alexe nu răspunse. Nu-i venea la socoteală când căpitanul se dovedea mai isteţ şi mai priceput ca dânsul.

Viorel, dimpotrivă, rămase cu gura căscată, iar ochii i se rostogoleau în cap, miraţi. Hotărît lucru, fratele lui mai mare umbla cu farmece şi era înţeles cu diavolul.

— Viorel! ordonă căpitanul cu voce autoritară. Iți predau busola. Ai s'o porți tot timpul în brațe și să ai grijă de dânsa ca de ochii din cap. Dacă spargi cumva sticla, să știi că ne-am șters pe bot de busolă, că altă sticlă n'avem.

Dar era cât p'aci s'o scape din mână, din cauza unei smucituri a trenului. Băieții nu și-ar fi închipuit niciodată că drumul până la Oradea poate să fie atât de lung. Trenul făcea din când în când opriri: stațiile răsăreau în cale, purtând pe frunte tăbliițe pe care scria numele lor. Dar de Oradea, nici pomeneală...

La început se bucuraseră să privească prin fereastră, pădurile și câmpiile, cantoanele, livezile, satele zvârlite par'că în drum de o mână nepricepută și stânele presărate pe dealuri, cu turme ce pășteau liniștite în țarcuri.

Pământul, ici, colo înverzit, îi făcea să nu creadă cu putință că la Pol, ghiața nu se topește niciodată și domnește o iarnă nesfârșită. Dar până la urmă obosiră. Viorel moțăia într'un colț, bălăbănindu-și capul, când la stânga, când la dreapta, ceea ce făcù poftă de somn și celorlalți doi băieți, care adormiră într'adevăr. Totuși, somnul nu le era mai liniștit decât cel al lui Nicki din noaptea trecută. Ii apăsa marea lor taină și grija pentru greutățile ce s'ar mai putea ivi în cale.

Deodată se treziră speriați. O precupeață se urcase în tren la o stație și nimerise în compartimentul lor, unde trânti cu zgomot pe podea, un coș mare cât toate zilele. Intr'o clipă, Rolli țâșni de sub bancă și se repezi mărâind și zgâriind spre coșul care prinsese subit viața. Măcăituri și găgăituri pe felurite tonuri izbuciră din coș, iar precupeața, tot atât de speriată ca și orătăniile din coș, țipa cât o lua gura: Nu vrei să taci, potae? Spune! Nu vrei?

Incercarea căpitanului de a-l ţine pe Rolli de bot, nu ajută la nimic. Inainte de a reuşi să pună mâna pe botul prepelicarului, conductorul se şi afla în compartiment.

— Mi-am închipuit eu! strigă el triumfător. Bănuiam că nu e lucru curat aici, în compartiment. Nemaipomenit.

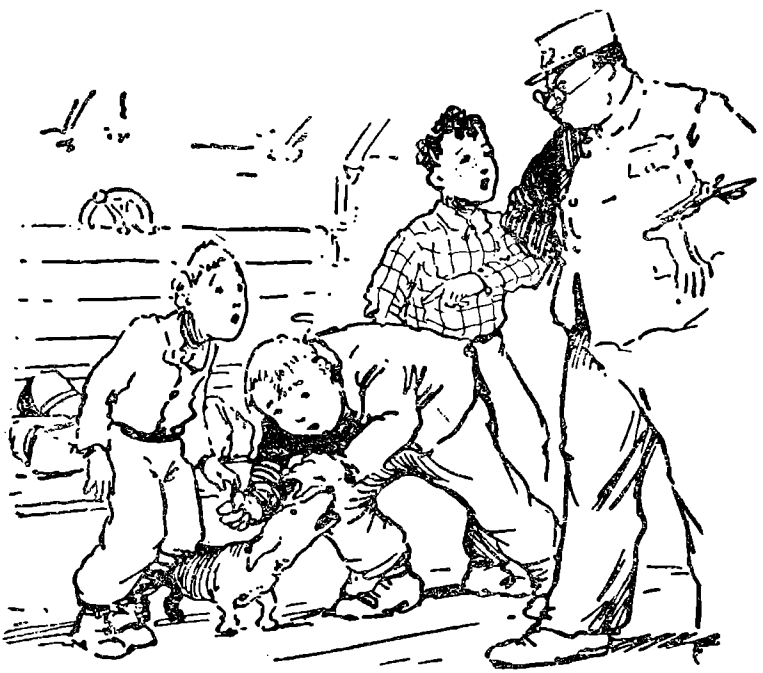

Nemaipomenit! Auzi..., ce mincinoşi! Nu ştiu să cânte şi d'aia latră... Dar lasă, vă arăt eu lătrat la prima staţie.

Toni şi Alexe lăsară capetele în piept, în timp ce cu mâinile, ţineau strâns pe Rolli de bot şi de picioare. Dar totul era prea târziu. Nenorocirea se întâmplase...

Viorel era din nou încântat. Vor trebui poate, să-şi întrerupă, vrând, nevrând călătoria. Bine înţeles, că se

ferea să împărtășească celorlalți bucuria, ca să nu dea de bănuit.

Socoteala lui Viorel se dovedi bună, întrucât călătoria lor luă sfârșit la prima stație, în următoarele împrejurări: cum se opri trenul, conductorul intră în compartiment și, fără să spună niciun cuvânt, îl înșfacă pe Rolli de ceafă și îl zvârle afară pe fereastra vagonului. Ce le rămânea de făcut băieților care se știau vinovați? Să protesteze? Nu îndrăzneau. Până la urmă, ar fi fost nevoiți să cumpere un ticket pentru Rolli și bani n'aveau. Se mulțumiră deci c'au scăpat atât de ușor. Dar să-l părăsească pe Rolli, paznicul echipei...., asta n'o puteau face! După o scurtă consfătuire echipa hotărî întreruperea călătoriei și coborîră în grabă pentru ca Rolli să nu se piardă de dânșii. Cine știe dacă n'ar încape pe mâinile unui alt Firfirică.

Până la graniță nu mai putea fi în niciun caz departe. Dar ca să fie mai siguri, o întrebară pe precupeață. Femeia uitase de mult întâmplarea cu gâștele și conflictul ei cu Rolli și nu părea de fel supărată.

— Până la Oradea? Nu mai e mult, băieți. Să tot fie preț de un ceas. Istețul căpitan uitase însă să întrebe dacă e vorba de un ceas cu trenul sau de mers pe jos și nici femeia nu îl lămuri în această privință.

Auzind aceasta, ei își strânseră catrafusele la iuțeală și săriră pe peron, chiar în clipa când trenul s'a pus în mișcare. Băieții se uitară lung privind cu necaz cum pleacă trenul fără ei. Mai deslușiră un timp flueratul locomotivei și ticăitul roților, după care se așternu o tăcere grea. In timp ce dânșii priveau în urma trenului, cine credeți că se apropie pe furiș? Rolli. Afurisitul prepelicar se așeză lângă dânșii și îi privea cu ochi strălu-

citori și nevinovați, ca și cum ar fi fost sigur că echipa va veni după dânsul, chiar dacă nu va fi zvârlită pe fereastră, cum i se întâmplase lui.

Intreaga expediție o porni la drum, spre Nord, cu Rolli în frunte. Deși se mai aflau încă în România, țara lor, Alexe începu să cânte cu foc:

Deacuma nu te-oi mai vedea,
rămâi, rămâi cu bine...
Te las cu bine țara mea
și gândul mi-e la tine...

Viorel începu și el să cânte, iar căpitanul desfăcu curelele acordeonului și îi acompania cu multă seriozitate, făcând singur cu instrumentul lui, un tărăboi mai mare decât o întreagă orhestră.

Rolli pășea în frunte, grav, ca un căpitan de oaste. Doar câteodată, uitându-și rolul, se dădea peste cap. Alexe bătea în ceaun, transformat din nevoi tehnice într'o tobă de sistem nou. Locuitorii satului scoteau capete curioase pe ferestre, iar o femee mai în vârstă, înfiptă în ușa casei, spuse cu glas tare:

— Doamne! Copiii ăștia dela oraș fac o gălăgie mai mare, chiar decât muzica dela radio... Și pe când noi înghețăm de frig, ei umblă îmbrăcați de parc'am fi în toiul verii.

Dar echipa de pe Maidanul Dulapului avea altceva de făcut, de cât să asculte părerile bătrânei. Ea mergea înainte, veselă, și curând ieși din sat. In fața lor, șoseaua se așternea ca o panglică de mătase cenușie și șerpuitoare. O luară de-a-lungul șoselii și în curând întâmpinară cu voioșie lanurile semănate pentru primăvară. Soarele apunea după un deal, împărtășind razele lui ro-

ții, ce prefăcea toată priveliștea într'un ținut cuprins de flăcări.

Mi-e foame, decretă Viorel.

Alexe cel Gras îl susținu cu multă convingere. De altfel, de câte ori venea vorba despre mâncare, Alexe era în

frunte. Despre peștii pe care făcuseră socoteala să-i pescuiască, sau despre cartofii pe care urma să-i desgroape de pe câmp, nici pomeneală...

— Bine, încuviință căpitanul. Să coacem o plăcintă. Și-și roti privirile, să caute un loc bun pentru popas.

— Priviți, băieți. Acolo, la marginea câmpului, se zăresc niște sălcii. Trebue deci să fie și o apă. Și sub pomul cela gros, e tocmai bine să facem focul. Cât privește lemnele, găsim noi destule.

Căpitanul avuseše dreptate. La marginea lanului se afla un firicel subțire de apă, străjuit de cele câteva sălcii, pe care căpitanul le zărise din depărtare. Pârîul susura molcom. Alături de ștejarul cel mare și găunos, găsiră un maldăr de vreascuri arse, din care unele mai fumegau încă. Lângă foc, vreo două buturugi, așteptau par'că să fie băgate în vâlvătaie. Alexe se trânti pe burtă spre a reaprinde focul și suflă cât îl țineau plămânii. Fălcile se umflau ca niște cimpoaie. Curând, vreascurile, readuse la viață, începură să troznească și câteva limbi înguste de foc, se ridicau în sus. Când vâlvătaia se înteți, căpitanul aruncă deasupra focului cele două buturugi. Alexe plecă să mai caute lemne, spre a încinge un foc bun. Viorel se așeză în preajma focului, deși fumul îl îneca și ochii îi lăcrămau. Dar era cald și se simțea atât de bine....

Intre timp, Toni începu să bucătărească. El scoase ceaunul din traistă, îl umplu cu apă, îl așeză pe foc și turnă înăuntru câțiva pumni cu făină. Apoi, cu o joardă de mesteacăn, începu să mestece conținutul ceaunului.

Ar mai trebui și niște ouă, spuse Viorel, în timp ce privea pe Toni cum învârtea melesteul în ceaun.

— Ochiuri sau la capac? întreabă Toni ironic și ridică disprețuitor din umeri. Viorel bagă degetul în aluat apoi îl duce la gură. Mi-am închipuit: N'ai să izbutești să faci din lăturile astea plăcinte, cum nu sunt eu mitropolit și se strâmbă de greață. Toni se făcu că n'a auzit părerea lui Viorel.

— Unde este coniacul?

— Ce vrei să faci cu el?

— Ai să vezi! Alexe, ia gustă-l! Alexe sări în picioare.

Din pricina focului față i se roșise toată, iar pe pleoape și păr avea bucăți de sgură. Minunat! se bucură Alexe, și-și lingea degetele. Ce fel de ciorbă e asta?

— Nu e ciorbă, nătărăule, e o plăcintă, îi răspunse căpitanul cu superioritate. Băieții priveau cum Toni tăia cu mișcări sigure bucăți de cârnat, pe care le arunca în ceaun. Intregul conținut începu să sfârâie și răspândea un miros îmbietor.

Se înoptase de-a-binelea și focul arunca în depărtări umbre neliniștitoare.

— Par'că ne-am afla la Polul Nord, constată Alexe și se așeză între cei doi frați. Privea cu nesaț, la ceaun, pe care l'ar fi înghițit cu totul, numai că ar fi fost cam greu... Un ceaun nu se mistue cu una cu două.

— Inainte de masă, n'ar strica să tragem o înghițitură de coniac, își dădu părerea căpitanul, privind visător la flăcări.

— Nu e rău, spuse Viorel și întinse mâna după sticlă.

— Ai răbdare! îl mustră căpitanul. Cu toții vrem să bem. Să tragem deci la sorț cine bea întâi. Așa e drept. Cine va trage chibritul cel mai scurt, a câștigat și bea primul.

Toni scoate patru chibrituri din cutie, rupe unul în două, le amestecă apoi pe toate în palmă de nu mai știe nici el care e cel scurt, și, fiecare se pregătește să tragă unul.

Ultimul chibrit era sortit pentru Rolli, care fiind membru cu drepturi egale în echipă, lua parte la sorț fără să știe și tocmai lui îi reveni chibritul cel scurt. Toți îl invidiau pentru un astfel de noroc porcesc.

— Ii merge bine pe ziua de azi: întâi salam, acum coniac...

Anton îşi turnă puţin coniac în căuşul palmei şi întinse mâna spre Rolli: Aici, Rolli!

Prepelicarul se apropie bănuitor — avea încă conştiinţa încărcată — şi mirosi palma pe care i-o întindea Toni, îmbiindu-l la băutură: bea Rolli, haide, bea... Ce mai stai?

Rolli n'avea însă chef de băutură...

Vrei să bei, ticălosule? hai? Nu vezi că ai mai mult noroc de cât zile?

Prepelicarul îşi încreţi fruntea supărat, urlă prelung şi-şi întinse botul în vânt.

— Rolli, tu ai fost alesul. Nu mai face mofturi, bea! E datoria ta şi apoi... coniacul n'o să-ţi strice de fel. Te încălzeşte.

Rolli se apropiă cu multă fereală de mână întinsă, iar băieţii înghiţeau în sec. Venea spre Toni cu presimţiri de moarte şi-şi muie botul în rachiu, ca şi când i s'ar fi dat otravă. Dar în aceeaşi clipă se întâmplă ceva îngrozitor şi neaşteptat: Rolli făcu o săritură înapoi şi poposi drept în ceaunul unde sfârâiau plăcintele lui Toni. Sfârâitul încetă, iar ceaunul sbură împreună cu Rolli în aer şi căzu la pământ cu zgomot asurzitor, împrăştiindu-se pe jos.

— Dumnezeule! Mâncarea noastră...

— Rolli! Rolli!

Prepelicarul se rostogolea pe spate, schelălăind jalnic, iar ochii i se învârteau în cap ca nişte sfârleze. Apoi se ridică în patru labe, scuturându-se, de parc'ar fi avut în blană un circ întreg de purici.

— Bravo! Ne-ai făcut-o, tâlharule! spuse Alexe şi-şi aprinse la tăciuni o ţigară, din care trăgea cu nesaţ. Ce mâncăm acum? întrebă Viorel cu o voce plângăreaţă.

Câte o porţie de răbdări prăjite.

Mai bine rămâneam acasă, se jelueşte Viorel, care se şi vedea flămânzind întotdeauna.

Alexe şi Toni mirosiră sticla cu coniac. Eschimoşii ăştia au un gust foarte ciudat: simţi cum miroase?

— Miroase? Aş! Pute îngrozitor! spuse Alexe.

— Ce facem atunci cu coniacul?

— In niciun caz nu-l vărsăm, hotărî căpitanul. Cine ştie ce ne vor da eschimoşii în schimbul lui.

— Cei doi fraţi Mocanu priveau disperaţi la pasta întinsă pe jos, în timp ce Alexe o gustă întâi, apoi începu să mănânce deabinelea.

— Nu trebue să facem nazuri boereşti, spuse într'un târziu Alexe, lingându-şi buzele. La drum mănâncă ce găseşti!

— Toni împărți cu Viorel ultima bucată de pâine, dar nu-și putură astâmpăra foamea numai cu atât.

— Ce viață de câine, se gândi Rolli, privindu-i cum înfulecă și dădea nerăbdător din coadă. Gândurile îi mai fugeau înapoi către salamul cu care se ospătase sub bancă.

— Deabia când nu găsești nimic de mâncare, atunci simți cum ți se mărește foamea. Copiii oftară, iar Rolli își lingea labele dinainte, opărite de accident.

— Eh, n'o să fie întotdeauna ca acum! îi încurajează Toni, deși mațele îi ghiorăiau zgomotos în burtă. In schimb, la Polul Nord vom găsi înghețată...

— Lasă glumele, se oțărește Viorel. Pățaniile din ziua aceea îl supăraseră îndeajuns și foamea pe care o simțea tot mai aprigă, îl făceau să caute ceartă.

— Are dreptate Viorel! boscorodește Alexe. Și până la Pol mai e cale lungă.

— Se întunecase de tot și pe cer nu se zărea nici lună, nici stele. Focul se stinsese, mărind bezna dimprejur. Numai în depărtare scânteiau niște luminițe mici, asemănătoare luminilor de pe Bulevardul Elisabeta, la cinematografe. Ah! Să fii acum acasă și să-ți tragi plapoma peste cap....

Să mergem! spuse căpitanul cu o voce, pe care și-o făcea cât mai autoritară. Nu putem înopta aici.

Ei călcară peste jăratecul încins, spre a-l stinge; aprinseră chibrituri să caute ceaunul, pe care îl curățiră cu iarbă, apoi, îl vârîră în traistă, alături de sticla cu coniac.

— Nu trebue să desnădăjduim, gândi căpitanul. El își aduse aminte de soarta naufragiaților, de pe banchiza de ghiață, care așteptau ca dânșii — echipa de salvare —

să-i scoată de acolo. Gândurile acestea îl făcură pe căpitan să nici nu simtă frigul ce îi pătrundea în oase.

Cu toată întunecimea și foamea ce îi măcina, băieții păşeau cu nădejde pe şosea. Pietrele kilometrice văruite, se distingeau cu multă greutate. Intunecimea pătrunzătoare care îi înconjura din cele două părți ale şoselii, le făcu inimile să bată cu tărie. Alexe răsuflă obosit. Ceilalți doi făcură la fel. Ca la un semnal, toți pipăiră cuțitele dela şold.

— E adevărat că nu există stafii? întrebă Viorel, tremurând de frică şi căuta mâna fratelui său.

— Desigur, că nu există! îl linişti Toni.

— Dar diavolul există totuşi... continuă Viorel cu aceeaşi teamă.

— Ai văzut până acum vreun diavol?

— Desigur! La teatrul de păpuşi.

— Spusele lui Viorel îi făcu pe ceilalți doi să râdă cu poftă, dar nu trecu mult şi se speriară şi dânşii. Se auzea un zgomot în depărtare...

— R-r-r-r-r-r-r-r-r-r! R-r-r-r-r-r-r!

Băieții rămaseră locului pironiți, ca oile pe timpul trăznetelor.

— Diavolul! Diavolul! urlă Viorel înfricoşat şi toți trei o luară la fugă ca loviți de streche.

Rolli lătră de două ori la lună, apoi se luă după dânşii. Tr-r-r-r-r-! tr-tr-tr-tr-tr-tr-tr-tr-! Diavolul lui Viorel făcea un zgomot din ce în ce mai tare.

Deodată însă tăcu. Căpitanul începu să râdă din toată inima. Copii, diavolul este deşteptătorul!

Intr'adevăr, deşteptătorul din traista lui Viorel sunase, iar viteaza echipă îl luase drept diavol.

— Fricoşilor! îi sudue căpitanul, mai cu seamă pe fratele lui mai mic. Să fugiți ca nebunii pentru atâta lucru...

Uite cine vrea să ajungă la Polul Nord. Mai bine te lăsam acasă.

— Viorel, ţapul ispăşitor al echipei rămase tăcut. Doar o lacrimă i se furişa tăcută din ochi, urmată curând de alta şi de alta.... Deodată, Rolli începu din nou să mârâie, apoi să latre cu putere. In urma lor se auzeau paşi şi o melodie fluerată de cineva.

— Poliţia! murmură Alexe. Haideţi să ne ascundem iute în şanţ.

Toni îşi păstră însă sângele rece. Prostii! spuse dânsul. Poliţia nu flueră melodii de alean şi nici marşuri. Trebue să fie nişte vagabonzi. Şi noi tot vagabonzi suntem. Numai că noi cutreerăm ţara de plăcere. S'a'nţeles? Bagă de seamă Viorel, să nu spui iar vre-o tâmpenie! Alexe, dă-mi lampa ta de buzunar. Lasă gura, Rolli!

Toni se comportă în această împrejurare, ca un adevărat căpitan. El îndreptă razele lămpii de buzunar înapoi, direct spre cei ce veneau în urmă şi strigă cu voce adâncă şi hotărîtă: U-hu-uu-uu!

U-huu-uu-uu! le răspunseră din întuneric două voci puternice de bărbaţi.

Toni se linişti. Stinse lampa de buzunar, deoarece răspunsul primit îl încredinţă că oamenii pe care abia îi zărise în întuneric, erau tot nişte vântură-lume, ca dânşii.

Intâlnirea cu cei doi vagabonzi, se dovedi în curând fericită pentru echipa de pe Maidanul Dulapului. Ei lămuriră pe băieţi că în luna Februarie nu se poate înopta în pădure, deoarece mai este frig şi umezeală. Şi că nu e înţelept să umblii noaptea, fiindcă obosești lesne, tot căutând drumul. Apoi luară pe cei patru tovarăşi de drum — al patrulea era Rolli — la adăpostul lor, care nu era nici hotel, nici han, ci o baracă fără uşi şi ferestre. Dar erau

adăpostiți de vânt și era chiar cald înăuntru. Coliba era căptușită cu bălegar.

— Așteptați puțin, să mă urc în pod spuse unul din vagabonzi. Vreau să văd dacă nu sunt și alți musafiri. Nu cred, fiindcă nu e încă anotimpul pentru cei ce cutreeră țara. E încă prea frig. Așa! Când o să fluer, sprijiniți scara de perete și veniți după mine. Prietenul meu o să v'ajute la urcat. Incă ceva: aveți chibrituri?

— Da, domnule, răspunse Toni politicos și aprinse un chibrit. Dar în aceeași clipă, ambii oameni suflară în chibrit. Trebuia să-mi închipui! spuse unul și luă chibriturile din mâna lui Toni. Așa e mai sigur! Dacă le-ași lăsa la voi, ați fi în stare să dați foc colibei. S'au întâmplat deseori asemenea cazuri. Mulți șomeri sau vagabonzi, în căutare de adăpost pentru noapte, au dat foc colibei din nebăgare de seamă, iar unii din ei au ars chiar înăuntru ca șobolanii....

Curând, se auzi din pod o fluerătură scurtă și lampa de buzunar a echipei se dovedi de mare folos, urcară treaptă cu treaptă, o scară înaltă și clătinătoare, dar pe Viorel, trebui să-l ia în cârcă vagabondul rămas cu dânșii. De culcat nici nu putea fi încă vorba. Când cei doi băieți mari văzură cât de flămânzi sunt copiii și că n'au nimic de-ale gurii, le dădură slănină cu pâine și fiecăruia, câte o înghițitură din sticla lor cu apă.

Apoi cântară cu toții. Toni se pricepea destul de bine la acordeon, dar noile lor cunoștințe cântau cu adevărată măestrie. Copiii ședeau și ascultau tăcuți. Chiar și Rolli tăcea, mârâind din când în când de mulțumire. Deodată, între două cântece, cei doi vagabonzi începură să râdă. Viorel, care luase de gât pe Rolli, adormise deabinelea și amândoi sforăiau de par' c'ar fi vrut să dea un concert.

Era un duet foarte caraghios. Rolli sforăia gros și Viorel subțire.

— Au dreptate! E timpul. Puneți-vă o batistă pe obraz băieți, altfel vă gâdilă paiele și înfundați-vă cât mai adânc. Să vedeți ce cald este.... Cei doi vagabonzi erau învățați cu dormitul în asemenea poduri. Nici nu dădură bine povețele că se și auzi respirația lor adâncă și regulată. Dormeau. Dar cu Toni și Alexe nu se petrecu la fel. Ei ședeau cu ochii deschiși în întuneric, căutând să străpungă bezna. Simțeau deasupra lor acoperișul dar de văzut nu-l puteau vedea, cu toate sforțările ce făceau.

— Dormi? întrebară ei aproape în același timp.

— Nu! murmură căpitanul. Pe mine mă mănâncă peste tot. Dar pe tine, Alexe?

— Cred că da. Mi se pare că aici sunt și gângănii. Aud cum umblă și foesc prin paie. Tu ce crezi?

— Eu nu cred să fie. Altfel n'ar dormi vagabonzii în fiecare noapte aici.

— Nu știu, poate să ai dreptate! Dar atunci sunt șoareci sau șobolani.

— ..... Ori poate chiar lilieci. Aud că se încurcă în păr și nu-i mai poți scoate, decât dacă te tunzi. Ție nu ți-e frică, Toni? Spune adevărat....

— Doar, așa, puțin..... Dar știi, oricum mă simt foarte bine. Miroase atât de frumos, a ceai.... sau a gutuie... Și e atât de tăcut.....

— Auzi lătratul unui câine?

— Aud! Pe semne că nici ăsta nu se are bine cu luna.

— Așa mi se pare și mie. Toni! Dece latră oare câinii la lună? Nu crezi că sunt și acolo câini, sau poate chiar oameni?....

— Exclus! Toni își întrerupse vorba deoarece Rolli mârâie prin somn. „In lună e frig și viețuitoarele n'ar rezista!"

Nu spune asta! Ai auzit doar ce ne-a citit Niki, despre frigul dela Polul Nord și ținuturile arctice. Și totuși acolo trăesc eschimoșii. Dar findcă veni vorba.... Nădăjduesc că naufragiații noștri nu s'au înecat încă. Numai de i-am găsi în viață!

Aici e buba! Eu cred că era mai bine, dacă-l lăsam pe Viorel acasă. Face și el ce poate, e drept. Dar oricum..... Nu vezi cum a adormit? Știi la ce mă gândesc, căpitane? Poate o să ne împrumute unchiul tău o săniuță, să-l putem trage pe Viorel. Ce spui de asta? Sau, crezi că dacă-i vei cere sania o să intre la bănuială? Toni, mă auzi sau ai adormit?

Ai spus ceva? sună vocea adormită a lui Viorel, din paie. Ce vrei bunico?

Alexe începu să râdă pe înfundate, apoi șopti încetișor: dormi Viorel, dormi mai departe.

Alexe se întinse pe spate și se acoperi cu batista pe obraz cum îl sfătuiseră cei doi specialiști. Și numai decât începu să sforăie. Dar Viorel se sculase în capul oaselor și-și freca ochii fără să vadă nimic. Absolut nimic.... Unde se afla? Nu putea să-și vadă nici mâna pe care o ținea înaintea ochilor. El înțelese doar un lucru: că nu era singur. Auzea respirații de jur-împrejur. Prin somn, pierduse simțul orientării. Nu mai știa unde se află; nici dacă e sus sau e jos. Fânul începu să se clatine întocmai unui vapor. Sufla un vânt rece. Incepuse să ningă.....

Fulgi mari de zăpadă picurau tăcuți din cerul negru și cădeau ușor la pământ, acoperindu-l de un lințoliu alb și gros. Și fulgii de zăpadă nu mai conteneau. Viorel nu

mai putea să înainteze din pricina zăpezii. Cu fiecare pas își înfunda mai adânc genunchii, iar vântul șuera din ce în ce mai tare. Fulgii de zăpadă deveniseră ascuțiți ca acele și îl înțepau, producându-i dureri în obraz....

Husch..... un flecușteț întunecat sări deodată în sus.

Apoi mogâldeața se opri în fața lui. Avea un botișor ascuțit, mustăți și niște urechi mari de tot. Lăbuțele îi erau cenușii și subțiri.

Tu ești într'adevăr? țiui subțirel mogâldeața, ștergându-și botul negricios cu lăbuțele dinainte. Ce cauți tu aici, Viorel?

Viorel vrea s'o rupă la fugă, dar picioarele îi sunt înțepenite în zăpadă. Nici să se miște nu poate....

Dar cine ești? abia putu să murmure Viorel și se gândi: numai să nu mă muște....

Ei bine, Viorel.... nu mai face pe prostul, chiță şoricelul. E adevărat că nu mai mă recunoști? Adu-ți aminte: de ziua ta, când împlineai șapte ani, mi-ai făcut o vizită. Ia uită-te bine la mine! Spunând acestea, șoricelul făcu trei tumbe vesele și căzu din nou pe labe. Deabia acum își aduse Viorel aminte: Micky-Maus! strigă el. Trăiești aevea? Credeam că nu exiști decât în film, la cinematograf.

Şoricelul începu să râdă și chiță un cântec:

Oamenii sunt foarte proşti
foarte proşti,
foarte proşti.

și mai făcu încă trei tumbe caraghioase. Bagă de seamă! Am să te ciupesc de ureche să te încredințezi că trăesc adevărat. Dar ciupitura nu-l durea de fel: îl gâdilase numai.

Miky spuse Viorel fericit și mângâie blănița caldă și mătăsoasă o șoricelului. Cred că m'am rătăcit. Vroiam de fapt să plec la Polul Nord, să salvez pe naufragiați. Cunoști cumva calea ce duce într'acolo?

Dar Micky-Maus sări din nou în sus și cântă mai departe:

Vai ce prost e Viorel
Viorel,
Viorel!
Tot pământul e la fel
e la fel, la fel.....

Cum e'n față e și'n fund
e și'n fund, e și'n fund...
căci pământul e rotund
e rotund, rotund....

Ascultă-mă pe mine: în felul acesta, nu ajungi niciodată la Pol. Trebue să alegi drumul cel mai scurt și să mergi drept înainte, prin mijlocul globului pământesc.

Adevărt Micky-Maus? Dar cum să fac? Vrei să-mi ajuți?

Lui Viorel îi vine greu să creadă. Dar dacă s'ar putea, ar fi minunat! Atunci ar ajunge dânsul la Pol cu mult înaintea lui Toni și Alexe.

Prea sunt oamenii proști, chițcăi șoricelul aproape supărat. E de prisos să mă 'ntrebi! Fii atent, că semnalizez. Micky își învârti încet botișorul și din toate părțile începură să apară mulți Micky-Maus, tot mai mulți.... din ce în ce mai mulți.

Viorel nu și-ar fi putut închipui niciodată că există atâți șoricei pe pământ.

Micky dădu comenzi pe limba lor şoricească şi începu să scormonească o groapă cu labele, ajutat de ceilalţi şoricei. Groapa se mări cât ai clipi din ochi şi ceilalţi şoricei nici nu se mai vedeau din fundul ei. Peste puţin timp totul fu gata.

Gata! exclamă Micky. El îşi încreţi botişorul şi începu să râdă şuerător, închizând mereu ploapele. Acum urcă-te în spatele meu!

Numai să nu cad jos şi să rămân singur în fundul pământului, îi trecu lui Viorel prin cap. El se încleştă de spatele lui Micky şi îl apucă puternic de codiţă. Apoi, se înfundară în tunelul cel lung, îndreptându-se spre Polul Nord.

S-s-s-s-s-s-s-s-s-s-s-s-s-s-s!....

Viorel nu mai vedea nimic. Se încălzea din ce în ce şi până la urmă i se făcu nesuferit de cald. Acum suntem desigur în centrul pământului se gândi el şi asudă şi mai tare. Teribil cât de repede mergem! Deodată, începu să se răcorească şi chiar să simtă frigul. Apoi auzi un pocnet şi simţi că îngheaţă deabinelea.

Ajutor: strigă el. Ajutor, Micky că mă'nec! El se căţără pe un bloc de ghiaţă. Unde dispăruse Micky?

Dar şoricelul dispăruse ca mistuit de umbre. (Viorel se miră, deoarece în somn, el nu-şi reaminteşte că şoarecii au o teamă grozavă de apă).

In jurul lui, bolovanii de ghiaţă seamănă cu căpăţâni de zahăr. Oamenii îmbrăcaţi în haine de blană forfotesc încoa şi 'ncolo, ca apoi, să vină spre dânsul. Vorbesc o limbă străină şi curioasă, pe care el o înţelege totuşi.

Ia desbrăcaţi-l şi frecaţi-l bine! comandă un om cu barba albă. Ei îl traseră sus de pe blocul de ghiaţă pe care era încleştat. Toate lucrurile îi fură scoase, până îl

lăsară gol puşcă. Paltonul, pantalonii, cămaşa şi ciorapii se ţineau ţepene în picioare....

Apoi, bărboşii îl luară în braţe cu multă băgare de seamă. Dar deabia acum observă Viorel că nu un om îl

purta în brațe ci un urs alb, ce umbla în două labe. Și se sperie strașnic.....

Viorel vrea să țipe, dar nici un sunet nu-i ese din gâtlej. Spre a nu mai vedea colții cei mari ai ursului, Viorel își înfundă capul în blana lui deasă. Blana e caldă și moale. Poate că e înțeles cu Mickk și nu îmi va face rău, se gândește Viorel.

Dar ursul, par'că ar fi ghicit gândurile lui Viorel, îi mormăie încetișor la ureche: n'ai nicio teamă, eu sunt urs numai până ajungem în cort. M'am prefăcut într'adins în urs, pentruca urșilor adevărați să le fie frică să se apropie de noi și să nu te mănânce. Apoi îl linse ușinișor pe obraji, iar ochii giganticului urs străluceau prin ceață ca două becuri electrice.

Barem dacă nu m'ar mângâia se gândi Viorel, privind temător labele ursului, mari și cu unghiile ascuțite.

In cort, Viorel fu așezat pe un pat. Fumul era înecăcios. In mijloc arde focul într'o sobiță, pe care se află un ceaun mare. In jurul sobiței șed oamenii de pe Celiuskin. Iar din afară vin mereu alții. Toți râd și îl privesc mirați. Prin cort se aud șoapte: ăsta e Viorel Mocanu de pe Maidanul Dulapului. A venit să ne salveze!

Viorel stă culcat pe o blană de urs și fiecare dintre cei ce intră înăuntru îi aduce în dar pentru vitejia lui, o altă blană, pe care o așterne peste dânsul. Curând greutatea blănurilor începe să-l apese și de sub maldărul lor, respiră cu greutate. Din pricina căldurii i se face sete. Viorel se gândește mereu la zăpada din jurul cortului. Ah! Dacă ar putea să guste un pic de zăpadă, i s'ar părea mai bună chiar decât frișca.

In cort își face apariția un om înalt.... mai înalt decât toți ceilalți; este profesorul Schmidt. El se apleacă peste

Viorel: Scoală Viorel Mocanu, scoală.... îi vorbește dânsul cu voce adâncă și gravă. Ți-am adus decorația salvatorilor.

Viorel se căznește să se ridice, dar fără să izbutească. E, haide scoală-te! repetă profesorul și îl apucă de mână.

Iar toți de pe Celiuskin strigă neîncetat: scoală, Viorel, scoală.

Viorel fu ridicat în sus cu o smucitură puternică. Era mâna fratelui său Toni, care o ținea strâns pe a lui. Viorel privea buimăcit în jurul lui:

Unde mă aflu? Tu ești, Toni? Apă.... spuse el cu mare greutate, în timp ce Indianul cel Gras îl scutura de paie.

— Ce e cu tine? Abia mai poți vorbi.... Băieții îl priveau îngrijorați și chiar Rolli, sărea în jurul lui și scormonea cu labele fânul, ridicând în sus șomoioage întregi.

Dormitul în fân nu-i priise lui Viorel. Ochii îi străluceu înfricoșați, iar obrajii îi ardeau. Era prea slab să mai poată coborî scara. Alexe îl luă în cârcă.

Bucățica de pâine și picul de slănină ce le mai rămăsese de cu seară, dela cei doi vagabonzi (ei plecaseră mai departe de cu ziuă), nu erau îndestulătoare spre a potoli foamea băieților. Abia în prima casă țărănească întâlnită în cale, căpătară o cană cu apă, iar pentru cei cincizeci de bani prisosiți din cumpărarea biletelor, Toni luă o sticlă cu lapte pentru Viorel.

Apoi plecară mai departe. Veselia din ziua trecută dispăruse, par'că măturată de vânt. Numai Rolli era bucuros. Uitase întâmplarea cu coniacul și labele i se vindecaseră între timp. El gustă libertatea după sitemul prepelicarilor. Aici, la marginile șoselei nu erau case cu ziduri, ci câmpuri de legume și lanuri de bucate, iar din loc în loc

erau găuri de dihori sau şobolani de câmp. La fiecare dintre ele, Rolli trebuia să se oprească, să adulmece şi să latre. Câte odată ţâşnea înaintea băieţilor, fugeau apoi nu ştiu unde la vânătoare şi nu se mai vedea de fel, după care, reîntors pe neaşteptate, gâfâia în spatele lor.

Viorel tuşea într'una şi după ce făcea câţiva paşi, obosea şi rămânea în urmă.

— Aşa nu mai merge! îi spuse căpitanului, Alexe cel gras. Nu vezi că are friguri? Să mergem la unchiul tău. Ţi-am propus încă de aseară să mergem la el, dar tu adormiseşi. Iţi spuneam că o să ne facem poate rost la dânsul de o săniuţă pentru Viorel. Eu cred că o să ne împrumute una.....

Nu se poate! îl întrerupse căpitanul furios. Şi cu echipajul de pe Celiuskin cum rămâne? Dacă dăm ochii cu unchiul Petre, iese totul la iveală şi s'a dus expediţia.

La aceste vorbe Alexe se supără deabinelea. Şi dacă Viorel moare? Ce te face atunci? Halal căpitan n'am ce zice! Trebuiai să te îngrijeşti la început, nu acum când e prea târziu.

Cei doi băieţi isprăviseră cu şuşotitul, dar Viorel înţelese fiecare cuvânt din cearta lor, petrecută pen'fundate. El încercă să ia partea fratelui său. De unde ştii că am să mor? Cei de pe banchiză sunt în pericol de a se îneca, pe când eu, mă simt foarte bine. El se gândea la medalia pentru salvare, pe care o primise noaptea trecută în vis. In acelaş timp, îi era frică de unchiul Petre şi mai ales, ţinea ca cei din Bucureşti să nu afle ce au păţit ei în drum. Totuşi, două lacrimi mari i se rostogoliră pe faţă, fiindcă gândul că ar putea muri îl cutremurase până în străfunduri.

Acum era rândul lui Toni să se înduioşeze.

Vino, Viorel am să te port în brațe. N'are niciun rost să te chinuești. Cunoști deviza: Toți pentru unul și unul pentru toți. Dar chiar dacă mergem la unchiul, nu e nevoie să ne dăm în vileag. Ii vom spune doar că am plecat în excursie. Iar când Viorel, s'o vindeca și n'o să mai tușească, plecăm mai departe. Sunteți de acord?

De acord, spuse Viorel cu glas scăzut și-l privi recunoscător pe Toni. Și Alexe fu de acord.

Dar pe Viorel n'ai să-l cari tu singur, căpitane! mai adăugă dânsul întinzându-i mâna, așa încât prinzându-se amândoi de mâini, să facă un scaun pentru Viorel. Il așezară în așa fel, ca să se simtă bine, iar Viorel îi luă pe amândoi de gât, sprijinindu-se pe umerii lor voinici. Micul Viorel oftă apoi din rărunchi, fiindcă nu mai vroia și nici nu mai avea putere să fie viteaz. Când Viorel devenea prea greu, băieții îl purtau în spinare cu rândul.

Doamna Mocanu ar fi fost fericită să știe că băieții ei sunt în drum spre soră-sa. Dar ea nici n'avea habar de asta. Găsise scrisoarea lui Toni de rămas bun. Ea plecă în fugă la sediu, unde îl găsi pe Nicki și îl certă zdravăn: Nicki, tu trebue să știi.....

Nicki bâlbâi un „bună ziua" încurcat și se îngălbeni la față. Vreți să aflați unde sunt Toni și Viorel? Nu știți unde sunt?

Dar tu, tu nu știi? Vai, sunt atât de supărată. Nicki! Unde sunt băieții mei? Te rog să-mi spui numai decât!

Pe semne că azi n'o să mai vină acasă, spuse Nicki îngândurat. El mințea ca să apere echipa și să șteargă urmele fugarilor. Acum un sfert de oră au plecat cu trenul din gara de Nord.

Dumnezeule! Doamna Mocanu se așeză sau mai bine zis, căzu aproape, pe una dintre buturugi, de par'că ar fi

făcut şi dânsa parte din echipă. Adevărat? E îngrozitor! Spui că dela gara de Nord? Dar unde.... unde au plecat?

— Incotro s'au îndreptat nu ştiu tocmai bine. Poate spre Polonia. Poate spre Germania, sau către Fiume....

— Polonia, Germania, Fiume... repetă în neştire d-na Mocanu; şi glasul ei răsună sfâşietor. Dar te rog, spune-mi adevărul! Tu ştii unde au plecat. Şi trebue să-mi spui!

— Vă rog să mă credeţi că nu ştiu mai mult decât v'am spus, se apără Nicki de învinuire. Dar nu trebue să vă faceţi griji. Şi Alexe a plecat cu dânşii. De fapt, poate că se'ntorc....

— Zici că şi băiatul lui Bârsan e cu dânşii, exclamă d-na Mocanu aproape înveselită, ca şi cum plecarea lui Alexe putea să însemne o mângâiere pentru dânsa. Ce neastâmpăraţi sunt copiii! Şi câte griji pot să-ţi dea nesocotinţele lor.....

— Nicki îşi muşcă aproape buzele. Iată că l-a trădat şi pe Alexe. Dar bine, aşa ceva nici nu poate fi ţinut ascuns. In orice caz se află, se apără dânsul în gând.

— Toni nu se mai întoarce! Sunt sigură.... gemu d-na Mocanu. Copilul ăsta trece prin foc şi prin apă când şi-a pus ceva în gând. Asta a moştenit-o dela răposatul tatăsău. Şi el era tot atât de încăpăţânat. Doamne Dumnezeule.... ce mă fac? Lui Nicki i se puse un nod în gât, tot căutând să-şi înghită lacrimile.

Il durea plânsul doamnei Mocanu. Dar ca un credincios membru al echipei de pe Maidanul Dulapului, n'avea voie să se înduioşeze. El îşi dădu singur un ghiont şi retrăgându-se cu un pas înapoi întrebă: Şi acum ce aveţi de gând să faceţi? după care se sprijini mai bine în cârje.

— Ştiu şi eu ce să fac? Am să trec pe la părinţii lui Alexe. Poate că împreună cu dânşii să găsim o soluţie. Dar vii şi tu, Nicki, nu-i aşa?

— Nu! Cred că nu ar fi bine, caută Nicki să scape din încurcătură. Atât ar mai fi lipsit; ca dânsul, care dăduse ideea expediției, să-i pună pe cei mari pe urmele echipei ce se îndrepta desigur spre Pol.

Dar toate argumentele nu-i folosiră la nimic.

Doamna Mocanu, care deobiceiu era atât de prietenoasă și veselă, devenise foarte energică din pricina nenorocirii. Ai să vii cu mine! Ea luă chiar de guler pe bietul copil și îl duse aproape pe sus. Nu-i dădu drumul decât atunci când ajunse la țintă: în strada Frumoasă Nr. 10.

Nicki nu se simțea în apele lui. Și Viorel plânge într'una se gândi el. A căpătat pe semne obiceiul dela maică-sa. Dar numai decât i se făcu iar milă de doamna Mocanu.

— A! dumneata ești, doamnă Mocanu?.... spuse d-na Bârsan, ștergându-și nasul cu zgomot într'o batistă care pe vremuri fusese curată. Ai auzit noutatea? Mi-a dispărut băiatul. L'am căutat peste tot, dar nu l-am putut găsi. Nici nu mai știu unde mi-e capul!

— Am auzit și știu, răspunse doamna Mocanu vecinei sale. Și băieții mei au plecat. Amândoi. Și chiar împreună cu al dumitale. Ei, ce spui de toate astea?

— Asta e de necrezut! De necrezut.... Doamna Bârsan plângea într'una și-și ștergea lacrimile într'un colț de șorț. Și închipue-ți, doamnă Mocanu, a dispărut și blana mea de tigru. Nu înțeleg ce o fi însemnând toată această istorie.

Doamna Mocanu întrebă oarecum mirată: Ce este? aveți un tigru?

— Nu.... nu m'ați înțeles. In fața patului aveam în loc de covor o blană de tigru. Și a dispărut. Dacă aș ști cel puțin că Alexe al meu.... însfârșit.... ce prostie le-a intrat băieților în cap! Sunt tare nenorocită.... Apoi țipă către

bucătărie: Ascultă bărbate! A venit doamna Mocanu. Toni și Viorel au șters și ei putina. Să-ți spun drept, mă simt ceva mai ușurată. Știu barem că Alexe al meu nu e singur. Ah! De nu l-aș fi lăsat să citească într'una toate cărțile lui cu indienii.... Trebuia să i le iau! Desigur că a scornit cine știe ce trăznaie. In ultimul timp numai prostii avea în cap. Doamne.... Alexe să faci tu una ca asta mamei tale....

Nicki a șonticăit până în mijlocul camerei. El o zări numai decât pe Zizi care părea să nu asculte nimic și se îndeletnicea tot timpul să prindă o muscă mare ce se plimba pe geam.

— Da! Și iată-l pe Nicki, dela care nu pot scoate nimic. Dar absolut nimic, se jelește doamna Mocanu. Nu poți să-i scoți un singur cuvânt din gură, de par'c'ar fi mut. Intreabă-l și dumneata, domnule Bârsan. Nicki știe cu siguranță unde se află copiii noștri. Pun mâna în foc că știe....

— Haide, Nicki! Dă-i drumul! Vorbește.... spuse tata Bârsan energic, privindu-l țintă pe Nicki, care arăta galben la față; și în timp ce-l fixa, tatăl lui Alexe își învârtea între degete bărbuța lui de țap roșcovan.

Zizi privi o clipă spre radiofonist și ca din întâmplare, puse un deget la buze.

Numai să se sfârșească cu bine, gândește repede Nicki. I-ar fi părut mai bine să fie acum bolnav în pat. Dar nu mergea. Din nefericire tocmai acum, era sănătos și trebuia să răspundă la toate întrebările.

— Au plecat spre Budapesta, minți Nicki curajos, gândind că cel puțin atât poate face și dânsul pentru naufragiații de pe Celiuskin. Poate chiar și spre Austria....

Zizi isprăvi brusc cu vânatul muștelor și începu să strănute ca o pisică bolnavă. Își șterse apoi gura și ținu batista în fața ei.

Haide, Nicki! Dăi drumul....

Ne păcălește, îl întrerupse supărată mama căpitanului. Odată îmi spune că au plecat spre Polonia, apoi că sunt la Fiume, iar aici întoarce vorba și se agață de Ungaria

şi de Austria. Iţi vine să înnebuneşti deabinelea domnule, Bârsan!

Nu înţelegi băieţaşule, că lucrul e grav? Că li se pot întâmpla copiilor cine ştie ce nenorociri? Haide.... vrei să înşeli o mamă nenorocită?

Nu, asta n'ar fi vrut Nicki. Durerea celor două mame îl făceau într'adevăr să sufere. Dar nu putea să-şi trădeze camarazii. Dacă ar fi nevoie, ar pomeni de numele tuturor ţărilor din albumul lui de mărci poştale, dar în niciun caz despre Uniunea Sovietică.

— Acum îmi aduc aminte, spuse dânsul cu multă convingere. Cred că au plecat în Jugoslavia, sau chiar în Albania.... Nu ştiu precis, că n'au vrut să-mi spună încotro pleacă.

Doamna Mocanu, enervată, se apucă cu amândouă mâinile de cap. Dar Nicki răspundea cu încăpăţânare: Nu ştiu mai mult. Nu mi-au spus nimic! Şi rămase la acest răspuns.

— Ce e de făcut acum? se întreabă consiliul de război al celor mari. Atunci sună la uşă. Şi cine credeţi că se afla în curând în mijlocul odăii? Firfirică, fiul birtaşului şi cel mai necruţător duşman al echipei de pe Maidanul Dulapului.

— Aha! A venit spionul, se gândeşte Nicki şi începu să nu se simtă tocmai la largul lui.

— Aha, trădătorul, se gândi şi Zizi, care schimba feţe-feţe. Amândoi îşi aduseră aminte că Firfirică i-a spionat când au plecat la prăvălie să cumpere cele trebuincioase, şi i-a pândit chiar la colţul străzii.

Doamnă Mocanu! Doamnă Bârsan! Cu respiraţia tăiată Firfirică răsufla greu şi făcea o mutră serioasă. Spre Zizi şi Nicki, svârlise o privire plină de răutate, care nu pre-

vestea nimic bun. Eu știu unde sunt băieții! Știu unde sunt! Au plecat.... Au plecat spre Polul Nord. Vor să salveze niște naufragiați bolșevici de pe un bloc de ghiață ca și cum ăia — și se strâmbă la Nicki — n'au degerat între timp. Iți vine să mori de râs.

Nicki a ascultat până acum scrâșnind din dinți. Dar deodată izbucni: Dacă n'ai să-ți ții pliscul, ticălosule, ne socotim noi afară și ridică spre dânsul pumnii strânși. Ce secătură, își spuse sie-și Nicki, supărat. Are neobrăzare să facă glume pe socoteala echipei de salvatori, brânzoiul ăsta nesuferit!

Aha! izbucni mama căpitanului, privind amenințător spre Nicki. Iată că am găsit o urmă. Da, da, poate să fie adevărat, aprobă și doamna Bârsan.

Desigur că e adevărat completă doamna Mocanu. Inchipuește-ți: Aseară când băieții au venit târziu acasă, l-am întrebat pe cel mare: unde vă tot pierdeți ziua că ajungeți deabia noaptea acasă? Toni s'a roșit și n'a vrut să-mi răpundă.

— Era și de datoria lui..... se gândește Nicki, și zâmbește, mândrindu-se de căpitanul lui.

— Atunci mi-am pierdut răbdarea și i-am dat o palmă. N'am făcut-o niciodată, fiindcă sunt din principiu împotriva bătăii. Și ce credeți că a făcut Toni al meu? Nu mi-a răspuns niciun cuvânt; s'a așezat într'un colț și a început să studieze un mers al trenurilor. E drept că dela dânsul nu poți scoate nimic decât cu binele. Toni al meu e mândru, asta e foarte adevărat!

— Au plecat azi după amiază, pârăște mai departe Firfirică, fiindcă se simțea în siguranță alături de oamenii mari. Cam pe la trei și jumătate. M-am furișat după dânșii, la gară.....

— Câine afurisit! şueră Zizi printre dinţi, aproape să se dea de gol. Dar cei mari erau atât de înfierbântaţi în vorbă, încât nu auziră nimic.

— De multă vreme am băgat de seamă că se petrec lucruri necurate cu dânşii, continău Firfirică, privind spre copii cu coada ochiului. Şi mămica spune că dela haimanalele astea de stradă, nu poţi învăţa nimic de seamă. Când te amesteci printre dânşii, te strici....

— Ce spui? îl repede doamna Mocanu. Tâmpitule! Nu lipsea mult şi s'ar fi repezit la dânsul. Dar vroia să afle mai întâi unde se află băeţii.

— Incă o vorbă şi îţi rup gura, şuşoteşte Nicki, ameninţându-l cu cârja. Văd eu că te mănâncă spinarea şi am să ţi-o scarpin! Pe Rolli era cât p'aci să-l gâtue, chinuitorul ăsta de animale. Auzi, mă, neisprăvitule!? Ne răfuim noi curând. Ţi-o făgăduesc în numele întregii echipe.

Zizi e în culmea bucuriei. Curajul lui Nicki e admirabil. Dar bucuria ei fu de scurtă durată, deoarece Firfirică vorbi mai departe: de fapt, o puteţi întreba chiar pe Zizi. Şi ea a fost la gară când au plecat băeţii. A fost şi Nicki şi Penkala şi Rolli; întreaga bandă se afla acolo. Iar Toni avea părul vopsit în verde, ca necuratul....

— Minţi!

— Nu mint! Avea părul verde. Am văzut cu ochii mei. Şi erau îmbrăcaţi cu totul altfel. Toate lucrurile le-au cumpărat eri la prăvălie. Şi acolo m'am luat după dânşii....

— Isprăveşte cu minciunile, îl opreşte doamna Mocanu, deoarece începu să nu mai creadă niciun cuvânt din cele spuse de Firfirică. Băiatul meu, are, slavă Domnului! bucle frumoase aurii, dăruite de natură. Şi să facă cumpărături la prăvălie? Pentru asta n'aveau băeţii mei parale.

— Atunci au furat banii! zbiară Firfirică supărat. li cred în stare de orice!

— Eși afară, ticălosule! spuse tata Bârsan și luându-l de spate îl ridică în sus ca pe un cățel și-l zvârli pe ușă.

— Am să mă plâng lui papa.... lui papa...., am să reclam la poliție.... se mai auzi bâzâitul lui Firfirică, apoi se făcu tăcere.

— Haimanale a spus, și bandă.... Asta e nemaipomenit! morfolește supărat tatăl lui Alexe, când se înapoiază în odaie. I-am dat pașaport mincinosului, după cum o merita. Mai bine îmi caut băiatul singur decât să ascult prăpăstiile unui neisprăvit și mincinos ca asta. Au furat... spune dânsul. Asta este doar.....

— Dar ce facem acum? se jeleşte mai departe mama lui Toni. Chiar dacă merita să-l zvârli afară, puteai s'o faci după ce vom fi aflat totul. Cum mai găsim acum copiii?

— Alexe se înapoiază curând! poţi să fii sigură! Când i s'o face bine foame..... Nu-i aşa, mamă?

— Crezi într'adevăr? întreabă mama căpitanului.

— E sigur! Când eram de o seamă cu dânsul mormăie tatăl Indianului cel Gras, răsucindu-şi din nou bărbuţa, când eram ca dânsul.... am fugit şi eu de acasă. In războiul cu Burii. Ţineam să plec în ajutorul Burilor, cari luptau pentru libertatea lor. Şi odată cu mine, au plecat o sumedenie de copii. Şi voiam să ajungem în Transvaal. Dar nu eram copii răi, nu-i aşa mamă? Şi să vrei să ajuţi celor de pe Celiuskin, nu e o idee chiar atât de rea! E chiar o faptă bună, stimată doamnă Mocanu. Să aveţi toată încrederea. Băeţii noştri au stofă în ei şi nutresc gânduri frumoase. Dar vorba este, cum îi avem din nou acasă? Asta e întrebarea.

— Da, e adevărat, încuviinţă doamna Mocanu, şi-şi şterse lacrimile. (Zizi şi Nicki jubilau în tăcere). Să nădăjdum că nu o să li se întâmple nimic rău. Vă spun cinstit: când am citit azi dimineaţă scrisoarea băiatului cel mare, m'am speriat atât de rău, încât am scăpat furculiţa din mână. Da, da, scrisoarea.... o am chiar aici. Aici, scrie — aici — asta e scrisoarea: *„Ceea ce ne-am propus să ducem la capăt, merită să ne punem vieţile în primejdie“*, iată ce scrie băiatul meu cel mare. Şi cu toate bocetele, doamna Mocanu era mândră de fiul ei.

Iar tatăl Indianului cel Gras o aprobă: E un băiat de treabă. Dar până una alta, trebue să facem ceva. Am o

idee! Mă duc la gazetă şi am să povestesc la redacţie toată tărăşenia. Le voiu spune şi cum arată copiii.....

— Căpitanul a avut dreptate să-şi schimbe înfăţişarea, şopti Nicki la urechea lui Zizi. Mare noroc că sunt altfel îmbrăcaţi.

— Viu cu dumneata, domnule Bârsan! spuse mama lui Toni. Trebue să-mi găsesc băeţii! Dacă cel puţin nu l'aş fi lovit eri pe Toni. Dragul meu copil.... Puteam sta de vorbă cu dânsul la fel cum aş fi vorbit unui om mare. Duminică, când mergeam cu el la plimbare, Toni repeta mereu: ţin'te bine, Toni! ŞiŞ toată lumea întorcea capul după dânsul, atât e de frumos. Dar Viorel? Se purta cu bunica, precum un îngeraş. Cred chiar că o iubeşte mai mult decât pe mine. Şi ştiţi câte reparaţii a făcut Toni în casă? Soneria, closetul, burlanele..... Dăunăzi, mi-a zburat lopăţica de cărbuni de sub nas. Asta tot Toni a făcut-o! Ce să vă spun: era o plăcere să te uiţi la dânsul atât de priceput este..... Se pricepea la toate mai bine ca un instalator. Băiatul meu.....

— Ei, haide, să mergem odată! o întrerupe tatăl Indianului. Nu trebue să te înfierbânţi prea tare. Îi dibuim noi pe ştrengari. Fii fără teamă.....

* * *

Copiii — în timp ce părinţii îi căutau — porniră spre unchiul Petre. Dar să vedem ce se mai întâmplă pe banchiză, cu expediţia de pe Celiuskin.

CAPITOLUL VI

Toţi pentru unul şi unul pentru toţi

Trecuseră patru săptămâni din seara când d-l Bârsan, împreună cu mama lui Toni plecaseră la redacţie să anunţe dispariţia copiilor; tot atâta vreme trecuse de când fugarii dormeau într'un pod plin cu fân, visând să se acopere de fapte vitejeşti, (scăpând pe naufragiaţii dela Polul Nord) precum şi din ziua în care aviatorul Liapidewski luase pe bordul avionului său femeile şi copiii de pe banchiză, transportându-i pe uscat, în siguranţă.

De atunci, însă, situaţia naufragiaţilor rămase neschimbată. Expediţia de pe Celiuskin era mai departe prizonieră a gheţurilor. Nici un avion nu mai apăruse pe cerul întunecat, iar oamenii scrutau zilnic zările, în aşteptarea avioanelor salvatoare.

Cu toate acestea, nici un membru al expediţiei Schmidt nu-şi pierdu cumpătul. In fiecare dimineaţă locuitorii de pe banchiză se deşteptau din somn cu speranţe înoite.

— Hallo, Krenkel! Mai ai ceva veşti? întrebă Bobrov pe telegrafistul, care tocmai ieşea din cort.

— Noroc Alexei. Te-ai şi sculat?

— După cum vezi. Dar spune-mi cum mai stăm cu ştirile? Ei porniră împreună spre frizer. Frizeria era insta-

lată sub cerul liber, pe un bloc de ghiață. Bobrov se așeză pe scaun, spre a-și tunde chica, crescută nemăsurat de mare.

— Leonida, frizerul expediției, ține cu tot dinadinsul să-mi degere urechile, de aceea mă tunde, glumi Bobrov. Și e un ger..... de-mi trosnesc urechile....

Krenkel râse: Ei.... ai și pentru ce să te faci ferches.

— Zău? Dar ce s'a întâmplat? întrebă Bobrov curios și ochii îi jucau neastâmpărați în dosul sticlelor groase ale ochelarilor. Haide! Spune odată. Nu mă lăsa să mă perpelesc de nerăbdare.

— Marele campion al gheţurilor veșnice e în drum spre noi, îl înștiință telegrafistul, vesel. Slepnev conduce avionul. Să nădăjduim că o să ajungă....

— Ușacov? întrebă Bobrov, frecându-și barba crescută mare. (Nu și-o mai răsese de când cu scufundarea lui Celiuskin). Dar asta e minunat! Știi că Ușacov mi-e bun prieten? Hm... Va să zică a scăpat teafăr din accidentul suferit împreună cu Lewanewski. Ai cumva știri mai amănunțite în această privință?

— De sigur că am. N'a fost un accident prea serios. Lewanewski, nu e un începător în chestiunile arctice și pe deasupra, e sburător încercat.

— Cred și eu... îl aprobă Bobrov. De când a plecat în căutarea aviatorului Mattern, căzut nu se știe unde, numele lui e cunoscut în întreaga lume.

— E drept. Grozav băiat, n'am ce zice! Ei.... dar mă grăbesc. Trebue să-l găsesc pe șef.

— Otto Julevici se află în „Casa Culturii", îl înștiințează Bobrov. Azi se țin examenele... Vin și eu în curând. Deocamdată văd că elevii mei nu prea se grăbesc.

— Profesorul ar face mai cuminte dacă ar rămâne în pat. Are febră îşi dădu părerea Krenkel, foarte îngrijorat. Dar el nici nu vrea să audă despre asta. Doctorul Nikitin se teme că ar avea ceva la plămâni. Ar trebui să-l supraveghiăm cu mai multă atenţie.

Bobrov încuviinţă, dând din cap, tocmai în clipa când Leonida îl rădea cu briciul la ceafă.

— Il cunoşti personal pe Uşacov? întrebă frizerul.

— Chiar foarte bine, recunoscu Bobrov. Se trage dintr'o familie de cazaci de pe râul Namur. Incă de pe când era copil, Uşacov a fugit de acasă. A plecat în lume, fiindcă voia să'nveţe carte. Şi la ei în sat, nu existau şcoli...

— E drept. Ziua bună se cunoaşte de dimineaţă.... Leonida îl săpuni atent pe „muşteriu", dar apa era îngheţată tun..... şi pe omul învăţat, îl cunoşti de copil....

— Aşa este! spuse Bobrov. Şi Uşacov al nostru a făcut şcoală multă. Au! Vezi că mă ciopârţeşti....

— Eh... nu te mai speria ca o babă. Te-am sgâriat doar puţin la ureche. Şi pe frigul ăsta... nici măcar un strop de sânge n'o să curgă, se scuză frizerul neîndemânatic. Afară de asta, ce sunt eu de vină drăguţule dacă scuturi mereu capul în timp ce te bărbieresc?

— Ia spune, întrebă mai departe Krenkel! Ce mai ştii despre Uşacov?

— Bobrov nu se lăsă mult rugat. De altfel, cunoştea viaţa lui Uşakov tot atât de bine, ca şi pe a lui. Uşakov, spuse dânsul, a luptat la început ca partizan în Nord. După aceea a intrat în Armata Roşie, unde a rămas până în 1926. Apoi, împreună cu şapte sovietici şi cincizeci şi cinci de eschimoşi, a întreprins prima lui expediţie în ţinuturile polare. Ţinta lor era insula Wranghel. Ajuns

acolo, el petrecu trei ani, fiind în acelaş timp şi conducătorul ţinutului. Se stabilise la Severnaia Sculia. Inainte de a ajunge el acolo, nu se ştia de existenţa acestei regiuni. El şi colegii lui, întocmiră hărţi cu locuri şi ţinu-

turi, care până atunci erau cunoscute doar ca întinderi nesfârşite de ghiaţă. De acolo i se trage şi porecla de „campion al gheţurilor nesfârşite". Expediţia lor cercetă amănunţit avuţiile subsolului din ţinuturile îngheţate. Impreună cu alţi trei savanţi şi însoţiţi de un vânător iscusit,

ei străbătură șapte mii de kilometri, umblând pe sănii trase de câini.

Drumul ducea prin munți și văi — urmă Bobrov — necălcate de vreun picior și nevăzute de un ochiu omenesc până atunci. Dormeau în colibe săpate în zăpadă sau în saci, sub cerul liber și se hrăneau cu carnea urșilor pe care îi vânau. Din când în când, le pica în bătaia puștilor câte o morsă sau o focă și ziua ceea era pentru dânșii o sărbătoare.

— Drept să spun, Ușacov e un băiat tare cumsecade, dar cam zăpăcit. Și cunoaște, frate, regiunile polare, mai bine decât își cunoaște buzunarele. In acelaș timp e și un mare învățat. Nu numai că a prins la perfecție limba eschimoșilor, dar a făcut și un dicționar cu limba lor, în care se află mai mult de trei mii de cuvinte. Insfârșit! Se poate spune despre dânsul că e un adevărat sovietic.

Bobrov se sculă de pe scaun și-și frecă obrajii înghețați. Leonida isprăvise bărbieritul. Nu mai avea nevoie să mature părul împrăștiat pe jos, întru cât fulgii de zăpadă ce cădeau fără încetare, avuseseră grijă să-l acopere în întregime.

— Iți mulțumesc și rămâi cu bine, Leonida.

— N'ai încotro . . . îi răspunse Leonida râzând, iar Bobrov, după ce-și scutură zăpada așternută pe umeri ca un fel de galoane albe, se îndreptă spre „Casa Culturii".

Baraca pe care naufragiații o clădiseră cu atâta cazna și au dichisit-o cum se cuvine, arăta cu totul altfel decât la început. Rămăsese din ea numai jumătate. Cealaltă, dispăruse într'o noapte îngrozitoare. Forțele naturii deslănțuite sălbatic, se jucau cu naufragiații ca șoarecele cu pisica. Asta s'a întâmplat cam cu vreo patru săptămâni în urmă, adică puțin timp după ce Liapidewski scosese de pe banchiză copiii și femeile și le-a dus pe uscat. Baraca, smulsă puternic de furtună, se frânsese în două. Rămăsese din ea doar o parte; cealalta se mistuise nu se știe pe unde. Ei avură totuși noroc. Nici unul din oameni nu-și pierduse viața în timpul acestei furtuni, iar după liniștirea ei, se apucară să dreagă rămășițele mult încercatei barăci.

Astăzi, „Casa Culturii" ciuntită și bearcă, era înțesată de oameni. Baraca învelită cu pânză roșie, abia mai ajungea pentru mulțimea de elevi ce se adunaseră la examen.

— Ați auzit noutatea? Cu aceste cuvinte își întâmpină profesorul pe subalternii lui.

— Că vine Ușacov?

— Da, dar asta încă nu e totul. Kamanin și Molokov au ajuns și ei la „Capul Undelor" și deacolo pornesc spre noi. Dacă nu li se întâmplă nimic neprevăzut, vor ajunge în curând aici trei avioane. Și drept să spun, ultimele zile eram cam îngrijat că nu mai primim nicio veste despre aviatori.

Intr'adevăr, chiar și în Uniunea Sovietelor se făceau presupuneri îngrijorătoare despre soarta celor plecați

spre dânșii. Deaceea, se și trimisese în căutarea lor, expediții pe sănii trase de câini. Se bănuia că avionul se prăbușise undeva, dar ar fi fost cu neputință să fie cercetat tot parcursul străbătut de avion.

Kamanin și Molokov au încercat în două rânduri să treacă în sbor peste munții Anadyr, dar ei nu găsiră nicio palmă de loc pe care să poată ateriza fără primejdie. Vârtejurile de vânt se jucau cu avioanele lor, plimbându-le prin aer ca pe niște jucării. Până la urmă însă, încercații sburători izbutiră să ajungă la „Capul Undelor".

Profesorul se adresă tuturor celor adunați în „Casa Culturii":

— Acum băieți, cred că e timpul să începem examinarea: cu aceste cuvinte el întrerupse discuția înflăcărată ce se iscase cu privire la avioanele salvatoare. Cine vine la rând?

— Eu, d-le profesor, răspunse Maxim. Sunt gata și aștept să-mi puneți întrebări.

Maxim reușise primul la examenul de matematici și caligrafie. Elevii erau în așteptare: Ce întrebări îi va pune lui Maxim? Dar își răspundeau că n'ar trebui lăsat să scape prea ușor . . . Totuși profesorul nu ținea să-l încurce prin întrebări meșteșugite.

— Maxim vrei să ne spui cine a fost Lenin?

— Se poate să-mi puneți o asemenea întrebare, d-le profesor? Mă credeți pe semne un neisprăvit. Orice copil de trei ani știe că Lenin a fost conducătorul comuniștilor și întemeietorul puternicului nostru Stat Sovietic. El a introdus socialismul și bună starea pentru întregul popor muncitor.

Dar, vă rog, să-mi puneți întrebări ceva mai grele, spuse Maxim.

— Uite că face și pe atotștiutorul, izbucni un alt lucrător. Stai puțin, fărtate. om vedea noi dacă ești chiar atât de înțelept . . . .

— Sssssst! Tăcere!

— Bine Maxim, îi răspunse profesorul Schmidt elevului, care mesteca nervos câteva fire de barbă. Să ne spui atunci ce înseamnă războiul și de ce duce Uniunea Sovietelor luptă împotriva lui?

Maxim rămase un timp pe gânduri, apoi începu:

— Războiul înseamnă o hoție la drumul mare, dacă pot spune altfel. Războiul îl fac doar cei bogați. Dar Uniunea noastră a Sovietelor este o țară a muncitorilor și țăranilor; iar pentru ai noștri, războiul n'are niciun rost. Poporul nostru trăiește din muncă cinstită, nu din jaf sau tâlhărie; nici din specularea și despuierea semenilor săi . . .

— Adevărat! îl aprobă profesorul. Acum te rog să ne mai spui de ce urăsc muncitorii războiul?

— Fiindcă au descoperit necinstea boierilor. La început, în 1914, erau mulți muncitori înfierbântați la cap. Am luptat doar și eu în marele măcel mondial, tovarăși. Trebue să vă spun cinstit că la început făceam și eu parte dintre dobitocii care urlau: ura! urrra! jos cu țarii nemților! Dar vedeți că în război ne-au mânat doar pe noi țăranii și pe muncitori. Atunci mi s'au deschis ochii. Mi-am dat seama că nu avem pentru ce lupta, cu toate discursurile sforăitoare ce ne-au ținut. Și îmi spuneam: păcat că soldatul nostru mai poartă un cap pe umeri. Dacă n'ar avea cap, aș înțelege de ce se războiește mereu pentru mărirea și îmbogățirea țarilor, fără să se întrebe: ce câștig are poporul din aceste războaie? Până la urmă însă, își dau seama și cei mai proști, așa cum sa 'ntâmplat și cu mine. Am început să privesc și să înțeleg, zădărnicia lup-

tei noastre și a sângelui nevinovat, vărsat de oamenii ce au fost mânați — la fel cu noi — într'un măcel îngrozitor.

Mă întrebam într'una: Cine trage foloase din acest blestemat război? Noi țăranii, în niciun caz nu . . . Muncitorii și mai puțin! Atunci . . . .? Până am găsit răspunsul adevărat: nobilii, moșierii, fabricanții de tunuri și arme, precum și cei ce aprovizionau armata cu cele de trebuință.

Iată de pildă, la noi, la țară. Am cunoscut bine pe unul din acești negustori. Se trăgea de prin ținutul nostru. Il chema Kusmin, un pielar, și i se spunea „micul Kusmin", fiindcă era înalt de o șchioapă. Venea deseori la noi în sat, de cumpăra piei de vite, blăni de miei și păr de porc. Cum a venit războiul, omul nostru „micul Kusmin", se trezi bogat putred și umbla înțolit ca un „domn". Vindea cisme pentru armată. Nu mai întrebați ce fel de cisme purtau ostașii noștri: cu tălpi de carton și carâmbi de mucava. In felul acesta, Kusmin aduna la galbeni, de putea să-i întoarcă cu lopata. In scurt timp și-a mai cumpărat încă o moșie la noi în sat; apoi alta prin împrejurimi . . . după care a cumpărat și la Moscova câteva rânduri de case . . . . Intr'un cuvânt, micul Kusmin a ajuns „marele Kusmin" și, bineînțeles, pentru dânsul, războiul ținea prea puțin. Credeți cumva că el s'a dus pe front? Și! Chiar și pe fiu-său, un vlăjgan cât un brad, l'a scos din armată, chip și seamă că e . . . șubred, împărțind la bani cu nemiluita. Doar pe noi ne mânau boerii pe front, ca pe turmele de vite la abator. Și nimeni dintre noi n'a fost întrebat dacă vrea. S'a dat ordin? Pleacă Ivane, sau Mitia, sau Vassili, sau Grigori la bătălie și crapă pentru îndestularea celor sătui . . . .

Fratele meu Serghei a fost împușcat de a rămas schilod pe viață, iar pe vărul meu Petia—Petia cel glumeț — așa îl numeau cei din satul nostru, l'au împins să se înece în mlaștinele Mazurului, ca pe șobolani . . .

L'am văzut cu ochii mei cum se îngloda în nămol cu iapă cu tot. Se scufunda cu încetul și nimeni nu-i putea sări în ajutor. Și biata iapă necheza sfâșietor.... Iar noi, din depărtare, trebuia să privim neputincioși cum smârcurile neîndurătoare înghit mulțimea de soldați și de cai.... Bietul Petia..... un băiat atât de vesel, de bun și de dornic de viață. De spaima morții, urla sărmanul ca un apucat.....

Camarazii îl ascultau cu respirația tăiată. Amintirile din timpul îngrozitorului măcel, îi adusese lui Maxim un tremur în glas.

— Și pe urmă?

— Pe urmă, când a izbucnit revoluția, Kusmin al nostru s'a cărăbănit peste hotare cu tot neamul lui. Cu nevastă, copii, cățel și purcel . . . . Luaseră cu dânșii un sac plin de galbeni și odoare de preț: inele, cercei, pietre scumpe, ceasuri mândre . . . . mai spuse Maxim cu amărăciune în glas. Asta încă n'ar fi nimic! Să se ducă învârtindu-se și să rămână unde le place.... Dar credeți că ei s'au mulțumit cu atât? Nuuuu.... S'au pornit să bârfească și să asmută celelalte țări împotriva noastră. Au chef să ne aducă un alt țar pe cap; să dărâme cârmuirea poporului: regimul sovietic. Ar voi să le dăm fabricile, munca și viața noastră, cum se întâmpla odinioară, în vechea Rusie pravoslavnică. Dar noi n'avem nevoie de-război ci de pace, de liniște, de înțelegere între oameni... Noi nu stăm în calea altor țări. Ne vedem de treburile noastre și nu căutăm altora pricină. Să nu li se pară domnișorilor că fugim de război din teamă. Asta nu! Să-l pornească numai

dacă le dă mâna! Atunci le vom da prilejul să simtă cum ştie să lupte ţăranul şi muncitorul sovietic pentru ţara şi cârmuirea poporului....

Armata noastră sovietică şi marina roşie, o să-i gonească de unde au venit, val-vârtej şi cu coada între picioare!

— Dar despre sburătorii noştri n'ai pomenit nimic, îl completă Saşa, bucătarul.

— Aceşti Kusmini, despre care ne-a povestit Maxim, vorbi profesorul Schmidt, uneltesc şi în alte părţi, peste mări şi ţări, împotriva noastră. Marii bancheri şi marii fabricanţi sunt duşmanii popoarelor din întreaga lume şi deaceea, sunt şi duşmanii noştri. Ei sunt cei ce vor să stârnească un nou război! La noi, slavă Domnului, nu mai sunt asemenea lepre. De aia, nimeni la noi în ţară nu doreşte un nou război.

Maxim ceru din nou cuvântul.

— Aşa este! Nicăieri în lume poporul nu vrea război. Pentru deslănţuirea lui uneltesc fasciştii din Europa şi de peste Ocean. Gândiţi-vă numai ce se întâmplă în India, în Indonezia, în Grecia şi în Spania, pretutindeni unde îşi vâră coada capitaliştii....

Acolo popoarele duc o luptă istovitoare pentru libertatea şi neatârnarea lor. Toată răzmeriţa împotriva popoarelor de acolo, e dusă de aceiaşi bancheri şi fabricanţi. Dar popoarele s'au deşteptat. Iată în Grecia: Şi-au ales drept conducător pe generalul Markos, un fiu viteaz al poporului, care împreună cu voinicii lui se războeşte cu ţarul grecesc şi cu oştile străine aduse de peste graniţi. Dar oastea poporului va învinge, fraţilor! Dreptatea învinge întotdeauna până la urmă. In felul acesta, toţi războinicii pe spinarea popoarelor, toţi fasciştii, toţi jefuitorii celor

săraci, vor fi în curând nimiciți.... Sunt încredințat de acest lucru. Tot atât de încredințat cum sunt că în curând vom fi scoși din puterea ghețurilor și duși acasă, în mijlocul familiilor noastre....

O furtună de urale acoperi ultimele cuvinte ale lui Maxim. Oamenii băteau din mâini și din picioare de se cutremura baraca.

— Bravo, Maxim! Așa e! Ai dreptate! strigau necontenit oamenii înflăcărați de cuvintele simple și cu miez, spuse de Maxim.

— Ei, ce părere ai despre Maxim al nostru? suflă Bobrov la urechea profesorului. Ce spui cum s'a luminat? Și trebue să știi că el e acela care a scris articolul din ziarul de perete despre brigada de reconstrucție de pe banchiza noastră.

— Adevărat? Al lui era? In cazul ăsta a făcut progrese mari. Și o să învețe și mai mult, fostul nostru chiulangiu dela școală. Acum a făcut doar începutul. Nu e așa, Maxim? se adresă profesorul Schmidt școlarului său cu părul cărunt. Vârsta nu te scutește de învățătură. La început fugeai de carte și acum, îmi pare că te temi să nu rămânem prea puțin pe banchiză, și să nu ai astfel timpul să ajungi profesor.

Cei de față râdeau de par'că îl și vedeau cu ochelarii pe nas și o barbă de savant. Râdea și profesorul Schmidt, dar din râs dădu într'o tuse seacă care îi scutură tot trupul.

— Haide să te conduc în cortul nostru, îi propuse Bobrov. El căta îngrijat spre Schmidt. Își petrecu apoi brațul după umărul lui și repetă: să mergem!

— Nu-mi place toată istoria asta cu boala, dar lasă.... trece curând.

— E nevoie să stai în pat și să te 'ngrijești serios, Otto Julevici, spuse Bobrov cu hotărâre șefului său.

— Ușor de spus, dragă Alexei, dar trebue să mergem la aeroport. Când va veni Ușacov, ce o să creadă despre mine dacă eu nu voi fi acolo? După ce vine el, nu-mi pasă! Stau în pat cât îți va face plăcere....

— Asta nu, nu se poate! îl contrazice Bobrov. Trebue să te culci numaidecât, Otto Julevici. Ne-am înțeles? De îndată... Așa nu mai merge!

Profesorul, care era bolnav deabinelea fu nevoit să-l asculte pe secundul lui. Dacă vrei așa, fie! Am să-ți fac cheful răspunse dânsul amărît.

Bobrov, ajuns în cort, ajută „bătrânului" să se desbrace. Ii scoase hainele groase de blană și cismele lungi, pescărești. Apoi îl înveli bine în păturile de blană. Tot echipajul îl răsfăța pe „șef" cu porecla: „bătrânul". După ce îl văzu culcat în pat, Bobrov îi spuse profesorului: Să n'ai teamă, Otto Julevici. Aranjez eu totul ca să fii mulțumit. Acum mă duc spre aeroport. Intre timp, îți va ține de urât doctorul Nikitin. Ii mai vârî o pernă sub cap și îi puse cismele la uscat.

Profesorul avea călduri mari, totuși, încerca să glumească:

— Mă răsfeți ca pe un copil, Bobrov. Mi-e teamă să nu mă'nvăț cu nărav. Dar oricum, e timpul să te duci..... Primește-i pe Ușacov și Slepnev cum se cuvine. Spune-le bun venit din partea mea și adu-i numai decât la mine. Ii aștept cu nerăbdare.

— Bine, Otto Julevici. Intre timp, încearcă să ațipești.

— Nici gând! răspunse profesorul zâmbind. Crezi oare că aș putea închide un ochiu? Am să fiu tot timpul cu

gândul la aeroport.... Ei.... dar te țin de vorbă, Alexei și ei pot să pice în orice clipă. Du-te te rog.....

Pe câmpul de aterisare așteptau o sumedenie de oameni. Erau nerăbdători să salute cu o clipă mai de vreme pe cei doi îndrăsneți sburători polari. Privirile erau îndreptate spre cer, în direcția de unde trebuia să apară

avionul. Bobrov se cățără în foișorul de observație și cu binoclul la ochi, scruta necontenit cerul cenușiu-lăptos al întinderilor polare. Va izbuti oare de data asta zborul lor? Bobrov își pierduse aproape nădejdea.

Dar iată că o mogâldeață despică norii groși și în curând un avion mare se rotea sus, deasupra capului său. Învăluit încă în ceața groasă, avionul nu făcea niciun sgomot. Căuta par'că un loc de aterisare.

— Vine.... vine.... se apropie avionul.... răsunară mai multe voci. .....

Ceilalţi, deşi priveau cu ochii liberi, îl descoperiseră odată cu dânsul şi se bucurau. Da, e adevarat, sosesc! spuse cineva. Ce oameni îndrăzneţi sunt Slepnev şi Uşacov, strigă Bobrov înfierbântat. Da.... e avionul lor... Se vede.... De emoţie fu cât p'aci să strivească umărul vecinului său. Pe micul aerodrom, agitaţia era la culme. Trei oameni fugeau de colo, colo, controlând pentru a nu ştiu câta oară terenul de aterizare şi covorul semnalizator, albastru, aşezat în forma unui T mare, rusesc. Oamenii fluturau din mâini şi urlau de bucurie. Apoi se lăsă brusc o tăcere apăsătoare. Avionul se înălţase din nou. Nu trecura însă decât câteva clipe şi pasărea de fier se roti de două ori, apoi coborî vertiginos, apropiindu-se de pământ. Venea mai jos, tot mai jos.... şi cerul se umplu de huruitul motoarelor. Iată că tălpicele avionului ating aproape gheaţa.

— Atenţie, un gheţar! strigară naufragiaţii.

— N'o să poată ateriza....

— Zboară înapoi....

— Aaaah!

Avionul se săltă puţin, se ridică în aer cam o jumătate metru, apoi cu o siguranţă de pisică sări pe ghiaţă, proptindu-se deabia la câţiva centimetri de gheţar. Încă puţin şi elicea s'ar fi prefăcut în ţăndări de peretele gheţarului.

— Ce s'a întâmplat? întrebă Bobrov mirat. Vreo hemoroidă la aterizare? Grigore de vezi ce e acolo... Văd că se dau jos din avion în patru labe. Şi sunt atât de mulţi... Ce să'nsemne toată istoria asta?

— Ptiu, drace! spuse și paznicul, scărpinându-se nedumirit pe chelie. Sunt treaz sau visez? Auzi să coboare în patru labe.....

Bobrov era grăbit. Ținea să ajungă cât mai curând jos spre a-l vedea pe Ușacov și ar fi fost în stare să sară de pe turnul înalt de cincizeci metri, dacă ar fi știut că ajunge teafăr.

Coborî în grabă și odată jos, o luă la fugă în urma celorlalți. Ajunse gâfâind lângă avion unde-și croi drum prin mulțime cu multă greutate.

— Ușakov! Slepnew! Bine ați venit! Bine ați venit!

Profesorul Ușacov îl măsură o clipă mirat pe Bobrov, apoi începu să râdă zgomotos. Sălbatecul acela hirsut era chiar Bobrov. El strânse mâna bunului său prieten cu atâta putere, încât era cât p'aci să-i strivească degetele.

— Ei, nu.... că asta e bună. Tu ieşti, Alexei? Da, e adevărat. Tu ieşti! Iți aduc multe salutări de acasă.

Bată-te norocul. Nici nu te-am recunoscut la început. Arăți cu totul altfel la Moscova. Și ți-ai mai lăsat pe deasupra o barbă de pustnic... Te luasem la început drept un eschimos, așa de înfofolit cum ieşti în cele șapte cojoace!

— Noroc, Slepnew! Te felicit în numele lui Otto Julevici și al întregului echipaj. Suntem înmărmuriți de îndrăzneala și iscusința zborului vostru.

— Dar unde este Otto Julevici? întreabă Ușacov căutându-l cu privirea în mulțime. De ce n'a venit și dânsul?

— E bolnav, îi lămurește Bobrov. Vă roagă să-l iertați că nu v'a putut veni în întâmpinare cum ar fi dorit. Bătrânul nostru are temperatură.

— Schmidt e bolnav? întrebă Ușacov cu o privire îngrijorată. De ce aflăm asta deabia acum? Și... zici că e bolnav rău?

— Bobrov săltă din umeri. A trebuit să mă bat cu dânsul până să-l înduplec să se culce. Susţinea morţiş că n'are nici pe dracu, totuşi e destul de bolnav.... Ar fi bine să veniţi numai decât la el. Vă aşteaptă.... Dar unde e mecanicul? Vreau să-l felicit şi pe el. Nu-i văd nici pe ceilalţi, cu care aţi venit....

— Care ceilalţi?

— Eh.... cei care au coborît din avion d'abuşilea. V'am văzut din turnul de observaţie. Tocmai mă întrebam: ce fel de obiceiu o mai fi şi ăsta să coboare lumea în patru labe?

Ceilalţi oameni, strânşi roată în jurul lor, râdeau de se prăpădeau. Ar fi râs poate cu lacrimi, dacă nu s'ar fi temut că lacrimile le vor îngheţa în ochi. Dar cel mai înveselit era Reşetnicov. Râdea şi juca, juca şi râdea încât, încotoşmănit în blana lui părea un urs dresat, care dă o reprezentaţie.

Ce este? Ce v'a apucat râsul? întrebă Bobrov mirat.

— Priveşte spre avion, frate, Alexei, îi spuse printre sughiţuri Reşetnicov.

Bobrov privi într'acolo. Şi ce văzu? Opt câini polari, cu părul zburlit pe gât şi ochii înfundaţi în cap, se strângeau între dânşii şi mârîiau speriaţi. Mulţimea de oameni, la care nu se aşteptau de fel, îi neliniştea. Mai ales Safran, care fără să se sinchisească de venirea aviatorilor, filma câinii. La zgomotul manivelei, câinii ciuliră urechile speriaţi şi începură să latre sălbatec, dând înfuriaţi din cozile lor stufoase.

— I-i-i-i-i.... dar prost mai sunt! Luasem locomotivele astea pe patru picioare drept oameni, spuse Bobrov râzând şi se lovi cu zgomot pe frunte. Am un cap sec, să nu-i fie de deochi....

— Ai face bine să privești câinii mai de aproape, spuse Ușacov. Sunt încălțați pe labe cu ghete de piele de ren, spre a nu-și schilodi picioarele la trasul săniilor, Altfel, se sgârie din pricina gheții ascuțite și nu mai sunt buni de nimic.

— Grozavi dulăi, se amestecă și Maxim în vorbă apoi porni spre dânșii, să-i privească de aproape.

Ușacov se adresă omului ce purta o cutie în spate: Nu cumva ieşti Safran, operatorul cinematografic al expediției?

— Da! Eu sunt....

— Știi că filmele dumitale rulează cu mare succes în mai toate cinematografele din Moscova; și că toate locurile sunt vândute cu săptămâni înainte? Au un succes nemaipomenit....

— Da, am aflat! Am fost înștiințat prin radio. Și mă bucură. Unde mai pui că asta e doar partea întâia. A luat-o Ljapidewski cu dânsul, când a fost aici, răspunse Safran cu mândrie. Să vedeți însă partea doua! Mai lucrez la dânsa, dar când va fi gata.... Cred că este mai bună decât partea întâia.

Pe unde naiba s'o fi plimbând Kamanin și Molokov? se interesează căpitanul Woronin.

— Am plecat cu toții deodată, îl lămuri Slepnew, dar le-am pierdut curând urma. Nici nu e de mirare că ne-am rătăcit unii de alții. Ce vreți? Și noi am pierdut „pământul" de sub picioare, cum numim noi în termeni aviatici, atunci când nu mai știi unde te afli și zbori orbește. Pe întunericul ăsta afursit nu e lucru greu. Nu-ți mai vezi vârful nasului și când te mănâncă nasul și vrei să te scarpini, nimerești bărbia. Oamenii ascultau cu luare aminte și făceau haz de vorbele lui.

— Dar trebue să vină și ei în curând. Să n'aveți frică. De fapt, nici n'am plecat de mult pe de aerodrom. Am zburat foarte repede și am ajuns aici în patruzeci de minute.

Ușacov și mecanicul său plecară împreună cu Bobrov spre corturi, mergând pe pârtia îngustă, croită printre blocuri de ghiață cu multă osteneală.

— Căpitane, spuse într'un târziu Ușacov. Trebue să ne arătați locul unde s'a scufundat Celiuskin.

— Vă arătăm totul, îi răspunseră oamenii de pe banchiză. Dar mai înainte trebue să ne vedeți barca. Nu e vorba, n'a mai rămas decât jumătate, dar tot ai ce vedea....

— Desigur că o să vadă și baraca, deștepților ! spuse Jacovlev râzând. Unde i-am putea duce altminteri, dacă nu în „Casa Culturii?"" Profesorul Ușacov trebue să ne

ţină o prelegere despre ce se petrece în lume. Despre situaţia politică, mersul lucrărilor de construcţie şi celorlalte întâmplări din Uniune, de când am plecat noi..... Sper că veţi găsi timpul trebuincios pentru această conferinţă. Vrem să ne mai povesteşti şi câte ceva despre călătoriile dumitale năstrşnice în ţinuturile îngheţate. Ştii dumneata.... cele pe care le-ai descoperit. Ne-ar interesa pe toţi.....

— Afurisit de grea trebue să fi fost călătoria asta, emise părerea căpitanul Woronin. Imi pare că aţi plecat dela Moscova şi aţi străbătut întreaga Europă. Apoi deasupra Oceanul Atlantic în America şi de acolo peste Canada, aţi ajuns în Alaska. Nu e aşa?

— Da! Aşa este. Am văzut o părticică destul de mare din lume, din care pricină mulţi ne-au invidiat. Dar şi mai mult ne-au invidiat fraţii noştri când ne-am îndreptat spre voi, echipajul vasului Celiuskin.

Toată lumea nu vorbeşte decât despre voi. Cu mic, cu mare, oamenii urmăresc zilnic drumul banchizei de ghiaţă, precum şi zborul aviatorilor noştri. Se cunosc în Uniune invenţiile voastre, baraca voastră înjumătăţită, disciplina voastră minunată şi mai ales, marea voastră camaraderie. Şi asta a plăcut cel mai mult. Lumea cercetează hărţile cu nerăbdare. Se înfig steguleţe şi se aşteaptă cu înfrigurare ziarele cu ultimele voastre isprăvi.

Drumul spre lagăr se îngreunase. O bucată de drum naufragiaţii înnoptară în nămeţii înalţi, alături de oaspeiţi lor mult aşteptaţi, fără a schimba o vorbă între dânşii.

Infăşuraţi în blăni, cum săltau printre blocurile de ghiaţă, păreau o haită de urşi pornită după pradă. Prevederea le era de altfel îndreptăţită, deoarece nu odată zăpada proaspăt căzută, ascundea copci şi spărturi în ghiaţă.

— Să vă povestesc o întâmplare minunată pe care am ascultat-o la radio pe negândite: trei copii de muncitori din orașul București, au pornit pe jos în căutarea voastră, spre a vă veni în ajutor. Doar cu câțiva lei în buzunar, ei s'au așternut la drum, iar din ziua plecării, nu se mai știe nimic de urma lor. Pe unde or fi rătăcind acum. Dumnezeu știe... Să nădăjduim însă că n'au pățit nimic rău!

— Intâmplarea asta de necrezut e cât se poate de frumoasă, spuse într'un târziu căpitanul Woronin.

— Hm.... Li s'o fi urît copiilor să tot stea p'acasă și au pornit hai-hui. Setea de aventuri.... adăugă careva din mulțime.

— Se poate să ai dreptate, răspunse Bobrov. Totuși, povestea copiilor are ceva măreț într'ânsa. Ea ne dovedește că dela depărtări atât de mari, oameni care nu ne cunosc se gândesc la noi. Și nu încape îndoială că gestul lor constitue un semn de solidaritate și curaj. Mărturisesc chiar că trebue să fie trei băieți strașnici și mi-ar place mult să-i cunosc....

Căpitanul îl aprobă. In orice caz, băieții au inima la loc potrivit. Ușacov fu de aceeași părere, iar ceilalți de asemeni.

— Sunt flăcăi de ispravă! mormăi Iacowlev și arătă cu degetul în direcția pe care bănuia că au luat-o băieții. Nu m'ar mira dacă aș auzi o astfel de ispravă din partea lui Șura al meu. Și băiatul meu e la fel de inimos. Ar sări în ajutorul oricui fără să pregete o clipă.

In întâmpinarea lor alergau acum alți oameni din corturi, care îi primiră cu alai. Sosirea aviatorilor se prefăcu în curând într'o adevărată sărbătoare și din zeci de piepturi răsunau strigăte de bravo și urale.

Trăiască neînfricații noștri sburători!

Urrra! Urrra! Urrra!

— Ia spune Ușacov, îți place șunca de urs?

— N'am mai mâncat de multă vreme carne de urs, răspunse Ușacov înveselit. Dar de ce mă'ntrebi? Ați vânat cumva vreun urs?

— Nu unul, ci doi, îi dete raportul lunganul de Mișa. Atârnă în bucătărie. Privește numai domnule profesor....

— Văd!

— Aici la Pol e bine. N'avem nevoie de răcitor. Dăunăzi, mai adăugă dânsul, eram de gardă și cum mă plimbam în sus și în jos prin gerul ăsta turbat, zăresc deodată cum se furișează spre bucătărie două namile gălbui ce băteau în alb. Mă apropii și văd că e o ursoaică cu puiul ei. Ieșiseră pesemne la plimbare și îi atrase mirosul dela bucătărie. Văzui apoi cum Serghei a întins pușca lui „Winchester", o propti de falcă și pac.... pac.... slobozi două gloanțe. Și amândouă au nimerit în plin.

— Numai două gloanțe? Atunci e un bun țintaș, recunoscu Slepnew care era un vânător specialist. De altfel era vestit ca bun ochitor.

— Să mergem Ușacov, îl îmbie Bobrov. Schmidt așteaptă cu nerăbdare să te vadă. Spunând aceste vorbe, dădu buzna în cortul pe care îl împărțea cu șeful său.

— Aici suntem, Otto Julevici! Ușacov îl îmbrățișă pe profesor, care fiind serios bolnav, se ridică cu greutate în capul oaselor pe salteaua lui de paie. Ușacov își desbrăcă mantaua grea de piele, își scoase apoi cămașa din piele de ren. După ce sburase prin zona înghețată a cerului arctic, căldura din cort era prea mare pentru dânsul.

— Aud că nu te porți cum se cuvine, tovarășe Schmidt. urmă el. Băieții spun că ieși îndărătnic și nu te îngrijești deajuns. Cum te mai simți?

— Mulțumesc! Imi merge mai bine, răspunse bolnavul. Dar din sclipirile înfierbântate ale ochilor săi, se putea vedea că nu spune adevărul. Nu vezi? Am urmat sfatul

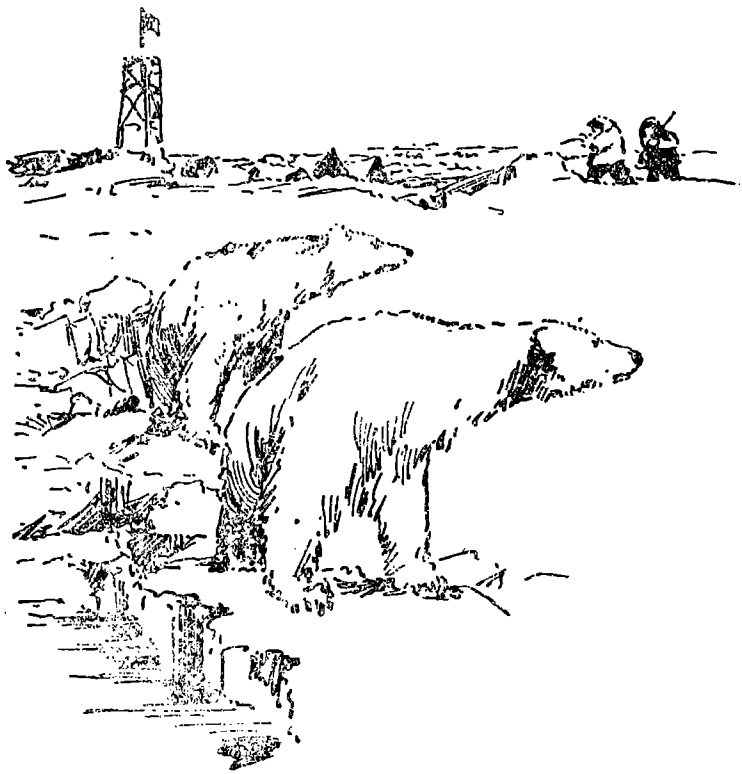

camarazilor mei. Dar să știi că nu-mi face nicio plăcere să stau lungit în pat. Mai ales că mă simt sănătos și zdravăn.

Ușacov dete neîncrezător din cap, apoi îi prezentă pe cei doi camarazi ai săi, Slepnew și mecanicul de bord.

— Fiți bine veniți în mijlocul nostru, le spuse Schmidt cu o voce tremurătoare și sugrumată de bucurie. Cum a mers zborul încoace?

— Foarte bine, domnule profesor, îi răspunse Slepnew, în timp ce-și scotea mănușile îmblănite. Doar trenul de aterisaj s'a vătămat puțin la atingerea cu pământul. Restul avionului e în ordine.

— Ne bucură că ați ajuns teferi, exclamă Schmidt din toată inima. Și cu aceste vorbe îmbrățișă pe Slepnew și pe mecanic. Te simți bucuros când știi că cei rămași acasă nu te-au uitat și se îngrijesc de soarta ta. Despre asta mai avem însă timp de vorbit. Intâiu trebue să vă odihniți, prieteni! O să vă facem un cacao și veți mânca pâine coaptă chiar de noi.... și nu e deloc rea.

— Hei, Krenkel, bătrânul nostru prieten, iată-te și pe tine! îl salută Ușacov pe telegrafistul expediției, pe care îi zărea deabia acum. Cred că ai aflat, profesore Schmidt, de neuitata comunicare ce a avut loc între stațiunea de radio Wenkarem și banchiza voastră?

— Așa? răspunse profesorul încurcat. Nu-mi mai aduc aminte. De fapt nu auzise nimic despre asta....

Krenkel rânji:

— Păi, să vedeți.... începu să povestească Ușacov. Când ne-ați chemat prin radio — îndată după înapoierea mea din America, — a venit întâiu la aparat maestrul Krenkel. L-am salutat, rugându-l să te înștiințeze și pe dumneata, profesore. Dar Krenkel mi-a răspuns: profesorul e ocupat. Ține tocmai o prelegere la școală. Am să-i comunic dorința voastră de îndată, dar nu știu dacă va putea veni.

Bobrov râse. Așa este disciplina pe Celiuskin.

— Intr'adevăr, faptul acesta a făcut asupra noastră o impresie foarte bună, declară profesorul Ușacov.

O răbufnire de vânt făcu pe neaşteptate să tremure pereţii cortului. Numai să nu se ciocnească la aterizare, Kamanin şi Molokov. Pe crivăţul ăsta diavolesc, n'ar fi de mirare, murmură Slepnew. Ar fi fost tot timpul să ajungă aici. Au decolat doar odată cu noi.

— Mă duc să văd, spuse mecanicul şi ieşi din cort.

— Astă noapte rămâneţi cu noi? întrebă profesorul Schmidt pe mosafiri. Apoi se adresă lui Bobrov.

— Alexei, îngrijeşte ca o pază de zece oameni să vegheze asupra avionului lui Slepnew. Adineauri a fost pe la mine, fizicianul nostru. El socoteşte că în ori şi ce clipă poate veni o nouă presiune a gheţurilor.

In caz de primejdie, avionul trebue pus în siguranţă iar când vor veni Molokov şi Kamanin, fii bun şi anunţă-mă de îndată.

Aveţi răbdare! In curând se va organiza o adevărată linie aeriană: între pământ şi banchiza noastră de ghiaţă, glumeşte telegrafistul.

— Wodopjanov a zburat în timp record cu avionul lui, peste Urali, Siberia şi Transbaikal, spre Chaborowsk, iar Galişev şi Doronin, cei doi aviatori, care au plecat din Irkuţk, sunt băieţi curagioşi, nu glumă. Cred dealtminteri că se vor înapoi curând, de acolo. Am primit azi vestea prin radio că au aterizat în Anadyr....

— Da? Şi Galişev? Bun zburător şi băiatul ăsta, declară Uşakov. In războiul civil, pe timpul cât flota noastră aeriană era încă foarte mică, el zbura pe un avion construit din rămăşiţele aeroplanelor distruse sau prăbuşite. Avioanele au fost botezate „dricuri zburătoare", fiindcă, de fapt, nici nu erau altceva. Şi zburând cu rabla lui, a primit atunci Galişev ordinul „Steaua Roşie". A doua oară a fost decorat pentru zborurile din Stavro-

pol, unde făcea naveta între pământ și vapoarele prinse de ghețuri, când a transportat singur pe pământ toți pasagerii și echipajul vaselor. Și nu era o ispravă tocmai ușoară, nu....! iar acum vreo doi ani, a zburat peste punctul cel mai friguros al Polului, muntele Werkoiansk, unde barometrul arată minus 70 grade.

Un timp convorbirea lâncezi. Se auzea doar șueratul năprasnic al vântului și țăcănitul șipcilor ce acopereau corturile.

Slepnew își urmă firul vorbei.

— Și Doronin este cunoscut pretutindeni pentru curajul și îndrăzneala lui. La fel și Mihail Wodopjanow. Intre noi, aviatorii, Mihail e vestit pentru temeritatea lui. El a supraviețuit la accidentele a șapte avioane, căzute și făcute praf! Deabia acum un an a fost descoperit pe ghiața lacului Baikal, unde s'a prăbușit avionul lui, iar mecanicul...

Chiar și el era plin de răni și atât de degerat, încât și-ar fi dat sfârșitul acolo, dacă nu-l găseau la timp. Rănile lui erau atât de numeroase, încât nici doctorii nu le mai putea număra. Avea în total douăzeci și șase...

Aproape își pierduse cunoștința. Se ținea totuși pe picioare. Eram încredințați că din toate aceste frânturi de om, n'o să mai iasă un aviator cât îi lumea. Cu toate astea, nici nu trecuse încă jumătate an dela accident și băiatul nostru făcea curse regulate între Moscova și Leningrad, ducând corecturile ziarului „PRAVDA".

— Da, e drept! E un băiat extraordinar. Dar cu Lewanewski ce se aude? se interesează profesorul Schmidt, cu vocea domoală. Cum s'a întâmplat prăbușirea voastră?

Să scăpați cu pielea întreagă dintr'un asemenea accident...

... e meritul personal al lui Lewanewski, isprăvi Uşacov fraza profesorului.

A fost într'adevăr un zbor pe care n'am să-l uit cât voi trăi...

Maşina lui nu mai poate fi întrebuinţată, la fel ca şi avionul lui Lewanewski, după al doilea zbor nereuşit către voi...

Ia povesteşte-ne, te rugăm, cum s'a întâmplat de v'aţi prăbuşit atunci când aţi pornit spre noi, îl îmbie oamenii adunaţi în cortul şefului.

Fără să se lase mult rugat, Uşacov, începu:

— După cum ştiţi bine, comunicatul observatorului astronomic ne-a înştiinţat în Nome (Alaska) unde ne găseam, că până la Wenkarem atmosfera e favorabilă zborului. Am decolat deci, având la bord pe mecanicul american Armstead, plecând cu direcţia peninsulei Celiuskin. Am avut timp frumos pe când străbăteam Canalul Behring, totşi avionul lupta greu împotriva vântului ce se înteţea tot mai mult. Aproape de Capul Undelor se iscă o furtună cu ninsoare şi ceaţă, care ne-a orbit. Am lăsat în urma noastră Capul Undelor, şi am pornit spre Serţe-Kamen. Zburam numai prin goluri de aer şi nori groşi apăsau maşina.

Norii coborau mereu şi ne împingeau spre pământ, silindu-ne să zburăm la o înălţime foarte mică, anume: la vreo 80 metri de sol.

Aproape de Capul Onman, ne rătăcirăm într'o ceaţă deasă, care se răspândise pretutindeni. Zborul jos pe o astfel de ceaţă e foarte primejdios. Deodată ne răsăriră în faţă dealurile şi crestele Capului. Credeam că nu mai avem scăpare şi ne ciocnim. In clipa aceea am văzut moartea cu ochii.

Hait! îmi spusei eu într'o fracțiune de secundă, când ne-om repezi acum în crestele Capului, Aleluia... Dar Lewanewski cu o prezență de spirit nemaivăzută, trase atât de puternic manșa înapoi, că o clipă avionul rămase suspendat în aer. Ne-am izbit puternic capetele de pereți și deabia ne desmeticisem când o altă stâncă ne tăia drumul. Iar a tras Lewanewski de volan și avionul se proțăpi în aer pentru a doua oară. Numai iscusinței lui îi datorăm faptul că am scăpat teferi.

— Când se scufundă un vapor lucrurile se petrec mai ușor, își dădu și Reșetnicov părerea.

Cercetătorul polar zâmbi și povesti mai departe:

Pe ceața asta groasă, nu se mai putea sbura. Atunci hotărîrăm să ne înălțăm din nou și să facem cale 'ntoarsă spre Capul Undelor. Acele manometrului arătau deja 1.100 metri înălțime dar noi urcam, urcam mereu.... In curând am atins 1.500 metri. Furtuna purta avionul când încoace, când încolo. Ne clătinam la fel cu bărcile dela moși... Dar nu ne ardea de râs, fraților, asta trebue să vi-o mărturisesc pe șleau. Ne-am ridicat la două mii.... Acolo ploua. Lewanewski strânse puternic maneta și mai urcarăm încă 300 metri. Privind pe fereastră, băgai de seamma că aripile strălucesc. Vai! strigă Babuskin, care tocmai se întorsese, din zbor cu aripile stricate. Asta înseamnă că...

..... Avionul se acoperă repede cu ghiață.

I-am scris lui Lewanewski un bilețel. De vorbit nu se putea, din pricina sgomotului făcut de motoare.

Doamne! Dacă ar fi trebuit să scriu eu biletul, înebuneam deabinelea, se gândi Maxim...

Intre timp, avionul cobora...

— Iată de ce îți prinde bine când știi să scrii, se gândește Maxim, scărpinându-se după ureche. Și tu, cap de

vită bătrână, nici nu vroiai să auzi despre învățătură...

— Era limpede pentru noi, că aripile se vor desprinde, povesti mai departe Ușacov. Vedeam cum stratul de ghiață se îngroașă și în curând, o carapace înghețată de un lat de palmă, apăsa aripile cu greutatea ei...

Ușacov făcu o pauză. Scoase o basma roșie din buzunar, cu care-și șterse broboanele de sudoare ce-i străluceau pe frunte. Profesorul arăta rău și doctorul Nikitin care sta în apropierea lui și scobea cu multă iscusință linguri de lemn, îi făcu semn lui Ușacov să scurteze povestea.

Dar profesorul observă gestul.

— E în regulă, doctore. Ușacov nu mai are mult de istorisit spuse el râzând. M'aș supăra mai tare să nu aflu sfârșitul.

Ușacov continuă. Deodată motorul zvâcni. Simțeam cum avionul își ridică amenințător coada și ne aplecăm în jos.... Lewanewski făcea sforțări supraomenești să redreseze avionul, dar toată munca lui păru zadarnică. Avionul cobora... cobora... cobora mereu.

Pierduse controlul aparatului. Altimetrul și vitezometrul pleznire, iar otgonul de susținere al cârmei pârâi o secundă și se rupse cu sgomot asurzitor. Curând, plesni și țeava de ulei... De jos, munți înalți începură o horă îndrăcită în fața ochilor noștri, iar distanța se micșora vertiginos.

Așteptam să se producă izbitura din clipă 'n clipă.

Nu mai știu cât a ținut căderea, dar vedeam dedesubtul nostru blocurile ascutite de ghiață. După prima încercare de aterizare o tălpică se făcu țăndări.

Lewanewski smuci din nou aparatul în aer...

— Cu o singură patină nu mai putem sbura mult timp și cu atât mai puțin să aterisăm cu bine, strigă Babușkin la urechea mea.

In același timp parbrizul din carliga lui Lewanewski se acoperi de chiciură. Lewanewski îl sparse cu o lovitură zdravănă de pumn și încercă o nouă aterizare. Cu acest prilej pierdurăm și a doua tălpică. Iar ne înălțarăm...

Lewanewski opri brusc motorul și așeză aparatul pe ghiață. Un pârîit, o zguduitură și avionul alunecă pe

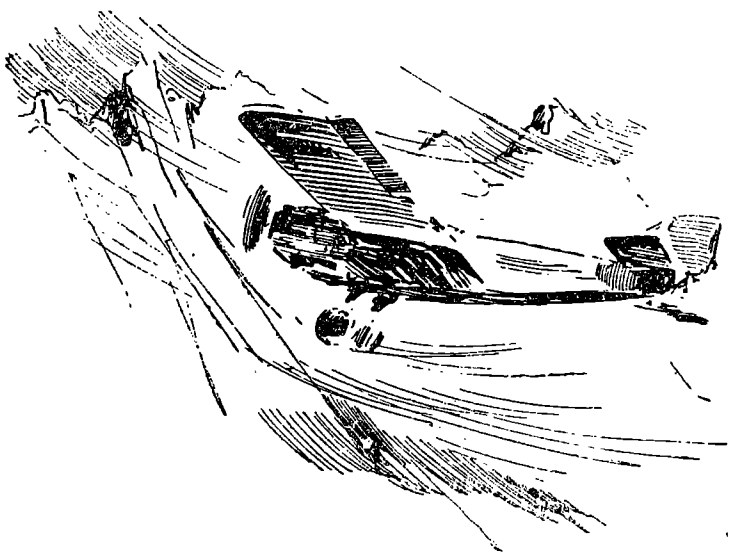

întinderea lucioasă vreo două sute de metri, se isbi de un morman de ghețuri, se opinti în bot și rămase cu coada în vânt. Totul se sfârșise...

Mă uit în jurul meu. Armstead dispăruse. Mă adresez lui Lewanewski, dar el nu răspunde. Rămâne mai departe nemișcat cu mâinile pe volan. Strig, și el nu se mișcă din loc. Sigismund! mai strig odată. Dar el, rămâne tot nemișcat. Il scutur. Nimic! Sigismund, mai

trăiești? Atunci el oftă din greu și întoarse spre mine o față însângerată și plină de răni. Scot din geanta mea o cămașă. O rup în bucăți și improvizez un fel de bandaj cu care îl înfășor. Coborâm apoi din cabine. Lewanewski să clatină, iar eu îl susțineam. Abia se putea ține pe picioare. El privi spre rămășițele avionului și primele vorbe ce le-a scos, fură acestea: nu mă dau bătut!

Oamenii din cort cu răsuflarea tăiată, stăteau sub vraja acestei istorisiri, aproape de necrezut. Niciunul nu îndrăznea să rupă tăcerea. Le-ar fi părut o profanare a clipei măreațe și a eroismului acestor neînfricați sburători.

Intr'un târziu, Slepnev rupse tăcerea:

— Hm... Incă n'au ajuns aici Molokov și Kamanin, spuse dânsul, apoi, privi îngrijorat pe ceasul lui de mână.

In aceeași clipă ușa cortului se deschise larg și în cadrul ei apărură două mumii pline de chiciură. Aviatorii înaintară până la salteaua profesorului, luară poziția și unul din ei raportă: suntem la ordinele dumitale! Ochii le jucau zâmbitor și nimeni n'ar fi putut ghici că acești sburători au înfruntat și au învins cu avioanele lor greutăți nebănuite: furtună, ceață, zăpadă deasă: dușmanii de moarte ai piloților.

— Ei da! O ispravă ca asta înțeleg și eu! Felicitări, Molokov și Kamanin. Felicitările noastre, spuse profesorul Schmidt, cu ochii umezi de bucurie. El și aviatorii, se priviră adânc unul în ochii celorlalți.

— Eram îngrijorați de soarta voastră observă căpitanul Woronin, după ce strânse mâinile celor doi piloți. Pe vremea asta ticăloasă, dacă aș fi fost eu nevoit să aterizez forțat...

— N'au făcut fasoane avioanele voastre?

— Bătrânica mea? Se poate? Vasilli Molokov scutură indignat din cap, iar părul lui cărunt îi căzu peste ochi. Kamanin îl completă plin de mândrie: Nu uitați că mașinile noastre sunt construite în Uniunea Sovietelor, până la cel mai mic șurub!....

— Treceți la masă, copii, îi îmbie Bobrov și luă pe aviatori de braț. Apoi vă veți odihni...

Lăsați, pentru odihnă avem noi timp altădată, când va înceta furtuna, răspunse Molokov. Eu aș ține mai curând să mă înapoiez chiar acum, dacă n'aveți nimic împotrivă! Am spus să încălzească și motorul, ca să nu mă lase în drum...

— Prevederile meteorologice nu sunt prea strălucite. le dete Schmidt de gândit.

Stația noastră metereologică...

... e mai cu moț ca orice alta! răspunse Molokov râzând. Priviți pe fereastră. Soarele a răzbătut printre nori. Pe cine ați hotărît să luăm cu noi?

— Pe cei cinci bolnavi! îi răspunse profesorul.

— Am înțeles! Amândoi aviatorii strânseră mâna celor din cort. Venim curând înapoi. Să aveți toată încrederea.

— Nici măcar un ceai n'au băut, observă Ușakov mișcat, când ușa se închise în urma celor doi piloți. Iar căpitanul mormăi: Poftim! Sboară să ne salveze pe noi, luptând cu vremea rea, primejduindu-și chiar viața, și lor li se pare lucrul cel mai firesc. Numai de s'ar întoarce cu bine...

— Când ăștia își iau o sarcină, îl întrerupse Ușacov, strălucind de mândrie, apoi o duc la capăt...

— Acum... să vedem ce bunătăți avem de mâncare? se interesează Iakovlev. Se repede apoi spre oala aburindă și se postează în fața ei; după care o scoate, o așează pe

pământ, își încrucișează picioarele, o miroase cu plăcere și râde satisfăcut.

— Strașnic! Dar ce, frățiorilor, vă înghesuiți și voi la pomană?

— Unde se află hoitul calului, acolo se adună și ciorile, spuse Vasia Barmin și îi făcu ștrengărește cu ochiul.

— Și eu care credeam că sunteți sătui, iar oala este numai pentru sufletelul meu, glumi Jakovlev

— Deh! oftă Siopa și Fedin și înfipse lingura lui de lemn în ciorba groasă de fasole.

— Mâncați cu nădejde, băieți! Asta e primul și ultimul fel al cinei noastre.

Peste capetele lor, printr'o crăpătură nevăzută a cortului, răbufni o pală de vânt. „Băgați de seamă", le atrase Vasia atenția, „vântul ăsta afurisit o să ne dea de furcă la noapte".

— Sunt sătul de atâta atenție, mărăi supărat Stiopa. Chiar de mi-ați dărui un spărgător de ghiață, eu tot sforăi la noapte.

— E bine de tine, Stiopa, dar eu mai trebue să aranjez în astă seară stabilizatorul avionului lui Slepnev, spuse Jakovlev, și un asemenea lucru cere migală mare. Orice amănunt trebue pus la punct cum se cuvine, altfel se poate întâmpla o nenorocire. Să nu vă sinchisiți în somn dacă eu am să ciocănesc. Spunând acestea Jakovlev înghițea vârtos din ciorbă.

— Pe mine nu mă trezești cu una, cu doua, mormăie Stiopa și căscă cu plăcere.

Mă culc, să-mi hodinesc puțin oasele...

— Eu, drept să spun — mai suportam cu ușurință încă un fel de mâncare, spuse Iakowlev, mai mult pentru dânsul decât pentru camarazii lui și începu să ciocănească

de zor. Ceilalți doi se desbrăcară între timp și se cuibăriră pe saltelele lor.

— Dar n'avem încotro, trebue să agonisim din hrană...

— Ce tot îndrugi acolo basme arnăuțești? răspunde Vasia într'un căscat prelung. Vezi bine, că trebue să facem economie, șoșon bătrân. Altfel, până la urmă am fi siliți să ne hrănim cu vânt și ăla nu prea ține de saț.

— Prostii! urlă Stiopa necăjit și se întoarce pe partea cealaltă.

De afară se auzeau șuerături, urlete și mugete. Vântul ascuțit de Nord, biciuia amarnic fața cortului, încât acesta tremura într'una. Iacowlev lucra cu râvnă, pocnind mereu ciocanul cu îndemânare. Ciocăniturile răsunau regulat și ritmic.

— Când mă voiu înapoia la Leningrad, — vorbea el în timpul lucrului, fără să-și ia ochii de pe ciocan — vreau să-mi văd în primul rând nevasta. Apoi, fraților, mă duc într'un birt și mă'ndop... și mă'ndop cu toate bunătățile. La cel mai bun restaurant de pe Newski-Prospekt, să nu-mi spuneți Iakowlev, dacă vă mint.

Și știți ce comand?: întâiu un borș fierbinte, un borș ucrainean cu multă carne, și o cană cu smântână pe deasupra! Hei... un borș atât de des, încât să-l tai cu lingura. Ce spuneți băieți, e bun? Cred și eu.. Apoi o friptură de porc cu cartofi, un munte de cartofi și varză roșie. La gândul acesta Iacowlev izbea și mai aprig cu ciocanul.

Cei doi somnoroși se treziră și ca împinși de un resort, se așezară pe saltele privind cu ochii holbați spre Iakowlev. Vasia începu să mormăie cu o voce adormită: da, o friptură și... niște ciuperci gătite. De mic copil nu-mi plăcea nimic mai mult decât ciupercile mari, zemoase, bine fierte. In fiecare dimineață ne adunam băieții și de cum

se ridica ceața plecam în pădure. Până când răsărea soarele, aveam coșurile pline. Mâncam pâine uscată, rătăceam prin codrii dar inima îmi cânta odată cu privighetorile. Țara mea este raiul ciupercilor. Și nu există pădure unde nu cresc ciuperci. Una e umedă și negricioasă, alta are niște pete roșietice pe căciulă, de par'c'ar fi un fanion de semnalizare și întreg pământul e îmbălsămat de mireasma lor. Uneori în vis, nu văd în fața ochilor decât ciuperci, munți de ciuperci de toate culorile. Și le caut apoi toată noaptea...

— Caută-le și lasă-mă'n pace! Eu însă, după borș, aș lua mai curând o friptură de gâscă pe varză și cartofi, și să aibă un sos gros, dar știi cum? să te lingi pe degete....

La dracu! Unde o fi sburat cuiul?

Stiopa, deși frânt de oboseală, înghițea în sec, iar gura îi lăsa apă la aiurelile lui Jakowlev.

Și varză cu ceapă... adăuga dânsul cu o voce înfierbântată și simți un gol în stomac. Sfinte Sisoe! Ce ospăț aș trage.

— Ehei! Asta încă nu e tot, urmă Jakowlev. Dacă vrei să mănânci ca lumea, lasă-te în seama mea. Eu mă pricep o leacă la bucate, scumpule! Pe urmă ce mai luăm? Niște clătite cu zmeură, apoi fragi cu smântână, tort, iar clătite, iar fragi și așa mai departe... Ar fi o sfârâială, nu? La fiecare fel de mâncare anunțat, Jakowlev lovea ciocanul cu sete.

Eu comand tort cu frișcă, spuse Stiopa. Fiecare mănâncă ce-i place...

— Treaba ta!

— Mâncarea mea preferată, e... mâncarea. Ori cum o fi ea.... numai să fie multă și acum lăsați-mă să dorm, că

dau cu perna după voi, izbucnește Vasia supărat și se întoarce pe partea cealaltă, mormăind.

N'aud decât mâncare și iar mâncare. Am început să am crampe la stomac... și începu să sforăie încetinel.

— Dar Jakowlev și Stiopa, n'aveau chef să înceteze.

— Pe urmă, comandăm două cafele negre cu rom, mult rom și la sfârșit, țigări.

Troika! îl sfătuește Stiopa. Își freacă apoi ochii și cască somnoros.

— Incetați odată, mâncăilor. Ajunge! Vreau să dorm! nu înțelegeți? îi sudue asprū Vasia.

Curând după aceea, Vasia și Stiopa, înveliți în blăni, dormeau duși. Lampa de benzină lumina nesigur obrazul harnicului Jakowlev, care se căznea să nu adoarmă, în timp ce camarazii săi torceau ca doi motani pe vatrà Bum! Bum! Bum! răsuna ciocanul și zgomotul lui trecea prin ușa cortului, ieșea afară și destrămat în mii de sunete mai mici, se răspândea în depărtare.

Bum! Bum! Bum!

— Stiopa e un prost! Se pricepe la clătite ca mâța la calendar...

Auzi! Ciuperci cu var...

Mai mult nu avu timp să spună Jakowlev. De afară se auzeau bubuituri repetate; o adevărată canonadă și, peste puțin timp, o zguduitură puternică făcu cortul să se cutremure din încheieturi. Vasia! Stiopa! Veniți repede. Baraca....

Vasia sări în sus. Și Stiopa se trezi.

— Ce s'a întâmplat? mormăi el buimac. Ce se petrece? De ce mă treziți din somn? Și tocmai atunci când chelnerul îmi aducea friptura de gâscă....

— Imbrăcați-vă repede! Eu alerg să văd ce s'a întâmplat, strigă Jakovlev și o luă la goană.

— Aşteaptă. Vin şi eu cu tine, strigă Vasia după dânsul şi sări în picioare.

— La naiba! parc'ar fi sfârşitul pământului....

Stiopa, încă ameţit, se frecă la ochi. Îşi trase apoi la repezeală hainele de blană pe dânsul.

— E un întuneric afară.... de nu-ţi vezi nici lungul nasului, spuse Iakowlev, privind pe fereastră.

Crivăţul nordic le smulse cu putere din mâini uşa cortului şi le biciuia faţa nemilos. O dâră de lună lumina slab, drumul lor spre mormanele de ghiaţă aprig stârnite.

— Să mergem la baracă, spuse Jacowlev şi sărea ca un saltimbanc de pe un bloc pe celălalt. Iar ne stâlcesc gheţurile...

Vasia şi Stiopa orbăcăiau prin întuneric şi dădeau mereu în nas. Ia priviţi colo! E un perete de ghiaţă înspăimântător de mare. Se apropie de noi. Cred că e timpul să ne facem testamemtul.

Ghiaţa prindea puteri nebănuite şi se urnea din loc cu scrâşnete înfiorătoare.

Blocuri nesfârşite rătăceau prin noapte, se împingeau, se săltau în aer, apoi lovindu-se năpraznic între ele recădeau repede!

Baraca.....

Cei trei rămaseră locului înmărmuriţi.

Inima le svâcnea puternic. In faţa lor, „Casa Culturii" prefăcută ţăndări, era înghiţită de o prăpastie ce se căsca în faţa privirilor lor îngrozite.

Un bolovan de ghiaţă căzu cu zgomot aproape de Jakowlev.

— Am scăpat ca prin urechile acului, spuse dânsul liniştit. Primejdia îi redase sângele rece. Un trăznet sfâşie întunericul. O ladă cu cutii de chibrituri se aprinse din cauză că fusese strivită între două movile de ghiaţă. La

lumina fantomatică a beţelor de chibrit aprinse cele trei mogâldeţe se zăriră o clipă. Şi chiar ceilalţi naufragiaţi de pe banchiză puteau fi văzuţi. Ei se cățărau peste dealurile de ghiaţă, sărind din bloc în bloc, spre a pune la adăpost proviziile.

— Allo! Allo! Bărcile cu motor sunt în primejdie. Săriţi să le salvăm!

Vasia, Stiopa şi Jakowlev fugiră într'acolo; se alăturară celorlalţi oameni şi trăgeau cu disperare barca cea mare cu motor, pe o întindere de ghiaţă scăpată neatinsă.

— Nu s'a înecat nimeni din baracă? se interesează Stiopa Fedin la omul ce se afla alături de dânsul.

— Nu! Am avut tocmai timp să ne strecurăm prin prăpastiile căscate, spuse celălalt. Iar aparatele şi sculele preţioase le-am pus în siguranţă.

— Barca cu motor! ţipară toţi într'un glas. A doua barcă cu motor, fu însă ridicată în aer, purtată de vânt ca un fulg şi izbită puternic de o stâncă, se prefăcu în bucăţi.

Şafran învârtea din nou manivela calm şi liniştit, de par'că scena ce o filma era obişnuită şi făcea parte din programul zilnic. El aprindea un magneziu după altul, spre a putea fotografia mai bine.

— S'a dus bucătăria pe copcă, spuse Bobrov amărît. Lagărul arăta ca după bătălie.

— Rău, foarte rău! îl completă Uşacov.

— Tot aşa s'a petrecut şi scufundarea lui Celiuskin. adaugă Bobrov.

Căpitanul Woronin se apropie de dânşii.

— Cine este la Otto Julevici? întrebă el îngrijorat. Trebue să fie foarte neliniştit...

— Doctor Nikitin veghiază la căpătâiul său fără întrerupere, îl încunoștiință Bobrov. L-am îmbrăcat și l-am vărît în sac. Corturile dărâmate le-am transportat pe ghiață solidă și dacă va fi nevoie, îl ducem pe Otto Julevici într'unul din aceste corturi.

Căldurile nu-l slăbesc de fel!

— Aproape patruzeci de grade, aprobă Woronin și clătină îngrijorat din cap.

— Ar trebui transporatat cu primul avion, spuse Ușacov. Nu-mi vine să cred că s'ar putea vindeca aici. Are nevoie de îngrijiri serioase!

Hm... oftă Bobrov, e adevărat. Din păcate sunt sigur că șeful nu va încuviința să fie luat de aci. I-am amintit de asta, dar Otto Julevici m'a repezit. Nici gând să-l urnim de pe banchiză!

Vrea să ne vadă întâi pe toți în avion. Mi-a spus hotărît că înțelege să fie ultimul care părăsește banchiza.

— Ce vrea dânsul e frumos într'adevăr, mormăi înciudat profesorul Ușacov. Dar eroismul lui Schmidt nu are niciun rost. Nouă nu ne trebue eroii care mor, ci ceilalți, care rămân în viață. Și cum Otto Julevici e bolnav, iar viața îi este în primejdie, trebue să-l scoatem grabnic de aici, chiar dacă în mod obișnuit urma să rămână ultimul, ca șef al expediției.

— Ai dreptate, profesor Ușacov, îl aprobă Bobrov.

— Dar încearcă să-l convingi pe Schmidt și vei vedea cât de greu este.

— In cazul ăsta, să înștiințăm Moscova, răspunde Ușacov după un timp de gândire. Să vedem ce spun cei de acolo...

Trei zile mai târziu, Krenkel, telegrafistul, veni spre Bobrov fluturând o hârtie în mână.

O telegramă... strigă dânsul. E adresată lui Otto Julevici. Te rog s'o citeşti!

Ajutorul şefului îşi aruncă ochii pe telegramă. Apoi se plimbă neliniştit, împreună cu telegrafistul în faţa cortului lui Schmidt.

— Trebue să i-o comunicăm, hotărî el. N'avem dreptul să-l înşelăm şi nici să-i ascundem telegrama.

— Dar cum facem să iasă bine? Otto Julevici o să cadă din nori.... când o să afle.

— Da, într'adevăr, cum să facem? se gândi Krenkel. Cel mai bine ar fi să-i spui dumneata.

Bobrov se aşeză pe un bloc de ghiaţă, îşi propti capul în palme şi se gândi timp îndelungat. Sarcina nu era uşoară. Totuşi, trebuia s'o îndeplinească. Hotărît, sări în picioare şi intră cu pasul apăsat în cortul şefului său, care zăcea în pat, bolnav.

— Ei, cum merge, Otto Julevici? întrebă el cu o linişte prietenoasă şi se aşeză pe pat.

Schmidt deschise ochii şi spuse zâmbind! Mulţumesc, mi-e bine, Alexei! Ce mai e nou pe afară?

Avioanele lucrează minunat, începu raportul Bobrov, Eri au fost transportaţi douăzeci şi doi de oameni, alaltăeri treizeci şi patru... Molokov a venit azi pentru a treia oară pe banchiză. Ştiţi însă că avionul lui e mic. Nu are loc decât pentru doi pasageri. Atunci, Molokov s'a gândit cum ar face să ia mai mulţi oameni. Şi a inventat ceva foarte ingenios. A construit din paraşute două hamace, pe care le-a atârnat sub aripile avionului. în felul acesta, la fiecare sbor mai ia încă doi oameni.

— Minunată invenţie! îşi dădu Schmidt părerea. Astfel, se micşorează numărul drumurilor ce are de făcut şi se dublează cel al oamenilor salvaţi. Nu-i aşa?

— Desigur! Aprobă Bobrov, răzând bucuros. Şi acum... au mai rămas pe banchiză doar 39 oameni. Bolnavii au plecat...

Schmidt aprobă din cap.

— Aşa încât... Bobrov respiră adânc şi simţi cum i se îmbroboneşte fruntea de sudoare, acum, Otto Julevici... ţi-a venit şi dumitale rândul. Eşti bolnav...

Ce înseamnă asta? Bolnavul ridică neliniştit capul.

— Inseamnă că....

— Să fim serioşi Bobrov! Poate că ai uitat înţelegerea noastră. Eu, nu! spuse profesorul. Voi fi ultimul şi d-ta penultimul care părăseşte banchiza.

Figura profesorului devenise lividă și aproape amenințătoare.

— Ordinea plecării ar putea fi schimbată, răspunse Bobrov șefului și prietenului său, privindu-l țintă în ochi. Dumneata ești bolnav, iar eu, sănătos. Ar mai putea veni o presiune a ghețurilor, ca deunăzi. E cazul să te ferim, fiindcă — trebue să știi — nu este ușor să trambalezi un bolnav când vin namilele de ghiață.

Gândește-te Otto Julevici, ai putea să te 'nbolnăvești mai rău. Asta ar însemna o... o...o....

O.... ce? întrebă Schmidt, sburlit.

— O adevărată nenorocire, nu ești de părere?

— Nu! răspunse profesorul scurt. Fierbințeala îi dogorea obrajii și respira anevoios. Nu, Alexe! nu sunt de acord cu asta. Și nu uita: eu sunt.... șef aici!

— Ce fel de șef ești, când zaci bolnav? Bobrov ridicase vocea și aproape că striga: apoi, întinse bolnavului telegrama primită. El căuta să îndulcească vorbele, glumind. Ai fost șef destul timp, Otto Julevici, mai lasă și pe alții Și dacă nu crezi că eu am fost numit „șef", citește te rog telegrama. Bolnavul luă în mâna lui tremurătoare telegrama, și citi:

„Având în vedere boala d-tale, Guvernul te desărcinează de conducerea expediției, pe care o vei preda locțiitorului d-tale, Bobrov. Salutări din partea tuturor....".

Telegrama îi căzu din mână. In cort domnea o tăcere adâncă și clipele păreau veacuri.

Intr'un târziu, Schmidt, cu fața aprinsă și perlată de boabe strălucitoare, recăzu pe perne:

Și..... ce..... dispoziție ați luat.... domnule șef? Cuvintele rostite îi stoarseră ultimul pic de vlagă. Profesorul închise ochii.... Bobrov nu mai putea rezista. El îmbrățișă

pe bolnav și îl sărută cu gingășie. Cu o gingășie mai mare decât își sărutase nepoțica la plecare.

Otto Julevici îi întoarse sărutarea credinciosului său Bobrov. Cei doi oameni, aspri și neîndupleca ți la datorie, simțiră într'o fracțiune de secundă, cum inimile lor mișcate au o singură bătaie.

— Au făcut bine cei dela Moscova că te-au ales pe d-ta Alexei! spuse profesorul Schmidt. Bobrov se simțea încurcat și se făcu că nu aude lauda.

— Un avion încălzit e în drum spre noi și trebue să sosească din clipă în clipă....

Doctorul Nikitin te va însoți, Otto Julevici!.....

— Dar pentru numele cerului! să vă părăsesc chiar acum?

— Imediat! Trebue să te 'nsănătoșezi curând. Bobrov îi ajută apoi bolnavului să-și îmbrace hainele călduroase de iarnă.

Intre timp, câinii înhămați la sanie lătrau în fața cortului. Profesorul se sprijini greu pe umerii lui Bobrov și ai telegrafistului, plecând astfel sprijinit, spre sanie.

Ajunși acolo, Schmidt fu lungit, după care îl acoperiră cu grije.

— Hi-i-i-i, mânați! Câinii o luară la fugă și scoteau aburi groși din boturile lor înghețate. Tălpile săniei alunecau cu scrâșnete peste ghiața aspră și sgrunțuroasă.

Pe aeroport, avionul lui Molokov aștepta gata de plecare. Aviatorul era vesel deoarece avea ca pasager chiar pe vestitul profesor Schmidt.

— Rămâneți cu bine! se adresă Otto Julevici echipajului, înainte de a fi ridicat în carligă. Rămâneți cu bine prieteni. Sunt mândru de voi!

Oamenii rămaseră tăcuți. Emoția le-a adus lacrimi în colțul genelor.

— Otto Julevici! Se auzi un strigăt. Numai o clipă, Otto Julevici. Era glasul lui Maxim Adamov, zidarul care ținea să-i vorbească profesorului, acum, când dânsul pleca și poate nu va mai avea prilejul să-l vadă vreodată.

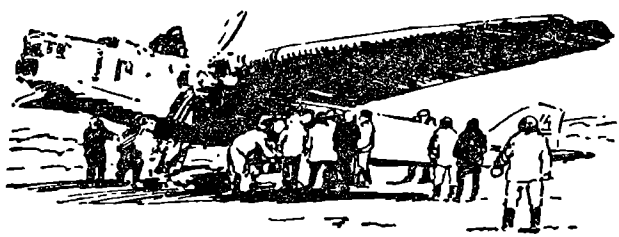

— Otto Julevici, când ajungi acasă.... Lui Maxim i se împleticeau cuvintele în gură în timp ce răsucea stingherit un nasture dela haină.

— Haide, dă-i drumul! Profesorul e grăbit. Vorbește odată, Maxim!

.... Când voi ajunge și eu acasă n'am să mai gospodăresc singur, Otto Julevici. Nu mai vreau să rămân despărțit de ceilalți săteni. Voi intra în colectiv. Am stat prea multă vreme departe de ceilalți tovarăși de muncă. Aici, pe banchiză mulțumită poveților primite dela d-ta am învățat că atunci când se muncește d'avalma, lucrurile ies cu spor.

Maxim luă mâna profesorului în mâinile sale noduroase privi lung pe șeful său și cu ochii înnotând în lacrimi dădu drumul unui hohot silit de râs.... Dar râsul i se opri în gâtlej.

Mai am de dus o bătălie, Otto Julevici. Cu Ana Ivanova a mea. Dar voi învinge, crede-mă! Am s'o lămuresc și pe dânsa, așa cum am fost lămurit eu. Și nu se poate să nu înțeleagă! Te poți bizui pe mine, Otto Julevici! Am învățat multe de când sunt aici. Atâta am avut de spus....

CAPITOLUL VII

Spre necunoscut

În timp ce membrii expediției Celiuskin erau transportați pe pământ cu ajutorul avioanelor trimise în căutarea lor, cei trei băieți poposiră un timp mai îndelungat la mătușa Georgeta și unchiul Petre, întrucât Viorel se îmbolnăvise între timp. Astfel că deocamdată fură nevoiți să amâne — pentru un timp oarecare, — călătoria spre Polul Nord, întru căutarea naufragiaților.

Era în zi de Duminică și la masă fu adusă o tavă plină cu plăcinte de mere....

— Cine mai vrea? întrebă mătușa Georgeta zâmbind cu înțeles, deoarece era sigură mai dinainte că toți o să mai ceară.

Și chiar așa s'a întâmplat!

— Eu mai vreau!

— Și eu!

— Și eu!

— Indianul cel Gras a mâncat până acum cinci plăcinte și eu numai trei....

— Dar bine, Teodor! se apără Alexe, cine te oprește să mai ei? Sunt încă destule pe tavă. Dar cum știu că ai un stomac șubred, te-aș sfătui să mănânci cu socoteală.

Vărul Teodor, un lungan negricios, cu înfățișarea sălbatică și o claie de păr în cap, nu se lăsă mult rugat. De altfel, plăcinta cu mere era slăbiciunea lui. Chiar și unchiul Petre își umplu farfuria cu vârf și înghițea plăcintele cu mare poftă.

— Un lucru nu pot pricepe, Toni! Cum se face că mama ta n'a răspuns la scrisorile mele? se miră mătușa Georgeta: Și i-am trimis două până acum... Nu cumva o fi bolnavă?

Nu cred, îi răspunse Toni destul de stânjenit.

— Uite. Ii scriu și azi una. Nu vrei să adaugi câteva rânduri din partea ta?

— Desigur, mătușico!

Iar după masă, am să te rog să duci scrisoarea la poștă cum ai făcut și cu celelalte două.

D-d-d-d-a, se bâlbâi Toni. Cu multă plăcere, tușico!

El caligrafie artistic câteva cuvinte în josul scrisorii și în timpul acesta, izbuti să citească cu coada ochiului conținutul ultimei pagini:

E drept dragă surioară că ai băieți foarte bine crescuți și uneori te invidiez că sunt atât de cuminți și de liniștiți. Dar tocmai de asta mă miră și mai mult cum nu te interesezi de dânșii, lăsându-i de capul lor.

In primul rând nu pot înțelege cum de i-ai lăsat să plece de acasă în timpul școalei. Ar putea să piardă un an. Și asta face mult la un copil! In afară de asta, nu pricep de ce nu mi-ai răspuns la cele două scrisori ce ți-am trimis. Mai ales că în ultima ți-am pomenit — dacă nu mă înșel — că băiatul tău cel mai mic, Viorel, este

bolnav și stă în pat. Să nu te sperii. Nu e nimic grav! Are o simplă răceală căpătată în drum și se face bine curând!

Cât privește pe ceilalți doi băieți, Toni și prietenul lui, Alexe, se pricep destul de bine la grădinărit și dau o mână spornică de ajutor bărbatului meu. Mă îngrijorează mult tăcerea ta. Nu cumva ți s'a întâmplat ceva rău? Sau poate mamei? Te rog să-mi răspunzi numai decât!

Iarăși n'am priceput cum ai putut trimite copii la drum, în toiul iernii, fără paltoane, cu hăinuțe de vară pe ei și pantaloni bufanți. De cămăși ce să-ți mai scriu? Pe frigul ăsta cu cămășuțe de sport, fără mâneci și cu guler răsfrânt? Nu știu zău cum te-ai îndurat. Toate astea cer grabnice lămuriri, pe care le aștept neîntârziat. La fel și din partea părinților lui Alexe. Iți doresc toate cele bune, ție și scumpei noastre mame.

Sora ta care te iubește,
Georgeta.

P. S. Sărutări dela nepotul tău Teodor și din partea soțului meu.

Mătușa lipi plicul și Toni îl vârî în buzunar. Unchiul Petre închise aparatul de radio, se așeză în fotoliul cel mare din colțul odăii și le spuse băieților:

— Acum să fie liniște. Vreau să mă odihnesc puțin. Își acoperi apoi fața cu un ziar, astfel încât nu i se mai zărea decât chelia.

Da! Fugarii mai locuesc încă și acum la mătușa Georgeta, deoarece neisprăvitul de Viorel n'a avut altceva mai bun de făcut decât să se îmbolnăvească. Asta s'a întâmplat în noaptea când au dormit în fân. (Viorel susține că a răcit fiindcă a umblat gol în timpul visului, la Polul Nord și era frig acolo. Dar astea sunt prostii de ale lui; nu te poți îmbolnăvi de frig în vis, chiar la Polul Nord. Cu atât mai mult, cu cât în timpul acesta, stai învelit sub plapomă). Alexe pretinde sus și tare că Viorel s'a îmbolnăvit într'adins de friguri, ca să fie scutit de a mai pleca cu dânșii la Polul Nord.

Chiar și căpitanul bodogănește într'una, furios la culme:

— Afurisită să fie gripa lui Viorel! Dacă nu se îmbolnăvea, eram acum în Alaska, sau în cel mai rău caz, în America. Așa însă, ne pierdem aici timpul zadarnic, iar nesuferitul de Viorel nici n'are măcar de gând să se însănătoșească. De altfel și Toni are o bănuială cu privire la boala lui Viorel: încă de acum patru săptămâni, când Liapidewski aterizase pe banchiză, Viorel le-a spus că nu mai are rost să meargă și dânșii într'acolo, că tot vor ajunge prea târziu.

Pentru Toni, șederea lor îndelungată în acest sat înseamnă un chin și — mai ales — o amenințare zilnică. In afară de asta, îl mustră și conștiința. Și pe drept cuvânt! Familia Tomescu i-a primit cu brațele deschise și îi găzduește cum nu se poate mai frumos. Și cum a răsplătit el — căpitanul — această găzduire? Mințindu-i! Da, da, i-a mințit cu neruşinare! Și azi mai poartă în buzunar cele două scrisori adresate mamei, pe care el nu le-a trimis. De câte ori bagă mâna în buzunar și atinge scrisorile, simte cum îi ard degetele.

Asta îl supără! Mai mult chiar decât faptul că n'au putut pleca mai departe. Iată că azi, o nouă scrisoare vine să se alăture la cele două dinainte, în timp ce mătușa Georgeta va aștepta răspunsul, făcându-și fel de fel de gânduri negre....

Dar și mai rău ar fi fost dacă le expedia. Ar fi însemnat să trădeze echipa de pe Maidanul Dulapului și toate planurile ei. Și decât să fie socotit trădător, ar fi preferat moartea!

— Mai scrie ceva în gazetă despre naufragiul vaporului Celiuskin? întrebă Alexe pe domnul Tomescu, cu un glas voit indiferent.

— Ce mă tot pisați la cap cu Celiuskin al vostru? Zilnic îmi puneți aceeași întrebare neroadă....

Toni intră repede în vorbă, spre a îndrepta greșala făcută de Alexe. In timp ce Toni dădea unchiului explicații, Alexe i-a tras un picior lui Teodor, care se strâmbase la dânsul, într'un loc pe care ne e greu să-l numim.

Au! se vaită Teodor. Alexe, grăsunul, face o mutră nevinovată de înger spăsit, iar Toni roșește până 'n vârful urechilor....

— Am să-ți arăt eu ție, zevzecule! se oțărește Teodor la Alexe, frecându-și locul lovit. Dar mai mult decât durerea, îl chinuește curiozitatea. Ce taină or fi având băieții ăștia de șușotesc tot timpul pe ascuns?

— Unchiul Petre ridică gazeta de pe față și-i amenință cu asprime:

— Ia mai lăsați certurile și scandalul că vă dau afară pe toți! Tocmai sub masă v'ați găsit să jucați football? mai spune dânsul furios și se acoperă din nou pe obraz.

Căpitanul dă să plece din odaie și le face semn celorlalți să-l urmeze. Haideți să ne jucăm de-a expediția polară.

— Cum vine asta? întreabă Teodor.

— Vino! Iți arătăm noi afară, îi răspunse Alexe și îl împinge încetișor spre ușă. Lui Alexe îi plac orice fel de jocuri. Dar mai cu seamă fumatul, jocul de football și cinematograful. Astea însă pe ascuns. Căci să se joace pe stradă cu băieții, e de părere că nu prea face pentru dânsul. Asta e îndeletnicire de copii mici, pe când el se consideră om serios. De aceea, când din întâmplare, trece cineva pe acolo în timp ce se joacă, Alexe vârî mâinile în buzunare și se preface că ar fi un privitor la jocul celorlalți, fără să ia și el parte.

Se vede că azi nu le e dat să se bucure nici de ziua de Duminică și cu atât mai puțin de o joacă tihnită, deoarece vocea dela radio anunță:

.....„*despre băieții dispăruți acum patru săptămâni de pe Maidanul Dulapului, nu s'a primit încă nicio știre....*".

Alexe se simte pironit pe scaun, ca la dentist, iar lui Toni i se împăinjenesc ochii subit și totul îi apare în față verde și cenușiu.

— Ei, drăcie! exclamă vărul Teodor luminat. Dar ăștia îmi pare că sunt.....

Privirile căpitanului se ațintesc rugătoare asupra lui Teodor, apoi, se repede la aparatul de radio și răsucește cu violență butonul. Vocea, gâtuită brusc, amuțește. Apoi Toni își ia curajul în dinți și privește furiș spre unchiul Petre. Acesta, doarme, din fericire, dus. Ziarul i-a alunecat de pe față, o mână atârnă de-a-lungul fotoliului, iar cravata — strâmbă — se ridică și coboară pe piept, odată cu respirația lui regulată. Ochii îi sunt întredeschiși. Toni, cu sufletul înghețat, îi cercetează mișcările obrazului. Dacă a auzit? Dar nu! Se pare că unchiul doarme adânc, așa că n'a aflat încă adevărul. Numai

dac'ar vrea Teodor să-și țină gura..... Dar Teodor are chef de vorbă:

— Aha! V'am prins, haimanalelor! Ați fugit de acasă.... Glasul vărului trădează mai mult admirație decât amenințare. Nu v'ași fi crezut în stare de o asemenea ispravă!

Alexe duce un deget la buze și clipește des din ochi, iar Toni îi face semn, arătând cu degetul spre unchiul Petre, care — nesinchisit — doarme mai departe.....

Toni e alb la față ca varul. De emoție, nu mai știe ce face. Suntem pierduți! murmură printre dinți și — în neștire — deschide și închide mereu briceagul lui cu plăsele de os.

Dacă s'ar căsca o groapă și l-ar înghiți, ar fi omul cel mai fericit de pe lume.....

Teodor a deschis din nou aparatul de radio, iar crainicul postului de emisiune transmite mai departe:

„semne particulare: Alexe Bostan, în vârstă de 13 ani, gras, cu ochi căprui; Toni Mocanu, tot 13 ani, e slab și pentru vârsta lui foarte înalt. Imbrăcămintea copiilor.....".

— Inchide-l! Inchide-l! șueră aspru printre dinți căpitanul, și, disperat, își astupă urechile cu amândouă mâinile. Teodor se apropie tiptil de aparat, răsucește butonul, care pocnește scurt și gâtue vocea crainicului care rămâne la mijloc, retezată.

Unchiul Petre a tresărit prin somn. Sforăie odată scurt, bărbia i se lasă pe piept, iar răsuflarea lui își reia ritmul normal. Doarme..... Noroc că are somnul greu.

Amândoi fugarii sunt aproape înăbușiți de emoție.

— De mult mă bate gândul — spune Teodor — că voi doi ascundeți o taină. Vocea îi devine mai joasă, mai misterioasă..... Se lovește apoi cu palma peste frunte și exclamă: Acum înțeleg!

— Dar taci odată din gură, pentru numele lui Dumnezeu, geme Alexe speriat. Dacă suntem descoperiți, cade baltă întregul nostru plan.

Toni, la rândul său, duce degetul la buze, face un pssst! prelungit și arată spre unchiul Petre.

Cei trei prieteni s'au strecurat pe nesimțite din odaie, iar domnul Tomescu, care nu bănuește nimic, își face mai departe obișnuitul lui somn de Duminică.....

— Dacă juri că n'ai să destăinuești nimănul, îți mărturisesc secretul nostru, șoptește Toni la urechea lui Teodor, deși se aflau de acum în mijlocul străzii.

— Pe cuvânt de onoare! îl asigură Teodor. Nările îi freamătă de nerăbdare și curiozitate. Am să tac ca mormântul.....

— Iată despre ce e vorba: Noi trei, am pornit să salvăm naufragiații de pe vasul Celiuskin, care s'a scufundat. Cred că ai aflat că ei se află acum pe un bloc de ghiață?

— De sigur că am aflat și vă înțeleg! Teodor îl privește cu admirație pe căpitan, apoi exclamă: Ei, comedie..... Am bănuit eu dela început că nu e lucru curat cu voi. El își încrețește fruntea și murmură ceva în gând. Dar bine, asta înseamnă că.....

— Desigur!

— Dar până să ajungeți voi acolo — dacă ajungeți cumva — cred că ar fi mai bine să spunem și părinților mei despre ce este vorba.

Toni scutură energic din cap, iar Alexe protestează:

— Ferit'a sfântul!

— Bine, fie cum vreți voi. N'am să spun nimic dacă nu-mi dați încuviințarea. Țineam doar să vă dau un sfat.... Restul vă privește! Dacă vreți, însă, cu tot dinadinsul să vă puneți planul în aplicare, cel mai sănătos lucru este

s'o luați din loc cât mai curând. Chiar azi, dacă se poate..... Dacă vă caută și prin radio, e prost. Așa dar, știți ce aveți de făcut! Orice clipă pierdută e spre paguba voastră.

Căpitanul — care era de aceeași părere cu dânsul — îi strânse mâna călduros. Mulțumesc, Teodor! Știu bine că nu ne vei trăda. Sunt bucuros că ne aprobi și că vrei să ne dai sprijinul tău. (La început, nici Toni, nici ceilalți, n'aveau încredere în vărul lor). Noi suntem hotărîți: plecăm mai departe! Trebue să-l sculăm și pe Viorel din pat. Să mergem la dânsul!

Cei trei băieți stau în fața patului. Viorel doarme dus.

— N'avem încotro! Trebue să-l sculăm. Și Toni, sgâlțâe ușurel de umeri pe fratele său mai mic. Scoală..... Scoală. Viorel! Plecăm..... Plecăm mai departe și chiar de îndată. Îmbracă-te!

Viorel s'a trezit. Aude fiecare cuvânt, dar clipește ca și cum ar mai dormi. Venise clipa de care se temuse încă de acum câteva zile: plecarea! De fapt, el se simte însănătoșit, dar găsește că e foarte bine să stai culcat în pat și toată lumea să te'ngrijească. In orice caz, se simte mai bine aici decât într'un pod cu fân. Ba mai mult, stând la căldură și hrană bună, i-a pierit cheful de a face pe „eroul', flămânzind între timp.

— Il fac eu îndată să se scoale, murmură Toni. Se apucă apoi de urechi, le trage cât poate, privește sașiu și face câteva strâmbături caraghioase din gură, întocmai ca o păpușă de gumă.

Intr'adevăr, Viorel nu se poate stăpâni și râde zgomotos. Apoi, aducându-și aminte că mai doarme, întreabă cu voce prefăcut domoală: ce este? lasă-mă să dorm.....

Căpitanul e din nou serios și îl mustră pe Viorel: încetează cu prefăcătoriile, că n'avem timp de fleacuri! Suntem urmăriți și trebue să fugim cât mai este timp, așa că ne-am hotărît s'o ștergem chiar acum.

La auzul acestei vești, Viorel se întunecă la față și coboară resemnat din pat. E încă foarte slăbit de boală și lui Toni îi este milă de dânsul. Dar altă soluție nu există și nici timp de compătimit nu are.....

— Repede! îl grăbește Toni. Unde ți-ai pus ciorapii? Aha.... iată-i aici! Incalță-i! Iar tu, Alexe, ia sacii de merinde în spate și spală putina. Noi te urmăm curând. Dar vezi de umblă mai cu inimă, nu așa cum ți-e obiceiul, tândălind pe drum.....

— Asta nu e gheata cea bună, zbiară Viorel cât îl ține gura. Dă-mi-o pe cea de pe piciorul drept!

Grăbit cum era, căpitanul greșise într'adevăr gheata și trăgea cu disperare de ea, dar gheata se încăpățâna să nu intre în picior. Urletele lui Viorel sunt deci lesne de înțeles: îl doare piciorul....

— Ți-ar mai trebui încă doica..... îl dojenește Toni. Când voiu fi mare, am să inventez un aparat care să te spele, să te pieptene și să te'mbrace. Cât privește nesuferiții de nasturi, îi desfiinţez cu desăvârșire! Toate hainele să se încheie cu fermoar. Faci odată: zvârrrrrr..... și gata! ești încheiat.

— La auzul acestor cuvinte Viorel zâmbește, cu toate că plânsul îi stă în gât. Nu pricep ce ați mai pus la cale.... Iar fugim?

— Trebue!....

— Și 'ncotro vă'ndreptați? se interesează grijuliu vărul Teodor.

— Cum încotro? Spre banchiză! Trecem întâi granița să ni se piardă urmele, după care..... în sfârșit! Vedem noi.....

— Mi-a venit o idee, sare Teodor în sus. Dar e secret.... Să n'o mai spuneți nimănui.

— Făgăduim! declară căpitanul solemn.

— Nu așa..... Trebue să juraţi!

— Jurăm! răspunse un cor pe trei voci.

— Bun! Iată cum stă cazul: Spre Oradea s'au făcut niște fortificaţii; iar aceste fortificaţii au șanțuri, ganguri subpământene și cazemate. Și cazematele, au intrări și ieșiri secrete.

— Cazemate? face Viorel surprins. Ce or mai fi și astea? Și fără să aștepte explicaţii, se'nfioară de teamă.

— Cazematele sunt un fel de încăperi subterane. Acolo se țin, în timp de războiu, muniţii. Dar acum sunt goale. Și dacă pătrundeţi în ele, prin ganguri și tuneluri puteţi trece graniţa fără să vă vadă nimeni. Vă puteţi chiar ascunde câtva timp în fortificaţii. Nu veţi fi descoperiţi. E o ascunzătoare minunată.

— Strașnică idee! se bucură Alexe, pe care orice aventură îl încântă. Chiar și „Vinetu“.....

— Lasă-l în pace pe „Vinetu“, că n'avem timp de dânsul, i-o taie scurt căpitanul.

Alexe se simte insultat. Ia în spinare sacii cu merinde și pleacă cu nasu'n jos: Ajuns la ușă, se luminează la faţă și chihotește: acum băieţi, să poftească poliţia să mai pună mâna pe noi.

— Dacă ajungeţi în cazemate, îi taie Teodor elanul. Uite, vă fac o schiţă unde se află.... Ia un creion și o bucată de hârtie, pe care mâzgălește câteva linii, care

aduc a câine berc, a gazorniță și — pe departe — cu ceva care ar putea fi luat drept plan.

Pe locul însemnat cu o cruce este intrarea secretă. Băgați-vă bine în dovleac asta..... O lampă de buzunar aveți?

— Avem!

— Atunci e bine! Fără lumină v'ar fi greu. Te pierzi ușor în ganguri și te rătăcești prin galerii.

— Sunt strigoi acolo? întreabă îngrozit Viorel.

— Și bandiți, răspunde Teodor misterios, cu o voce mormântală.

— Nu ne speriem noi, îl înfruntă căpitanul. Avem niște șișuri, de ne putem lua la trântă chiar cu diavolul în persoană. Dar glasul îi tremură și pipăe stiletul la brâu, spre a se îmbărbăta. (Tocmai scosese stiletele de sub saltea, unde le-a ascuns la venire. Nu ținea de fel ca mătușa Georgeta să afle că ei umblă cu cuțite. Cât privește pe unchiul Petre, i-ar fi putut lesne lua drept bandiți.....).

— Eu atâta vă spun: să nu vă rătăciți! E drept că n'am fost p'acolo, dar aud că e întuneric beznă. Iar gangurile au multe ascunzători. Dar dacă aveți o lanternă, merge.....

Teodor avea obiceiul să exagereze. Citise câteva romane polițiste și prinsese obiceiul să facă din țânțar, armăsar, cum scrie în astfel de romane. Să știți că p'acolo trebue să umblați încovoiați. Alte ori te târăști pe brânci de pe pereți picură'ntruna și mișună niște păianjeni mari..... mari de tot.....

— Eu nu merg cu voi, scânceşte Viorel. Lăsați-mă aici! Intru cât nimeni nu-l ia în serios, el bate din picior

și declară energic: nu mă mișc de aici chiar de mă picați cu ceară!

— Țineți gura! Nu mai urla atât, îl repede căpitanul scurt. Poliția se află pe urmele noastre și dacă tu ai chef să dormi la închisoare, n'ai decât! Noi plecăm! Nu vezi că ne caută și prin radio?

Vorbele lui Toni îl liniștesc ca prin farmec pe micuț. El simte o furnicătură prin tot trupul, iar picioarele i se moaie cârpă.

— E drept, spune Teodor, că nu e chiar plăcut să te târăști prin subterane pe burtă, și, privește compătimitor echipa. Apoi continuă par'că spre a-i înspăimânta într'adins și mai tare: ce v'am povestit până acum e fleac — nu jur că e adevărat, fiindcă n'am văzut cu ochii mei — dar se șoptește că una din galerii s'a prăbușit și a îngropat sub dărâmături o mulțime de oameni, iar umbrele lor.....

In toiul povestirii, Teodor s'a înfierbântat, astfel că începe și el să creadă toate aceste minciuni. Verii lui, ascultând, deveniră galbeni ca ceara.

— Eu nu merg! repetă Viorel cu îndărătnicie. Mai bine să mă prindă poliția. Dar căpitanul îi aruncă o privire care-l băgă în răcori, încât îi piere cheful să mai spue vreun cuvânt.

— Ați împachetat totul? se interesează Teodor. Ii plăcea să se considere un fel de îngrijitor al echipei, care poartă răspunderea ca ei să pornească la drum prevăzuți cu de toate.

— Da! îi răspunse Alexe. Am luat totul, în afară de busolă. Ce spui, căpitane, o mai luăm cu noi? El ține sticla în mână și o privește nehotărît.

— Firește eă o luăm! ordonă căpitanul echipei. Și am motive puternice pentru a o avea la drum.

— Sacii de merinde lăsați-i deocamdată aici, îi sfătuește Teodor. Am să mai bag în ei câte ceva de mâncare. Vi-i aduc eu, la ieșirea din sat. Și acum, fraților, e timpul de plecare.....

Băieții se furișează pe scări ca niște răufăcători. Privesc atenți în jurul lor să vadă dacă nu sunt cumva urmăriți, iar căpitanul fluieră încetișor să-l vestească și pe Rolli. Dar ia-l de unde nu-i! Rolli dispăruse, de par'că l'ar fi înghițit pământul.

— N'avem încotro, băieți. Trebue să-l lăsăm aici, decide căpitanul. E păcat, firește, dar n'avem timp să-l căutăm.

La capul uliței, Teodor i-a ajuns din urmă, cum rămăseseră înțeleși. Venea gâfâind din cauza greutății bagajelor.

— Vedeți movilița de colo?

Toți întinseră gâturile și după ce o văzură, au răspuns într'un glas: da! O vedem.

Bun!.... In dosul moviliței se face un drum; mergeți pe drumul ăsta până dați de o casă acoperită cu țiglă roșie. O cotiți apoi la dreapta și dați peste calea ferată; o tăiați, și, mai departe — ca la vreo cincizeci de metri — se face o gârlă. Nu e adâncă, dar are și pod. Treceți gârla peste pod și dați peste o altă casă.....

— Tot cu țiglă roșie?

— Tot! Dar de unde știi?

— Mi-am închipuit, răspunde Alexe. Toate casele de pe la voi sunt învelite cu țiglă roșie.

Așa e, confirmă Teodor. De acolo încep fortificațiile. Și nici cazematele nu sunt departe.

— Eu nu văd casa cu țiglă roșie, spuse Viorel, ridicat în vârful picioarelor.

— De sigur că nu o vezi. După ce veți coti delușorul, se vede însă bine. Dar nici Viorel, nici Alexe și nici căpitanul n'avură prilejul să vadă această casă, după cum n'o văzuse nici Teodor în viața lui. Iar cât privește acoperișul.....

Acoperișurile închipuirilor noastre sunt greu de văzut....

— Dar cu poliția cum stăm? Vine pe acolo? întreabă Alexe, care, după cele spuse la radio, simțea cum îi arde pământul sub picioare.

— A, nu!..... răspunse Teodor cu siguranță. Se mai abate din când în când pe acolo domnul Ciucă, polițaiul satului. Știți, cel cu nasul roșu, de strălucește ca un felinar. Dar el nu se sinchisește de cazemate. Inspecțiile serioase le face pe la cârciumi.....

In timp ce vorbeau, apar în depărtare două uniforme.

— Copii, se apropie primejdia! le șoptește Teodor. Să ne pitim după tufiș.

Curând, prin dreptul lor, trecură, nepăsători, un jandarm și paznicul satului; paznicul purta pe cap o pălălăriuță verde și în vârful pălăriei o pană colorată de păun. Armele le atârnau strâmb pe umeri, iar dânșii pufăiau alene, în timp ce-și târau picioarele. Deși polițiștii nu învredniciră nici măcar cu o privire tufișul în care se ascundeau băieții, după trecerea lor, Teodor le spuse apăsat: să știți că se'ngroașă gluma. Pe voi vă căutau!

— Crezi? întreabă căpitanul cu glasul răgușit de teamă.

— Nici nu mai încape vorbă! N'au venit ei încoace fără rost..... Și n'ați băgat de seamă cum priveau peste tot? Da!..... e sigur că după voi au venit.

— Ce ne facem? întreabă Viorel înfricoşat şi frământă în mâini câteva frunze rupte dintr'un pomişor.

— Treceţi peste drum, în porumbişte. Acolo nu vă vede nimeni. Eu mă reped până acasă să vă aduc restul de lucruri şi mă înapoiez curând. Dar să nu vă mişcaţi de aici.....

Teodor se scoală în picioare şi trece în goană pe lângă dânşii, luând-o spre casă. Echipa se târeşte pe brânci până în porumbişte. Odată ajunşi acolo, băieţii observă cu strângere de inimă cum cei doi poliţişti deschid portiţa şi intră în casa unchiului Petre. Doar după câteva clipe apare şi Teodor cu lucrurile lor în braţe şi se îndreaptă galop spre dânşii.

— Poftim! V'am adus toate lucrurile, gâfâe dânsul. Ei, aţi văzut că aveam dreptate? In casă la noi e tărăboi mare şi părinţii mei, care n'aveau habar de toată chestia..... Când am plecat, poliţiştii cotrobăiau prin pod.

— Te-au văzut?

— Nu! Că nu priveau în jos.....

— Băieţii chihotiră. Deodată, căpitanul se învineţeşte:

— Am dat de dracu, băieţi! mârâie el printre dinţi.

Intr'adevăr, jandarmii coborau din pod. In mijlocul curţii se afla mătuşa Georgeta cu şorţul ei înflorat, iar mai la o parte, unchiul Petre ţinea o consfătuire cu cei doi poliţişti. Dar iată că dinspre portiţa deschisă a grădinii. Rolli ţâşneşte ca un nebun, se repede glonţ spre dânşii în porumbişte; sare pe spinările băieţilor şi latră nebun de bucurie. Mulţumirea de a-şi fi regăsit echipa îl scoate din minţi. Face tumbe în mijlocul lor, îi apucă de curelele pantalonilor, pe care le smuceşte mârâind, după care îi linge pe toţi trei pe faţă. Noroc că cei de colo

n'au observat locul spre care s'a îndreptat jigodia.....

— Mergeți cu bine! le susură Teodor la ureche. Eu trebue să mă'ntorc acasă. Cărăbăniți-vă repede și căutați să vă aflați cât mai curând de partea cealaltă a gârlei. E spre binele vostru..... Până acolo, dacă iuțiți picioarele, n'aveți mai mult de zece minute. Treceți peste pod, că pe frigul ăsta nu e nicio bucurie să te scalzi.

Brrrrr! Brrrrr!.....

Căpitanul și-a recăpătat sângele rece. Iți mulțumesc, Teodor, în numele întregii echipe. Acum te socotim de al nostru! Teodor le făcu un semn grăbit cu mâna, se'ntoarse militărește stânga'nprejur și dispăru în galop spre casă.

— După plecare, Alexe îl laudă către ceilalți. Bun băiat!..... Am și eu un văr la Craiova, dar nu-i nimic de capul lui.

— Ei..... dacă toate rubedeniile ar semăna cu vărul meu Teodor, s'ar schimba multe lucruri pe lume. Din păcate, n'ai cum să-ți alegi neamurile. Trebue să te mulțumești cu ele așa cum sunt. Dar Tomeștii poate să rămână, fiindcă's foarte cumsecade.

— O familie de clasa'ntâi, îl aprobă Alexe.

— Psssssst! făcu deodată Viorel și-și aplecă capul la pământ.

— S'au dus boii dracului! murmură Alexe. Polițiștii vin spre noi.....

Prepelicarul, care se afla lungit pe burtă, întocmai ca și ceilalți membri ai echipei, începe să mârâie furios. Pe cărare, polițiștii veneau către dânșii. De astă dată nu agale, ci în marș forțat.

— Mrrrrrr! Mrrrrrr! mârâie din nou Rolli, nervos, cuprins de neastâmpărul și panica generală.

— Inainte! comandă căpitanul scurt. O ia târîș în frunte, hotărît să nu se dea învins cu una cu două. Fiți cu băgare de seamă! Să nu faceți sgomot. Dar în aceeași clipă i se desprinse o curea dela acordeon și, acesta scoase un vaiet ca de copil. Să te ia dracu! bolborosește Alexe supărat. Viorel râde pe'nfundate de pățania fratelui său. Chiar și Rolli, din spirit de solidaritate, se târăște pe burtă. După câteva minute ajung — neobservați de nimeni — la marginea gârlei.

— Eu nu știu să înnot..... se smiorcăe Viorel. Moaie apoi degetul în apă, sare ca mușcat de șarpe și țipă: Au! Ce rece este.....

— Dacă am avea acum butoiul tău, suspină Alexe, ce treabă bună am face cu dânsul. Barem pe Viorel să-l fi putut duce pe malul celălalt.

— Nu cotcodăci de pomană! Pentru Viorel avem camera de automobil și o să treacă apa destul de ușor. Avanti, Viorel!

— Nu vreau..... nu vreau..... sughiță Viorel nenorocit și privește cu îndărătnicie spre fratele lui. Dar căpitanul nu-i dă nicio atenție. Cu buzele lipite de ventil, suflă energic în cameră, iar fălcile i se umflă, ca după o durere groaznică de măsele.

— Să nu mai aud nicio vorbă! poruncește căpitanul sever. Ordinul se execută, nu se discută! Il ia de guler pe Viorel, îl saltă în sus și-l înfășoară în camera cărămizie de cauciuc. Cineva din depărtare ar fi putut crede că un șarpe l'a atacat pe băiat și acum i se încolăcește pe trup. După ce termină operația, Toni înșfacă sacul lui de merinde, îl ridică pe un umăr; pe celălalt agață acordeonul, iar restul bagajelor i le încarcă lui Alexe pe spinare.

— Toată lumea în apă! Număr până la trei: Lupta noastră e pe viață și pe moarte. Din fericire, n'au dat încă peste noi. Dar dacă nu ne grăbim, nu mai garantez de nimic.....

— Unu..... doi..... Treiiiii..... Dar nimeni nu sări în apă.

Alexe, căpitanul și Rolli, priveau țintă la Viorel, care făcea nazuri. El sta înfășurat în camera de automobil, ridicat în vârful picioarelor; își umflase pieptul, dar..... din ochi i se prăvăleau lacrimi mari dealungul obrajilor. Mai spuse odată: nu pot! făcu o întorsătură scurtă și o luă la goană pe malul gârlei. Din fericire, nu se vedea niciun urmăritor, altfel le cădea plocon în brațe.

— Viorel! Idiotule! strigă ceilalți băieți și se iau după dânsul, excortați de aproape de Rolli, care, în clipa de față îl disprețuește pe Viorel pentru lipsa lui de curaj.

Dacă polițiștii nu-i vor vedea nici acum, înseamnă că sau sunt orbi și surzi, sau proști de-a-binelea.

— Dacă nu te luam remorcă după noi, îl dojenește în fugă Alexe, de mult eram trecuți pe partea cealaltă. Dar Viorel aleargă de-i sfârîie câlcâiele și n'are de gând să se oprească.

— Miorlăitură afurisită!

— Și nu numai pe partea cealaltă a gârlei am fi ajuns fără fratele tău, se adresează de astă dată Indianul cel Gras către căpitanul lor, ci poate la Polul Nord. Se făcea că uitase că el a fost acela care dăduse ideea ca ei să se oprească pentru puțin timp la mătușa Georgeta, din pricină că Viorel se'mbolnăvise.

— Am o idee, spuse căpitanul din fugă. Să vezi.... Rolli! Cuțu..... cuțu..... și se repezi în apă. Vino după mine, Alexe! Alexe nu mai așteaptă să-i spună a doua oară și

ţuşşşşt! plutește ca o giamandură în mijlocul apei. Rolli — firește — înfundat cu corpul în apă, scoate doar capul afară, gâfâe conștiincios și, cu limba scoasă, înnoată după dânșii. Viorel se oprește din fugă. Rămas singur pe marginea apei, îl cuprinde frica. El începe să urle disperat: Toni! Tooooooni.... Dar Toni, viteaz ca și înaintașul său Cyrus Killpatrick — (cel care a trecut cascada Niagara într'un butoi) — orbăcăiește mai departe prin apă și, în curând, ajunge de partea cealaltă a gârlei. Chiar și Rolli, suflând și scuipând, îl urmează de aproape. De pe mal, ei îi fac lui Viorel semne de adio. De astădată, Viorel urlă deabinelea. Toni știa că odată trecuți dincolo, Viorel nu va mai avea încotro. Și se va lua după dânșii. Uzi până la piele, cu apa șiruind din păr și din haine, băieţii îl strigă de zor și-l îmbărbătează:

— Sări în apă! Nu mai sta! Vezi cum am trecut noi?

Indianul cel Gras îl invidiază pe Rolli. Ce bine e să fii câine! Când ești ud, îţi scuturi blana de câteva ori și gata! nu mai ai pe tine strop de apă. Privi apoi cu amărăciune spre pantalonii lui de golf prefăcuţi în fântână arteziană, din care la fiecare pas apa țâșnea din abundenţă.

— Haide Viorel, vino! Apa nu e de fel adâncă. Nu-ţi ajunge nici până la mijloc.....

Viorel Mocanu încă n'a împlinit opt ani. Totuși, n'a stat o clipă să pregete și a plecat în expediţie la Polul Nord, să salveze naufragiaţii de pe Celiuskin, deși, nu învăţase încă unde se află Nordul și unde Sudul. Iar Oceanul Ingheţat și-l închipuia ca pe un fel de Dâmboviţă — poate ceva mai lată — care înghiaţă în timpul iernii.

Dar nu vroia să se facă de râs față de ceilalți. Era el mic, ce e drept; se simțea totuși bărbat! Și asta o să le dovedească curând.....

— Hotărește-te, Viorel! își face el singur curaj. Altfel..... pun jandarmii mâna pe tine.

— In apă! In apă! polițiștii..... îi strigă din nou Toni cu mâinile pâlnie la gură. Gândește-te la cei de pe banchiză.... Nu fii laș!

— Cum? El, Viorel, laș? Ii este frică, într'adevăr, chiar foarte frică; dar să-l facă laș? Asta nu va permite în ruptul capului!

— Plosc!.... Gârla a făcut bulboane; Viorel, orbit de stropii de apă ce i-au intrat în ochi, orbăcăește prin mijlocul ei și înaintează voinicește. Apa îi ajunge până aproape de umeri. Deodată, se oprește și începe să strige: ajutor! ajutoooor!..... Nu mai pot înainta! Mă răstoarnă valurile. Mă înec..... Apa e foarte adâncă.... și e un curent..... Tooooooni.....! Tooooooni.....! Mă scufund::::: Sărut'o pe mama și pe bunica din partea mea.....

Vorba i se înecase în gâtlej, căci pe neașteptate se auziră trei bubuituri puternice: Bang! Fș̣ș̣ș̣ș̣! Bang! Fș̣ș̣ș̣ș̣! Bang! Fș̣ș̣ș̣ș̣! iar flăcări mari se înălțau spre cer.

Ce mai fu și asta? Toni visează sau e aevea? Paznicul și jandarmul au luat-o la fugă spre sat. Puștile li se bălăngăne pe umeri iar paznicului i s'a strâmbat pe cap pălăriuța caraghioasă. Pare un chefliu care vine dela cârciumă pe două cărări.

— Aha.... Deabia acum pricepe căpitanul ce s'a întâmplat. Vărul lui a aprins cele trei rachete luminoase ca să-i atragă pe polițiști în sat. Vasăzică asta era „ideea" lui. Strașnică idee! Bravo, Teodor! Planul lui izbutise.

— Ura, băieți! Inamicul a fost pus pe fugă! Am scăpat, strigă cu glas tunător Indianul cel Gras, mândru de bi-

ruinţa echipei. Căpitanul se asociază la zbieretele lui şi în curând, corul capătă întăriri serioase prin contribuţia lui Rolli, care latră ca un apucat.

In schimb, Viorel se mai bălăceşte în mijlocul gârlei şi clănţăne din dinţi. Tremură de frig şi de frică. Toni....! Vino să mă scoţi din apă, îl roagă dânsul printre lacrimi. Camera de automobil de care se ţine încleştat cu ambele mâini, se subţiază văzând cu ochii şi începe să fâşîie încetişor.....

Şi Toni începe să fie îngrijat. Uite că vin! şi sare în apă, îndreptându-se spre fratele lui. Dar Rolli, mai iute de picior, a şi înotat până la Viorel şi acum, latră împrejurul lui.

— Unde dracu o fi învăţat javra să înoate atât de bine? se întreabă Toni, oarecum invidios. Eu nu l'am văzut încă intrând în apă până azi. Chiar şi acasă, când vroiam să-i facem baie, urla şi schelălăia de ridica în sus toată casa. Auzea până şi bunica, care n'are auzul prea ascuţit, şi-l scotea din baie. Iar Rolli, drept mulţumire, îi lingea mâinile . . . . .

Dar în loc ca Rolli să-i dea ajutor lui Viorel, se repede cu dinţii în cameră şi muşcă, de par'că s'ar fi aflat în faţa unui animal vrăjmaş. Ultimul rest de aer se scurge din cameră, iar Viorel se clatină şi e gata să se dea la fund. Toni îl apucă zdravăn de păr, îl ridică în braţe şi-l încarcă în spinare ca pe un sac. Viorel i-a aruncat braţele în jurul gâtului şi se ţine atât de strâns, încât aproape că-l sugrumă; în felul acesta, ajung cu toţii la mal....

Odată ieşiţi din apă, căpitanul îl întinde pe Viorel şi vrea să-l învelească cu blana de tigru. Dar Viorel „simţind pământ solid sub dânsul a sărit în sus; s'a scuturat de câteva ori (cum a văzut că face şi Rolli) stropindu-i

astfel și pe ceilalți băieți. Și râde..... râde necontenit, deși dinții îi clănțăne mereu.

— A înebunit Viorel, se gândește disperat Alexe.

Viorel era într'adevăr nebun, dar nebun de mulțumire, că scăpase teafăr din apă. Acum, cei trei prieteni stau pe

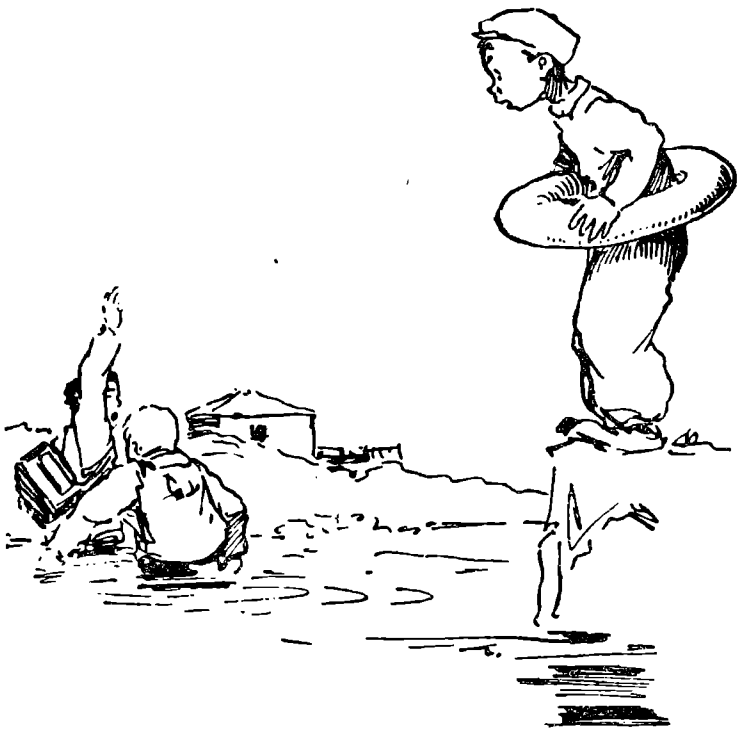

Sări în apă! Nu mai sta!

malul gârlei, iar apa șirue din hainele lor, făcând băltoace de jur împrejur. Sunt uzi leoarcă, și Rolli la fel. Brrrrr...! se cutremură Viorel. Toni e alb ca varul. Se teme ca fratele lui să nu fi prins o nouă răceală. De fapt, nu sunt decât câteva ceasuri, decând l'au scos din pat și trecerea gârlei a fost o încercare destul de grea pentru dânsul.

Căpitanul le propune să-şi desbrace hainele şi să le întindă pe tufe, iar până vor fi uscate, să joace capra. In felul acesta, s'ar încălzi cu toţii, şi Viorel n'ar mai fi în primejdie să se îmbolnăvească din nou. Indianul cel Gras se opune categoric. El nu împărtăşeşte părerea că poliţiştii, amăgiţi de explozia rachetelor, au părăsit complet urmărirea lor. Desigur că s'au dus în sat să aducă întăriri, în credinţa că echipa de pe Maidanul Dulapului este puternică, bine înarmată şi se va apăra cu îndârjire . . . . . aşa dar, băieţi, le împărtăşeşte Alexe părerea lui. Nu mai trece mult şi se înapoiază poliţiştii. Şi atunci, adio.... nu mai scăpăm!

Eu zic să ne luăm tălpăşiţa cât mai avem timp şi să ajungem la casa acoperită cu olane roşii.

Când vom fi în cazemate, nu mai avem nicio grijă. Acolo nu dau de urma noastră! Căpitanul ascultă sfatul lui Alexe şi comandă:

— Direcţia cazemate, înainte marş!

Picioarele celor trei salvatori lipăesc în ghetele lor ude, care fac: plici..... plici..... Rolli se opreşte la fiecare câţiva paşi, se scutură şi împroaşcă în jurul lui o ploaie de stropi, iar Indianul cel Gras, mânjit pe faţă şi mâini cu noroi, saltă în trap în urma lor, încheind coloana. Un singur lucru îl supără: blana de tigru, în care fuseseră înfăşurate cele trei rachete, suferise stricăciuni serioase. Năpârlea văzând cu ochii. O blană atât de frumoasă..... E trist să ştii că cât a îndurat bietul tigru în timpul furtunoasei lor călătorii. Şi când te gândeşti că acasă, aşternut în faţa patului, trăia fără nicio grijă....

Cât priveşte planul cu cazematele, nu-l încânta peste măsură. Nu că i-ar fi fost frică de stafii sau de bandiţi....., dimpotrivă! în setea lui de aventuri, abia aştepta peri-

peții neprevăzute. Nu-i plăcea însă apa care se scurgea din pereți, întunericul și — mai ales — umblatul deabușilea prin beznă. Dar erau nevoiți s'o facă! Dacă nu se înfundă în pământ, îi prind polițiștii ca din oală și cine știe cât vor zace în fundul temniței.

De asta era absolut sigur.....

Cu toate că alergase destul timp, echipa era încă udă și tremura de frig. Ajunși în dreptul căsuței cu țiglă roșie, băieții respirară ușurați. Un geam era spart și privind înăuntru, văzură trei odăi din care duhnea un miros nesuferit. Ocoliră încet, să caute în dos pivnița prin care trebuiau să ajungă în cazemate. Intr'adevăr, o găsiră acolo.....

— Umblați în vârful picioarelor! le atrage căpitanul atenția. Dacă ne simte cineva din casă, suntem pierduți! Pune apoi jos sacul cu merinde, acordeonul și alunecă pe gaura pivniței cu multă îndemânare. Bine că a avut Dumnezeu grijă și te-a făcut lung cât o prăjină, îi șoptește Alexe. Ai să dai curând de podea.

Și chiar așa a și fost. Luă bagajele unul câte unul și le așeză alături de dânsul; apoi luă pe Viorel în brațe și în sfârșit, pe Rolli. Ultimul rămăsese Alexe. El își îndesa cu greutate corpul bine căptușit cu slănină prin chepengul îngust și, cu o bufnitură seacă ateriză în pivniță, în mijlocul prietenilor săi, pe care încă nu-i putea deosebi din cauza întunericului.

Căpitanul scoase lanterna din buzunar și lumină atent cei patru pereți ai pivniței, în căutarea ușii descrisă de Teodor în fițuică. Și într'adevăr, pe peretele din fund zărește tocul ușii amintite. Dar cu toată cercetarea lui, nu găsi nici lacăt, nici broască, nici zăvor. Strădania lor s'o

deschidă fu deci zadarnică. Uşa părea să fie încuiată pe dinafară.

— Să ne fie de bine...! murmură Toni supărat. Pe unde scoatem cămaşa, băieţi? După cum vedeţi, excursia în cazemate începe frumos. Nici n'o să putem intra.....

Indianul cel Gras clatină neîncrezător din cap. Dar bine, căpitane, îi explică dânsul cu siguranţa insului expert în materie de deschis uşile: unde ţi-s ochii? Nu vezi că spre uşa asta duc două trepte? Uşa răspunde deci în casă. Dacă Teodor nu ne-a îmbrobodit cumva sau nu are tărâţe în loc creeri, apoi trebue să se mai afle o uşă în pivniţă. Eu nu cred să ne fi păcălit..... îşi dă Viorel părerea. N'avea niciun motiv..... Trebue să fie undeva o uşă care duce sub pământ. Unde scrie că trebue să fie numaidecât în pereţi? Poate să fie şi în podea.....

— Evrica! strigă căpitanul entusiasmat. Asta e o descoperire mai grozavă decât cea a lui Columb, şi privi cu mândrie spre Viorel.

Lumina slabă a lanternei se plimba prin toate unghere-le pivniţei, cercetând podelele. Intr'un colţ se afla o grămăjoară de cartofi putrezi; în alt colţ o piatră de ascuţit spartă 'n două şi câteva sape ruginite, dar despre uşă, nici pomeneală.....

— Mi se pare că oul lui Columb e clocit, murmură căpitanul.

— Sau poate că nu este, îl contrazice Indianul cel Gras. Nu vezi că podeaua are un strat de noroi lat de o palmă? Ar trebui să o curăţim şi să căutăm dedesubt. Sau şi mai bine, să ciocănim. Dacă se află vreo uşă, trebue să sune a gol. Zis şi făcut: fiecare îşi luă o sapă şi cu coada ei începu să ciocănească podeaua. Adulmecând neliniştit, Rolli se învârtea printre cele şase picioare.

— Ce Dumnezeu o fi cătând echipa lui? Nu cumva se află ascuns sub pământ un dușman?

Curiositatea lui Rolli fu curând satisfăcută. Chiar pe locul unde se afla căpitanul, se auzi un sunet sec.

— Am găsit, băieți! Ei începură să dea pământul în lături și Rolli le dădu ajutor, râcăind cu labele. Curând dădură peste un belciug de fier, dar, deși au tras cu toată puterea de chepeng, nimic nu se urnea din loc.

— Stați! Nu e de mirare că nu se ridică chepengul, râde căpitanul înveselit. Dacă Indianul stă cu picioarele pe dânsul..... Dă-te la o parte! Am să încerc să-l trag singur.

Nu fu nevoie de o muncă prea mare. Belciugul slăbi în mâinile căpitanului și balamalele, ruginite de vremi, începură să scârțîie. Ușa se deschide și din gaura neagră, căscată, o duhoare împuțită îi înăbuși aproape. Inima căpitanului bătea să se spargă, totuși, porunci echipei: puneti mâna pe bagaje! Coborîm în cazemate.... Dă-mi mâna, Viorel!

Cu multă prevedere: cercetând locul la fiecare pas, ei coborîră un rând de trepte știrbe și putrede. Sub greutatea trupurilor lor, țărâna de sub scări se prăvălea bulgări și un șobolan o zbughi speriat printre picioarele Indianului. Capacul, susținut de Indian, se închise peste capetele lor. Socoteau că n'ar fi nimerit să-l lase deschis, spre a nu da putință urmăritorilor să dea peste dânșii. Chepengul se închise cu un pocnet scurt și pământul înghiți echipa de pe Maidanul Dulapului. Viorel își amintea de visul lui din podul cu fân. Ce bine ar fi să vină Micki-Maus să-l ducă în spinare.

Ii împresura un întuneric gros de puteai să-l tai cu cuțitul. Lanterna cu razele ei șovăelnice, destrăma din când în când o fâșie de beznă, în jurul căreia jucau pe pe-

reţi umbre fantomatice. Fiecare cuvânt rostit avea un răsunet adânc. Ecoul se prăvălea în depărtări cu huruit de butoi dogit. De frică, pielea li se încreţea pe trup, iar ne-

liniştea îi cuprinse până în măduva oaselor. Cu toate acestea, echipa se simte în siguranţă. Deabia acum îşi dă seama de marea primejdie ce-o pândea în fiecare clipă, sus, pe pământ.....

De altfel, au știut chiar dela plecare că părinții, direcția școlii, însfârșit..... toți cei mari, vor căuta să-i găsească spre a-i aduce înapoi. Deabia în clipa când își auziră numele pronunțat de vocea blestemată dela radio, au rămas încredințați că sunt doar niște fugari, cu poliția asmuțită pe urmele lor. Știau că vrăjmașii sunt hotărîți să-i oprească. Numai teama de a nu cădea în mâinile poliției, (fiind nevoiți în felul acesta să renunțe la expediția lor), le dădu curajul să înfrunte primejdiile și puterea de a ocoli piedicile, afundându-se în aceste văgăuni înspăimântătoare.

Toni Mocanu, căpitanul echipei, era cel care în clipe de grea cumpănă nu-și pierdea capul. El judeca orice situație la rece și cu mintea limpede, dovedind în felul acesta că alegerea lui în calitate de „căpitan" era întemeiată și ținea să-și câștige galoanele pe merit. Doar cu prilejul aprinderii rachetelor, Alexe, s'a îndoit o clipă de destoinicia căpitanului lor, dar n'avusese dreptate! De fiecare dată când erau la strâmtoare, căpitanul lua cele mai chibzuite hotărîri. Indianul își recunoscu cinstit greșala, fapt care îl ridică în ochii camarazilor săi. Chiar și Rolli îl privea acum, cu ochi mai prietenești. Dar tocmai mărturisirea lui Alexe, îl făcu pe căpitan să-și dea seama și mai vârtos de marea răspundere ce apasă pe umerii lui de a-i călăuzi spre țintă; de a-i scoate la liman.

Uzi și înghețați, fugarii stăteau în mijlocul tunelului părăsit, desprinși de restul lumii, din care li se părea că nici nu mai fac parte. Erau totuși bucuroși.... Fără acest sentiment de siguranță și încredere, n'ar fi putut înfrunta Viorel și Alexe groaza de întuneric și necunoscut. Insuși căpitanul, dacă n'ar fi știut câtă nădejde pune echipa în chibzuința și neînfricata lui dârzenie, ar fi fost năpădit și el — desigur — de aceeași teamă.

Micul Viorel se ține scai de dânsul. Hainele îi sunt ude și grele ca un burete îmbibat de apă, iar clănțănitul dinților săi, aduce un ecou asemănător galopului de cai, ceea ce are darul să păstreze și să mărească între pereții mucezi, atmosfera de mister.

— Așa uzi cum suntem, nu putem merge mai departe, decide căpitanul. Alexe! Dă-ți sacul de merinde jos de pe spate și ajută-i lui Viorel la desbrăcat. Ai grijă după aceia să storci bine hainele și caută să vezi dacă avem ceva rufe uscate printre bagaje. După ce vei fi gata, ne desbrăcăm și noi și ne frecăm peste tot să nu prindem vreo răceală. Atât ne-ar mai lipsi acum.....

In timp ce căpitanul îl sucea pe Viorel, ștergându-l cu perna dăruită de Zizi, observă cu groază cum lumina lanternei scade.

— Aha.....! își spune dânsul. Bateria e pe sfârșite... Ne lasă în drum..... Timpul era deci prețios și cum Viorel se încăpățâna să se strecoare în hainele lui ude, Toni îi trase peste cap flanela lui și o pereche de chiloți de gimnastică, pe care-i găsi într'un fund de sac. Peste ele, îl înveli cu tigrul năpârlit și îl încinse cu o sfoară după gât și peste mijloc, ca blana să nu se desfacă.

Cel mai nimerit lucru ar fi să iasă la lumină, dar în tot cazul înapoi nu se pot întoarce. Ar însemna să cadă drept în mâinile polițiștilor. Culmea ghinionului era că și chibriturile se udaseră, astfel că au hotărît să se ia cu toții de mână și să înainteze astfel. Spre a economisi lumina, aprindea lanterna la fiecare douăzeci de pași cercetând pereții. Rolli să meargă în frunte, hotărî căpitanul. In asemenea situații, câinele e mai priceput ca oamenii.....

Rolli simțea primejdia dela distanță, se ferea cu îndemânare și înainta cu pași siguri, de par'că ochii lui verzi, întunecați, i-ar fi luminat calea.

Alexe își amintește deodată, trucul cu catacombele din „Labirintul Morții". In cartea asta — fiindcă era o carte polițistă — erau descrise peripețiile unor bandiți chinezi, care, ascunși în niște catacombe, însemnau drumul cu nisip, spre a se încredința că nu se învârtesc pe loc. Așa va face și dânsul: Indianul cel Gras, mușcă într'un colț perna dăruită de Zizi, îi face o gaufră mică și în felul acesta, presară cu fulgi drumul străbătut.....

Deodată se aude un țipăt pătrunzător. Toni aprinde lanterna..... Un zid le închide calea și Indianul se freacă pe frunte unde are un cucui cât toate zilele. Dăduse cu capul de zid. Căpitanul rotește lumina în toate părțile și bagă de seamă că nu mai sunt în gang, ci într'o încăpere mare. Ținându-se de mâini, băieții pipăe pereții, dar degeaba.....! nu se vede nicăieri vreo ieșire. Singura ieșire părea să fie acolo de unde se auzeau lătrăturile lui Rolli.

In aer plutea un miros de umezeală și mucegaiu. In întuneric părea că sunt înconjurați de goange, de coropișnițe cu sute de picioare, de lilieci, sau poate de caracatițe și se temeau că nu vor mai vedea nici când lumina zilei.

Dar asta ce o mai fi? Ei pipăe ceva moale, în care li se afundă mâinile. Toni aprinde lanterna și dă peste un maldăr de saci. Dar năzdrăvănie.....! sacii se mișcă! Ei saltă în sus și în jos, stârnind mormane de praf. Acum copiii nu se mai sperie, deoarece din mijlocul sacilor se aude lătratul vesel al lui Rolli. Cuibărit adânc în vraful de saci, prepelicarul se simte bine. Pare că îi prieste mai mult decât umezeala din gârlă sau tremurătura de până acum. Viorel este de aceeași părere. Fără să întrebe, se cațără pe saci de parc'ar fi și dânsul prepelicar și se cuibărește alături de Rolli. De astădată e hotărît să nu

se mai dea jos curând, chiar dac'ar fi să înfrunte orice dojană.....

Trage după dânsul „tigrul", care între timp se deslegase și se acoperă cu el. Curând i se face cald și căldura îi face bine.

Căpitanul nu se gândește să-l certe pe fratele său. Chiar și lui îi este frig și simte că nu mai poate răzbi mult timp cu hainele ude. Le-ar fi propus de mult să facă un popas, dar n'a făcut-o, spre a nu da celorlalți o pildă de slăbiciune. Altfel.....

Acum e nevoit să recunoască că întreaga echipă are dreptul la odihnă, după toate peripețiile din timpul zilei: baia rece făcută fără voia lor și orbăcăirea prin tunelurile astea afurisite. Ce o fi mirosind oare atât de greu? Abia acum zărește în alt colț al încăperei un maldăr de saci plini cu cartofi stricați. Și deși duhoarea te face să tușești mereu, băieții se simt bine în culcușul lor cald. Odată cu căldura, naște în ei încrederea dar și..... foamea.

Ei se ospătează din bunătățile vârîte în sacii lor de vărul Teodor, care golise cu acest prilej jumătate din cămara mătușei Georgeta. După care, înfundați în saci, alături de Rolli, băieții par niște pitici din basme. Chiar și ascunzătoarea e minunată. Sub pământ, vârîți în sacii goi și împrejmuiți de cartofi..... ha! ha! n'are decât să-i caute poliția mult și bine.

Inghemuiți între dânșii, cu hainele încă ude dar aburind de căldura corpurilor, echipa de exploratori se simte ocrotită, ca puii de cloșcă sub aripile mamei. Și întocmai unor pui, cu burțile umflate de mâncare și cuprinși de moleșala căldurii, după ziua atât de sbuciumată, copiii adorm buștean.....

Primul care s'a trezit e Indianul cel Gras. El se freacă la ochi, se întinde, cască, apoi se pipăe să vadă dacă nu visează și constatând că e treaz, se scarpină cu plăcere în cap. Incredințat că ființele care respiră alături de dânsul nu sunt vedenii, ci prietenii lui, Alexe caută să-și aducă aminte cum de au ajuns cu toții acolo. Dar lucrul merge greu.....

Intr'un târziu și-aduce aminte de toate peripețiile fugii. Dar cam ce timp o fi? dimineața, mijlocul zilei sau seara? Cine știe cât au dormit? Poate zile, poate săptămâni..... și gândul acesta îl neliniștește. A citit cândva despre boala somnului și i-e teamă să nu se îmbolnăvească și ei. Poate că au trecut chiar ani din ziua când au coborît în inima pământului și cei de acasă îi consideră morți..... Teama de moarte l'a trezit deabinelea. Incearcă să-i deștepte și pe ceilalți, sgâlțâindu-i cu putere. Dar băieții se deșteaptă greu. Afară de asta, li se încurcaseră picioarele între ele de nu mai știa care ale cui sunt.

Toni și Viorel s'au trezit însfârșit. Și-au amintit unde se află și în acelaș timp, bagă de seamă că Rolli a dispărut din nou. Băieții se dau jos de pe saci spre a-l căuta. Il strigă; îl flueră..... nimic! Deabia târziu auziră un lătrat slab și somnoros. Ce o fi pățit Rolli? Deobicei când e strigat, vine... Urmărind de unde se aud lătrăturile, băieții dau peste prepelicar, care cocoțat pe treapta de sus a scării ce duce la pivniță, așteaptă.....

— Rolli, vin aici! Dar Rolli refuză să asculte de ordin și nici chemat cu vorbă blândă, nu vrea să-și părăsească locul.

— Să știți că se cere afară, spune Viorel! Chiar și din văgăuna asta, când simte nevoia, Rolli se cere afară..... Curat câine, nu-i așa, Alexe?

— Poftim! Şi ăsta-i neam de boer; e bine crescut şi are nevoie de doică. Ptiu! scuipă cu dispreţ Indianul. Auzi..... Să-i dai drumul afară, chiar dacă-ţi primejdueşti vieaţa!

Dacă stai să judeci bine, vorbeşte căpitanul în direcţia de unde vine vocea lui Alexe, ceea ce vrea Rolli nici nu e aşa de curios cum ţi se pare. Să zicem că mai suntem căutaţi..... Chiar în acest caz, urmăritorii trebue să fi ajuns departe. Şi în plus, poate că afară e întuneric, astfel că putem ieşi şi noi puţin din duhoarea asta nesuferită, chiar dacă am fi nevoiţi să ne înapoiem.

In pivniţă nu ne vede nici dracu..... Ţine tu sacul cu merinde şi eu am să împing chepengul.

Nici nu a crăpat bine chepengul, că Rolli a şi sbughit-o prin deschizătură şi, în timp ce băieţii — neobişnuiţi cu lumina ce vine din pivniţă — se freacă la ochi, javra latră nerăbdător şi face sărituri disperate să ajungă la ochiul de fereastră.

— Ticălosul ăsta o să ne mai bage în bocluc cu nevoile lui, constată indignat Indianul cel Gras.

— Viorel nu poate suferi ca Rolli să fie insultat. Ce tot bolboroseşti acolo la prăpăstii? îi spune dânsul rănit în onoarea familiei. Fiindcă în definitiv, şi Rolli face parte din familia lui. Prepelicarul nostru e mai deştept ca tine. El ştie ce face! Dacă vrea să iasă afară, înseamnă că nu e nici o primejdie şi-i putem da drumul fără grijă. Afară de asta, priveşte: s'a întunecat!

Cred că Viorel are dreptate, îl aprobă căpitanul. Ceea ce însă nu ştim, este dacă înoptează sau se crapă de zi. Dar de fapt, tot un drac este..... In orice caz, sunt de părere să nu ne înapoiem în cazemată. Voi ce spuneţi? Băieţii rămân miraţi. Era pentru prima oară că li se ce-

rea părerea. Deobicei, căpitanul face după cum îl taie capul. Poruncește și echipa îl ascultă. Dar dacă ar fi vrut să-i vîre înc'o dată în afurisita aia de hrubă, hotărît lucru: și-ar fi pierdut toată autoritatea asupra lor.

Băieții urcară treptele, trecură din nou pe lângă căsuța cu acoperișul învelit cu țiglă roșie, și, ieșind în drum, suiră pieptiș un dâmb care se isprăvea la începutul unei păduri. Inainte de a se afunda în pădure, copiii aruncară o ultimă privire înapoi. Casa cu olane roșii însemna pentru dânșii o frântură din toate necazurile îndurate; șederea la mătușa Georgeta, ajutorul primit din partea lui Teodor, băiat mult mai cumsecade de cum îl arăta înfățișarea; fuga lor de poliție și, însfârșit, timpul petrecut sub pământ.

Dar toate astea le păreau amintiri dintr'un trecut foarte depărtat. In minunata tăcere a nopții, totul părea cufundat în liniște și odihnă. Chiar și vântul, care jos,— la poalele dâmbului — era mai aprig, aici, la intrarea în pădure, se prefăcuse într'o adiere mângăietoare. In rând câte unul, pe jumătate adormiți și dârdâind de frig, străbătură băieții, împreună cu Rolli — aghiotantul lor — pădurea plină de brazi înalți, ce le aminteau de sărbătorile Crăciunului. Acum erau dumeriți: mijeau zorile! Arborii, tufișurile, precum și covorul de frunze cărămizii și roșcate, se deșteptau din somn, rămânând totuși tăcute sau gânditoare.

Se auzea doar răsunetul pașilor lor. Altceva nimic..... Nici cânt de păsărele, nici lătrat de câine, nici voce omenească, nu venea să turbure liniștea pădurii. Doar în depărtări, un cocoș singuratic, îndeplinea funcția de ceasornic deșteptător.....

Incetul cu încetul, paltinii și mestecenii începură să șoptească între ei; din vârful stejarilor se revărsa o ploaie de ghindă, iar dintr'un tufiș o sălbătăciune — epure sau vulpe — țâșni printre crengi și întocmai unei năluci se mistui printre arbori. O veveriță sărea neastâmpărată de pe un paltin gros pe ramura unui cedru, iar o căprioară, săltând sprinten, se făcu nevăzută în umbra copacilor.

Viorel privea cu ochii mari și veseli minunile pădurii Chiar și Rolli, așezat în două labe, adulmeca cu nesaț mireasma ce se răspândea pretutindeni.

Soarele, ridicat pe cer, izbuti să împrăștie ceața deasă ce stăpânise pădurea, risipind în același timp și tăcerea tristă ce cuprinsese pe cei trei băieți.

Toni vorbi primul: acum că am ajuns aici, vă pot face o mărturisire: mi se pare că Teodor și-a bătut joc de noi. Vizuina asta n'a fost cazemată, cum nu sunt eu mitropolit. Era o simplă pivniță cu cartofi. Am văzut acest lucru de cum am intrat, dar n'am vrut să vă spun până acum, să nu râdeți de mine.

— Și eu am bănuit același lucru.....

— Și eu! răspunseră ceilalți băieți. Dar ne-am sfiit să-ți împărătșim părerea noastră.

Băieții stau în mijlocul pădurii și râd cu poftă.

— Așa se întâmplă uneori, băieți, filozofează căpitanul. Vezi un lucru sau gândești într'un fel despre ceva și n'ai vrea să ți se adeverească gândurile; te sfiești s'o spui altuia, să nu te faci de râs. Și celălalt simte același lucru, dar tace și el..... E atât de greu uneori să ghicești gândurile aproapelui tău; iar când le afli, rămâi înmărmurit.....

De câte ori își aduc aminte de „înfricoșătoarea", cazemată, plină cu cartofi, băieții râd, după cum râd și de fap-

tul că s'au ferit să-și împărtășească gândurile. Tot mergând și vorbind între ei, iată că dintr'odată cărarea din pădure se lărgește, prefăcându-se într'o șosea largă, rămasă până atunci ascunsă privirii lor.

Intrebarea era în care parte să apuce: spre stânga sau spre dreapta? N'ar avea rost să consulte busola. De fapt, nu mai aveau încredere în ea, fiindcă era doar o sticlă plină cu apă, iar busola, un ac de cusut. Unde e Nordul, știau pe dinafară. Soarele merge spre Apus fiindcă răsare la Răsărit. Deci, șoseaua pleacă fie dela Răsărit la Apus, fie dandaratelea. Dar nu se vedea niciun drum, nicio pârtie care să ducă spre Nord și tocmai într'acolo trebuiau să plece dânșii. Vai! Ce bine ar fi dacă șoseaua..... dar astea erau visuri și visurile se împlinesc rareori.

— Știu încotro să mergem, strigă triumfător căpitanul. Rusia se află la Răsărit; mergem deci către Rusia până găsim un drum care o cotește la stânga, spre Nord. Echipa o porni deci pe șosea spre Răsărit. In depărtare, acolo unde capătul șoselei se unea cu cerul, un talger mare, fierbinte și strălucitor, se ridica..... se ridica mereu: era soarele. El nu încălzea încă destul de bine, întrucât ceața nu se risipise cu totul.

Intreaga fire părea muiată într'un castron cu lapte, colorat gingaș în trandafiriu, adia un vânt proaspăt, care le juca prin păr și le dădea voioșie. Urmăritorii fură cu totul uitați.....

Dacă un trecător ar fi întâlnit pe acești băieți veseli, însoțiți de câinele lor, cu greu și-ar fi putut închipui că sunt fugarii de pe Maidanul Dulapului, urmăriți de poliție prin radio. Hainele lor — e drept — nu erau în prea bună stare. Dimpotrivă, păreau scoase dela etuvă, așa boțite, scorțoase și pline cu noroi, cum se aflau. Dar asta îi sinchisea prea puțin. Chiar pe față și pe mâini erau îndea-

juns de mânjiţi; urme ale nopţii petrecute în hruba cu tofi. S'ar fi putut crede că cei trei muzicanţi (din pricina acordeonului lui Toni) n'au mai dat cu ochii de apă vreme îndelungată, sau că, în orice caz, nu se înţeleg bine cu dânsa. Totuşi, deabia ieri după masă au făcut o baie destul de amănunţită, deşi o făcuseră fără voia lor.....

Intr'un luminiş înconjurat de puieţi, echipa făcu popas. Se spălară pe ochi la un izvor cristalin ce ţâşnea dintr'o stâncă, se curăţară de noroi — atât cât au izbutit să se cureţe —, apoi mâncară restul de provizii şi făcură curăţenie în traiste.Călătoria prin beznă nu priise bagajelor din cale afară, iar cât priveşte blana de tigru, (arsă în mai multe locuri), arăta jalnic. Sticla-busolă era crăpată şi apa scursă dintr'însa năclăise şi restul din blana tigrului.

Alexe se gândi că n'ar mai avea rost să care după dânşii rămăşiţele blănii şi se hotărî s'o zvârle în apă. Astfel, blana luată de valuri plutea către necunoscut, spre marea bucurie a lui Rolli, care nu se împăcase niciodată cu această fiară sălbatică, răpusă însfârşit.

Sticla-busolă fu aşezată pe marginea apei. Aşa pleznită cum era, nu le mai putea aduce foloase, îngreunându-i fără rost. Şi cum până la Polul Nord aveau de străbătut un drum destul de lung..... Viorel, însă, avea o răfuială veche cu blestemata de sticlă. Nu degeaba o purtase el pe braţe atâta amar de vreme. Acum putea să se răzbune..... El luă o provizie bună de pietre şi începu să tragă la ţintă: Trosc! Plosc! Buff.....!

Bombardamentul îşi ajunse ţinta; inamicul zăcea sfărâmat pe un catafalc de vreascuri.

Băieţii o porniră mai departe. Tot mai des se încrucişau cu biciclete, camioane automobile şi drumeţi, ceea ce

făcu să le descrească încrederea și siguranța că nu vor fi descoperiți de poliție.

Ar fi mai nimerit să ne depărtăm de șosea. Mi-e teamă să nu dăm de bocluc, șoptește Alexe la urechea căpitanului. Se ferea ca Viorel să afle ceva despre îngrijorarea lui.

— Și eu caut un drum care s'o ia la stânga, spre Pol și nu găsesc. In stânga e numai pădure și din pădure venim doar, răspunse căpitanul, căruia îi pierise cheful. Nu-i plăcea — și pe bună dreptate — ca cineva să se îndoiască de iscusința lui de comandant. Totuși, îi spune lui Alexe: dacă crezi că e bine, putem întreba unde duce șoseaua dacă mergem drept înainte.

Alexe aprobă. Peste câteva minute, ei ajung din urmă un camion rămas în pană. Șoferul se îndeletnicea tocmai cu schimbarea unui cauciuc. Căpitanul intră în vorbă cu dânsul, și, întrebuința cuvinte alese, spre a-i dovedi că n'are de aface cu haimanale.

— Vă rog, d-le șofeur! Dacă nu vă supărați și aveți bunătatea, să ne spuneți unde nimerim dacă mergem pe șosea înainte?

— In Agnita, îi răspunse șofeurul scurt, fără să-l privească. Căpitanul nu știe cum să iasă din încurcătură. N'a aflat nimic care să-i slujească la dumirirea lui. De unde să știe dânsul dacă drumul spre Oceanul Inghețat trece prin Agnita?

— Vă rog să mă iertați, încearcă Toni din nou să capete lămuriri; noi n'am fost niciodată în orașul ăsta..... Are direcția spre Nord?

Omul cu haina de piele se scoală în picioare, râde cu poftă, după care măsoară pe căpitan cu o privire veselă, din cap până'n picioare.

— Cum? Numeşti Agnita un oraş? Dac'ar afla cei din Agnita ce părere ai despre satul lor, te aleg cu siguranţă primar!

Şi vrei să ştii dacă duce spre Nord? Ehei..... Se uită apoi la căpitan cu mai multă atenţie şi-şi trage o palmă peste frunte. Către Nord ai spus? adică spre Polul Nord?

— Da, domnule!

— Nu sunteţi cumva băieţii plecaţi din Bucureşti să salveze naufragiaţii de pe banchiză?

Intrebarea a pus-o cu o voce atât de ridicată, încât Alexe şi Viorel — rămaşi de partea cealaltă a şoselii — o auziră foarte deslusit. Ingrijoraţi, cei doi se apropie să-i vină căpitanului în ajutor. Dar acesta nu răspunde niciun cuvânt, de par' c'ar fi amuţit subit. El scutură doar din cap şi simte cum i se topeşte energia. Omul îi priveşte pe rând pe fiecare, mirat şi înveselit în acelaş timp.

— Ei, haide..... Nu vă mai codiţi. N'are rost să tăgăduiţi. Mi-am dat seama cine sunteţi de cum v'am văzut. Da, da..... chiar aşa spunea şi la radio: Unul lung, al doilea gras şi al treilea mărunt.

In clipa când şofeurul spunea acest lucru, Rolli se apropie furtunos şi începe să latre cu multă convingere pe omul în haina de piele.

— Desigur! Voi sunteţi.....! Uite şi prepelicarul! Şi acum, daţi-i drumul! Spuneţi-mi totul.....! Nu trebue să vă temeţi de mine. Dracu nu-i atât de negru după cum e zugrăvit.

Alexe şi Viorel se apropie cu fereală. Primul care şi-a recăpătat glasul e Viorel. Omul cu privirea zâmbitoare îi inspiră încredere. Te rugăm mult, d-le şofeur, să nu ne denunţi. Poate că d-ta nu ştii în ce situaţie îngrozitoare

se află cei de pe banchiză..... Trebue să-i salvăm! Așa că ar fi păcat să ne dați pe mâna poliției.

— Dar cine ți-a pomenit de poliție? Că doar n'ați furat nimic! Și îl apucă pe Viorel de urechi, în glumă. Cunosc situația naufragiaților. Dar să nu vă îngrijiți de dânșii. Are cine să-i salveze..... și asta nu o pot foce trei copii care au plecat hai-hui, cu armonica la spinare. Și nici măcar drumul nu-l cunoașteți ca lumea. Ha, ha, ha! Ia ghiciți încotro duce șoseaua? Spre București! și voi, voi aveați de gând să-i salvați pe cei de pe banchiză?

Șofeurul râde într'una și îl bate pe căpitan prietenește pe umăr.

— Cum? Ce spui: spre București? întreabă căpitanul buimăcit. Asta înseamnă că am greșit direcția.....

— Desigur! Trebuia să mergi în direcția cealaltă, spre pădure. Acolo ierați în orișice caz cu câțiva kilometri mai aproape de Pol.

Asta a pus capac la toate! Căpitanul este furios. El scoate un oftat adânc și odată cu dânsul oftează întreagă echipă. Chiar și Rolli, care nu știe să ofteze, șade în mijlocul drumului trist și cu urechile blegite.....

— Nu cumva aveți de gând să plângeți? Asta nu se potrivește la oameni care pleacă într'o expediție. Dar știți ce? Vă fac o propunere: urcați-vă la mine în camion și până diseară ajungeți acasă. Vă convine? Văzând chipurile disperate ale copiilor, șofeurul mai adaugă: să nu vă fie teamă! Vă duc eu acasă și vorbesc cu părinții voștri să nu vă scarmene prea tare. Ne-am înțeles?

— Ne-am curățat! își spune în gând căpitanul..... Ne-am curățat. Dracu m'a pus să-l întreb? Cum să scape acum

din încurcătură? Cum să-l facă să înțeleagă că nu poate să mai meargă acasă și să dea cu ochii de cei de pe Maidanul Dulapului, după ce s'a făcut de râs?

— Haide. răspunde.. ..! Ce stai ca un mut? îl îndeamnă.

Indianul printre dinți și-i trage un pumn între coaste. Intâi ne faci pocinogul și acum taci mâlc.....

Căpitanul ramâne impietrit. Ca printr'o ceață vede cum sofeurul înșurubează roata și i se pare că aude vocea lui Alexe: de voi e bine. Mama ta n'o să vă bată și nici bunica n'o să vă certe. Dar ce să zic eu ? Cu chestii de astea

nu glumeşte tata? Şi mai cu seamă că tigrul lui pluteşte acum pe gârlă. O să mă mângâie pe cinste.....

Şoferul dău drumul motorului, apoi le spune fugarilor: capul sus băieţi! „Sunteţi doar oameni în toată firea. Şi

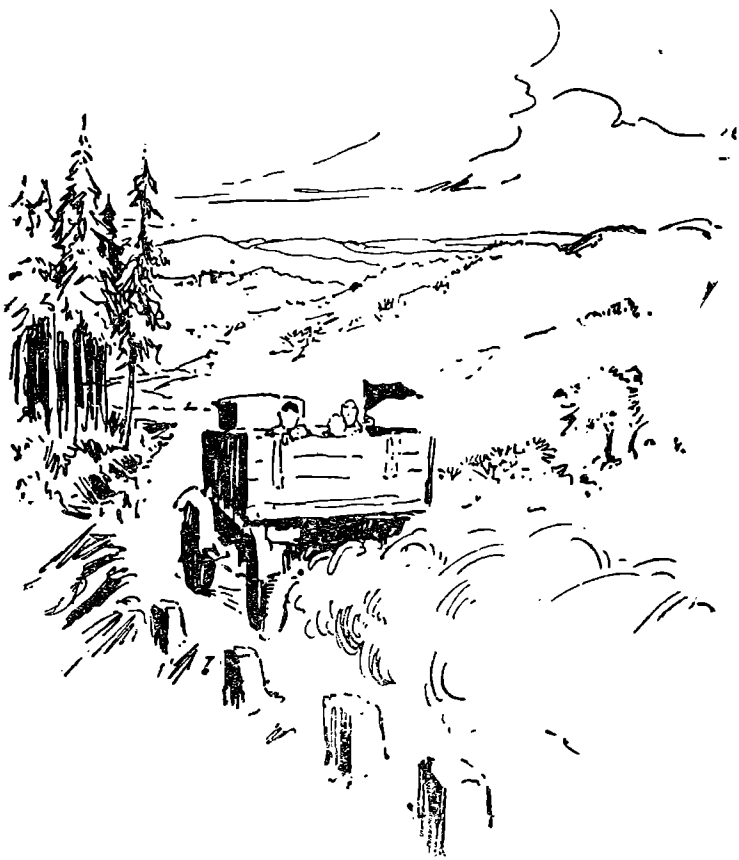

dacă vi se năzare de urşi polari, îi puteţi găsi şi în grădina zoologică.

In timp ce vorbeşte astfel, l'a şi ridicat pe Viorel în braţe şi l'a urcat în maşină. Alexe se lasă şi el ajutat să

se urce, iar căpitanul își dă seama că a pierdut partida. Se pomenește în camion..... Intr'o mână ține încleștat fanionul cu lozinca: „Toți pentru unul, unul pentru toți". Alexe îl ține pe Rolli în brațe. Căpitanului îi este rușine să mai privească în ochii camarazilor lui. Cu fruntea îngândurată, cu desnădejdea zugrăvită pe față, el mestecă în neștire alunele primite dela șofeur. Mașina aleargă pe șosea. Cu fiecare învârtitură de roată se spulberă visurile lui.

— Adio fapte vitejești!

— Adio visuri de glorie!

— Adio naufragiați de pe Celiuskin și vă rog să mă iertați că v'am desamăgit.....

CAPITOLUL VIII

Eroii de pe Maidanul Dulapului

Nicki Căldăraru a „prins" la radio-Moscova, emisiunea în limba română. Inima îi bate furtunos. El ascultă cu respirația tăiată comunicatul asupra salvării ultimilor naufragiați de pe banchiză. După ce s'a terminat emisiunea, fuge la bunica lui Toni să-i comunice noutatea.

— In clipa de față Căpitanul Woronin își împătureşte cortul pentru a treia oară, îi spune bunicei, care e cam fudulă de o ureche. Prima dată, a împachetat în grabă şapca, iar a doua oară mănuşile în foaia de cort.

— Ce zici că a uitat căpitanul? Un vapor în port?

— Nu, mănuşile în foaia de cort!

— Aha! Ințeleg! — Mătuşile unui mort...

Văzând că n'o poate scoate la capăt, Viorel se lasă păgubaş să-i mai explice, şi se repede la Zizi şi Penkala să le comunice bucuroasa veste:

De trei zile Nicki este cu totul absent la ce se întâmplă în jurul lui. Cu casca la ureche, a trăit împreună cu naufragiații pe banchiză, s'a dus apoi la Wenkarem, unde coborau oamenii echipajului, aduşi de avioane şi unde urşii albi, morsele şi vulpile polare o duceau într'un bairam. Intr'adevăr, de trei săptămâni, de când Wenka-

rem devenise locul de plecare al avioanelor și de popas pentru naufragiați, oamenii erau atât de ocupați, încât, nu mai aveau timp să meargă la vânat, cruțând fără să vrea viața animalelor. Se îndeletniceau acum cu primirea oaspeților, cu găzduirea lor în colibele acoperite de blăni, cu masa și îndeobște, căutau să le facă viața cât mai plăcută, după lunile chinuitoare petrecute în mijlocul ghețurilor.

— De fapt, de ce și-a împăturit căpitanul Woronin cortul? Intrebă Zizi: Acum nu mai are nevoie de cort....

Bunica căpitanului, femee de peste șaptezeci de ani, și care, dela plecarea băieților, a devenit expertă în problemele polare, se amestecă în vorbă și o dojenește pe Zizi.

— Dar bine fetițo, cum poți pune o asemenea întrebare? Are nevoie de cort, ca să nu tabere pe dânsul urșii polari. Afară de asta, un căpitan atât de iscusit ca dânsul, chiar când pleacă de pe banchiză, lasă cortul plin cu merinde. Cine știe? Poate se mai rătăcesc oameni pe acolo și să aibă ce mânca...

— Da... poate pentru echipa noastră, răspunde Zizi fără să vrea.

Dar își dă seama că a spus o prostie, își mușcă buzele și simțindu-se vinovată, privește îndelung la bătrâna din fața ei. Nu era nimerit să-i amintească tocmai acum de cei trei băieți, — nepoții bătrânei și fratele ei Alexe, — a căror soartă necunoscută o apăsa pe suflet. Spre norocul ei, nici de astă dată bunica nu a auzit nimic, mai ales că aparatul de radio deschis, păcăia, huruia și țiuia atât de tare, încât putea asurzi pe cineva cu auzul chiar mai bun decât al bunicii. Aparatul lui Nicki are toane. Uneori îi auzi cum trebue, alte ori urlă la fel ca indienii, în timpul dansurilor războinice.

Nicki învârtește mereu butonul și ascultă înfrigurat. Nici măcar Krenkel, când își făcea serviciul pe banchiză, nu era mai încordat ca tânărul său coleg, radiofonistul celeilalte expediții polare: echipa de pe Maidanul Dulapului.

Nicki își pierde răbdarea. Hărmălaia asta nesuferită te scoate din pepeni, sudue el amărât. Nu poți pricepe o vorbă! Cu siguranță că familia Pastramă a dat drumul aspiratorului de praf... Nesuferită invenție: aspirator! Aș strânge de gât pe inventator și aș da foc aparatelor. Din pricina lor, mii de abonați ascultă la radio lătrături în loc de muzică.

— Dar nu-i adevărat! Nu poate fi vorba de aspirator, fiindcă ăștia nici nu sunt acasă, îl contrazice bunica. Acum vreo oră s'au urcat în mașină și au plecat la plimbare. L-au luat și pe scumpul lor Flipp, mânca-l-ar fript...

Dumneaei și-a pus rochia cea nouă, verde, ca s'o admire toată lumea la șosea...

— O gâscă verde și grasă, chihotește Zizi înveselită. Să mori de râs...

— Taci odată din gură! o întrerupe Nicki furios. Sosesc avioanele și voi faceți o gălăgie, de nu se poate auzi un singur cuvânt.

— Adevărat? Avioane? Nu cumva ai greșit? Intreabă în același timp bunica și Zizi.

— Da, da, e sigur! aviatorii! Entusiasmat Nicki repetă în neștire: Vin aviatorii! Aviatorii... aviatorii...

— Ura ! strigă deodată Zizi ca pișcată de țânțari. In șfacă apoi în brațe pe Penkala și țopăe cu dânsul prin odaie.

— Urra! Urrra! miaună și Penkala cu vocea lui subțirică de pisoi leșinat, iar bunicuța căpitanului morfolește bucuroasă câteva cuvinte în gură, ca și cum ar vorbi des-

pre nepoţeii ei: Adevărat? I-au salvat într'adevăr pe toţi? Asta e curată minune!...

Bunicuţa e în culmea fericirii. Şi, întru cât dragul ei nepoţel — micul Viorel — rătăcea cine ştie pe unde, în lipsa lui, ia pe genunchi pe Penkala şi îl sărută de mai multe ori.

— Oamenii se vor simţi prost dacă pământul nu li se mai clatină sub picioare. Fiindcă banchiza se clătina, nu-i aşa? Şi după atâtea luni de clătinătură, cine ştie? Poate să mai capete şi „rău de mare", glumeşte Zizi, satisfăcută.

— Nu fii răutăcioasă! isbucneşte Nicki scandalizat.

Toţi privesc cu înfrigurare spre radiofonistul de pe Maidanul Dulapului, care repeta vorbele crainicului ca şi când dânsul ar fi fost la microfon: „Aviatorii Kamanin, Molokov şi Wodopjanov au aterizat cu avioanele lor pe un ger atât de mare, încât, deseori le-a îngheţat uleiul în carburator.....

— ....iar termometrul le-a plesnit din cauza frigului! adaugă bunica, cu mândrie de cunoscător în ale aviaţiei şi clipeşte şiret din ochi: viteji băieţi!

— Sunt în total trei avioane, iar pe banchiză n'au mai rămas decât şase oameni, constată Nicki mulţumit.

A mers ca pe roate! Fac prinsoare că în câteva ceasuri nu mai se află picior de om pe banchiză.

In aceeaşi clipă, Zizi îi şopteşte la ureche:

— Da, dar... vezi tu Nicki, despre fratele meu Alexe, despre căpitanul nostru şi chiar despre Viorel nu se pomeneşte niciun cuvânt în comunicat.

— Nu... niciun cuvânt, răspunde Nicki cu glas scăzut şi amândoi oftează.

Intre timp, Nicki şi-a dat seama că expediţia de salvare pornită de echipa de pe Maidanul Dulapului, era o

copilărie, și se simte vinovat de soarta necunoscută, a celor trei buni prieteni ai săi.

Planul lor nu l-a destăinuit însă nimănui. Chiar și Zizi a păstrat cu sfințenie secretul. Dar la ce a folosit totul? Planul echipei a ieșit totuși la iveală, deoarece Firfirică, spionul, tot trăgând cu urechea prin poarta „sediului", a auzit de câteva ori cuvântul „Celiuskin", repetat destul de limpede.

Așa că până la urmă, nici Nicki, nici Zizi n'avură încotro și trebuiră să recunoască acest adevăr, Iar din ziua aceea, mândria lor pentru expediția polară s'a topit ca prin farmec. Mai ales lui Nicki îi venea greu să vorbească despre situația expediției de pe banchiză, fiindcă le reamintea celor mari de copiii dispăruți în necunoscut.

De data aceasta — fiindcă în casă se află doar bunica — Nicki face mai departe pe crainicul: Cei șase se pregătesc de plecare...

— Cine se mai află pe ghiață? întrebă bunicuța, împinsă de curiozitate. Știi cum îi cheamă?

— Desigur! răspunde Zizi în locul lui: Woronin, căpitanul mai este pe banchiză și Bobrov, înlocuitorul șefului expediției...

— Și Krenkel, completează Nicki, care avea pentru radiotelegrafist o deosebită admirație. Și încă trei oameni...

Tăcere! că se vorbește la radio. Ascultați: „Ultimii naufragiați au părăsit banchiza.

Lagărul de pe banchiză nu mai există. Focul a fost stins... Pe ghiața pustie a mai rămas doar un stâlp, pe care flutură drapelul roșu sovietic, având în mijloc o seceră și un ciocan".

Ușa scârțâi prelung.

Dar ei erau atât de cufundați în ascultarea știrilor, încât nici n'au băgat de seamă că un om străin se află în

prag. Se gândeau la membri expediției, care pe banchiză își făcuseră datoria până în ultima clipă, la îndrăzneții aviatori, care au făcut minuni de vitejie și chiar la sălașul părăsit de pe banchiza plutitoare, ce rătăcea mai departe spre necunoscut.

— Ce s'a făcut cu câinii? întreabă Zizi îngrijată. Acum bietele animale credincioase o să moară de foame și o să degere de frig.

— A... uitasem să vorbesc despre dânșii, o întrerupe Nicki. Câinii polari au fost și ei transportați cu avioanele. In parașute. Asta zic și eu că e o invenție folositoare. Ce spui, Zizi?

Bunica lui Viorel, pe neașteptate, începu să plângă cu lacrimi amare. Un gând dureros îi trecuse ca un fulger prin minte.

Expediția polară fusese salvată! Dar unde se află sărmanii ei nepoți și bietul Alexe? Cine știe pe unde rătăcesc acum în noaptea polară, flămânzi și degerați... și bunica, disperată, hohotește mai departe în plâns....

Atunci, Zizi se aruncă de gâtul bătrânei — și-i cere plângând, iertare.

— Dragă, dragă doamnă Mocanu, te rog să ne ierți!

Bunica își sprijini capul pe rezemătoarea scaunului. Deabia acum, își dă seama că nu mai poate nădăjdui să-și revadă nepoții și inima i se frânge de durere.

Lui Nicki i se umeziră ochii. Cu colțul buzelor lăsate, stătea în mijlocul odăii, trist și neputincios.

Străinul, care se mai afla și acum în prag, găsi cu cale că a sosit momentul să-i liniștească pe toți:

— Nu vă fie teamă! spuse el cu voce tare. Echipa dv. e sănătoasă tun! Și păși râzând către mijlocul odăii. Mă numesc George Lungu, șofeur, se prezintă el bunicii.

Speriată, bunica nu pricepe numele lui.

— Cine zici că ești și ce cauți aici? întreabă dânsa bănuitoare. Pe unde ai intrat?

— Pe ușă, răspunse străinul și-i întinde mâna. Spuneam că mă numesc Lungu... George Lungu... și zâmbește satisfăcut.

— Cum? Ce? Care? se bâlbâie bunica, încă buimacă de intrarea acestui oaspe cu totul neașteptat. Și ce vrei dela mine?

Nu cumva ești un răufăcător?

— Dimpotrivă! o liniștește șofeurul, sunt om cumsecade.

— Așa? îl întreabă bunica, încă neconvinsă.

Șofeurul se îndreaptă apoi către Nicki și spune:

Dacă nu mă înșel, ești Nicki Căldăraru? Află că echipa ta va fi în curând aici. Viorel, Toni și al treilea, am uitat cum îi zice, dar e gras cât un butoi, s'au înapoiat în București. Și nu's departe de aici. M'au trimis întâiu pe mine ca avantgardă. Trebue să le dăm o mână de ajutor. Poți cumva să pui o vorbă bună pe lângă părinții lor ca să nu-i certe? Dacă mai e nevoie și de mine, sunt gata să fac ce crezi...

— Adevărat? Strigă Nicki în culmea bucuriei. Sunt aici? Unde? Și dincotro vin?

— Vin chiar dela Polul Nord? întreabă Zizi și de mirare rămâne cu gura căscată.

— Nu chiar dela Pol, dar în orice caz, dinspre Nord, răspunse șofeurul, zâmbind.

— Binecuvântată fie ziua asta! exclamă bunica lui Toni și simte nevoia să se așeze din nou pe scaun, fiindcă îi tremură genunchii. Din Nord, zici? Așadar, totuși... Și i-ai adus cu avionul?

— N'a fost chiar avion, dar seamănă mult cu avionul... E un autocamion!

De fapt, ei voiau să plece mai departe spre Pol. Eu i-am făcut să-și schimbe hotărîrea. Le-am dat să înțeleagă că au nimerit-o cu expediția taman ca nuca 'n perete...

S'a bucurat ea bunica de salvarea celor naufragiați, dar regăsirea nepoților, — pe care nu mai nădăjduia să-i revadă — i-a umplut inima de cea mai mare fericire. Vestea îmbucurătoare i-a luat aproape graiul.

— Hm... copiii ăștia bolborosește ea într'una și clatină din cap. Am spus eu întotdeauna...

— Și i-ai predat la poliție? întreabă Zizi cu inima cât un purice. Știi? e foarte frumos din partea dumitale tot ce-ai făcut pentru dânșii, domnule Scurtu!

— Mă numesc dimpotrivă: Lungu, George Lungu...

Și ce-ai mai spus fetițo? Poliția?

Nici gând! Noi n'avem nevoie de poliție. Ii cumințim singuri pe copiii noștri. Dealtfel, echipa voastră n'a făcut nimic rău. Și-a închipuit doar că lucrurile merg mai ușor decât s'au petrecut aevea... Atât!

Dar altminteri, sunt trei băieți... ca să zic așa, foarte... în sfârșit...

— Aveți dreptate! îl aprobă Nicki, din nou mândru de expediția lor la Pol. Știam eu că toate se vor sfârși cu bine...

Bunica nu și-a venit încă în fire.

La gândul celor îndurate de copii, i se împăinjenesc ochii. Să nădăjduim că în ultima clipă, nu le-a trecut prin cap vreo altă trăsnaie. Ce mi-a fost dat să pătimesc, domnule, acum, la bătrânețe...

Și dacă i-aș vedea barem de acum aici, oftează bunica.

— Dar sunt chiar aici! o liniștește domnul Lungu. I-am trimes să facă baie, ca să nu leșinați când or ajunge acasă. Că erau într'un hal, doamnă... de-i putea-i lua drept vagabonzi. Aveți doar puțină răbdare. Acum trebue să pice.

Eu mă reped până acasă s'o aduc pe mama, spune Zizi.

— Ad'o dragă Zizi și pe fiica-mea, o roagă bătrâna. Să vie numaidecât. Să vie chiar împreună cu tine, fetițo!

Zizi îl lasă jos pe Penkala și coboară într'un suflet pe scări.

Ce zi minunată, domnule Lungu, ce zi...

Şi-ţi mulţumesc din suflet! repetă bunica. Nu ştiu cum să te răsplătim că ne-ai regăsit copiii. Drăguţii de ei..., mânca-i-ar bunica...

— Nici canibalii nu mai mănâncă copii, protestează Nicki. Domnul Lungu se prăpădeşte de râs.

— Ce zile sbuciumate am trăit. Acum că a trecut, pot să-ţi spun, domnule. De când s'au rătăcit băieţii, n'am închis ochii o singură noapte; nici eu, nici mama lor. Şi a slăbit sărăcuţa, de arată ca o stafie.

Ah! Copiii ăştia neastâmpăraţi...

S'a'ntors lumea pe dos, domnule.

Nişte ăia, înalţi d'o schioapă, şi rămâi trăsnit când vezi ce le-a trecut prin minte... Auzi! Să-şi ia lumea'n cap pe nepusă masă, fără să întrebe pe nimeni... să plece şi unde? La capătul lumii... La Polul Nord... Dacă s'a mai pomenit aşa ceva! Şi mai ales, să plece în toiul şcoalei. Tare mi-e frică să nu păţească ceva la şcoală din pricina acestei istorii...

— Ei, da! Dac'am avea ca profesor pe domnul Pastramă, te cred! Ştiu că le-ar trage o chelfăneală... spune Nicki şi-şi scoate casca dela ureche. Asta e proprietarul casei şi a fost din totdeauna un duşman al ruşilor. Mereu spunea: Să-i scoată pe bolşevici de pe Maidanul de ghiaţă? Vax! Imi pun mâna în foc că n'au s'o facă!

— Şi şi-ar fi ars-o! îl completează şofeurul.

— N'au oameni la conducere domnule, ţipă el într'una. Ehei... să aibă un om..., un om adevărat..., ca Hitler sau ca Mussolini, atunci da, ar şti ce să facă şi cum să organizeze expediţia de salvare. Dar aşa, e vai de capul nenorociţilor de pe ghiaţă. O să-i înghită urşii ca desert...

— Da, da, îl încuviinţează şofeurul. Mai sunt încă oameni care, din păcate cred că numai un dictator trimis din cer de Sfinţii Arhangheli, sau trepăduşii care mi-

șună pe lângă dânsul; — generali fără credință sau politicieni fără suflet — pot și trebue să cârmuiască popoarele. Și că noi „prostimea", nu pricepem altceva decât să mâncăm și uneori să ne'mbătăm. Și tocmai ăstora le-au arătat sovieticii cum trebue condusă o țară. Ce au izbutit să facă în Rusia oamenii sovietici, zău așa... să-ți scoți pălăria în fața lor! Pe dânșii să-i luăm drept pildă. Așa am ajunge și noi, dacă ne-am înțelege unii cu alții.

Șofeurului i se deslegase limba și ar mai fi lăudat multe înfăptuiri din Uniunea Sovietelor, dacă nu s'ar fi deschis ușa. In pragul ei se arată Toni, căpitanul echipei, care, scăldat, își reluase înfățișarea de altă dată. După baie, părul lui auriu se cârlionțase din nou și ochii lui albaștrii priveau în odaie jumătate speriați, jumătate veseli..., dar când o văzu pe bunica își trase repede capul înapoi. Binefăcătorul lui îl zări, însă, și ducându-se la ușă, împinse înăuntru pe cei trei fugari.

— Uite-i! strigă bucuroasă bunica și cu pașii ei târșiți le ieși în cale. Da, ei sunt... și pipăia copiii, neîncrezătoare. Dumnezeule! Ce slabi sunt sărăcuții de ei. Luă apoi capul lui Viorel și cu mâinile ei tremurânde îl mângâia și-l săruta neîncetat.

Nicki apucă mâna căpitanului, o strânse și o ținu timp îndelungat în mâna lui.

Niciun cuvânt nu-i ieșea de pe buze, căci de emoție, vorbele îi rămâneau în gâtlej.

Bucuria revederei și teama de cele ce s'ar putea întâmpla îl înebunise aproape.

— Ce e cu tine Nicki? Nu te bucuri că mă vezi? întreabă Toni, scuturându-i mâna, de aproape i-o scoate din încheieturi.

Urlând de bucurie, Zizi năvăli în odaie, urmată de doamna Mocanu, mama căpitanului. Și numaidecât după

ele veneau părinţii lui Alexe, gâfâind, fiindcă fugiseră repede.

— Viorel!

— Alexe!

— Mamă!

Iată-vă din nou acasă, băiatul mamii, spuse doamna Mocanu cu vocea tremurată.

Venise şi rândul căpitanului să fie acoperit de sărutări. Mama îl ridică în sus, deşi era lung şi greu şi-l strânse fericită la piept. Căpitanul se roşi până peste urechi...

In locuinţa Căldărarilor domnea o zarvă de nedescris. Toţi vorbeau deodată. Din pricina bucuriei îşi ieşiseră din fire. Doar cei trei fugari şi prepelicarul lor, stăteau cam plouaţi. Se simţeau fericiţi, îngrijoraţi, mândri şi cu musca pe căciulă — toate la un loc;

Erau trişti că expediţia lor se sfârşise jalnic şi aşteptau cu teamă pedeapsa, pe care ştiau bine că o merită.

—Pe unde ciorile aţi vagabondat până acum? haimanalelor! începu doamna Bârsan să întrebe, jumătate dojenitor şi jumătate cu milă părintească. Dar bărbatul ei o opreşte: Lasă, măicuţă. Mai avem timp destul pentru asta...

Nicki încearcă să ia vina asupra lui.

— Dacă vreţi să pedepsiţi pe vinovat, atunci pedepsiţi-mă pe mine! şi se aşează vitejeşte în faţa celor trei fugari. Eu le-am dat ideea, eu le-am alcătuit planul; acum pot să vă spun totul, nu mai mi-e frică. Şi dacă n'aveam un picior de lemn, eram în fruntea expediţiei. Dar cum umblu mai greu... n'am putut pleca cu dânşii la Pol.

— Şi Penkala, şi eu trebuia să plecăm, sare şi Zizi în vorbă... Aranjasem să plecăm după dânşii îndată după ce rachetele...

— Rachetele? o întrerupe mama căpitanului, mirându-se necontenit.

— Da, rachete! Trei bucăți, confirmă Nicki războinic. Una trebuiau s'o aprindă după ce au trecut granița; și celelalte două când vor ajunge la Pol, pe banchiză. Așa ne-am înțeles cu căpitanul.

Mama lui Toni râde. Ii râde gura, îi râd ochii, îi râd obrajii... Toată fața îi este numai râs și fericire.

Auzind isprava fiului ei cel mare, îi trece mâna mângâietor prin păr:

— Doamne, doamne! Aproape să împlinească treisprezece ani, și să fie încă atât de prostuț...

— Dar rachetele, nu le-am văzut! cere lămuriri Nicki. Zilnic, când bătea miezul nopții, așteptam la fereastră căpitane, după cum mi-ai poruncit. Am știut dela început că de aici n'o să vedem rachetele aprinse, dar... sau poate că nici nu le-ați aprins?

— Ba, da! Am aprins toate rachetele, răspunse burduful acru. Chiar în ziua Inălțării... Și istorisi toată povestea cu urmărirea lor, cu polițiștii, cu cartofii, și cu celelalte pățanii.

Indianul se necăjise grozav în timpul istorisirii. Ei... și după aia, am sărit în apă, încheie dânsul.

A fost cam friguroasă scăparea noastră de urmărire.....

La cuvintele „scăpare", Toni își aminti de naufragiații de pe banchiză.

— Spuneți-mi, vă rog, ce se mai aude cu expediția de pe Celiuskin? Mai sunt știri la radio? se adresează el lui Nicki.

— Toți sunt salvați! răspunde Nicki, mândru. N'o știați? Azi, de pe banchiză, aviatorii au luat ultimii șase membri ai expediției. Chiar acum zboară spre Wenkarem. Și de acolo, pe sănii trase de câini, pornesc către pri-

mul port, unde se vor îmbarca spre Moscova. Nicki trase cu degetul arătător o linie pe harta din perete.

Pe locul unde se afla banchiza rătăcitoare era un steguleţ roşu, iar cu steaguri verzi, înfipte în ace, era arătat drumul străbătut de aviatori, spre a găsi pe naufragiaţi. Aici îi aşteaptă crucişătoarele şi îi duc până la Wladidowostok. Iar de acolo, cu rapidul transiberian, acasă la Moscova.

Căpitanul ascultă cu gura căscată de emoţie, vestea îmbucurătoare şi priveşte neîncetat harta Siberiei agăţată pe perete.

— Cum spui! I-au salvat pe toţi? Chiar pe toţi? Dar asta e ceva grozav!

— Da! sunt salvaţi, adevereşte şi domnul Lungu. Salvaţi până la ultimul. Ei, cred că vă pare bine, vitejilor? nu-i aşa?

— Şi încă cum! răspund cei trei fugari şi ochii le joacă veseli în cap.

— E minunat!

Inimile echipierilor băteau atât de tare încât le puteau auzi şi cei dimprejur. Chiar şi Rolli, care împărţise fără să crâcnească necazurile şi suferinţele echipei, scutura din coadă cu multă mândrie.

Ei, da, asta era într'adevăr o bucurie neaşteptată.

Vestea îi despăgubea oarecum de nereuşita expediţiei lor.

— Şi într'adevăr, toţi, absolut toţi au fost aduşi de pe banchiză? întreabă şi doamna Mocanu, surprinsă.

Despre asta nu ştiu nimic. Vin direct dela slujbă şi acolo nu se ştie nimic. Isprava e cu adevărat de necrezut!

— Şi cine i-a scos de acolo?

Cum s'au petrecut lucrurile? se interesează Indianul, curios.

La Tomeștii, toate știrile dela radio veneau adormite. Adormeau de somnul nostru... De altfel nici nu prea ne-a venit la socoteală să-i întrebăm multe, de teamă să nu le deșteptăm bănueli.

— Bravo! Ați făcut-o de oaie, spune tatăl lui Alexe, apucându-și odrasla de chică, în semn de dragoste.

Măicuță, ce spui de poamele astea? Hai!

Dar doamna Bârsan nu avea timp. Ea scotocea curioasă prin sacii de merinde și întrebă cu energie:

Unde e tigrul? Te pomenești că l-ați vândut? Neisprăvi...

Indianul cel Gras se roși ca racul. Nu te supăra mamă, se apără dânsul. Nu l-am vândut, dar a... căzut în apă. Și înainte de asta s'a înegrit, din pricina rachetelor. Și m'am gândit că dacă l'ar vedea tata, s'ar necăji și mai tare. Așa că..

— Tata Bârsan, cu vinele de pe tâmple umflate, mormăie înfuriat:

— Cine ți-a dat voie să te atingi de blana tigrului? secătură!

Ia poftește'n coa, la mine...

Indulcindu-și apoi glasul, spune mai departe: Ai noroc băiete, că azi e o zi de sărbătoare pentru noi, fiindcă au fost salvați cei de pe Celiuskin, altfel, ți-aș face pielea blană de tigru.

— De fapt, teama cea mare pe care a resimțit-o Alexe toată vremea, era pentru blana de tigru. Și să scape atât de ieftin? Aproape că nu-i venea să-și creadă ochilor.

Chiar și Zizi, care privea afară pe fereastră ca să nu vadă furtuna ce o va deslănțui tata, se bucura pentru fratele ei.

— Oho, copii! Uite și pe alde Pastramă, spuse Zizi. Coboară din automobil...

Nicki șonticăește până la geam, să se uite și dânsul. Astora ar trebui să le împingem pe gât, vestea cu cei de pe banchiză.

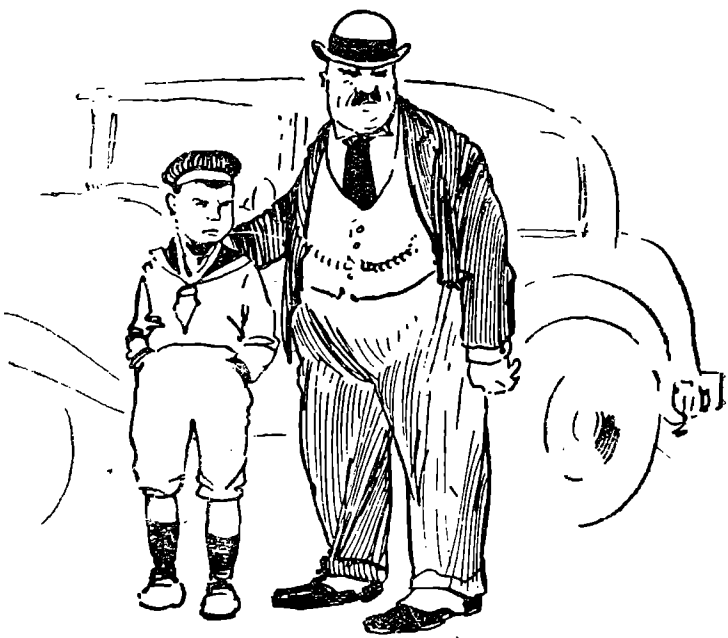

Acum să vedeți fraților ce o să mai plătească la cârnați și la bere, iubitul nostru jupân Gogu, anunță Nicki plin de mândrie, celor ce se aflau în odaie.

— Cum? Cârnați? Cum vine asta? întreabă mirați Toni și Alexe în același timp.

— Da! cârnați, sau mai bine zis debrețini. „Unchiul Victor a făcut o prinsoare cu domnul Gogu, care susținea că sovieticii nu vor izbuti să-i scoată pe naufragiați

de pe banchiză. Prinsoarea au făcut-o pe bere și cârnați, și, după cum vedeți, a câștigat-o unchiul Victor!

— L-a făcut „marț"! jubilează umflatul de Alexe.

— Și pentru cine trebue să plătească? Pentru unchiul Victor sau pentru toată lumea? întreabă domnul Bârsan și-și dă șapca pe ceafă.

— Desigur că pentru toată lumea! răspunde Nicki bucuros că Gogu Pastramă a intrat la apă.

— Dă atunci o fugă pe stradă, Viorel și adună o ceată cât mai mare de băieți. Barem să se'nfrupte și ei, dă comanda șofeurul cel șugubăț. Să-l usture cât mai bine în pungă pe birtașul, care oftează după dictatură.

— Dar dă-i zor și întoarce-te curând!

Mulțumit de pățania lui jupân Gogu Pastramă, Alexe se lovește peste pulpe și plescăe satisfăcut. Micul Viorel pleacă în zbor cu viteza de poștă aeriană. Era dealtfel mândru de misiunea primită.

Tata Bârsan strigă dela fereastră: Hallo! Hallo! domnule Pastramă.

George Lungu — șofeurul — privi și el pe fereastră, să vadă la față omul care a pierdut prinsoarea.

Arată ca un mistreț! spuse dânsul, întorcându-se spre ceilalți, râzând înveselit.

Și e împopoțonat ca o Vasilcă. E drept că jupânul trecea în mahala ca un fel de arbitru al eleganței. Cu haine în dungi, pantofi de lac și pălărie tare; cu burta lui rotunjită, străbătută de un otgon de aur ce ducea spre ceasul din vestă, proprietarul birtului „La cașcavalul Vesel", părea că vine dela bal mascat.

Sfinte Mathusalem! Cu țoalele astea pe mine, mi-ar fi rușine să intru măcar în bâlciu.

Și înfumuratul ăsta să creadă că le știe pe toate, deparc'ar fi un vraciu...

Dacă ar fi avut o putere cât de mică în treaba asta, ar fi pus bucuros să-i lege în saci pe cei de pe banchiză și să-i înnece în Ocean.

— Și băieţelul ăla sclivisit, cine este?

— Odrasla lui: junele Firfirică, spuse Zizi cu dispreţ. Un râzgăiat și un tâmpit! Priviţi numai la maimuţoiul ăsta cum se fandosește în costumul lui „marinar".

— Ptiu! scuipă scârbit domnul Bârsan, uitând pentru o clipă „codul manierelor elegante". Apoi către fereastră:

— Știi noutatea, jupân Gogu? Cei de pe Celiuskin au fost salvaţi până la unul! Și băieţii noștri s'au înapoiat acasă. Asta ca să știi...

Jupân Gogu, auzind pe neașteptate aceste veşti, rămâne încremenit de mirare. Iar Firfirică, aflând că s'au înapoiat băieţii și că ceata e din nou în număr, se dă după spatele mașinii, de frică.

De acolo, baricadat, aruncă o privire piezișe spre fereastra lui Nicki.

Și pentru ca necazul lui Firfirică să fie și mai mare, Rolli sare pe tocul ferestrii, se sprijină cu labele de pervaz și proptindu-și nasul în geam, latră amenințător. Din cârciumă îi răspunde Flipp, răgușit, dar de cum își zări dușmanul de moarte, Rolli începu să sară'n sus ca un turbat. Acum, el Rolli, nu mai era cățelul fricos de altă dată. Ferit-a Sfântul! Era cât p'aci să ajungă un câine polar!

Acum să îndrăznească Firfirică să mai zvârle cu toate alea după dânsul. O să-l facă praf!

— Nu e glumă? I-au salvat? mârâie jupân Gogu nemulţumit și se scarpină nerăbdător pe chelie. Pe toţi? Prinsoarea însă, n'o plătesc în niciun caz până nu văd negru pe alb. Dar adunarea din casa Căldărarilor nu stă de tocmeală: Curând s'au adunat cu toţii în jurul mesei,

la birtul jupânului Gogu. Copiii fac o hărmălaie de parc'ar fi o herghelie de mânji scăpați din grajd. Sfârlează, tejghetarul le urează bun sosit din toată inima, dar când jupânul intră în prăvălie, lustruește de zor tejgheaua nikelată; doar când nu-l vede jupânul, se hlizește la ei, iar căpitanul îi răspunde închizând cu înțeles un ochiu.

— Na-ți-o bună! Ușa se trântește larg de perete și Viorel năvălește în restaurant urmat de o droaie de copii din vecinătate.

— Cine face prinsori, să plătească!

— Trăiască cârnații!

— ... și berea!

— ... și oamenii de pe Celiuskin! adaugă șoferul privind spre cârciumar. Lui jupân Gogu nu-i vine să-și creadă urechilor:

— V'ați întrecut cu gluma! zbiară el înfuriat.

Afară cu voi!

— Ușurel... ușurel... domnule negustor. Ia-o mai domol să nu te poticnești, îi aruncă'n obraz George Lungu. Scoate mai bine pe masă debreținii.

— Dar cine ești dumneata! Și ce te privește prinsoarea mea? Nici nu te cunosc! se bâlbâie jupân Gogu.

— Ca să-ți spun pe scurt: numele meu e Lungu! îi răspunde veselul șofer.

Și dacă nu m'ai cunoscut până acum, nu-i nici o pagubă. Cel puțin pentru mine. Toată droaia de copii chițcăe bucuroasă.

Și iată aici confirmarea: Dă-o'n coa, Viorel!

Viorel cu o mutră foarte solemnă și nevinovată, scoate din buzunarul pantalonilor o gazetă frumos păturită și o întinde jupânului Gogu:

— Iată ce scrie gazêta de seară. Negru pe alb, cum ai vrut dumneata. Stăpânul „Cașcavalului Vesel", citește și literele încep să-i joace în fața ochilor. Și pe bună dreptate! In ziar scria amănunțit cum a fost salvată expediția polară. După ce citește din nou, ca să nu mai aibă pic de îndoială, domnul Gogu poruncește lui Sfârlează: toarnă la fiecare câte o regală și o pereche de crenvurști... Dar spune la bucătărie să-i caute mai mici, adaugă el cu voce scăzută.

Apoi începe să numere. Unu... doi... trei... patru... zece... cincisprezece... douăzeci și unu... vai, dar mulți mai sunt!

M'a nenorocit păcătosul de Celiuskin (astea le-a spus pentru sine și oftând din fundul bojocilor).

Sfârlează a spălat un batalion de pahare, le umple ochiu cu bere — fără guler — de par'că n'ar fi auzit porunca jupânului.

Când fiecare are lângă dânsul paharul lui, căpitanul se scoală, ciocnește paharul cu șoferul și spune: bem în sănătatea echipajului de pe Celiuskin. Trăiască vitejii aviatori! Ura-ura-ura!

Urrrra! tună gloata de copii.

A'nceput sfârșitul lumii! își zice jupân Gogu în gând și arată la față de parc'ar fi înghițit o sticlă cu unt de ricină.

— Ei... și acum să trăiască mica expediție de pe Maidanul Dulapului! propuse șoferul. Deși n'a dus-o chiar până la capăt, dar a avut intenții frumoase și s'a străduit îndeajuns.

— Trăiască echipa! zbiară Nicki înfierbântat.

— Trăiască viteazul nostru căpitan, și Alexe Viorel!

— Și Rolli să trăiască! țipă și Zizi după dânșii.

—Da, da! și Rolli! răcnesc din nou copiii.

Birtaşul şi fiul lui, stau în pragul uşei ce duce la bucătărie şi privesc chiorâş pe aceşti oaspeţi nepoftiţi.

— Şi ăstora li s'a scufundat un vapor, îşi spuse Toni. Şi îi vine să râdă... să râdă cu lacrimi.

— Toni, i se adresează mama sa, după ce şi-a revenit puţin. Eu cred băiete că nu e drept să vă sărbătorească, fiindcă aţi vrut să plecaţi peste hotare. Dar sunt totuşi foarte bucuroasă. In lipsa ta, m'am gândit că o să-ţi facă plăcere dacă vei căpăta înapoi ceasul de mână pe care l'ai amanetat. Şi am strâns banii trebuincioşi, golanule!

— Ceasul? Primesc înapoi ceasul meu brăţară? jubilează Toni. Dar de unde ai aflat mamă că l'am amanetat? Şi o îmbrăţişează drăgăstos. Mama lui, care îşi câştigă atât de greu banii, ca dactilografă într'un birou... Şi îl miră cu atât mai mult fapta ei frumoasă, cu cât mama are obiceiul să repete într'una: Toni, să nu-ţi baţi joc de bani. Se câştigă greu şi se cheltuiesc uşor. Şi de!..... Mama se pricepe la socotit banii.....

— Iţi mulţumesc, mamă, îţi mulţumesc.

— De unde ştiu? zâmbeşte mama cu înţeles. Ei... dela ceasornicar. Crezi că el n'a auzit de isprava voastră? O ştie tot oraşul!

— Da, e adevărat! tot oraşul... spune şi Firfirică din colţul lui. Spionul şi trădătorul a avut grijă să răspândească vestea în toate părţile. El a spus părinţilor; tot el a anunţat la poliţie şi pretutindeni în mahala.

— Ce se aude cu crenvurştii?

Viorel Mocanu e flămând ca un lup şi priveşte mereu spre bucătărie cu coada ochiului.

Birtaşul se ţine deoparte şi se uită indignat spre banchetul pentru Celiuskin. Cu fruntea încreţită, bodogă-

neşte mereu, iar când vrea să spună ceva, deschide gura, dar se răsgândeşte pe drum şi tace.

Uşa bucătăriei se deschide şi Sfârlează intră în restaurant cu un castron fumegând, plin de crenvurşti. La masă se face tăcere. Toţi sunt înfometaţi şi deabia aşteaptă să devoreze cârnaţii. Numai Rolli nu tace de fel: Sare prin mulţimea de picioare, adulmecă, strănută şi mârâie.

— Marş bestie! îl ocăreşte birtaşul, pesemne de teamă ca din prinsoarea lui pierdută să nu se înfrupte şi căţelul, mărindu-i astfel paguba. Şi de astădată, jupân Gogu, a avut o presimţire care s'a adeverit, spre marea lui disperare.

— Prinde, Rolli! strigă Alexe, şi svârle un cârnat spre dânsul. Rolli sare în sus şi prinde cârnatul din sbor cu o siguranţă de acrobat.

— Nu cumva îi trebue şi muştar? întreabă Alexe cu grijă părintească.

Ia vezi! Vrei să-l doară iar burta? îl ameninţa căpitanul în glumă. Ca atunci cu coniacul...

— Cum? Rolli a băut coniac? întrebă un băeţel. Ruşine!

Toni e nevoit să istorisească cu deamănuntul păţania lui Rolli. El descrie aventura cu focul din pădure atât de hazliu, încât chihotitul, hohotele de râs şi sughiţurile isbucnesc din nou printre copii.

— Dacă te ţii de nas când bei coniac, îl poţi turna pe gât fără grijă, explică o fetiţă, care se pare că ştie multe în această privinţă.

— Şi ce ai fi vrut să facă Rolli? Să-şi ţină botul cu laba? întrebă Indianul cel Gras în hazul liotei de copii.

— Şi acum, ia daţi drumul povestei propuse doamna Mocanu, adresându-se lui Alexe.

Spune drăguțule: Cu ce istorii i-ați îmbrobodit pe Tomeștii? L-am întrebat pe Toni, dar dela dânsul nu pot scoate un cuvânt.

Eu nu înțeleg cum v'a ținut sora mea în casă atâta timp fără să-mi scrie câteva rânduri?

Putea să-și închipuie că suntem îngrijați de soarta voastră și să dea un semn de vieață.

— Hait! (îi trecu lui Toni prin cap): Ce-i spunem acum? Eh.... tot o să se afle ea odată și odată, așa că i-o spun mai bine eu decât alții.

Dar ți-a scris mătușa! izbucnește dânsul schimonosit la față. Eu însă, n'am pus scrisorile la cutie. Iată-le mamă! Și îi întinse mamei sale cele trei scrisori pe care el nu le pusese la cutie, spre a nu da în vileag țelurile echipei.

Privește! Mărcile sunt încă lipite. Dar cerneala de pe scrisori era aproape ștearsă, atât de mult le plimbase Toni prin buzunare.

— Nesuferitule! îl dojenește mama. Nu arunci scrisorile la cutie și nouă aici ni se usucă capetele de grijă și supărare. I-ai spus barem mătușei Georgeta că n'ai aruncat scrisorile la cutie?

— Nu! Asta nu puteam s'o fac, se scuză Toni.

— Cu alte cuvinte ai mințit-o!

Amărât, Toni aprobă cu capul.

— Asta e mai urât din partea ta, chiar decât fuga de acasă. Mă faci să mă simt tare nenorocită din pricina năravurilor tale.

— Dar bine, mamă! Dacă puneam scrisorile la cutie, s'ar fi aflat totul și atunci.... atunci ar fi fost dat pe față planul nostru, iar echipa putea să mă socotească trădător, spuse Toni cu vocea nehotărîtă.

Şi trădarea e cea mai urîtă dintre apucături.... Asta cred că o ştii şi dumneata, mamă.

— Să zicem că este aşa. Dar în cazul ăsta, cum ţi-ai putut lua răspunderea să duci la bun sfârşit o sarcină la care nu te-ai priceput? Şi ai înşelat cu acest prilej şi pe bunii tăi prieteni, „echipa" cum o numeşti tu.

— Dar eram căpitanul, mamă! Şi dacă echipa a hotărît să plecăm.... ce vroiai să fac?

— Trebuia să te opui! Ai doar mai multă minte ca ceilalţi. De aceea te-au ales şef.

— Iartă-mă mamă! ştiu că ţi-am adus supărări, dar nu aveam altă cale. De acum însă îţi făgăduesc că merg regulat la şcoală. Lui Toni îi pare rău de ce a făcut dar şi mai rău îi pare că n'are acum ceasul de mână.

— Să sperăm ,spuse mama mişcată şi scutură mâna fiului său în semn de iertare.

Cred că ar fi mai bine să-i dau ceasul înapoi se gândeşte dânsa. Dar nu! Nu e bine s'o facă prea curând. Pe faţă îi trecu un surâs fugar. Il iubeşte mult pe Toni şi i-a ertat isprava în gând de cum l-a văzut. A fost fericită doar că l-a revăzut acasă. Totuşi, nu-i dă ceasul acum, spre a nu-şi pierde autoritatea de mamă. Asta nu trebue să se întâmple în niciun caz! Dar îi vine să râdă, deoarece micul ei Viorel, atât de timid altădată, strigă deodată fără ruşine:

— Domnule restaurator, mai ne e foame....

— Nu-ţi mai da aiere puştiule! îl repede jupân Gogu. Acum s'a isprăvit cu vitejia. Să-ţi vezi de carte! Cine o porneşte de sus, din pod, sfârşeşte în pivniţă....

— De sigur că vor merge din nou la şcoală, ia apărarea băieţilor d-l Lungu. Dar asta nu înseamnă de fel că au s'o sfârşească în pivniţă, cum spui dumneata. Din copiii ăştia

va ieşi odată ceva de soi, ceva foarte bun, stimate domn. S'o afli dela mine!

— Vrem să fim la înălţimea eroilor de pe Celiuskin, strigă căpitanul. Ca profesorul Schmidt sau ca aviatorul Liapidewski!

— Şi Viorel, care se teme de apă, cum rar s'a văzut un copil, strigă totuşi: eu vreau să semăn căpitanului Woronin!

— Eu cu aviatorii! exclamă grăsunul. Cu Molokov.....

— Pentru asta, trebue să munceşti, nu glumă, spune Nicki şi dă lămuriri copiilor de pe Maidanul Dulapului: Molokov a făcut de zece ori drumul între Wenkarem şi banchiză. El singur a salvat viaţa la treizeci de suflete....

— Nu mai faceţi pe grozavii! se amestecă birtaşul în discuţie. Domnul Bârsan e şomer. Cine să plătească învăţătura copiilor?

— A.... Dacă m'aş gândi să-l fac aviator pe băiatul meu, atunci da.... se schimbă chestia.

— Nu zău? şi cum vine asta? i-o retează scurt Indianul.

Căpitanul îl susţine pe Alexe: de sigur că o să înveţe să sboare, pe scări în jos.... şi dacă n'o s'o poată face singur, îi dăm şi noi ajutor. Nu-i aşa, băieţi?

— De sigur! răspunse corul copiilor. Eu îi dau întâi, spune Nicki, şi ridică ameninţător cârja.

Chiar şi şoferul îl încurajează pe Alexe: de unde ştii dumneata, că nu se va schimba situaţia d-lui Bârsan? spune dânsul birtaşului. Pune apoi mâna ocrotitor pe umărul băiatului şi continuă: Dacă tatăl lui n'are de lucru, asta nu e o dovadă că Alexe n'o să devină bun aviator. Şi arătând spre Firfirică adaugă: De ce adică, ăsta să aibe dreptul de a se face aviator şi ceilalţi băieţi nu? Sunt oare mai

proşti ca dânsul? In nici un caz! Atunci.....? Fiindcă dumneata ai avere.....?

— Ce-mi pasă mie de ceilalţi, mormăie birtaşul. Fiecare să-şi vadă de ale lui. Eu am avere, e drept! Dar am făcut-o muncind. Nimeni nu mi-a dăruit nimic!

Alexe, care avea tocmai paharul la gură, se îneacă de râs şi: Urrrh! scuipă în pahar.

Domnul Lungu râde amuzant.

— Poate că într'o zi o să-ţi pese puţin şi de ceilalţi, d-le Pastramă, îl ia dânsul la vale de birtaş: Vezi d-ta: marele Molokov n'a fost nici dânsul aviator când s'a născut. A fost un copil sărac, ca Alexe, ca Toni, sau ca oricare alt copil de aici din preajma noastră. Era fiul unui ţăran sărac lipit pământului. Mama lui a fost nevoită să-şi vândă vaca în ziua când a fost să-l îngroape pe bărbatul ei. Asta se întâmpla însă pe timpul regimului ţarist. Şi ce crezi că ar fi ajuns şi Molokov dacă nu s'ar fi schimbat regimul şi să se facă acalo un Stat socialist? Un argat! Un argat care să muncească de pomană pentru boieri, cum au fost şi părinţii lui.

Sau poate ajungea la oraş ucenic în vreo fabrică.....: poate şomer. Dar să ajungă aviator şi un erou cu care se mândreşte o ţară întreagă, n'ar fi putut în niciun caz! Asta a fost cu putinţă numai pentrucă în Uniunea Sovietelor poporul cârmueşte ţara.

— Domnul meu, îl repede birtaşul, roşu ca racul; birtul meu e un local cumsecade, să ştii! aici nu dau voie să se ţină discursuri comuniste. Dar de ciudă începe şi el un discurs: Rusia e departe! Ce e bun acolo, nu merge la noi. Cârmuirea noastră vrea ca pomii să nu crească în cer! Şi „poame" ca astea, de pe Maidanul Dulapului, să nu crească la fel!

Şi n'avea nicio teamă! Ingrijim noi de asta....

— Ajunge! îl întrerupse şoferul sec. Mesenii dela „Caşcavalul Vesel", ascultau cu interes cearta izbucnită între cei doi pe chestia Rusiei.

— Ajunge, domnule birtaş! Desigur că ce au vrut să facă băieţii e o copilărie. Dar dorinţa lor are şi o latură serioasă. Aceşti copii, au înţeles ceeace mulţi oameni mari nu vor să înţeleagă: că cei de acolo sunt fraţi cu noi, şi că trebue să-i ajute la nevoie.

Dacă am pricepe şi noi acest lucru, aşa cum l'au pricepuţ cei trei băieţi, care au plecat să salveze expediţia de pe Celiuskin, dacă ne-am da seama care ne este datoria, multe s'ar schimba la noi. Şi chiar foarte curând....

Nu domnule! N'am să dau voie să se bârfească echipa de pe Maidanul Dulapului. In băieţii aceştia am încredere. Şi odată... vor face fapte mari, sunt sigur!

— Numai să n'o nimerească prost! Doar din întâmplare, am pierdut prinsoarea cu Celiuskin! rânjeşte birtaşul.

Dar că muncitorii din întreaga lume vor fi cândva uniţi între ei, asta s'o-spui lui Mutu! Eu unul, n'o cred! Dacă ai fi văzut ca mine, chiar aici, în casa mea, cum muncitorii dumitale se ceartă ca ţiganii, se bat între ei şi se trag de păr, ai vorbi cu totul altfel.... Ha, ha, ha!

Bunicuţa căpitanului se amestecă înciudată în vorbă: desigur că ţi-ar place să rămână întotdeauna situaţia de azi, dar n'o să-ţi meargă. Odată şi odată, vom face socoteala şi fără birtaş. Să ştii dela mine, domnule Gogu. Şi eu, atât de bătrână cum mă vezi, am să apuc ziua aia. Chiar dacă nu-ţi este pe plac. Şi în acea zi, o să plăteşti ceva mai mult decât bere şi cârnaţi.

Scoasă din răbdări, bătrâna s'a sculat în picioare.

Domnul Gogu îşi ia odrasla de gât, ocrotitor, şi, amândoi o şterg în bucătărie.

— Aşa! Şi acum, plecaţi acasă, copii, spuse bunica, din nou veselă. Mâine vă iau pe toţi la cinema. Am auzit că

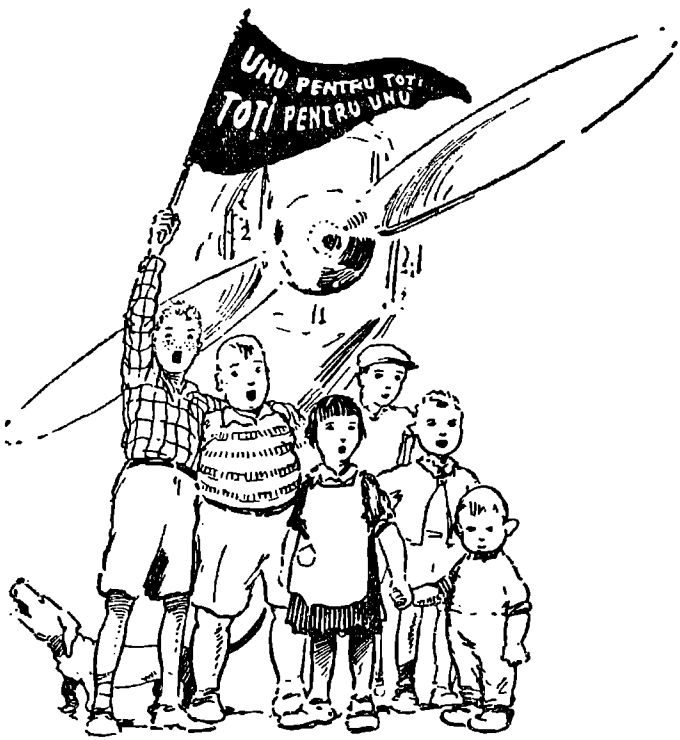

se joacă un film grozav. Cu aventuri şi fapte viteşti Dar nu prostiile cu detectivi. Detectivii din filme nu sunt eroi, ci găinari.... Nu! In filmul acesta vom vedea eroi adevăraţi, precum sunt copiii noştri de pe Maidanul Dulapului şi cum vor ajunge cu timpul. Dar ei n'o vor face

pentru bani sau reclamă, nu! Ei își vor pune viața la bătaie pentru binele tuturor, pentru binele omenirii. Știți cum se numește? Filmul poartă deviza, pe care ați înscris-o și voi pe fanionul vostru:

„Unul pentru toți și toți pentru unul". Și acum, ghiciți cum îi zice filmului?

— Celiuskin!

— Celiuskin! strigă toată lumea și în birtul „La Cașcavalul Vesel", copiii își aruncară șepcile în sus!

Chiar și Rolli, începe să latre vesel, ca și cum ar fi înțeles și dânsul vorbele frumoase ale bunichii.

Urrra! jubilează Indianul cel Gras și aleargă furtunos spre ușă.

Tot o să vedem noi Polul Nord; chiar fără să fi ajuns acolo.....

SFÂRȘIT

CUPRINSUL:

CAPITOLUL I — Pag.

O echipă mică făurește planuri mari 5

CAPITOLUL II

Ceace n'a putut povesti Niky Căldăraru echipei sale 42

CAPITOLUL III

Se pregătește expediția 81

CAPITOLUL IV

Echipajul pe banchiză .. 98

CAPITOLUL V

In călătoria cea mare 130

CAPITOLUL VI

Unul pentru toți și toți pentru unul 182

CAPITOLUL VII

Spre necunoscut 227

CAPITOLUL VIII

Eroii de pe Maidanul Dulapului 271

EXTRAS DIN CATALOG

LITERATURĂ PENTRU COPII ŞI TINERET

VICTOR EFTIMIU ..... Voevodul Dreptății

MARCEL AYMÉ ..... Poveștile motanului

SETON THOMPSON .... Împăratul muuților

L. TOLSTOI ..... Povestiri

R. MILLET ..... Claude Bernard sau Aventura științifică

FERENCZ MOLNAR ... Copiii din strada Paul

ÎN BIBLIOTECA DE BUZUNAR

T. HOLODNĂI ..... Miciurin transformă plantele

LIA HÂRSU ..... A fost odată ca niciodată

I. POPESCU-PUȚURI ... Două paie la trei măgari

EDITURA DE STAT